

Č e s k ý t e l e k o m u n i k a č n í ú ř a d

se sídlem Sokolovská 219, Praha 9
poštovní přihrádka 02, 225 02 Praha 025

Praha 18. července 2017

Čj. ČTÚ-79 197/2015-611

Český telekomunikační úřad (dále jen „Úřad“) jako příslušný orgán státní správy podle § 108 odst. 1 písm. b) zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Zákon“) a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, na základě výsledků veřejné konzultace uskutečněné podle § 130 a konzultace podle § 131 Zákona, rozhodnutí Rady Úřadu podle § 107 odst. 9 písm. b) bod 2 a k provedení § 51 Zákona vydává opatřením obecné povahy

analýzu trhu č. A/3a/07.2017-3,

trh č. 3a – velkoobchodní služby s místním přístupem poskytovaným v pevném místě

Článek 1

Výsledky analýzy relevantního trhu

(1) Úřad analyzoval relevantní trh č. 3a – velkoobchodní služby s místním přístupem poskytovaným v pevném místě (dále jen „relevantní trh“).

(2) Na základě analýzy Úřad konstatuje, že relevantní trh není efektivně konkurenčním trhem, neboť na něm působí podnik s významnou tržní silou a nápravná opatření vnitrostátního práva nebo práva Evropské unie v oblasti hospodářské soutěže nepostačují k řešení daného problému.

Článek 2

Návrh na stanovení podniku s významnou tržní silou

Na základě analýzy relevantního trhu Úřad navrhuje stanovit podnikem s významnou tržní silou na tomto trhu společnost Česká telekomunikační infrastruktura a.s., se sídlem Olšanská 2681/6, Praha 3, IČ: 04084063.

Článek 3

Návrh povinností, které Úřad hodlá uložit za účelem nápravy

Úřad navrhuje uložit podniku s významnou tržní silou tyto povinnosti podle jednotlivých písmen § 51 odst. 5 Zákona a souvisejících opatření obecné povahy:

- a) průhlednosti podle § 82 Zákona, a to
- 1) uveřejňovat informace týkající se zpřístupnění (včetně smluvních podmínek, technických specifikací, síťových charakteristik a cen),
 - 2) uveřejňovat informace týkající se záměru ukončit poskytování přístupu prostřednictvím účastnického kovového vedení z důvodu přechodu na přístupové sítě FTTH/B,
 - 3) uveřejňovat informace týkající se záměru zavádět technologii vectoringu,
- b) nediskriminace při poskytování přístupu podle § 81 Zákona, a to
- 1) uplatňovat rovnocenné podmínky za rovnocenných okolností pro ostatní podnikatele, tj. poskytovat ostatním podnikatelům služby a informace za stejných podmínek a ve stejné kvalitě;
 - 2) uplatňovat za jednotlivé typy přístupů (účastnické kovové vedení, účastnické optické vedení a VULA) takové ceny, které umožní stejně efektivním podnikatelům, jako podnik s významnou tržní silou, ziskovou replikovatelnost služeb na souvisejícím relevantním trhu č. 3b;
- c) oddělené evidence nákladů a výnosů podle § 86 Zákona, a to vést oddělenou evidenci nákladů a výnosů v souladu s opatřením obecné povahy vydaným k provedení § 86 odst. 3 Zákona, a to zvláště pro služby poskytované na kovovém vedení a zvláště pro služby poskytované na optickém vedení a pro služby přístupu k pasivní infrastruktuře;
- d) přístupu k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům podle § 84 Zákona, zejména
- 1) povinnost vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na využívání a přístup k jeho specifickým síťovým prvkům,
 - 2) povinnost vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na využívání a přístup k jeho přiřazeným prostředkům.
- Úřad stanoví k těmto povinnostem technické, provozní a další podmínky zajišťující spravedlnost, proporcionalitu a včasnost.
- e) nenavrhuje se;
- f) související s regulací cen podle § 56 a 57 Zákona pro služby kolokace a přístupu k pasivní infrastruktuře a nenasvícenému vláknu.

Článek 4

Uplatnění regulace cen

Na základě analýzy Úřad dospěl k závěru, že by na tomto trhu mohlo docházet k uplatňování nepřiměřeně vysokých cen, a to zejména u služeb kolokace a služeb přístupu k pasivní infrastruktuře a nenasvícenému vláknu.

Článek 5

Účinnost

Toto opatření obecné povahy nabývá účinnosti patnáctým dnem ode dne uveřejnění v Telekomunikačním věstníku.

Odůvodnění

Část A

Úřad podle § 51 až 53 Zákona provedl analýzu relevantního trhu č. 3a – velkoobchodní služby s místním přístupem poskytovaným v pevném místě. Relevantní trh je vymezen a definován v souladu s doporučením Komise o relevantních trzích produktů a služeb v odvětví elektronických komunikací, které připadají v úvahu pro regulaci ex ante podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací ze dne 9. října 2002 (2002/21/ES).

Část B – Metodika analýz relevantních trhů a definice pojmů

Úřad při provádění analýzy relevantního trhu postupuje v souladu s vydaným dokumentem [Metodika analýz relevantních trhů](#) (dále jen „Metodika“), který je zveřejněn na stránkách Úřadu.

Definice pojmů

Nad rámec pojmů uvedených v zákoně č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů, se pro účely této analýzy relevantního trhu rozumí těmito pojmy:

- **Maloobchodní trh**

Za maloobchodní trh je považován takový trh, kde dochází ke střetu nabídky a poptávky mezi podnikateli v elektronických komunikacích a koncovými uživateli.

- **Velkoobchodní trh**

Za velkoobchodní trh je považován takový trh, kde dochází ke střetu nabídky a poptávky mezi podnikateli v elektronických komunikacích, přičemž je příslušná služba elektronických komunikací následně prodávána na trhu maloobchodním. Zpravidla se jedná o nadřazený trh příslušného maloobchodního trhu.

- **Relevantní trh**

Relevantním trhem je trh produktů a služeb, které jsou z hlediska charakteristiky, ceny a zamýšleného použití shodné, porovnatelné nebo vzájemně zastupitelné, a to na území, na němž jsou soutěžní podmínky dostatečně homogenní a zřetelně odlišitelné od sousedících území a splňuje podmínky tříkriteriálního testu. Zpravidla je vymezen z hlediska věcného, územního a časového.

- **Širokopásmový přístup**

Pojem širokopásmový přístup se vztahuje k širokopásmovým přenosovým službám. Základem je přenosová kapacita, která je jednotlivým uživatelům poskytována na příslušném koncovém zařízení. Širokopásmovým přístupem se rozumí taková služba, která umožňuje obousměrný přenos dat a směrem ke koncovému uživateli (download) umožňuje přenos dat nominální přenosovou rychlostí ekvivalentní nebo vyšší než 256 kbit/s¹ a tento přístup je trvale dostupný. Širokopásmový přístup lze realizovat pomocí různých technologií, které jsou použité na různých infrastrukturách sítí elektronických komunikací. Širokopásmový přístup zahrnuje nejen koncové zařízení a přenos dat v přístupové síti, ale i přenos dat v páteřní síti.

¹ Což je v souladu se strukturou předávaných údajů v rámci elektronického sběru dat (ESD) a v souladu s předchozím vymezením v rámci relevantního trhu č. 5.

- **Poskytovatel služeb elektronických komunikací**

Poskytovatel služeb elektronických komunikací je podnikatel v oblasti elektronických komunikací, který poskytuje služby elektronických komunikací, tj. služby obvykle poskytované za úplatu, které spočívají zcela nebo převážně v přenosu signálů po sítích elektronických komunikací, včetně telekomunikačních služeb a přenosových služeb v sítích používaných pro rozhlasové a televizní vysílání a v sítích kabelové televize, s výjimkou služeb, které nabízejí obsah prostřednictvím sítí a služeb elektronických komunikací.

- **Dominantní operátor (poskytovatel)**

Za dominantního operátora je považován operátor, jehož tržní podíl dosahuje nejvyšších hodnot na popisované úrovni trhu (maloobchodní/velkoobchodní). Pro upřesnění uvádíme, že se nemusí jednat o operátora s dominantním postavením na relevantním trhu.

- **WiFi**

Termínem WiFi (či WiFi přístup) se v rámci této analýzy rozumí technologie umožňující poskytování služby přístupu k síti Internet prostřednictvím bezdrátového připojení s využitím nelicencovaných frekvenčních pásem (zejména 2,4 GHz, 5 GHz).

Pozn.: V grafech uvedených v analýze jsou do kategorie WiFi zařazeny všechny širokopásmové přístupy poskytované prostřednictvím bezdrátového připojení s využitím nelicencovaných frekvenčních pásem.

- **FWA**

Termínem FWA se v rámci této analýzy rozumí technologie umožňující poskytování služby přístupu k síti Internet prostřednictvím bezdrátového síťového přístupového bodu s využitím licencovaných frekvenčních pásem.

- **CATV**

CATV (sítě kabelové televize) je označení pro technologii přenosu obrazu a dat prostřednictvím (koaxiálních) rozvodů kabelové televize. Za síť CATV je v rámci této analýzy považována taková síť, která je v přístupové síti realizována buď koaxiálním kabelem, nebo kombinací koaxiálního kabelu a jiných sítí (zejména optickými vlákny – tzv. HFC síť) a přenos dat je realizován prostřednictvím kabelového modemu a standardu DOCSIS.

- **xDSL**

xDSL (Digital Subscriber Line) je označení pro technologie, které umožňují využít stávající kovová vedení využívaná v minulosti převážně pro přenos hlasu pro širokopásmový přístup (zejména k síti Internet). Jednotlivé typy DSL technologií se liší v používaném frekvenčním pásmu, maximální rychlosti a dosahu. Obecně však platí, že čím je větší vzdálenost od ústředny k uživateli (délka účastnického vedení) nebo čím méně kvalitní je vedení (například stářím), tím nižší je maximální dosažitelná rychlost. Síť kovových účastnických vedení je v současné době modernizována prostřednictvím budování tzv. vysunutých DSLAM (což má za následek zkracování délky kovového účastnického vedení) na síť FTTC (fiber to the cabinet). Jedná se o kombinaci optické sítě a účastnických kovových vedení, kdy od páteřní sítě z ODF vedou k rozvaděči („street cabinetu“) optická

vlákna a od rozvaděče ke koncovému uživateli se využívá již instalované účastnické kovové vedení.

- **FTTH/B**

Fiber to the home (H) a building (B) jsou obecné pojmy pro druh širokopásmové síťové infrastruktury, která využívá optické vlákno, aby nahradila obvyklá metalická vedení, která se používají pro propojení mezi koncovým bodem sítě a účastníkem. Jde tedy o:

- FTTH – Fiber-to-the-home – jedná se o připojení prostřednictvím optických vláken, která jsou dovedena až ke koncovému bodu sítě v prostorách účastníka.
- FTTB – Fiber-to-the-building – jedná se o připojení optického vedení k patě budovy či do budovy, případně u rodinných domů je možnost zavedení vlákna pouze na hranici pozemku, a poté pomocí vnitřních rozvodů v budově, které jsou kovové.

Část C - Analýza relevantního trhu č. 3a –velkoobchodní služby s místním přístupem poskytovaným v pevném místě

1 Úvod

Relevantní trhy v oboru elektronických komunikací jsou nově upraveny Doporučením Komise Evropských společenství 2014/710/EU o relevantních trzích produktů a služeb v odvětví elektronických komunikací (dále jen „Doporučení“). V tomto Doporučení je definovaná nová struktura relevantních trhů, kterou Úřad reflektoval v rámci svého opatření obecné povahy č. OOP/1/04.2015-2 (vydané Úřadem), kterým se stanoví relevantní trhy v oboru elektronických komunikací, včetně kritérií pro hodnocení významné tržní síly (dále jen „Opatření“). Úřad na základě tohoto Doporučení a na základě dobrovolné separace společnosti O2 Czech Republic a.s., se sídlem Za Brumlovkou 266/2, Michle (Praha 4), 140 00 Praha, IČO: 60193336 (dále jen „O2“), [zahájil](#) dle Pokynů komise² a podle § 51 až 53 zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Zákon“) novou analýzu jednotlivých relevantních trhů č. 3a, 3b a 4. Dle § 86b Zákona Úřad po dobrovolné separaci podnikatele s významnou tržní silou přistupuje k provedení koordinovaných analýz všech relevantních trhů v kratším intervalu, než bylo uvedeno v již zpracovaných analýzách.

Klíčovou součástí Úřadem nově prováděných vymezení relevantních trhů je interpretace Opatření, které upravuje vymezení jednotlivých trhů přístupu ve specifických podmínkách České republiky. Úřad při vymezení výše uvedených trhů vycházel z nejširšího vymezení maloobchodního trhu přístupu, ze kterého na základě specifických charakteristik přístupu oddělil širokopásmový přístup pro širokou spotřebu a vysoce kvalitní širokopásmový přístup. Vzhledem k tomu, že přesnější popis služeb maloobchodního trhu s vysoce kvalitním přístupem poskytovaným v pevném místě je součástí nového vymezení maloobchodního trhu vysoce kvalitního přístupu v rámci analýzy trhu č. 4, považuje Úřad za vhodné popsat v úvodu této analýzy alespoň jejich základní parametry. Tyto služby zahrnují maloobchodní pronájem dedikované přenosové kapacity (pronájem okruhů), kde pronajatým okruhem je infrastruktura elektronických komunikací s dedikovanou přenosovou kapacitou mezi dvěma koncovými body okruhu, která je určena pro výhradní užívání účastníkem. Kromě pronajatých okruhů spadají do tohoto trhu dle Úřadu a Vysvětlujícího memoranda² také služby vykazující hlavně níže specifikované parametry:

- Definovaná SLA (vyšší než standardní dostupnost, např. možnost přemostění nebo zálohování trasy, garantovaná spolehlivost přenosu – QoS, nadstandardní podpora, dohled, rychlejší reakce na incidenty, atd.).
- Vyšší kvalitativní parametry (nízká přípustná míra agregace – maximálně 1:4, symetrický přenos dat, případně i asymetrický přenos dat, pokud povaha služby umožňuje použití této realizace, např. služby na bázi VDSL).

² Pokyny Komise týkající se analýzy trhů a stanovení významné tržní síly v souladu s regulačním rámcem EU pro sítě a služby elektronických komunikací (2002/C 165/03) ze dne 11. července 2002, angl. verze

- Případná možnost realizace VPN sítí, bez ohledu na přenosové rozhraní či způsob technické realizace, pokud splňují podmínky uvedené výše (např. umožnění provozu VLAN v rámci poboček daného odběratele, atd.).
- Poskytnutí přístupu v oblastech, které jsou specifické hustotou podnikajících subjektů spíše než širokou veřejností.

V listopadu 2015 Úřad požádal nejvýznamnější poskytovatele služeb pronajatých okruhů o poskytnutí doplňujících informací pro zpracování analýzy trhu č. 4 a z uvedeného dotazování vyplynulo, že většina poskytovatelů souhlasí s definicí poskytnutou Úřadem na základě interpretace Vysvětlujícího memoranda³ uvedenou výše. Kde do trhu spadají služby symetrického přenosu dat (případně asymetrické, pokud je to nezbytné), které by měly obsahovat garantovanou dostupnost (99,5 % a výše), garantovanou spolehlivost přenosu, dohled a reakci na incidenty. Pokud jde o agregaci připojení, Úřad se shodl i s většinou subjektů, které do těchto služeb zahrnují i služby, které jsou poskytovány na agregované lince. Na základě obdržných parametrů ovšem nelze rozhodnout o úrovni agregace těchto služeb. Společnost O2 a Česká telekomunikační infrastruktura a.s. (dále jen „CETIN“) poskytují své služby převážně s agregací 1:4, což je úroveň, která by měla být standardní pro tyto služby. Je zároveň jasné, že agregace vyšší než 1:10 již není pro tyto služby přijatelná. Obecně lze tedy konstatovat, že na základě výše uvedené definice do služeb s vysokou kvalitou přístupu v pevném místě na základě uvedených parametrů spadají maloobchodní připojení s garantovanými symetrickými rychlostmi a SLA včetně služeb zahrnujících realizaci VPN sítí (např. u největších poskytovatelů jsou to služby O2 Internet Business, O2 Internet Business Pro, T-Mobile IP VPN, Vodafone OneNET atd.). Oba maloobchodní trhy poté Úřad v odpovídajících analýzách trhu vymezuje z věcného, územního a časového pohledu.

Úřad dále vymezil dva velkoobchodní relevantní trhy č. 3a a 3b (původní trhy č. 4 a 5), které jsou úzce spjaté s maloobchodním trhem přístupu a kde trh 3a je částečně spjatý také s trhem č. 4. Jako první Úřad provedl vymezení trhu č. 3a, protože vycházel z doporučeného postupu pro provádění definic a analýz trhů ve Vysvětlujícím memorandu³, kde je doporučeno jako první provést definování trhu, který je nejnižší v dodavatelském řetězci (resp. dochází v něm k nejmenšímu zpracování základních vstupů). To je dle Úřadu jednoznačně trh velkoobchodních služeb s místním přístupem poskytovaným v pevném místě. Trh č. 3a poté Úřad vymezil z věcného, územního a časového pohledu. Při posuzování vlivu trhu č. 3a na trh č. 4 Úřad posuzoval počet přístupů vytvořených na základě velkoobchodních vstupů z trhu č. 3a na základě údajů o účelu využití LLU pro S(H)DSL přístupy společnosti T-Mobile Czech Republic a.s. (dále jen „T-Mobile“), která je v současné době největším odběratelem služeb na trhu č. 3a. Společnost T-Mobile využívá službu zpřístupnění účastnických vedení (LLU) pro poskytování služeb s využitím S(H)DSL (tedy pro případné poskytování služeb spadajících do trhu č. 4) v zanedbatelné míře vzhledem k celkové velikosti trhu. Úřad na základě těchto dat dospěl k závěru, že v porovnání s celkovým počtem přístupů na trhu hraje počet těchto přístupů malou roli a vzájemným vlivem obou trhů se již dále v rámci analýzy trhu č. 3a nezabýval. Až po dokončení vymezení trhu č. 3a Úřad přistoupil k vymezení trhu č. 3b, protože je jeho pozice v dodavatelském řetězci výše (jde o velkoobchodní služby s centrálním

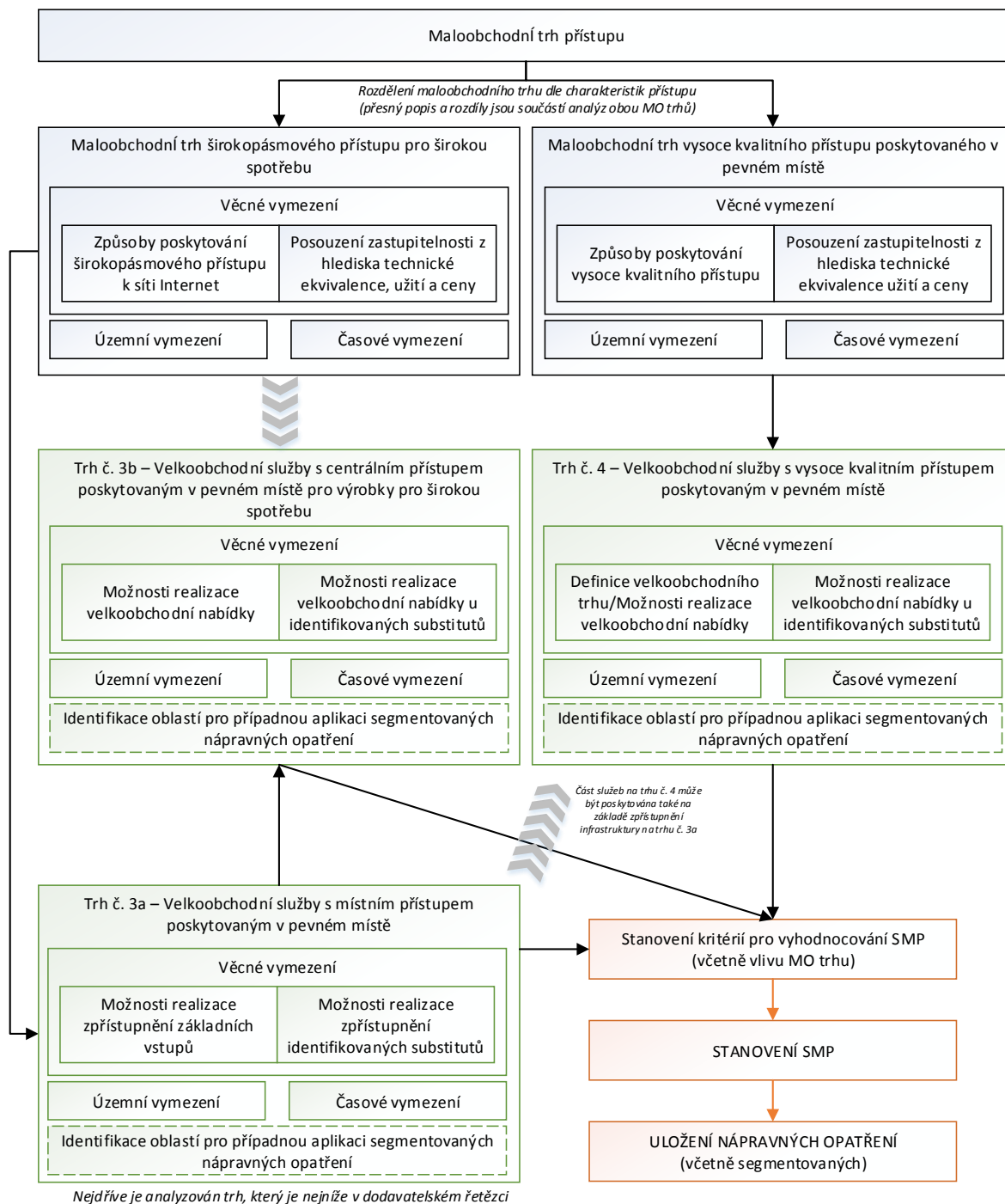
³ Vysvětlující memorandum týkající se doporučení Komise o příslušných trzích produktů a služeb v odvětví elektronických komunikací náchylné k regulaci ex ante v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací (vydané 9.10.2014), angl. verze

přístupem poskytovaným v pevném místě). Při jeho vymezení logicky vycházel ze stejného vymezení maloobchodního trhu jako u trhu č. 3a.

Maloobchodní trh vysoce kvalitního přístupu vychází z původního maloobchodního trhu pronajatých okruhů, který byl nově rozšířen také o specifické služby širokopásmového přístupu splňující kvalitativní parametry služeb vhodných pro podnikatelské subjekty. Nad tímto trhem Úřad vymezil relevantní trh č. 4 – trh velkoobchodních služeb s vysoce kvalitním přístupem poskytovaným v pevném místě. V rámci věcného vymezení Úřad zkoumal možnosti realizace velkoobchodní nabídky pro pronajaté okruhy a také další služby, které splňují definované kvalitativní parametry. Trh č. 4 poté Úřad vymezil z věcného, územního a časového pohledu.

Úřad při vymezování jednotlivých trhů postupoval podle následujícího diagramu:

Obr. č. 1: Schéma postupu vymezování jednotlivých trhů

Úřad na základě tohoto věcného vymezení relevantního trhu provede analýzu trhu č. 3a (dříve trh č. 4) „velkoobchodní služby s místním přístupem poskytovaným v pevném místě“ (v souladu s čl. 2 Opatření). Součástí této analýzy je nové vymezení relevantního trhu dle Doporučení a také vyhodnocení rozdělení společnosti O2, podniku s významnou tržní silou na tomto relevantním trhu, na společnost O2 a novou společnost CETIN, na kterou společnost O2 převedla fyzickou infrastrukturu pevné i mobilní veřejné komunikační sítě. Předchozí velkoobchodní nabídky včetně těch regulovaných jsou dále poskytovány prostřednictvím

společnosti CETIN, které též byly na základě předchozí analýzy uloženy rozhodnutím REM/4/08.2015-6 příslušné nápravné povinnosti.

Cílem této analýzy relevantního trhu je definování tohoto trhu v národních podmínkách České republiky a zejména posouzení, zda je trh efektivně konkurenční. Na jejím základě bude navrženo případné stanovení podniku s významnou tržní silou a případné uložení nápravných opatření.

Úřad pro účely sběru dat pro provedení analýzy relevantního trhu využívá systém Elektronického sběru dat. Jedná se o elektronický přenos dat zabezpečeným protokolem prostřednictvím webových formulářů. Povinnost odevzdávat tyto formuláře Českému telekomunikačnímu úřadu mají všichni podnikatelé v elektronických komunikacích podle § 115 Zákona.

Úřad postupuje při definování relevantního trhu, při vlastní analýze relevantního trhu a při určení nápravných opatření subjektu s významnou tržní silou podle Zákona, Opatření, relevantních vyhlášek a v souladu s použitou metodikou.

Úřad při analýze relevantního trhu:

- definuje trh věcně, územně a časově,
- analyzuje trh z hlediska určení samostatné a společné významné tržní síly,
- vyhodnocuje stávající regulační opatření,
- navrhuje uplatnění přiměřených nápravných opatření.

Úřad při zpracování analýzy trhu bere v úvahu i situaci a vývoj na úzce souvisejícím relevantním trhu č. 3b – velkoobchodní služby s centrálním přístupem poskytovaným v pevném místě pro výrobky pro širokou spotřebu.

2 Definování relevantního trhu

V souladu s Pokyny Komise² a metodikou Úřadu (část B) je vymezen relevantní trh na základě analýzy veškerých dostupných podkladů o chování subjektů na trhu v období od uplynulé analýzy provedené 29. října 2014. Současně Úřad provedl výhledovou analýzu relevantního trhu z hlediska dynamiky jeho očekávaného vývoje. Na základě Doporučení a Opatření je zohledněna možnost zahrnutí virtuálního zpřístupnění účastnického vedení do věcného vymezení relevantního trhu.

Úřad při svém postupu zohlednil i Vysvětlující memorandum (část 1, strana 5)³, podle kterého je od národních regulačních orgánů vyžadováno, aby při definici relevantních trhů přihlížely k podmínkám v jednotlivých zemích, s ohledem na produktové trhy uvedené v Doporučení zvláště ve světle místního soutěžního práva. Vzal přitom v úvahu i fakt, že se vymezení relevantních trhů může časem měnit, protože charakteristiky produktů a služeb se postupně vyvíjejí a mění se i možnosti substituce na straně poptávky i nabídky.

Při definování relevantního trhu Úřad zohlednil rovněž dosavadní vývoj na maloobchodním trhu přístupu. Úřad přitom vycházel z prvotního předpokladu, že základním motivem pro případné uplatnění regulace na velkoobchodním trhu je podpora rozvoje efektivní konkurence na souvisejícím maloobchodním trhu. Cílem regulace je v souladu s § 4 a násl. Zákona vytvoření takového konkurenčního prostředí, aby pro koncové spotřebitele byla dostupná potřebná širší nabídka služeb v odpovídající kvalitě a cenové struktuře. Úřad proto při definování relevantního trhu věnoval velkou pozornost situaci na souvisejícím maloobchodním trhu a jeho vývoji s ohledem na dosud uplatňovanou regulaci (její rozsah a zaměření) na velkoobchodní úrovni.

Úřad při definici tohoto trhu zohlednil také dobrovolnou separaci společnosti O2. Hlavním rozdílem ve fungování společnosti CETIN relevantním pro tento trh je, že působí výhradně na trhu velkoobchodním a neposkytuje tak služby přímo uživatelům na maloobchodním trhu. Funkci poskytovatele služeb na maloobchodním trhu plní i nadále společnost O2, pro kterou společnost CETIN na bázi uzavřeného smluvního vztahu zajišťuje možnost poskytovat širokopásmové služby koncovým zákazníkům. Společnost O2 však není jediným odběratelem velkoobchodních služeb společnosti CETIN, velkoobchodní nabídky mohou využívat i ostatní operátoři.

Pozn.: Vzhledem k odštěpení společnosti CETIN (na kterou bylo převedeno vlastnictví infrastruktury pro poskytování služeb pevné sítě a s ním spojených velkoobchodních služeb společnosti O2 Czech Republic a.s.), ke kterému došlo k 1. 6. 2015, Úřad uvádí ve všech níže uvedených datech týkajících se velkoobchodních trhů, společnost CETIN, namísto společnosti O2 Czech Republic, a.s.

Ze stejného důvodu jsou níže uvedená data za společnost T-Mobile Czech Republic a.s. uvedena souhrnně se společností GTS Czech, s.r.o. (která zanikla fúzí se společností T-Mobile k 2. 1. 2015).

2.1 Východiska pro vymezení relevantního trhu

Úřad při definování relevantního trhu č. 3a – velkoobchodní služby s místním přístupem poskytovaným v pevném místě vycházel z logiky Vysvětlujícího memoranda³ (resp. Opatření), které stanovuje velkoobchodní relevantní trhy č. 3a a č. 3b jako alternativy vstupů pro realizaci vlastní nabídky na maloobchodním trhu přístupu. Zatímco trh č. 3b

je alternativa vstupu výhradně pro širokopásmový přístup, trh č. 3a zahrnuje také jiné alternativy vstupů pro jiné maloobchodní trhy jako například přístup k veřejné telefonní síti v pevném místě nebo pronájem přenosové kapacity.

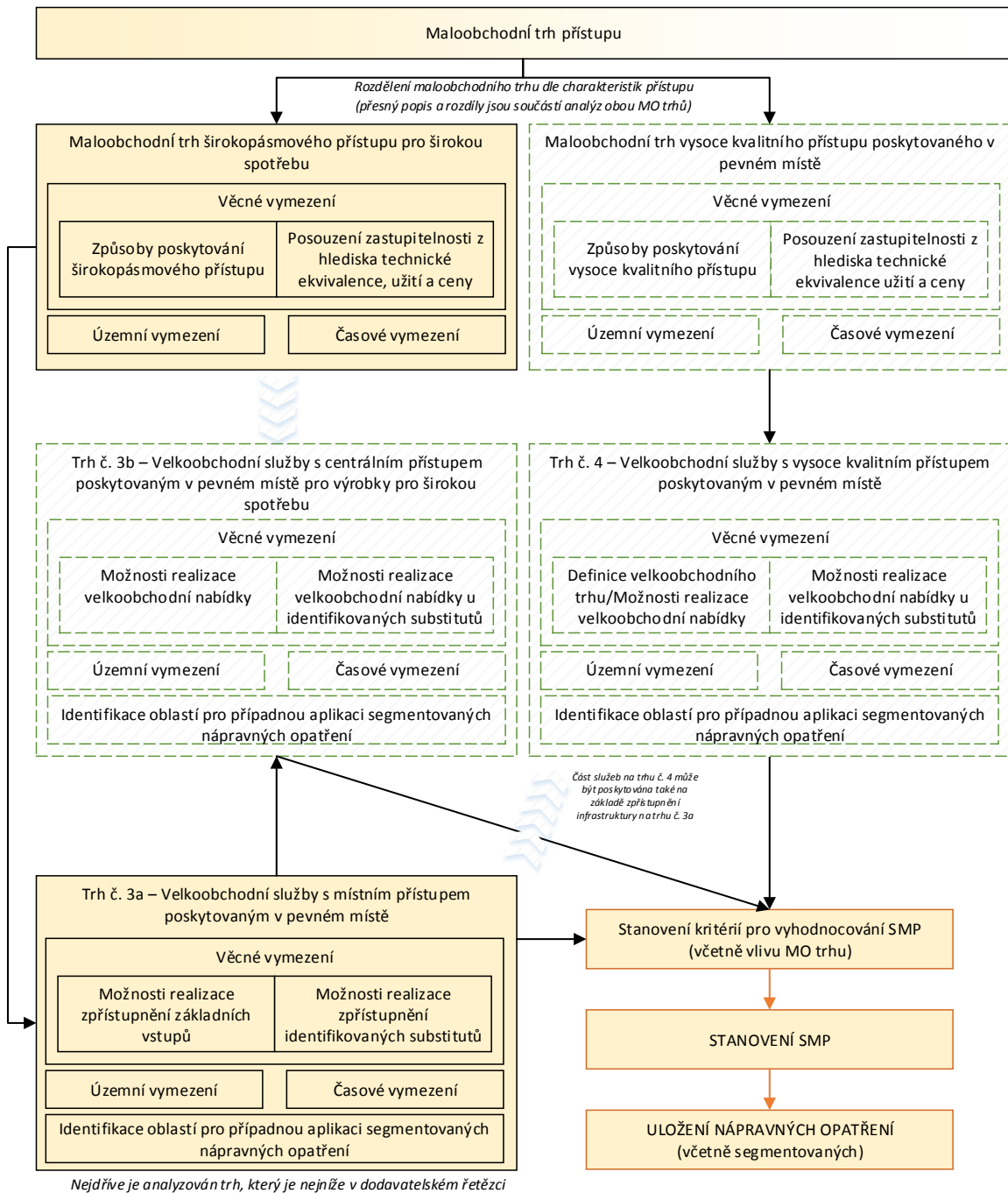
Východiskem při identifikování trhů podléhajících regulaci *ex ante* je vymezení maloobchodních trhů k určitému časovému horizontu, a to s přihlédnutím k nahraditelnosti poskytovaných služeb na straně poptávky a na straně nabídky. V závislosti na výsledcích vymezení maloobchodních trhů v definici trhu č. 3a, určených pro koncové uživatele, jsou identifikovány příslušné velkoobchodní trhy, což jsou trhy zahrnující služby určené pro podnikatele v oboru elektronických komunikací, kteří dále poskytují své maloobchodní služby koncovým uživatelům.

Velkoobchodní služby s místním přístupem poskytované v pevném místě označují širokou škálu maloobchodních služeb, které souvisí s individuálními přípojkami ke koncovým zákazníkům. Maloobchodní trh přístupu k síti Internet (a nejen ten) proto do značné míry ovlivňuje velkoobchodní poptávku. Je proto nezbytné nejprve analyzovat dynamiku maloobchodního trhu tak, aby bylo možno pochopit dynamiku velkoobchodního trhu. Současně je nutno zjistit, zda jsou konkurenční tlaky vznikající na maloobchodní úrovni dostatečně silné k tomu, aby kompenzovaly potenciální tržní sílu na velkoobchodní úrovni a naopak, jak konkurence na velkoobchodním trhu napomůže rozvoji maloobchodního trhu.

Velkoobchodní služby s místním přístupem poskytovaným v pevném místě zahrnují fyzický přístup k infrastruktuře (vč. sdíleného nebo plného zpřístupnění účastnického vedení – včetně jeho úseků), který umožňuje spojení koncového bodu sítě s hlavním rozvaděčem nebo obdobným odpovídajícím zařízením ve veřejné síti elektronických komunikací. Tento přístup je realizován takovým způsobem, který umožňuje přístup ke koncovému bodu sítě. Dále tyto služby zahrnují i velkoobchodní služby virtuálního (nefyzického) přístupu k datovému toku na lokální úrovni – tzv. virtuální zpřístupnění účastnického vedení, zkráceně VULA. Tyto virtuální služby musí splňovat přiměřené požadavky jiného podnikatele na využívání a přístup ke specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům, poskytovat přístup k technickým rozhraním, protokolům nebo jiným klíčovým technologiím, které jsou nezbytné pro interoperabilitu služeb nebo služby virtuálních sítí. Další nutnou podmínkou této služby je, že musí být poskytována na místní (lokální) úrovni. V rámci REM/4/08.2015-6 byla společnosti CETIN uložena povinnost umožnit alternativním operátorům dostatečné odlišení maloobchodních služeb bez překážek či nepřiměřených podmínek ze strany společnosti CETIN. Dále je společnost CETIN povinna vyřizovat žádosti o dodávku služeb a zařízení ve lhůtách uvedených v referenční nabídce virtuálního zpřístupnění účastnického vedení a související referenční nabídce služeb kolokace. Virtuální zpřístupnění účastnického vedení představuje náhradu fyzického zpřístupnění tam, kde není fyzický přístup k infrastruktuře sítě technicky realizovatelný, případně ekonomicky přiměřený (například v případě nasazení technologie vectoringu u kovového účastnického vedení, respektive při zpřístupňování pasivních optických sítí). Produkty umožňující takovéto druhy zpřístupnění jsou tedy logicky dle názoru Úřadu součástí tohoto trhu, protože zpřístupňují účastnická vedení na místní úrovni, která nelze zpřístupnit fyzickými způsoby. Ostatní produkty, které neumožňují fyzické či virtuální zpřístupnění na místní úrovni, nejsou součástí tohoto trhu.

Úřad při věcném vymezení trhu postupoval podle následujícího diagramu (relevantní části pro trh č. 3a jsou vyznačeny žlutou barvou):

Obr. č. 2: Schéma postupu vymezení trhu č. 3a

2.2 Maloobchodní trh širokopásmového přístupu pro širokou spotřebu

Úvodem před vlastním zkoumáním a vymezením maloobchodního trhu širokopásmového přístupu považuje Úřad za účelné uvést základní rysy současné situace na tomto trhu.

Celkový počet účastníků využívajících službu širokopásmového přístupu prostřednictvím pevných sítí se na maloobchodním trhu v ČR zvýšil z 1 770 000 (konec roku 2008) na 3 017 000 (konec roku 2015). Tento růstový trend je pro maloobchodní trh velmi důležitý a dokazuje, že domácnosti stále více využívají pevné připojení k síti Internet i přes rostoucí počet mobilních přístupů. V případě i započítání přístupů v mobilních sítích by se počet účastníků zvýšil z cca 2 050 000 (konec roku 2008) na přibližně 3 835 000 (konec roku 2015).

V České republice je stále více poskytovatelů, kteří nabízejí různé typy služeb. Nejvíce rozšířenou službou je technologie maloobchodního širokopásmového přístupu WiFi (tzn. bezdrátové přístupy realizované v nelicencovaných frekvenčních pásmech)⁴, kterou ke konci roku 2015, v případě nezapočítávání přístupů v mobilních sítích, využívalo přibližně 33,3 % účastníků. Vysoký podíl WiFi připojení v České republice je lokální specifikum způsobené historickým vývojem poskytování pevného připojení.

Pro upřesnění situace na maloobchodním trhu Úřad uvádí události a trendy posledních let, které mohly ovlivnit tržní vývoj:

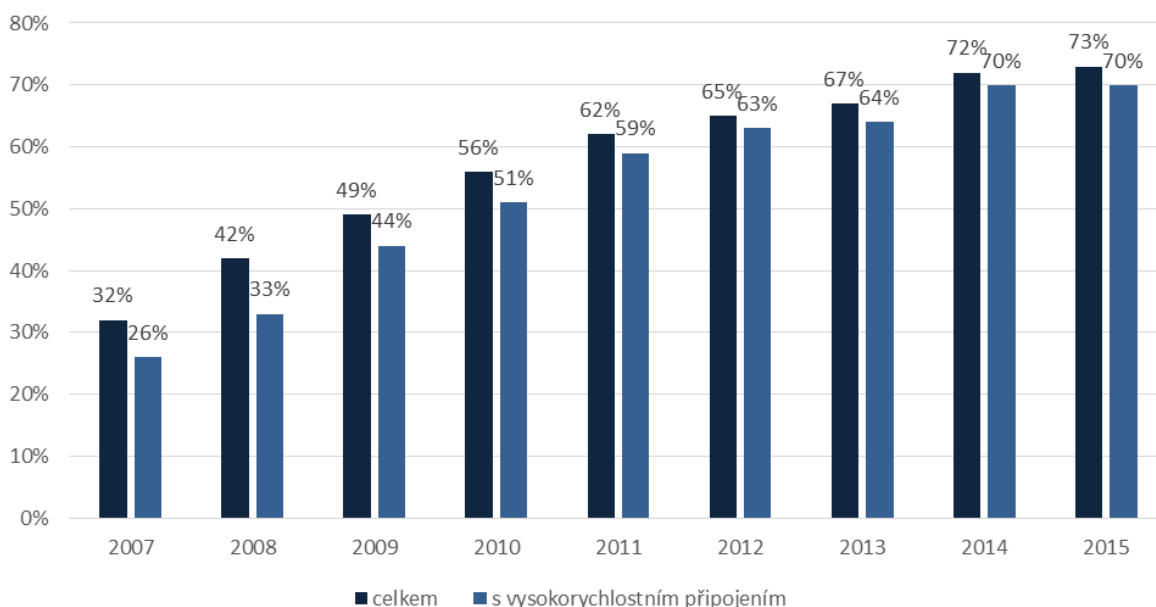
- prakticky útlum užívání úzkopásmového přístupu k síti Internet v pevném místě;
- postupná orientace nabídky i poptávky na vyšší rychlosti;
- budování lokálních optických sítí alternativních operátorů;
- budování LTE sítí na základě dokončené aukce kmitočtů v pásmech 800, 1800 a 2600 MHz;
- květen 2011 – zavedení služeb VDSL (resp. VDSL2);
- září 2012 – síť společnosti O2 Czech Republic a.s. (nyní společnosti CETIN) navyšuje rychlost přenosové rychlosti xDSL až na 40 Mbit/s;
- září 2013 – společnost UPC Česká republika, s.r.o. opět navyšuje rychlost své sítě až na 240 Mbit/s;
- zvyšující se penetrace vybavení domácností počítačem a počet domácností s přístupem k síti Internet – což je dáno zvyšující se poptávkou po aplikacích využívajících přístup k síti Internet;
- rok 2014 – Česká republika obhájila 9. místo v celosvětovém srovnání rychlosti sítě Internet, kterou provádí agentura AKAMAI. Česká republika měla v době měření průměrnou rychlost 12,3 Mbit/s, nutné je ovšem podotknout, že celosvětový průměr byl na konci roku 2014 4,5 Mbit/s;
- leden 2015 - společnost GTS Czech s.r.o. se 2. ledna 2015 integrovala do společnosti T-Mobile Czech Republic a.s.;

⁴ Tato kategorie nezahrnuje veřejné WiFi hotspoty (využívané například v restauračních zařízeních, hotelech apod.)

- červen 2015 – dobrovolnou separací společnosti O2 Czech Republic a.s. vznikla nová společnost Česká telekomunikační infrastruktura a.s., na kterou společnost O2 Czech Republic a.s. převedla svoji fyzickou infrastrukturu pevné i mobilní veřejné komunikační sítě a předchozí velkoobchodní nabídky;
- září 2015 – společnost UPC Česká republika, s.r.o. opět navyšuje maximální dostupnou rychlost ve své síti a nabízí svým zákazníkům až 300 Mbit/s;
- červen 2016 – došlo k převodu části podniku ze společnosti Internethome, s.r.o. na O2 Czech Republic a.s.
- červenec 2016 – navýšení maximálních rychlostí přípojek v síti společnosti CETIN, a to ze stávajících 40 Mbit/s na 50 Mbit/s.

Následující grafy dokumentují vývoj zvyšujícího se využití připojení k Internetu v ČR. Současně se zvyšujícím se podílem domácností využívajících připojení k Internetu roste také počet domácností využívajících vysokorychlostní⁵ připojení k Internetu.

Graf č. 1: Domácnosti v ČR s připojením k internetu (% všech domácností)

Zdroj: Český statistický úřad, 2016

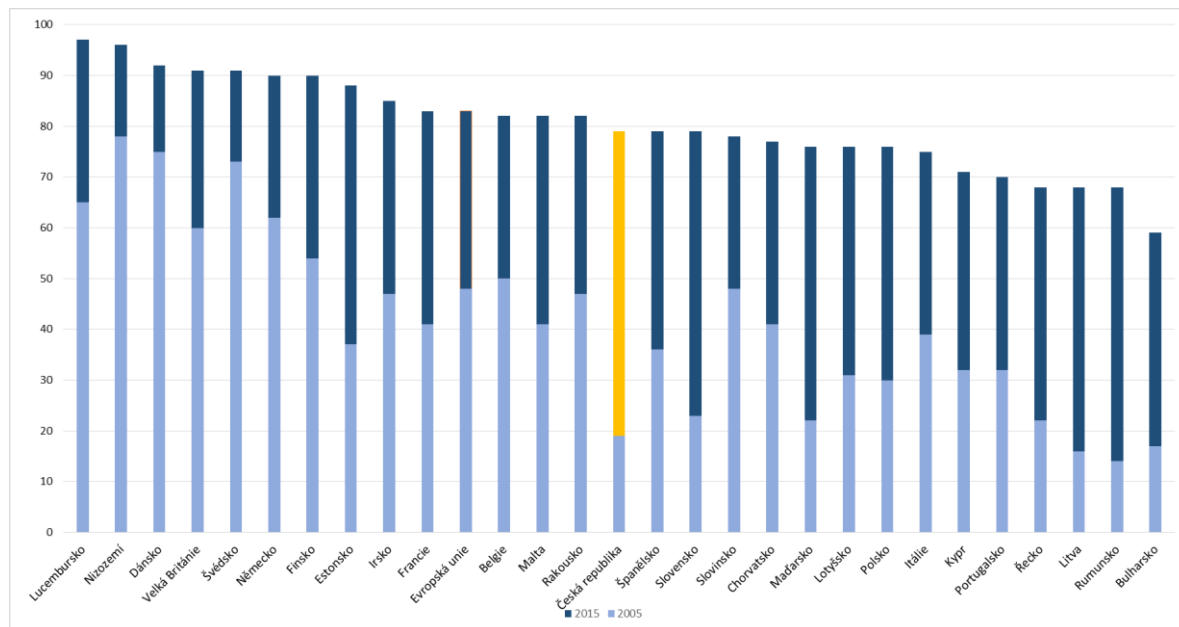
Data shromážděná za rok 2015 jasně poukazují na stále udržující se růstový trend vybavení domácností připojením k síti Internet. Ačkoliv mezi roky 2014 a 2015 vzrostla celková penetrace přístupu k síti Internet pouze o 1 p. b., tak za posledních 5 let byl tento nárůst o 11 p. b. Podíl domácností vybavených vysokorychlostním připojením k síti Internet také meziročně roste a to o celých 19 p. b. Vybavenost domácností připojením k Internetu si tak nadále udržuje růstový trend.

V rámci mezinárodního srovnání států EU z roku 2015 (Graf č. 2) se Česká republika drží mírně pod úrovní průměru EU28 co se týče procentuálního podílu domácností s přístupem k Internetu. Dlouhodobě se však Česká republika k průměru EU28 přibližuje, přestože letošní

⁵ ČSÚ považuje za vysokorychlostní (širokopásmové) připojení k Internetu přístup s nominální rychlostí větší nebo rovno 256 kbit/s směrem k účastníkovi (download).

odchylka od průměru EU28 je ve výši 4 p. b., v roce 2005 byl tento rozdíl ve výši 29 p. b. Z dlouhodobého hlediska tedy v České republice stále roste počet domácností s přístupem k Internetu, a to rychleji než roste průměr EU28.

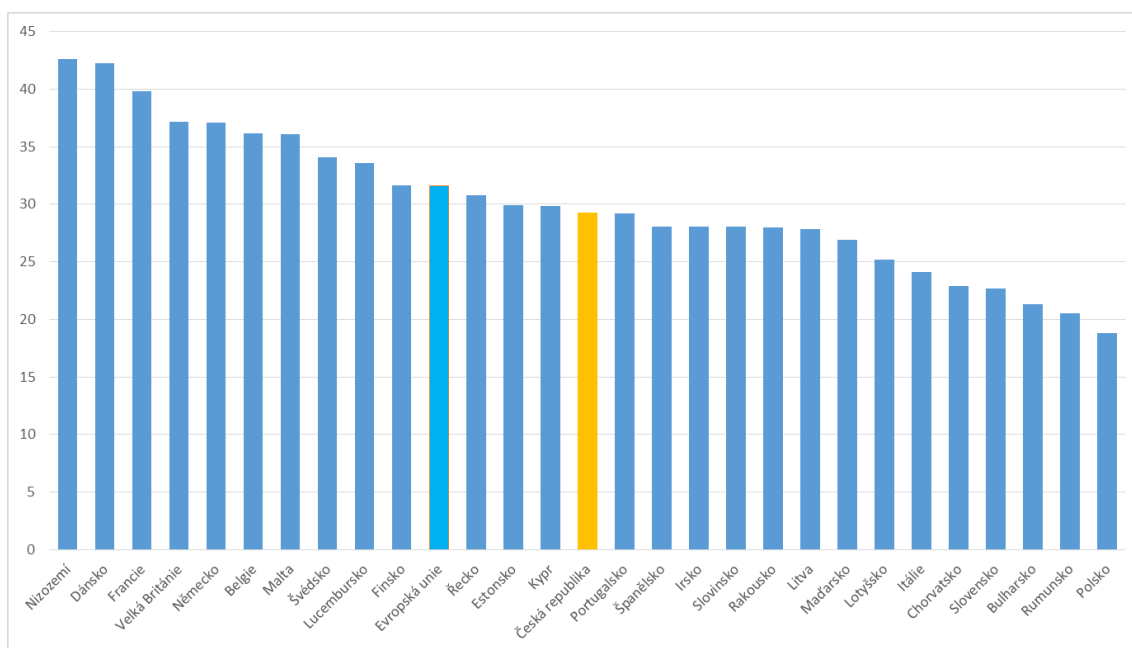
Graf č. 2: Domácnosti s přístupem k Internetu (v %)

Zdroj: Eurostat, 2015

Z mezinárodního srovnání z června 2015, které provádí Evropská komise (Graf č. 3), lze učinit obdobné závěry jako z předchozího grafu (ačkoliv předchozí graf sleduje ukazatel podílu domácností bez rozdílu způsobu přístupu k Internetu, Graf č. 3 se již zaměřuje pouze na širokopásmový přístup v pevném místě). Data jsou Evropskou komisí pravidelně sbírána pro účely Digital Agenda Scoreboard - Česká republika je s penetrací širokopásmových přístupů v pevném místě lehce pod průměrem členských států EU (31,6 %), a to o 2,3 p. b. (29,3 %), (penetrací se rozumí jak velká část obyvatelstva je odběrateli širokopásmového přístupu v pevném místě). V lednu 2013 byl tento ukazatel pro Českou republiku na hodnotě 25,3 %, dlouhodobý trend je zde tedy taktéž vzrůstající.

Graf č. 3: Penetrace širokopásmových přístupů v pevném místě (v %), červen 2015

Zdroj: European Commission, 2015

Na podporu dalšího rozvoje vysokorychlostního připojení k síti Internet schválila vláda České republiky 19. ledna 2011 státní politiku elektronických komunikací pod názvem Digitální Česko. V roce 2013 vláda vydala druhou verzi tohoto dokumentu s názvem Digitální Česko v. 2.0. Cílem této iniciativy je podpora rozvoje vysokorychlostních přístupových sítí k internetu umožňující přenosové rychlosti v souladu s cíli Digitální agendy 30 Mbit/s do roku 2020 pro všechny obyvatele a 100 Mbit/s minimálně pro polovinu domácností.

V budoucnu by v České republice mohl být ovlivněn rozvoj širokopásmových přístupů případnými dotacemi pro budování sítí nové generace (tzv. NGA sítě). Z Evropské unie by mohlo být poskytnuto České republice 14 mld. Kč z Operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost, s cílem do roku 2020 zajistit přístup k internetu s přenosovou rychlostí 30 Mbit/s pro všechny obyvatele a 100 Mbit/s minimálně pro polovinu domácností České republiky (takové jsou cíle Digitální agendy pro Evropu, která byla vytvořena v rámci Evropské komise). Tato skutečnost je však aktuálně v jednání a k datu vydání této analýzy nemá Úřad k dispozici podrobnější informace.

2.2.1 Věcné vymezení

Úřad se v rámci věcného vymezení maloobchodního trhu zaměřil na využívání širokopásmového přístupu prostřednictvím jednotlivých technologií firemními a rezidentními zákazníky v časovém horizontu posledních pěti let. U uvedených technologií dochází k hodnocení technických vlastností, struktury nabídky služeb a jejich ceny, struktury poptávky a chování spotřebitelů.

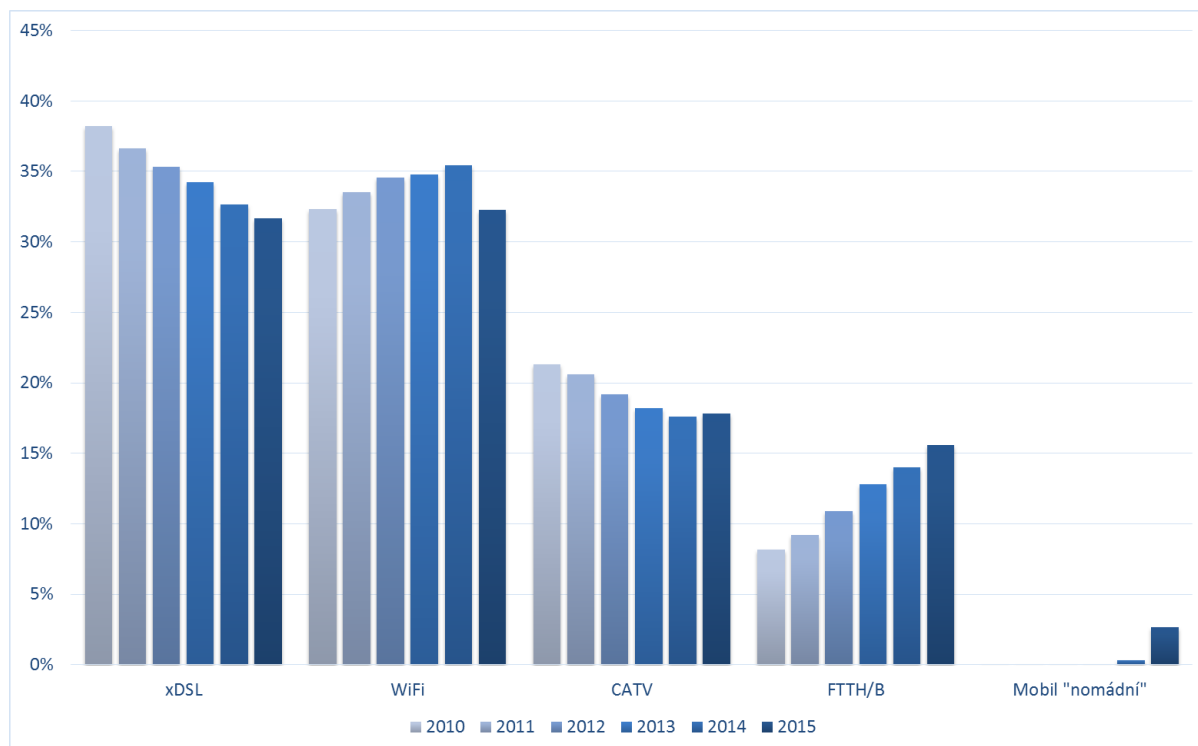
V následujících dvou grafech je patrný pozvolný nárůst přístupů prostřednictvím mobilních sítí a přístupů prostřednictvím optických FTTH/B sítí na úkor přístupů prostřednictvím účastnických kovových vedení s technologií xDSL. xDSL přístupy v poslední době někteří operátoři, díky modernizaci stávající xDSL sítě, nabízejí i prostřednictvím kombinace optické sítě a kovového vedení s využitím technologie xDSL (zejména VDSL) –

tzv. scénář FTTC⁶. Na základě této skutečnosti Úřad dále v textu analýzy zahrnuje do xDSL technologie (přístupů) i přístupy poskytované prostřednictvím scénáře FTTC. Přístupy prostřednictvím optických sítí pak zahrnují přístupy prostřednictvím jak FTTH sítí, tak FTTB sítí a jsou v textu analýzy označovány jako FTTH/B.

Z hlediska počtu přístupů u technologií xDSL a CATV v posledních třech letech nedochází k jejich výraznému navyšování, proto tedy jejich podíl na trhu dlouhodobě klesá. Nejrychleji rostoucí tržní podíl i počet přístupů patří mobilním sítím, do kterých byly započítány širokopásmové přístupy realizované pouze prostřednictvím datových karet či modemů využívajících SIM kartu a které jsou nabízeny nezávisle na hlasových službách. K tak významnému růstu přispívá zejména rozšíření nabídky operátorů o poskytování internetového připojení prostřednictvím modemu v kombinaci s datovou kartou, případně poskytováním datových karet pro koncová uživatelská zařízení (např. tablety, notebooky).

Nárůst podílu technologie FTTH/B je způsoben dlouhodobou poptávkou po vyšších rychlostech a kvalitnějším přístupu k síti Internet. K růstu počtu přístupů technologie FTTH/B dochází dle poznatků Úřadu mimo jiné modernizací CATV a především WiFi sítí některých poskytovatelů na síť FTTH/B.

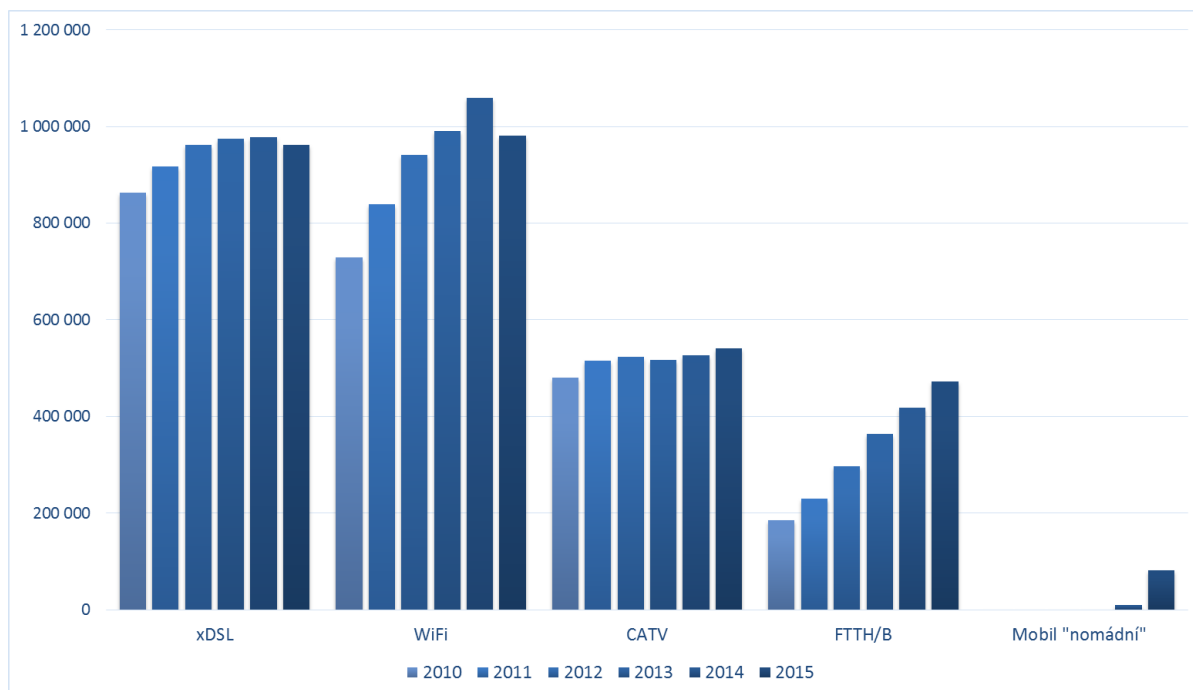
Graf č. 4: Vývoj podílu širokopásmových přístupů podle jednotlivých technologií na maloobchodním trhu

Zdroj: ČTÚ, 2016

⁶ Někteří alternativní operátoři působící na maloobchodním trhu nemají informace, zda na velkoobchodním trhu poptávají klasické služby xDSL, či služby s využitím FTTC.

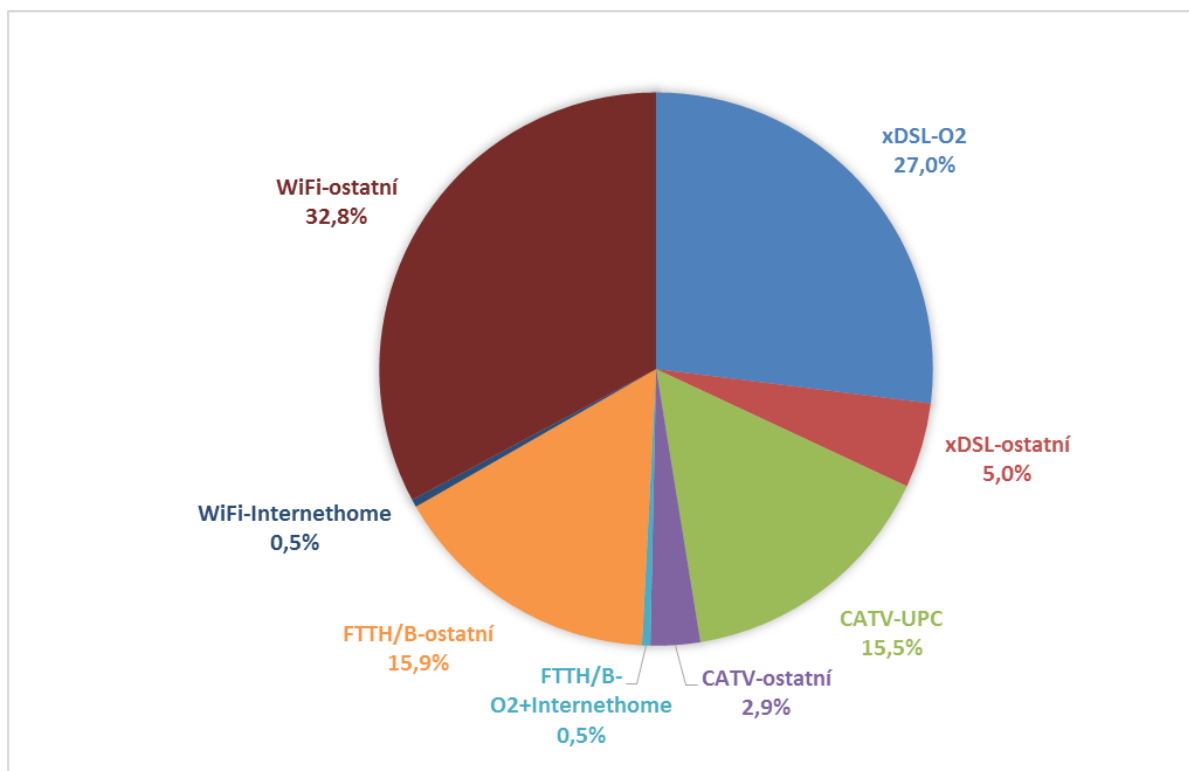
Graf č. 5: Vývoj počtu širokopásmových přístupů podle jednotlivých technologií na maloobchodním trhu

Zdroj: ČTÚ, 2016

Na následujících grafech je znázorněna situace na maloobchodním trhu z pohledu velikosti podílu jednotlivých technologií služeb širokopásmového přístupu (pro firemní i rezidentní zákazníky). V porovnání se stavem ke konci roku 2013 došlo k poklesu využívání technologií WiFi (o 2,5 p. b.) a xDSL (o 2,6 p. b.). Růst naopak může být sledován ve využívání technologií FTTH/B (2,8 p. b.) a u mobilních (nomádních) přístupů. U CATV došlo k mírnému poklesu o 0,4 p. b. V grafu níže již nejsou zohledněny mobilní přístupy vzhledem ke konzistenci s následujícími grafy, které zobrazují rozdíly širokopásmových přístupů mezi firemními a rezidentními zákazníky neboť Úřad nedisponuje údaji o mobilních přístupech v tomto rozdělení. Maloobchodní tržní podíl přístupů prostřednictvím mobilních sítí (LTE), které mají omezenou mobilitu a umožňují „nomádni“ přístup však činil k 31. 12. 2015 2,7 %.

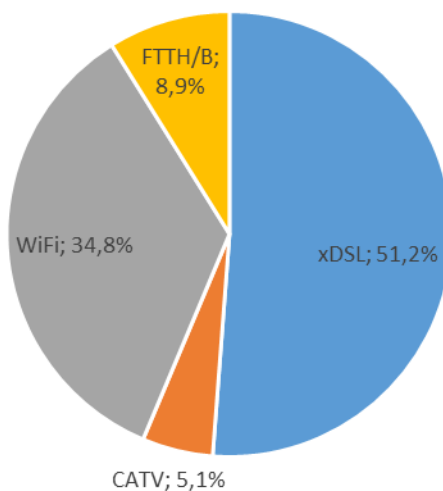
Graf č. 6: Podíly širokopásmových přístupů k síti Internet využívaných maloobchodními zákazníky podle jednotlivých technologií k 31. 12. 2015

Zdroj: ČTÚ, 2016

Na grafech níže jsou viditelné rozdíly ve využívání jednotlivých technologií rezidentními a firemními zákazníky. Zde je nezbytné zmínit, že pod širokopásmovými přístupy využívanými firemními zákazníky vnímá Úřad standardní služby přístupu k síti Internet a ne služby vysoké kvality, které mají odlišné parametry (viz. Úvod tohoto dokumentu a analýza relevantního trhu č. 4). Zatímco firemní zákazníci využívají technologii xDSL v 51 % případů, u rezidentních zákazníků obdobnou část trhu tvoří kombinace technologií WiFi a FTTH/B. Rozdíl ve využívaných technologiích je také viditelný u technologie CATV, která byla primárně určena k šíření televizního vysílání. Již tedy ze samotné podstaty spadá téměř výhradně do rezidentního segmentu a v rámci využití firemními maloobchodními zákazníky má zanedbatelný podíl.

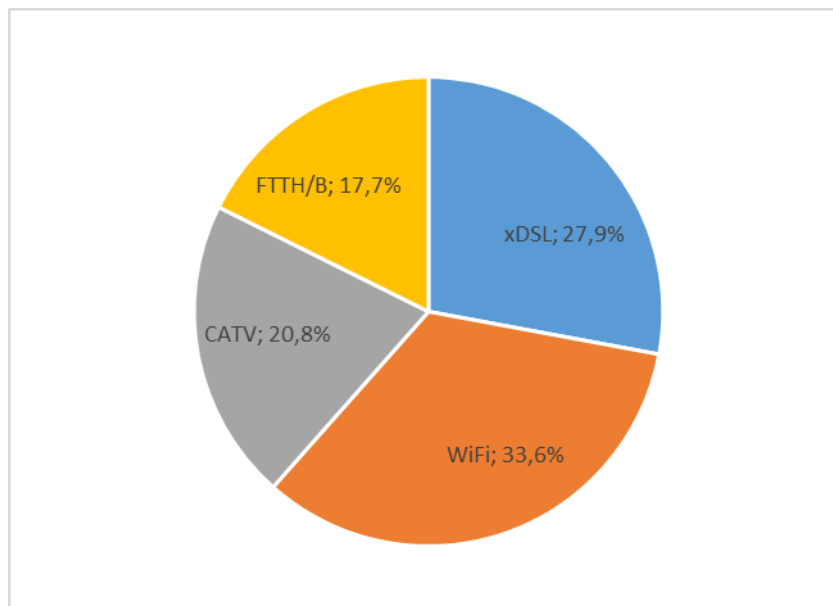
Graf č. 7: Podíly širokopásmových přístupů k síti Internet využívaných firemními maloobchodními zákazníky podle jednotlivých technologií k 31. 12. 2015

Zdroj: ČTÚ, 2016

V grafu technologií využívaných firemními maloobchodními zákazníky se ve srovnání s daty z roku 2013 projevilo snížení tržního podílu technologií xDSL (o 9 p. b.). Naopak nárůst zaznamenaly technologie CATV (o 3,6 p. b.), WiFi (o 3,2 p. b.) a FTTH/B (o 2,2 p. b.).

Graf č. 8: Podíly širokopásmových přístupů k síti Internet využívaných rezidentními maloobchodními zákazníky podle jednotlivých technologií k 31. 12. 2015

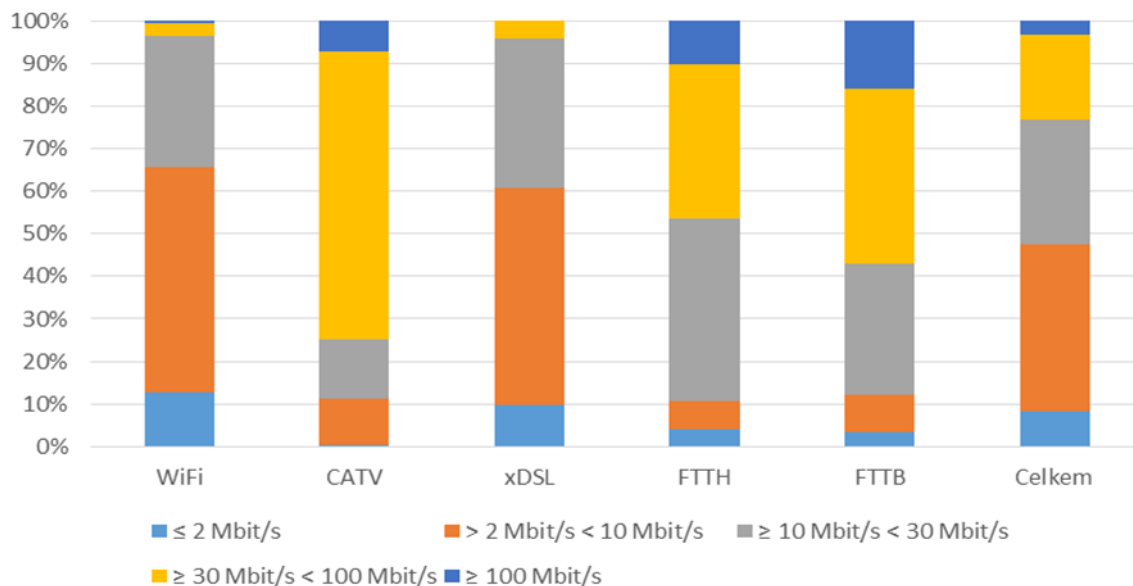
Zdroj: ČTÚ, 2016

Graf výše popisuje technologie využívané rezidentními maloobchodními zákazníky, ve srovnání s daty z roku 2013 lze pozorovat viditelný úbytek technologií xDSL (o 2,6 p. b.), CATV (o 1,7 p. b.) a WiFi (o 3,2 p. b.). Naopak nárůst zaznamenaly technologie FTTH/B (o 5,2 p. b.). Jak znázorňuje Graf č. 4, podíl CATV technologie na maloobchodním trhu

dlouhodobě pozvolně klesá. Tato skutečnost, tak může být ovlivněna zejména postupným nahrazováním sítí CATV za optické přístupové sítě (FTTH/B).

Následující grafy dokládají trvalý trend navyšování poskytovaných rychlostí.

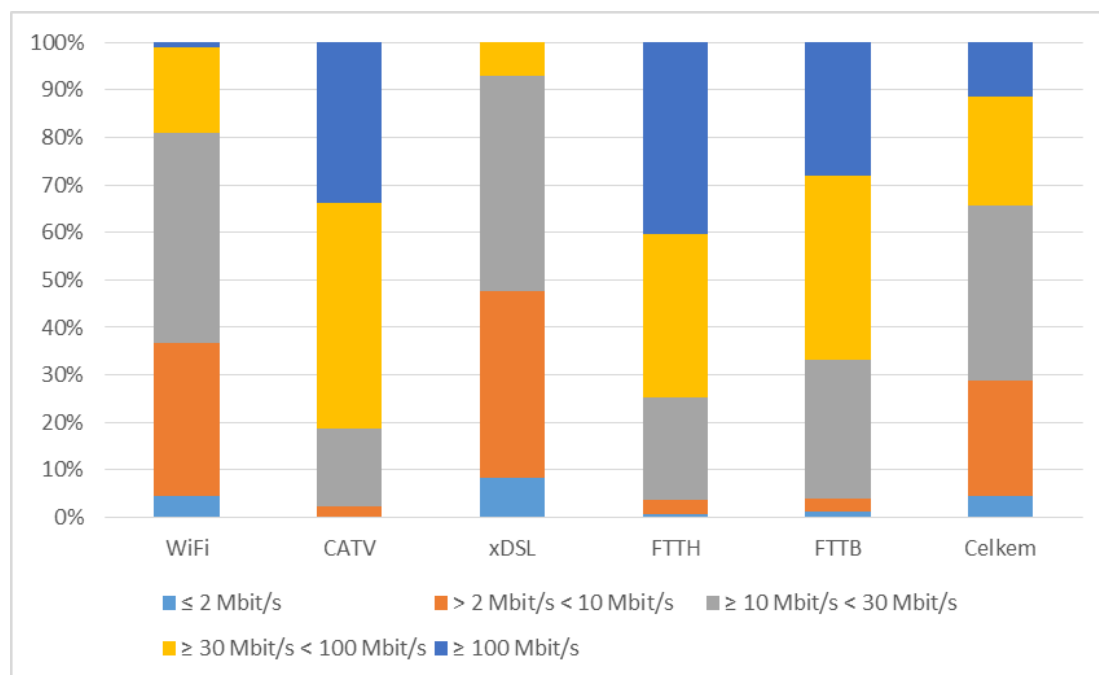
Graf č. 9: Podíl jednotlivých rychlostí širokopásmových přístupů na maloobchodním trhu v roce 2013 (dle počtu aktivních přípojek)

Zdroj: ČTÚ, 2015

Pozn.: Hodnoty technologie xDSL v Graf č. 9 znázorňují pouze data pro společnost O2 Czech Republic a.s., jelikož se jedná o největšího maloobchodního poskytovatele xDSL přístupů v síti společnosti CETIN, což dle názoru Úřadu představuje dostatečně reprezentativní vzorek.

Graf č. 10: Podíl jednotlivých rychlostí širokopásmových přístupů na maloobchodním trhu v roce 2015 (dle počtu aktivních přípojek)

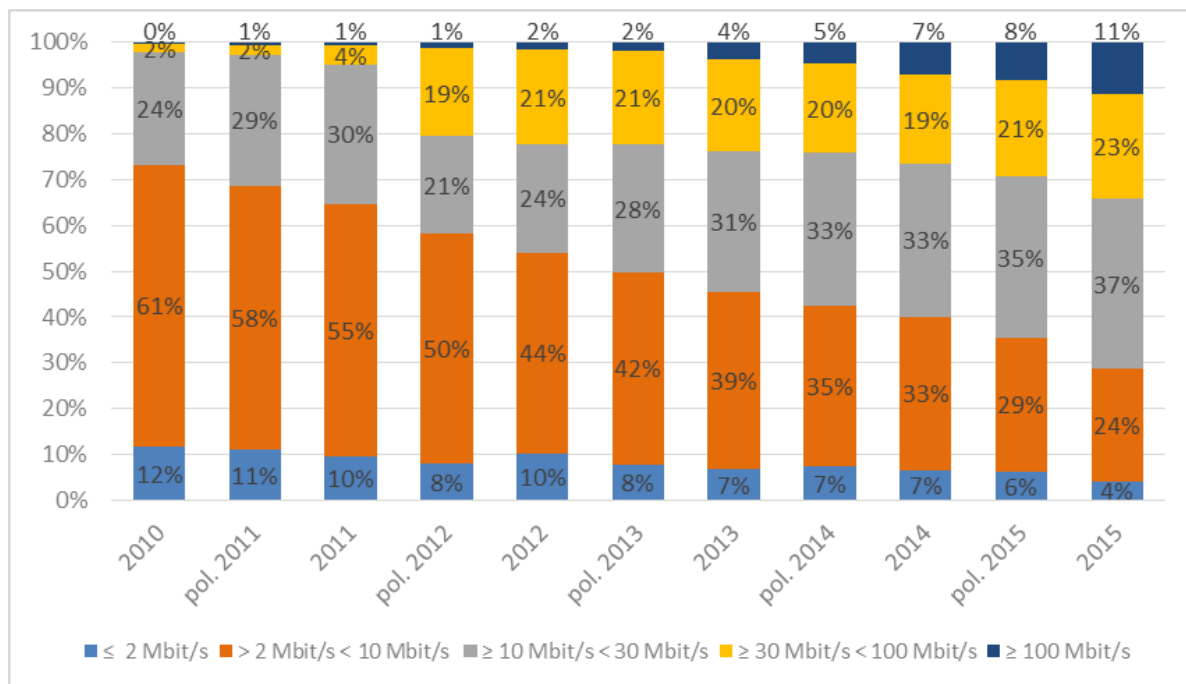

Zdroj: ČTÚ, 2016

Pozn.: Hodnoty technologie xDSL v Graf č. 10 znázorňují pouze data pro společnost O2 Czech Republic a.s., jelikož se jedná o největšího maloobchodního poskytovatele xDSL přístupů v síti společnosti CETIN, což dle názoru Úřadu představuje dostatečně reprezentativní vzorek.

Z následujícího grafu je patrný dlouhodobý pokles rychlostí pod 2 Mbit/s, a růst rychlostí nejprve v kategorii 10 – 30 Mbit/s, v poslední době pak díky nástupu moderních technologií roste nejvíce kategorie nad 100 Mbit/s.

Graf č. 11: Vývoj podílu jednotlivých rychlostí širokopásmových přístupů na maloobchodním trhu v období roku 2010 až rok 2015 celkem za všechny technologie (dle počtu aktivních přípojek)

Zdroj: ČTÚ, 2016

2.2.1.1 Způsoby poskytování širokopásmového přístupu

Úřad v první fázi věcného vymezení relevantního trhu vycházel z jednotlivých způsobů realizace širokopásmového přístupu na maloobchodním trhu. Maloobchodní službu širokopásmového přístupu definoval jako širokopásmový přístup umožňující přenos dat v obou směrech, jehož jmenovitá přenosová rychlost směrem ke koncovému uživateli (download) činí alespoň 256 kbit/s a tento přístup je trvale dostupný. Tato rychlost umožňuje pro potřeby věcného vymezení trhu oddělit úzkopásmové přístupy od přístupů širokopásmových a zohlednit tak i segment širokopásmových přístupů s rychlostmi do 2 Mbit/s⁷.

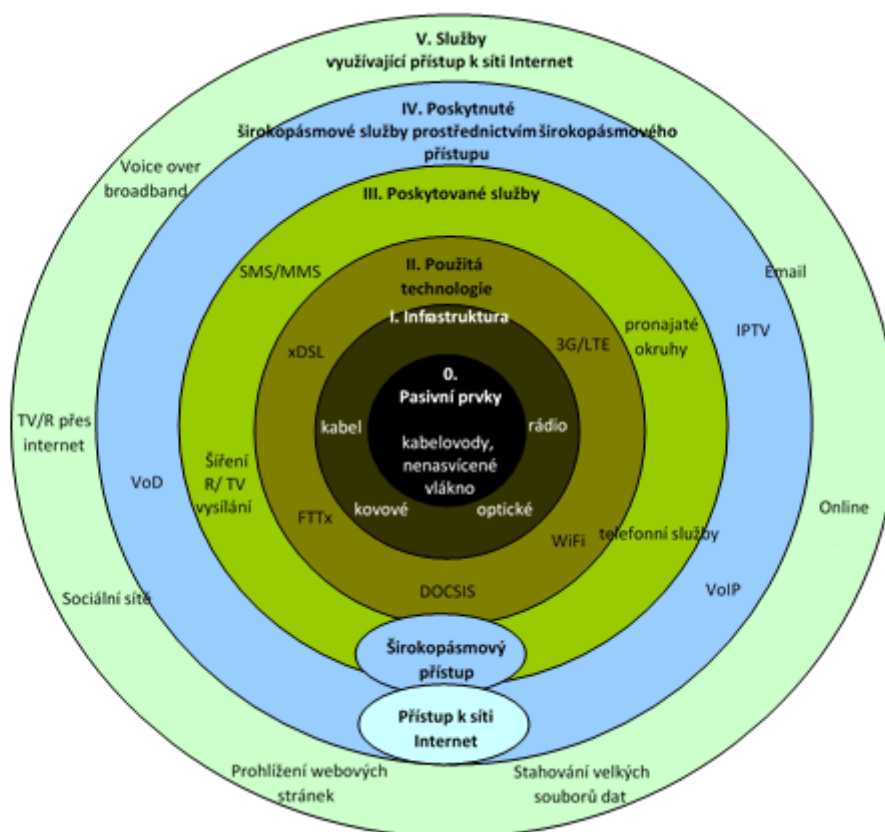
Stanovení minimální přenosové rychlosti pro širokopásmový přístup vychází též z pracovních dokumentů a definic OECD/ICCP/CISP, kde jsou projednávány a schvalovány jednotné postupy pro sledování a hodnocení aktuálního stavu a vývoje širokopásmových sítí a služeb. Přijaté postupy a definice jsou většinou akceptovány a užívány i dalšími mezinárodními institucemi včetně Evropské komise. V současné době

⁷ Podíl těchto přístupů na maloobchodním trhu činí přibližně 7% (při nezahrnutí mobilních přístupů).

se za širokopásmový přístup považuje přístup s minimální nominální přenosovou rychlostí 256 kbit/s ve směru ke koncovému uživateli (download)⁸.

Širokopásmový přístup lze realizovat pomocí různých technologií, které jsou použité na různých infrastrukturách sítí elektronických komunikací. Tyto technologie jsou využívány jak v přístupových, tak v páteřních sítích. Přístupové technologie zahrnují obvykle „nízkokapacitní“ přenosové prostředky, zatímco páteřní sítě zahrnují „vysokokapacitní“ přenosové prostředky, neboť páteřní sítě v sobě sdružují jednotlivé širokopásmové přístupy z jednotlivých přístupových sítí.

Obr. č. 3: Hierarchický model vazeb mezi infrastrukturou – sítěmi elektronických komunikací a širokopásmovým přístupem, služeb nabízených na základě širokopásmového přístupu a služeb využívajících přístup k síti Internet

Zdroj: ČTÚ, 2015

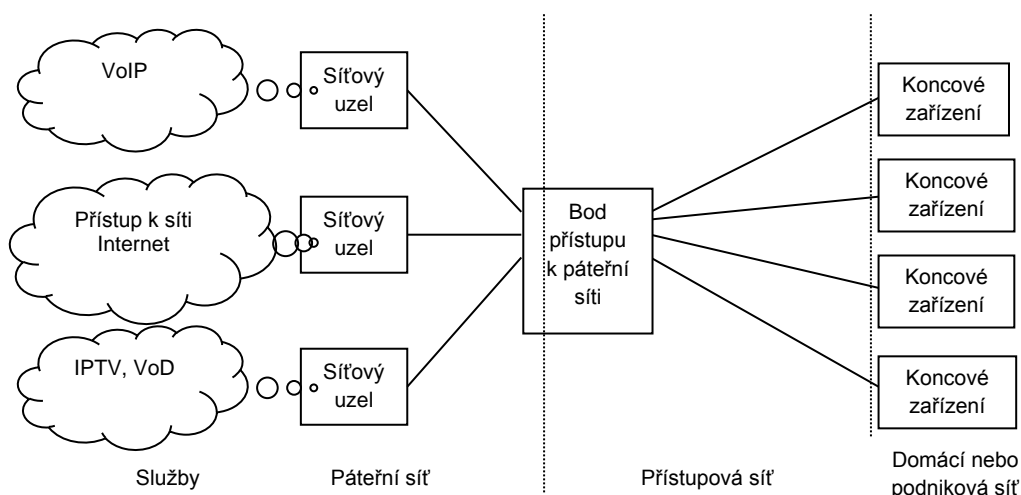
Obr. č. 3 zobrazuje hierarchické vazby mezi jednotlivými trhy. Vrstvy I a III přitom zahrnují prvky elektronických komunikací, které jsou předmětem zkoumání v rámci analýz relevantních trhů. Vrstva I definuje infrastruktury použité v přístupových sítích, které mohou být shledány součástí relevantního trhu č. 3a – velkoobchodní fyzický přístup (v rámci tohoto trhu mohou být ukládány také povinnosti na prvky zahrnující také vrstvu 0, tj. pasivní prvky nutné k vybudování infrastruktury sítí elektronických komunikací, jako jsou kabelovody nebo chráničky). Další trhy znázorňuje vrstva III, která zahrnuje trh č. 3b – velkoobchodní služby

⁸ Uvedeno např. v dokumentech OECD DSTI/ICCP/CISP(2009)3 – Indicators of Broadband Coverage, DSTI/ICCP/CISP(2009)13 – Wireless Broadband Indicator Methodology nebo OECD Broadband Subscriber Criteria (2010).

s centrálním přístupem poskytovaným v pevném místě pro výrobky pro širokou spotřebu. Do této vrstvy zároveň patří i vysoce kvalitní služby poskytované v pevném místě na trhu č. 4, které se od trhu č. 3b odlišují hlavně svými kvalitativními parametry (garantovaná dostupnost připojení, symetričnost, míra agregace, atd.), buď prostřednictvím širokopásmového přístupu, nebo pronajatých okruhů. Vrstva II představuje použité technické prostředky – technologie, určené pro poskytování služeb na maloobchodním trhu. Vrstva IV představuje služby poskytované prostřednictvím širokopásmového přístupu a vrstva V služby, které uživatelé využívají prostřednictvím přístupu k síti Internet. Zejména tyto služby pak motivují koncové uživatele poptávat službu přístupu k síti Internet.

Pojem širokopásmový přístup se vztahuje k širokopásmovým (vysokorychlostním) přenosovým službám. Základem je přenosová kapacita, která je jednotlivým uživatelům poskytována na příslušném koncovém zařízení. Širokopásmový přístup zahrnuje nejen koncové zařízení a přenos dat v přístupové síti, ale i přenos dat v páteřní síti. Na obrázku níže je zobrazen obecný model komunikace prostřednictvím širokopásmového přístupu. Koncová zařízení zajišťují přenos dat do/z bodů sítě, kde jsou agregována nebo sdružována do vysokokapacitních spojů, které jsou připojeny k síti Internet nebo umožňují jiné služby poskytované prostřednictvím širokopásmového přístupu.

Obr. č. 4: Model komunikace prostřednictvím širokopásmového přístupu

Zdroj: ČTÚ, 2015

Do maloobchodního trhu širokopásmového přístupu patří kromě přístupu k síti internet i další služby, které jsou (bez širokopásmového přístupu k síti Internet) poskytovány v menší míře – tyto služby (jako např. VOIP) jsou samostatně nabízeny pouze v počtech stovek až několika málo tisíc přístupů. Dále je možné do této kategorie zahrnout služby IPTV, u které existují v současné době dva hlavní způsoby poskytování. U prvního je služba IPTV poskytována prostřednictvím vyhrazené kapacity, která je řízena nezávisle na přístupu k síti Internet vlastním modemem (řízená služba IPTV). U tohoto typu služeb existuje garance kvality.

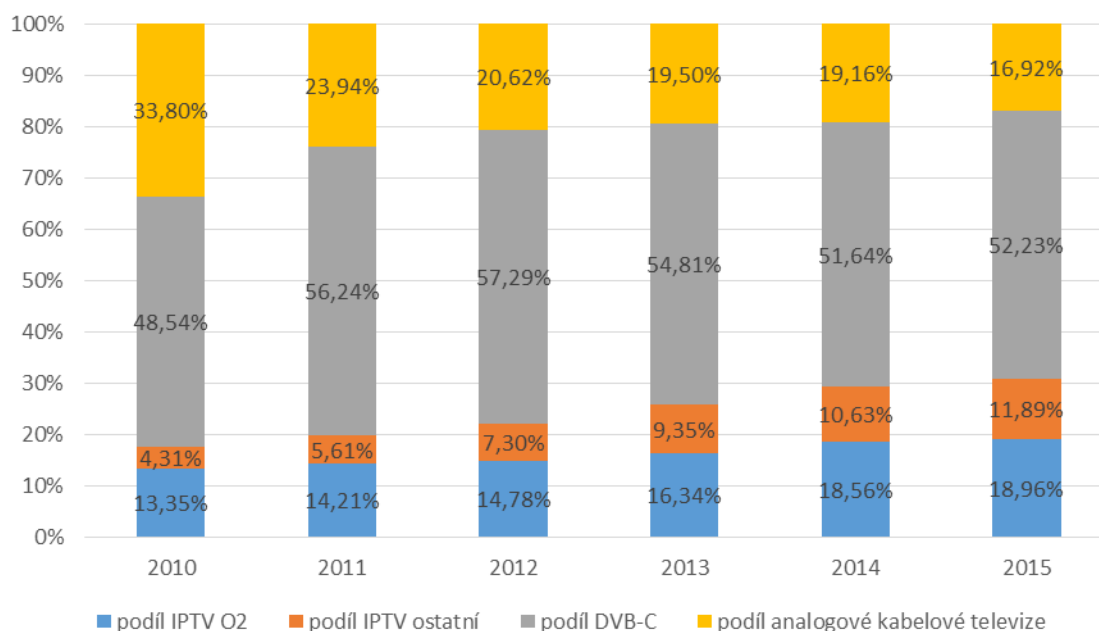
Druhou novější možností je poskytování služeb IPTV, které vyžadují přístup k síti Internet, ale zároveň nejsou vázány na poskytnutí přístupu k síti Internet stejným poskytovatelem, který poskytuje danou službu IPTV (například nově v případě služby IPTV

společnosti O2). Služba IPTV je v tomto případě vysílána k uživateli přes veřejný (otevřený) internet a její parametry tedy závisí na kvalitě tohoto přístupu, který nemůže být jejím provozovatelem garantován (neřízená služba IPTV). Jedině v případě služby IPTV, která je poskytována na širokopásmové přípojce poskytovatele služby IPTV, který ve své síti uplatňuje QoS, lze hovořit o garantované službě ze strany poskytovatele (tzv. řízená služba IPTV). Většina širokopásmových přístupů alternativních operátorů by měla poskytnout dostatečné parametry širokopásmového připojení pro umožnění provozování služby IPTV přes internet (minimální požadavky na rychlost přístupu jsou například 6 Mbit/s pro O2 TV). Takoví poskytovatelé internetového připojení však s nejvyšší pravděpodobností nebudou kompenzovat kvalitu služby IPTV vlivem výpadků/rychlosti internetového připojení.

Vzhledem k odlišným parametrům neřízené služby IPTV se Úřad rozhodl při vymezení trhu uvažovat pouze řízenou službu IPTV. U této služby může zároveň Úřad konstatovat, že počet zákazníků využívající služby IPTV bez přístupu k síti Internet je zanedbatelný.

Pro komplexní pohled na poskytování přístupu Úřad analyzoval také vývoj na maloobchodním trhu TV šíření, který je zaměřen pouze na infrastruktury, které nabízejí širokopásmový přístup k síti Internet a jsou na trhu dostatečně rozšířeny. Graf č. 12 ukazuje, že dominantního podílu zde dosahuje šíření vysílání prostřednictvím kabelové televize (zahrnuje DVB-C i analogové přípojky), reprezentované zejména společností UPC Česká republika s.r.o. a podíl IPTV zatím dosáhl necelých 31 %. Z níže uvedeného grafu je též zřejmé, že se podíl kabelové televize mírným tempem snižuje a zvyšuje se podíl IPTV.

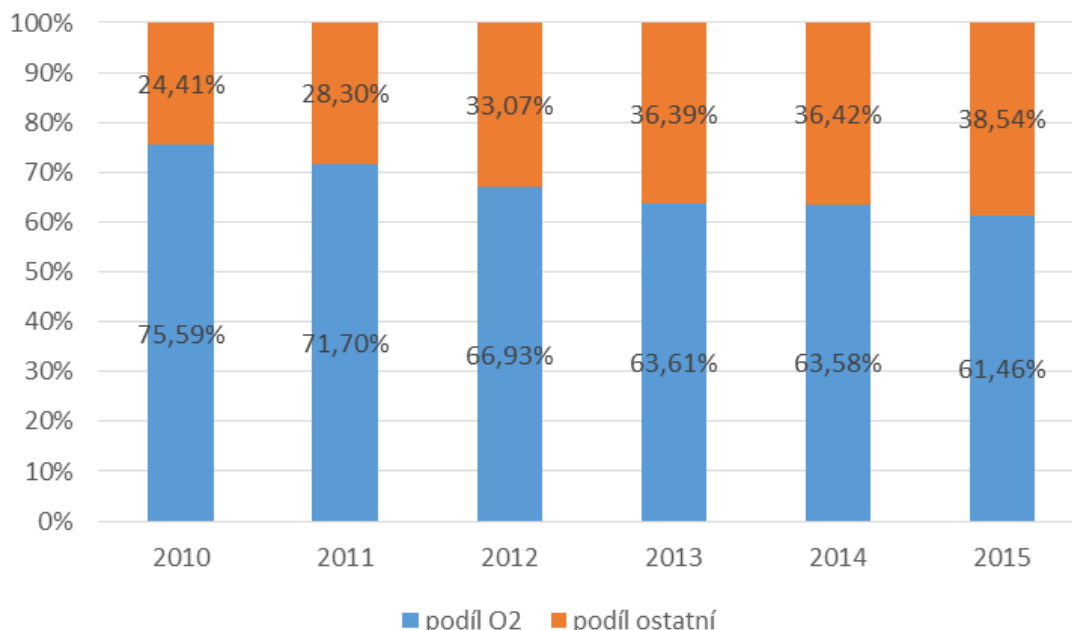
Graf č. 12: Vývoj tržního podílu společnosti O2 Czech Republic a.s. na maloobchodním trhu IPTV se zahrnutím aktivních přípojek televizního vysílání prostřednictvím kabelové televize (DVB-C a analogové)

Zdroj: ČTÚ, 2016

Vývoj tržního podílu na trhu IPTV je znázorněn v níže uvedeném grafu, na kterém je patrný klesající podíl společnosti O2.

Graf č. 13: Vývoj tržního podílu společnosti O2 Czech Republic a.s. na maloobchodním trhu IPTV

Zdroj: ČTÚ, 2016

Úřad se dále blíže zaměřil na samotný maloobchodní trh IPTV, neboť DVB-C (případně analogové vysílání prostřednictvím kabelové televize) je poskytováno přes CATV síť, která zatím v ČR neumožňuje velkoobchodní zpřístupnění (ať už fyzické nebo virtuální) ani přístup k datovému toku za účelem následného poskytování služeb DVB-C. Úřad zmiňuje, že DVB-C a analogové přípojky s tímto trhem úzce souvisí – a to z pohledu koncového zákazníka (tedy formou nepřímých vlivů z maloobchodního trhu), ale jak již bylo zmíněno na velkoobchodním trhu, jejich srovnatelnost s xDSL a FTTH/B neexistuje (vzhledem k potenciálu tyto velkoobchodní služby – tedy DVB-C – nenabízet)⁹.

Úřad je přesvědčen, že trh širokopásmového přístupu k síti Internet je tedy na základě výše uvedeného zkoumání služeb IPTV a tržních podílů jednotlivých poskytovatelů dostatečně reprezentativní pro vymezení maloobchodního trhu širokopásmového přístupu pro širokou spotřebu.

Širokopásmový přístup je nabízen na různých infrastrukturách sítě s využitím různých technologií. Zvolená technologie nebo infrastruktura pak logicky ovlivňuje i charakteristiky služeb širokopásmového přístupu (jako např. maximální možná nebo dosahovaná rychlost přenosu dat).

⁹ Tato skutečnost by neplatila v případě, kdyby CATV nabízely služby televizního vysílání prostřednictvím IPTV a standardu DOCSIS, stejně jako je to např. u telefonních služeb VoIP nebo přístupu k síti Internet.

2.2.1.1.1 Vymezení základních vstupů

Při vymezení maloobchodního trhu Úřad postupoval v souladu s Pokyny¹⁰ – částí 2.2.1, článkem 44¹¹. Proces definování trhu relevantního produktu nebo služby je proto zahájen definováním souboru služeb, které využívají spotřebitelé pro stejné účely (koncové užití).

Úřad proto nejprve na maloobchodním trhu identifikoval způsoby poskytování širokopásmového přístupu k síti Internet, resp. technologie používané v přístupových sítích, a to prostřednictvím:

- a) účastnických kovových vedení využívající technologii xDSL (vč. FTTC),
- b) optických vláken (FTTH/B),
- c) sítí kabelové televize (CATV),
- d) rádiových sítí v licencovaných frekvenčních pásmech (FWA),
- e) rádiových sítí v nelicencovaných frekvenčních pásmech (WiFi),
- f) satelitu,
- g) silnoproudých vedení (PLC),
- h) mobilních sítí založených na technologiích CDMA, UMTS a LTE.

Pro zkoumání zastupitelnosti mezi jednotlivými způsoby širokopásmového přístupu v rámci maloobchodního trhu Úřad jako základní způsob přístupu na tomto trhu stanovil přístup prostřednictvím účastnických kovových vedení využívajících technologii xDSL a přístup prostřednictvím optických vláken FTTH/B (dále jen „základní vstupy“).

Stanovení základních vstupů Úřad provedl v souvislosti s provázáním na analýzy bývalých relevantních trhů č. 4 a 5¹², kde byly uvedené síťové infrastruktury respektive širokopásmové přístupy poskytované prostřednictvím těchto infrastruktur shledány jako základní vstup.

¹⁰ Pokyny Komise týkající se analýzy trhů a stanovení významné tržní síly v souladu s regulačním rámcem EU pro sítě a služby elektronických komunikací (2002/C 165/03) ze dne 11. července 2002, angl. verze

¹¹ „Podle zažitého precedenčního práva – relevantní trh produktu/služby zahrnuje všechny produkty nebo služby, které jsou dostatečně zaměnitelné nebo nahraditelné, nejen ve smyslu jejich objektivních charakteristik, v důsledku čehož jsou zvláště vhodné pro uspokojování trvalých potřeb spotřebitelů, jejich ceny nebo zamýšleného užití, ale také ve smyslu konkurenčních podmínek a/nebo struktury nabídky a poptávky na dotyčném trhu. Produkty nebo služby, které jsou vzájemně zaměnitelné jen v malé nebo relativní míře, nejsou součástí téhož trhu.“

¹² Dle Doporučení Komise ze dne 17. prosince 2007 o relevantních trzích produktů a služeb v odvětví elektronických komunikací, které připadají v úvahu pro regulaci ex ante podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací (číslo předpisu je 2007/879/ES).

Úřad při definování trhu (maloobchodního i velkoobchodního) v souladu s revidovaným Doporučením¹³ vzal do úvahy stávající stav rozvoje sítí a služeb a aplikoval přístup zaměřený na budoucnost (forward looking approach), na což klade důraz i bod 2.1 Vysvětlujícího memoranda³.

Pro stanovení základních vstupů Úřad vycházel z pohledu do budoucna, a to zejména s ohledem na skutečnost, že v případě účastnických kovových vedení Úřad v současné době neočekává, že by u těchto technologií docházelo k jejich výraznějšímu rozšiřování. Účastnická kovová vedení jsou významná pro uspokojení maloobchodní poptávky po širokém spektru služeb. V souvislosti se zpřístupněním kovového vedení je důležité zmínit nárůst investic společnosti CETIN do rozvoje technologií VDSL2 a tzv. vectoringu (umožňující dosažení vysokých rychlostí na zkrácených místních smyčkách). Technologie VDSL2 je již v síti CETIN dostupná a v brzké době se očekává komerční spuštění služeb s využitím technologie vectoringu. Zároveň je možné očekávat i využití technologií G.fast, která v závislosti na délce účastnického vedení (optimálně do 500 metrů) může poskytovat rychlost až 150 Mbit/s. Potenciální využití této technologie je spatřováno především pro FTTB a to umístěním distribučních uzlů poblíž koncových účastníků. Avizováno též bylo zavedení technologie VDSL3 v síti společnosti CETIN, která by měla umožňovat nabízet rychlosti až 250 Mbit/s. Společnost CETIN v této souvislosti oznámila investování 22 mld. Kč do těchto a mobilních technologií v letech 2016-2022. **Obchodní tajemství**

Tyto investice mají však spojitost nejen s kovovými vedeními, ale i s jejich budoucím částečným nahrazováním optickými sítěmi. Náklady na provoz a údržbu kovového vedení budou stále více konfrontovány s náklady na jejich nahrazení sítěmi FTTH/B. V obcích, kde společnost CETIN již v současné době poskytuje xDSL přístupy, dle jejího vyjádření, rovněž postupně probíhá budování vysunutých DSLAMů, tedy scénáře FTTC.

Je důležité uvést, že z technologického hlediska v případě, kdy je technologie xDSL realizována až za hlavním rozvodem, např. v rozvaděčích („street cabinet“), které jsou s ústřednou RSU nebo HOST spojeny optickým vláknem, jsou tyto přístupy považovány za FTTC. Vzhledem k tomu, že se jedná o modernizaci stávající xDSL sítě, jsou tyto přístupy prostřednictvím tzv. scénáře FTTC zahrnuty do přístupů prostřednictvím xDSL technologie.

Úřad v současné době registruje pouze postupný lokální rozvoj optických sítí. Úřad je přesvědčen, že k výraznému rozvoji optických sítí by mohlo dojít zejména v souvislosti s projednáváním příspěvku ve výši 14 miliard z Evropské unie na rozvoj přístupových sítí nové generace (NGA) z Operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost. Je však nutné podotknout, že rozvoj NGA sítí v ČR probíhá kontinuálně i bez přítomnosti dotací. Program podpory „Vysokorychlostní internet“, který vychází z prioritní osy 4, specifického cíle 4.1 Operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost, jehož vizí je do roku 2020 zajistit přístup k internetu s přenosovou rychlostí 30 Mbit/s pro všechny obyvatele a 100 Mbit/s minimálně pro polovinu domácností České republiky by tak mohl přispět k rychlejšímu rozvoji přístupových sítí nové generace. Dne 5. října 2016

¹³ Doporučení Komise ze dne 9. října 2014 o relevantních trzích produktů a služeb v odvětví elektronických komunikací, které připadají v úvahu pro regulaci ex ante podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací (2014/710/EU)

Vláda České republiky schválila [Národní plán rozvoje sítí nové generace](#), společně s časovým rámcem implementace, kdy první výzvy lze očekávat v 1. polovině roku 2017. S ohledem na výše uvedené Úřad došel k závěru, že při definování relevantního trhu je nutné vzít v úvahu očekávaný postupný, i když zřejmě dlouhodobý proces nahrazování stávající sítě na bázi účastnických kovových vedení optickými sítěmi FTTH/B.

Úřad proto konstatuje, že optické přístupové sítě FTTH/B jsou jednoznačně z hlediska dalšího vývoje náhradou za stávající sítě na bázi účastnických kovových vedení, a považuje je tedy na základě toho za základní vstup. Názor Úřadu vychází také z aktuální prezentace referenční nabídky MMO společnosti CETIN, ve které jsou ekvivalentně nabízeny obě technologie jako možnost přístupu k širokopásmovým službám.

Vymezení maloobchodního trhu je v prvním kroku provedeno na základních vstupech, tedy na xDSL a FTTH/B technologiích pro přístup k síti Internet. U jiných technologií přístupu Úřad dále zkoumal možnost zastupitelnosti na straně poptávky i nabídky k oběma základním vstupům pro jejich případné zařazení do tohoto trhu (kde u FTTH/B přístupů vzal v úvahu hlavně princip forward looking approach). Na maloobchodním trhu je míra zastupitelnosti na straně poptávky určována koncovým uživatelem, je proto nutné zkoumat, zda jednotlivé technologie (resp. širokopásmový přístup k síti Internet poskytovaný prostřednictvím těchto technologií) jsou pro koncového uživatele z hlediska jejich využití shodné nebo zaměnitelné vzhledem k základním vstupům.

Na rozdíl od velkoobchodní úrovně, kde Úřad zkoumá zastupitelnost především z pohledu „potenciálního“ velkoobchodního vstupu (viz. kapitola 2.3.1), na maloobchodním trhu Úřad zkoumal zastupitelnost zejména z pohledu poptávky koncového uživatele. Proto je možné, že v případě zkoumání maloobchodního trhu lze při stanovení substitutů dojít k jinému závěru, než při zkoumání velkoobchodního trhu.

Potenciální substituty jsou zkoumány v celém rozsahu relevantních kritérií zastupitelnosti uvedených ve Sdělení Komise¹⁴ k definici trhu, podle kterého relevantní produkt trhu "zahrnuje všechny produkty resp. služby, které spotřebitel považuje za navzájem zaměnitelné nebo nahraditelné vzhledem k jejich vlastnostem, cenám a zamýšlenému způsobu použití".

Zkoumání zastupitelnosti na maloobchodním trhu zahrnuje:

- a) *hodnocení technických vlastností* (jako je uváděná rychlost, agregace, pokrytí, limity přenosu dat, spolehlivost aj.);
- b) *strukturu nabídky služeb a jejich ceny* (Úřad posuzoval současné nabídky služeb poskytovatelů, jejich nabízené parametry a ceny, kde v rámci věcného vymezení trhu

¹⁴ Sdělení Komise o definici relevantního trhu pro účely práva hospodářské soutěže Společenství (97/C 372/03)

posuzoval Úřad i rozdílnosti v cenových nabídkách pro danou službu, přičemž vzal do úvahy konstatování z Pokynů Komise v části 2.2.1, článku 46¹⁵).

c) *strukturu poptávky a chování spotřebitelů.*

Vzhledem k tomu, že zastupitelnost je posuzována ve vztahu k základním vstupům (xDSL a FTTH/B), věnuje se Úřad ve stejné struktuře také jejich popisu a v následujících kapitolách posuzuje podrobněji jednotlivé způsoby (technologie) užívané pro poskytování služeb přístupu k síti Internet z pohledu jejich zastupitelnosti ve vztahu ke stanoveným základním vstupům.

Širokopásmové přístupy, které Úřad v kapitole 2.2.1.1.1 stanovil jako základní vstupy pro maloobchodní trh (přístupy prostřednictvím technologií xDSL a FTTH/B), považuje zároveň Úřad v dalším zkoumání maloobchodního trhu automaticky za součást tohoto trhu.

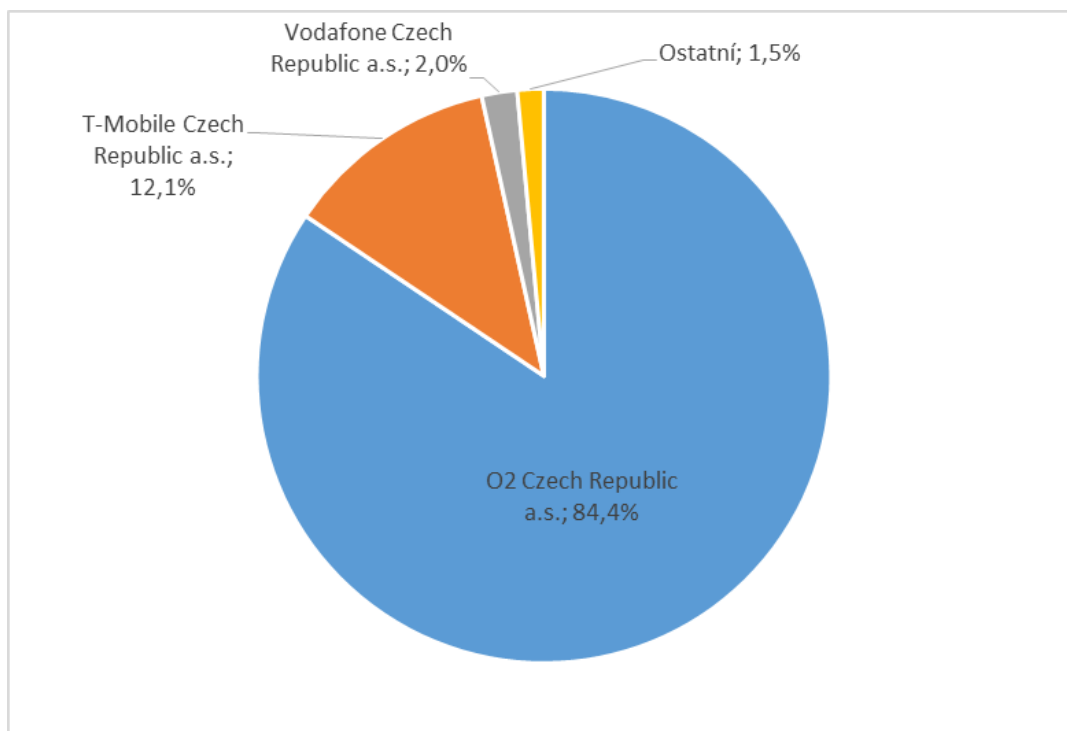
2.2.1.1.2 Širokopásmový přístup prostřednictvím účastnických kovových vedení využívající technologii xDSL (dále jen „xDSL přístup“)

V současné době nabízí přístup k síti Internet prostřednictvím technologie xDSL cca 28 poskytovatelů¹⁶. Největším poskytovatelem je společnost O2 **Obchodní tajemství** ■■■■■ aktivními přístupy ke konci roku 2015. Nejvýznamnějším konkurentem společnosti O2 je společnost T-Mobile s necelými **Obchodní tajemství** ■■■■■ aktivními přístupy na konci roku 2015 (počet přístupů zahrnuje přístupy na bázi velkoobchodního přístupu k datovému toku i na bázi LLU). Celkový počet aktivních přístupů k síti Internet u ostatních poskytovatelů činil cca 33 tisíc k 31. 12. 2015. Z hlediska dalších služeb (vedle samotného přístupu k Internetu) jsou prostřednictvím technologie xDSL nabízeny služby IPTV (v současné době je největším poskytovatelem společnost O2) a VoIP.

¹⁵ „Aby se na produkty nahlíželo jako na substituty na straně poptávky, není nezbytné, aby se nabízely za stejnou cenu. Produkt nebo služba nízké kvality prodávaná za nízkou cenu by mohla docela dobře být efektivní náhradou za produkt vyšší kvality prodávaný za vyšší cenu. V tomto případě jsou důležité reakce spotřebitelů následující po relativním zvýšení ceny.“ Poznámka č. 34: „Například v případě relativního zvýšení ceny mohou spotřebitelé služby nižší kvality/ceny přejít na službu vyšší kvality/ceny, jestliže jsou náklady na přechod (zaplacený bonus) vyrovnány zvýšením ceny. Naopak, spotřebitelé produktu vyšší kvality nemohou už dále akceptovat vyšší bonus a přejdou na službu nižší kvality. V takových případech se budou produkty nízké nebo vysoké kvality jevit efektivními náhradami.“

¹⁶ Zohledněni byli poskytovatelé s více než 90 aktivními přístupy. Celkový počet poskytovatelů by při neuplatnění tohoto kritéria byl 84, při čemž však v tomto čísle jsou i poskytovatelé s např. pouze 1 aktivním přístupem.

Graf č. 14: Podíly poskytnutých xDSL přístupů nejvýznamnějších poskytovatelů na maloobchodním trhu širokopásmových přístupů k 31. 12. 2015

Zdroj: ČTÚ, 2016

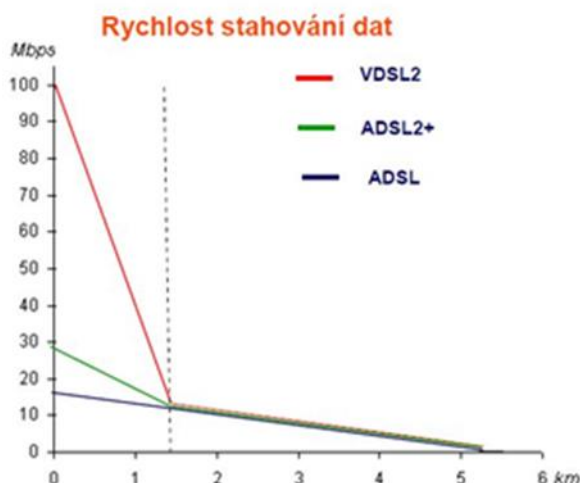
a) Hodnocení technických vlastností

Účastnické kovové vedení bylo původně určeno pro přenos frekvencí v hovorovém pásmu, a proto není pro přenos vysokých frekvencí zcela vhodné. To se v praxi u ADSL projevuje poklesem dosažitelné rychlosti se vzdáleností uživatele od ústředny (resp. DSLAMu). První a druhá verze ADSL (ADSL, ADSL2) je použitelná na vzdálenost zhruba pěti kilometrů, přičemž na konci této vzdálenosti lze dosáhnout například jen desetiny maximální rychlosti. Záleží přitom zejména na kvalitě vedení a typu použitého modemu.

Na maloobchodním trhu jsou nabízeny přístupy prostřednictvím technologie ADSL2+ s maximální dosažitelnou přenosovou rychlostí 24 Mbit/s. V praxi však bývají dosahované rychlosti podstatně nižší. Technologie VDSL umožňuje dosáhnout rychlost až 52 Mbit/s ve směru k uživateli a 6,5 Mbit/s v opačném směru (doporučení ITU-T G.993.1). Omezení rychlosti VDSL závisí na vzdálenosti mezi modemem u koncového uživatele a ústřednou. Pro využití vyšších rychlostí než ADSL je nejzazší vzdálenost 1 200 metrů, od které klesá rychlost na úroveň 6,5 Mbit/s, respektive 1,6 Mbit/s ve směru od uživatele. Technologie VDSL2 (doporučení ITU-T G.993.2 s kmitočtovým plánem 998ADE17), kterou společnost CETIN nabízí od května 2011, umožňuje přenosovou rychlost až 100 Mbit/s, a to na vzdálenost do 300 m od ústředny. U vzdálenosti nad 1 200 m od ústředny jsou maximální rychlosti u VDSL2 a ADSL2+ totožné.

Přehled dosažitelných rychlostí v závislosti na délce u xDSL řešení je zobrazen na Obr. č. 5:

Obr. č. 5: Dosažitelné rychlosti stahování dat technologií ADSL, ADSL2+ a VDSL2

Zdroj: CETIN (dříve Telefónica)

Úřad do technologie xDSL zahrnul veškeré ADSL a VDSL přístupy, tedy včetně přístupů, kdy je technologie xDSL realizována až za hlavním rozvodem, např. v rozvaděčích („street cabinet“), které jsou s ústřednou RSU nebo HOST spojeny optickým vláknem. Tyto přístupy jsou sice považovány za FTTC přístupy ale jsou, jak již bylo uvedeno v úvodu věcného vymezení, zahrnuty do xDSL přístupů. Scénář FTTC zahrnuje kombinaci jak optické sítě, tak účastnického kovového vedení. Od páteřní sítě z ODF k rozvaděči („street cabinet“) vedou optická vlákna a od rozvaděče ke koncovému uživateli se využívá již instalované účastnické kovové vedení. Tento scénář může být aplikován v případech, kde budou postupně nahrazovány jednotlivé stávající úseky kovových vedení optickým vedením.

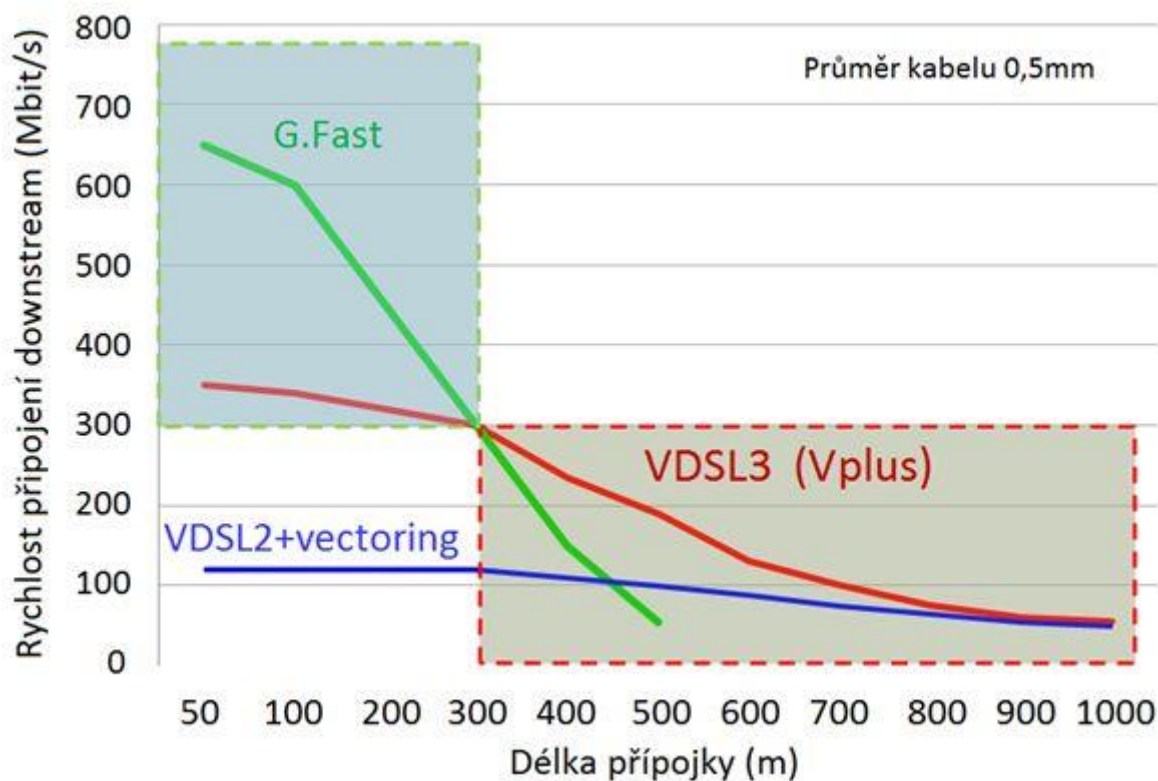
Kombinace technologie VDSL (popř. VDSL2) s optickými sítěmi je v současné době poskytována téměř výhradně na základě velkoobchodních nabídek společnosti CETIN (přes 98 %), a to zejména společnostmi O2 a T-Mobile.

Společnost CETIN ve své tiskové zprávě vydané 17. září 2015 oznámila, že v příštích letech chystá investice do optiky a výstavby FTTC s cílem zvýšit podíl domácností s vysokorychlostním internetem. Toto zvýšení rychlosti internetu by mělo být dostupné v 541 tisíc domácnostech, přičemž v nejbližších 6 měsících (od vydání této tiskové zprávy, tedy do poloviny března 2016) zvýší rychlost internetového připojení pro 111 tisíc bytových jednotek, a to v některých případech poskytnutím až 8x rychlejšího přístupu. Dále dle informací poskytnutých společností CETIN bude docházet k budování optických sítí (zejména FTTC) v obcích, kde již v současné době poskytuje své xDSL a FTTH/B služby, než v jimi doposud nepokrytých obcích.

Další z řady xDSL technologií – SDSL (SHDSL) se velmi často používá pro služby pronájmu přenosových kapacit, proto není Úřadem považována za součást trhu, neboť v současné době velkoobchodní partneři společnosti CETIN tuto technologii používají výhradně pro služby, které byly shledány součástí trhu č. 4. Služby kvalitativními parametry odpovídají službám poskytovaným na trhu č. 4 (připojení je symetrické a většinou je garantovaná jeho dostupnost, tudíž existuje předpoklad, že tento druh širokopásmových služeb bude (či je) poptáván zejména podniky.

V této části je také důležité odkázat se na plánované investice společnosti CETIN do rozvoje technologií VDSL2 s vectoringem, VDSL3 (Vplus) a technologie G.fast, které již byly popsány v kapitole 2.2.1.1.1. Přehled dosažitelných rychlostí v závislosti na délce přípojky u VDSL2 s vectoringem, VDSL3 a G.fast technologie je zobrazen na Obr. č. 6. Jak lze z obrázku vypočítat G.fast technologie umožňuje u délky přípojky do 300 metrů dosahovat rychlosti stahování dat v rozmezí 300 až 600 Mbit/s. Technologie VDSL3 (Vplus) umožňuje na kratších vedeních, především do 600 metrů, dosahovat rychlosti stahování dat 120 až 350 Mbit/s. Z obrázku je dále patrné, že na vedeních do 300 metrů umožňuje technologie G.fast dosahovat vyšších rychlostí než technologie VDSL3.

Obr. č. 6: Dosažitelné rychlosti stahování dat technologií VDSL3 (Vplus) a G.fast

Zdroj: Huawei, vlastní úprava

b) Struktury nabídky služeb a jejich ceny

Následující tabulky uvádí přehled vybraných maloobchodních nabídek nejvýznamnějších poskytovatelů ADSL.

Tab. č. 1: Přehled vybraných maloobchodních nabídek nejvýznamnějších poskytovatelů ADSL a VDSL (platné ke dni 1. 8. 2016)

O2 Czech Republic a.s.

Název tarifu	Rychlost kbit/s	Maloobchodní cena v Kč bez DPH/s DPH		Agregace
		Aktivační poplatek	Cena za naked DSL	
O2 Internet Start Plus ¹⁷	2 048/256 (VDSL 20 48/256)	0 ¹⁸	288,43/349	1:50
O2 Internet Start ¹⁹	2 048/256 (VDSL 20 48/256)	0 ¹⁸	333,88/404	1:50
O2 Internet Optimal Plus ¹⁷	8 192/512 (VDSL 20 032/2048)	0 ¹⁸	412,40/499 ^{20 21}	1:50
O2 Internet Optimal ¹⁹	8 192/512 (VDSL 20 032/2 048)	0 ¹⁸	625,62/757	1:50
O2 Internet Aktiv Plus ¹⁷	16 384/768 (VDSL 40 900/4 096)	0 ¹⁸	495,04/599 ²²	1:50
O2 Internet Aktiv ¹⁹	16 384/768 (VDSL 40 900/4 096)	0 ¹⁸	709,09/858	1:50

T-Mobile Czech Republic a.s.

Název tarifu	Rychlost kbit/s	Maloobchodní cena v Kč bez DPH/s DPH				Agregace
		Aktivační poplatek		Cena za měsíc	Cena za naked DSL ²³	
		Se závazkem	Bez závazku			
Pevný internet Základ	20 48/256	-	-	-	412,40/499	1:50
Pevný internet Standard (ADSL)	8 192/512	-	-	-	453,72/549	1:50
Pevný internet Standard (VDSL)	20 480/2048	-	-	-	453,72/549	1:50
Pevný internet Premium (ADSL)	16 384/768	-	-	-	536,35/649	1:50
Pevný internet Premium (VDSL)	40 960/2 048	-	-	-	536,35/649	1:50
Internet ADSL Standard	8 192/512	-	-	399/482,79	582,50/704,83	1:50
Internet ADSL Premium	16 384/768	-	-	599/724,79	660,33/799	1:50
Internet VDSL Standard	20 480/2 048	-	-	399/482,79	582,50/704,83	1:50
Internet VDSL Premium	40 960/2 048	-	-	599/724,79	660,33/799	1:50

Zdroj: webové stránky poskytovatelů, 2016

¹⁷ Tarify poskytované v režimu speciální nabídky (se závazkem na 12 měsíců) s autoprolongací závazku.

¹⁸ V případě použití vlastního modemu. V případě instalace koncového zařízení je účtován poplatek 210 Kč v rámci samoinstalačního balíčku respektive 2023,45 Kč v případě Základní instalace koncového zařízení, platí pro všechny aktivační poplatky napříč tarify. Cena modemu při jednorázové platbě 999 nebo 1 999 Kč, je možno volit i úhradu formou 12 nebo 24 měsíčních plateb bez navýšení ceny. Na období 1. -31. srpna 2016 akční nabídka modemů za 1 nebo 999 Kč. Dále je potřeba upozornit, že společnost O2 poskytuje slevu ve výši 100,- Kč při kombinaci pevného internetu s mobilním tarifem FREE a s O2 TV¹⁹ Bezzávazkové tarify.

²⁰ Speciální nabídka platná na období 1. - 31. 8. 2016 za 469 Kč se závazkem na 12 měsíců s autoprolongací.

²¹ Speciální nabídka platná na období 1. - 31. 8. 2016 za 439 Kč se závazkem na 12 měsíců v případě dodání kontaktu na potencionálního zájemce o službu O2.

²² Speciální nabídka platná na období 1. - 31. 8. 2016 za 549 Kč se závazkem na 12 měsíců s autoprolongací.

²³ V případě využívání měsíčního paušálu s mobilním hlasovým tarifem je cena dále snížena u tarifů Internet ADSL/VDSL o 300 Kč, u tarifů pevný internet o 150 Kč včetně DPH.

Všechny služby jsou nabízeny bez omezení přenosu dat, ke zrušení těchto omezení došlo v roce 2008. V roce 2009 společnost O2 (na základě nápravných opatření uložených Úřadem v rámci velkoobchodního trhu) začala nabízet také služby přístupu k síti Internet bez povinnosti odebrat současně přístup k veřejně dostupné telefonní službě – tzv. naked DSL. Z přehledu služeb lze vyvodit, že jsou nabídky hlavních operátorů velmi podobné z pohledu jednotlivých parametrů včetně rychlosti, menší rozdíly lze pozorovat u cen služeb. Zároveň jsou parametry jednotlivých nabídek jasně odlišitelné od služeb na maloobchodním trhu vysoce kvalitních přístupů – uvedené nabídky jsou asymetrické s vysokou mírou agregace a bez garance dostupnosti nebo kvality služby.

Podle údajů zveřejněných na Internetovém portálu DSL.cz²⁴ v červnu 2016 byla průměrná rychlost přístupů přes xDSL technologii přibližně 10,2 Mbit/s.

Tab. č. 2: Tabulka naměřených průměrných rychlostí u poskytovatelů xDSL přístupů

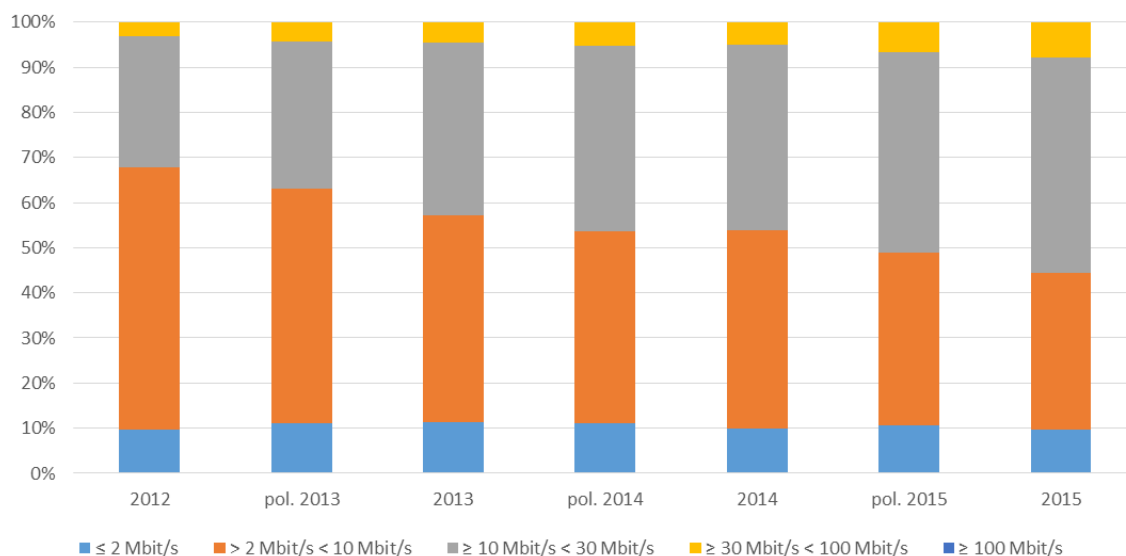
Poskytovatel	Rychlost v Mbit/s
AVONET s.r.o.	7,39
Český Bezdřát s.r.o.	6,18
O2 Czech Republic a.s.	10,51
T-Mobile Czech Republic a.s.	8,90
Vodafone Czech Republic a.s.	8,60
Celková průměrná rychlost	10,21

Zdroj: Internetový server DSL.cz – měření červen 2015

Následující graf dokumentuje vývoj struktury přístupů poskytovaných společností O2, kde je patrný postupný růst rychlostí:

²⁴ Server DSL.cz poskytuje nezávislý pohled na kvalitu připojení k síti Internet v České republice. V porovnání např. se serverem SamKnows.eu poskytuje informace i o připojeních prostřednictvím technologie WiFi a nepožaduje před samotným měřením po uživatelích registraci.

Graf č. 15: Vývoj podílů jednotlivých rychlostí širokopásmových xDSL přístupů v síti společnosti CETIN (dle počtu aktivních přípojek)

Zdroj: ČTÚ, 2016

c) **Struktura poptávky a chování spotřebitelů**

Technologie xDSL jako nejdostupnější forma přístupu je v současné době druhým nejvyužívanějším způsobem přístupu k síti Internet.

Z údajů, které dokumentuje Graf č. 15, lze vyčíst, že nabídky xDSL přístupů o rychlostech vyšších než 10 Mbit/s využívalo v roce 2012 přibližně 30 % všech uživatelů xDSL přístupů a jejich počet vzrostl ke konci roku 2015 na cca 55 %. Stále zůstává relativně velká skupina uživatelů, kteří jsou připojeni přístupy o rychlosti menší než 10 Mbit/s, což může být způsobeno tím, že účastníci nejsou v optimální vzdálenosti od ústředny (DSLAM) pro možnost poskytnutí rychlejšího připojení, nebo je pro ně současná „nižší“ rychlost dostatečná (a necítí potřebu poptávat vyšší). Podobný trend lze sledovat u nabídek všech poskytovatelů xDSL přístupů.

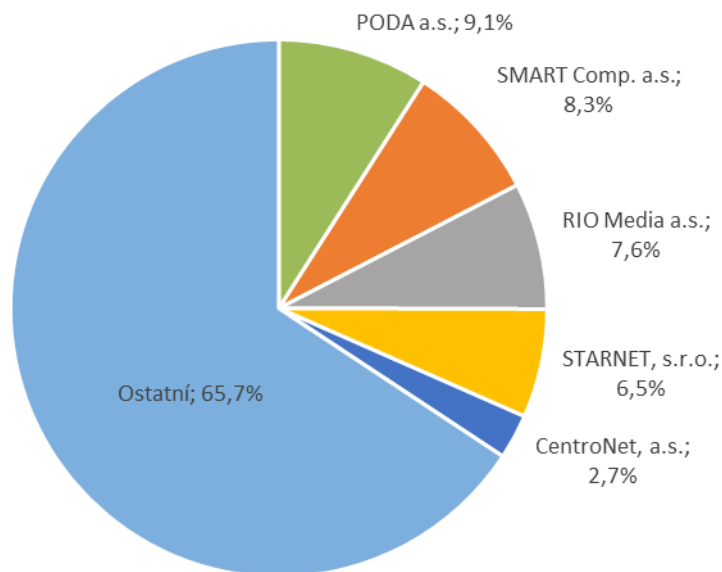
Od počátku září 2012 začala společnost O2, i společnosti T-Mobile a Vodafone Czech Republic a.s. nabízet rychlosti xDSL přístupů až 40 Mbit/s download a až 2 Mbit/s upload. Zrychlení se dle tiskové zprávy společnosti O2 týkalo 180 tisíc jejích zákazníků, kteří využívali tarify prostřednictvím technologie VDSL. Potenciální možný počet přípojek, na kterých měla být tato rychlost dostupná, není přesně znám, společnost ovšem uváděla, že využití technologie VDSL je možné na 23 % přípojkách.

Dle informací poskytnutých společností CETIN v listopadu 2015, má v současné době přístup k technologii VDSL zhruba 52 % domácností v České republice a tento počet plánuje společnost CETIN navyšovat zejména nárůstem počtu vysunutých DSLAMů a zkracováním metalické smyčky. Počet nově vybudovaných DSLAMů v následujících letech společnost CETIN odhaduje na přibližně **Obchodní tajemství** [REDACTED].

2.2.1.1.3 Širokopásmový přístup prostřednictvím optických vláken – (dále jen „FTTH/B“)

Jak FTTH, tak FTTB přístupy jsou technologie, které nabízí přístupy s nejvyšší kvalitou na trhu. V současné době nabízí přístup k síti Internet prostřednictvím FTTH/B přes 500 poskytovatelů. Nejvýznamnějšími z nich jsou společnosti SMART Comp. a.s., RIO Media s.r.o., PODA a.s., STARNET s.r.o. a O2 (viz Graf č. 16).

Graf č. 16: Podíly poskytnutých FTTH/B přístupů nejvýznamnějších poskytovatelů na maloobchodním trhu širokopásmových přístupů k 31. 12. 2015

Zdroj: ČTÚ, 2016

Jak již bylo uvedeno v úvodu kapitoly 2.2.1, FTTH/B přístupy vykazují dlouhodobý trend růstu (viz Graf č. 4).

Celkový počet FTTH/B aktivních přístupů k síti Internet činil na konci roku 2015 cca 473 tisíc. Většina poskytovatelů nabízí kromě přístupu k síti Internet rovněž také telefonní služby (na bázi VoIP) a služby šíření rozhlasového a televizního vysílání prostřednictvím IP protokolu (IPTV).

a) **Hodnocení technických vlastností**

Ke konci roku 2015 bylo 11 % adresních míst pokryto optickými sítěmi FTTH/B²⁵. Postupně však počet přípojek na bázi FTTH/B technologie roste. Důvodem je skutečnost, že FTTH/B je technologie, která je schopna nabídnout přístupy s nejvyšší kvalitou na trhu. Skutečností však zůstává prozatím lokální rozvoj těchto sítí, ačkoliv společnost CETIN

²⁵ Jedná se o podíl pokrytých adresních míst FTTH/B sítěmi vůči celkovému počtu adresních míst.

jako největší velkoobchodní poskytovatel služeb širokopásmového přístupu plánuje do budoucna jejich budování a rozvoj, což se následně projeví i na maloobchodním trhu.

Úřad zahrnul do FTTH/B přístupů následující způsoby realizace optických sítí, tzv. scénáře:

Scénář FTTH – v tomto scénáři se využívá technologie optických vláken až ke koncovému bodu sítě v prostorách koncového uživatele. Scénář FTTH může být realizován jako Point-to-Point (PtP, P2P). V tomto případě má každý uživatel vyhrazeno jedno optické vlákno, které vede od uživatele až do optického rozvaděče ODF (Optical Distribution Frame), který tvoří hranici mezi přístupovou a pátevní sítí. Druhou možností je řešení typu Point-to-Multipoint (PtMP, P2MP) realizované pasivní optickou sítí PON (Passive Optical Network). Zde je provoz veden z ODF jedním vláknem do pasivního rozbočovače (splitter) a odtud samostatným optickým vláknem až ke koncovému uživateli.

Scénář FTTB – v tomto scénáři je optické vlákno přivedeno k patě budovy, případně u rodinných domů je možnost zavedení vlákna pouze na hranici pozemku, a odtud ke koncovému uživateli jsou využity vnitřní rozvody lokální sítě.

V současné době je většina FTTH/B přístupů (82 %) poskytovaná prostřednictvím optických vláken v kombinaci s lokální sítí, kde je optické vlákno přivedeno k patě budovy, kde navazuje místní LAN síť (na bázi Ethernetu), tedy scénář FTTB. Dalšími přibližně 18 % přístupů je realizováno jako FTTH, z čehož přes 70 % přístupů je poskytováno prostřednictvím PON – pasivních optických sítí.

Aktuálně je v jednání příspěvek pro Českou republiku (pravděpodobně ve výši 14 miliard) z Operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost Evropské unie. Cílem je do roku 2020 zajistit přístup k internetu s přenosovou rychlostí 30 Mbit/s pro všechny obyvatele a 100 Mbit/s minimálně pro polovinu domácností České republiky. Díky této investici Úřad očekává do roku 2020 výrazný rozvoj přístupů podporujících vysokorychlostní přístupy (tedy zejména FTTH/B).

b) Struktury nabídky služeb a jejich ceny

Následující tabulky uvádí přehled vybraných nabídek nejvýznamnějších poskytovatelů FTTH/B. Jak bylo již naznačeno výše, je nutné při hodnocení struktury nabídky služeb vzít v úvahu fakt, že tyto služby nejsou poskytovány plošně na území celé České republiky, ale pouze lokálně dle polohy aktuálně vybudované optické sítě.

Tab. č. 3: Přehled vybraných nabídek poskytovatelů přístupů k síti Internet prostřednictvím FTTH/B (platné ke dni 1. 8. 2016)

PODA a.s.

Název tarifu	Rychlost kbit/s (download/upload)	Maloobchodní cena v Kč (vč. DPH)			
		Aktivační poplatek		Cena za měsíc	
		Se závazkem	Bez závazku	Se závazkem	Bez závazku
Fiber	51 200/10 240	500	1 000	350	350
Rychlý Fiber	102 400/61 440	0	500	500	500
Senior	5 000/500	500	1 000	250	250

SMART Comp. a.s.

Název tarifu	Rychlost kbit/s (download/upload)	Maloobchodní cena v Kč (vč. DPH)			
		Aktivační poplatek		Cena za měsíc	
		Se závazkem	Bez závazku		
domácnosti					
NETBOX Internet Stačí	25 600/25 600	0	0	450	
NETBOX Internet Frčí	51 200/51 200	0	0	550	
NETBOX Internet Letí	76 800/76 800	0	0	650	
firmy (agregace 1:10)					
NETBOX® INTERNET OFFICE	30 720/3 072	od 1	-	604	
NETBOX® INTERNET BUSINESS	61 440/6 144	od 1	-	1209	
NETBOX® INTERNET CORPORATE	102 400/10 240	od 1		2419	
dále na míru dle sjednaných parametrů					

RIO Media a.s.

Název tarifu	Rychlost kbit/s (download/upload)	Maloobchodní cena v Kč (vč. DPH)			
		Aktivační poplatek		Cena za měsíc	
		Se závazkem	Bez závazku	Se závazkem	Bez závazku
RIO NET 20 (ETTH/FTTH)	20 480/20 480	699	1 000	399	499
RIO NET 40 (ETTH/FTTH)	40 960/40 960	699		449	549
RIO NET 50 (ETTH/FTTH)	51 200/51 200	699		479	579
RIO NET 60 (ETTH/FTTH)	61 440/61 440	699	1 000	499	599
RIO NET 100 (ETTH/FTTH)	102 400/102 400	699	1 000	649	749
RIO NET 200 ²⁶ (ETTH/FTTH)	204 800/102 400	699	1 000	675	775
RIO NET 300 ²⁶ (ETTH/FTTH)	30 7200/102 400	699	1 000	699	799

²⁶ Dostupné pouze ve vybraných lokalitách.

RIO NET 500 ²⁶ (ETTH/FTTH)	512 000/102 400	699	1 000	999	1 099
--	-----------------	-----	-------	-----	-------

Zdroj: webové stránky poskytovatelů, 2016

Všechny služby jsou nabízeny bez omezení přeneseného objemu dat. Z uvedených tabulek je zřejmé, že rychlosti nabízené poskytovateli FTTH/B přístupů jsou výrazně vyšší než nabídky ADSL/VDSL přístupů, a to za srovnatelnou cenu. Na rozdíl od xDSL jsou již některé poskytované služby symetrické, ale stále jsou dalšími parametry odlišitelné od služeb na maloobchodním trhu vysoce kvalitních přístupů – uvedené nabídky, protože u služeb není uvedena garance vyhrazení přenosového pásma, dostupnosti nebo kvality služby.

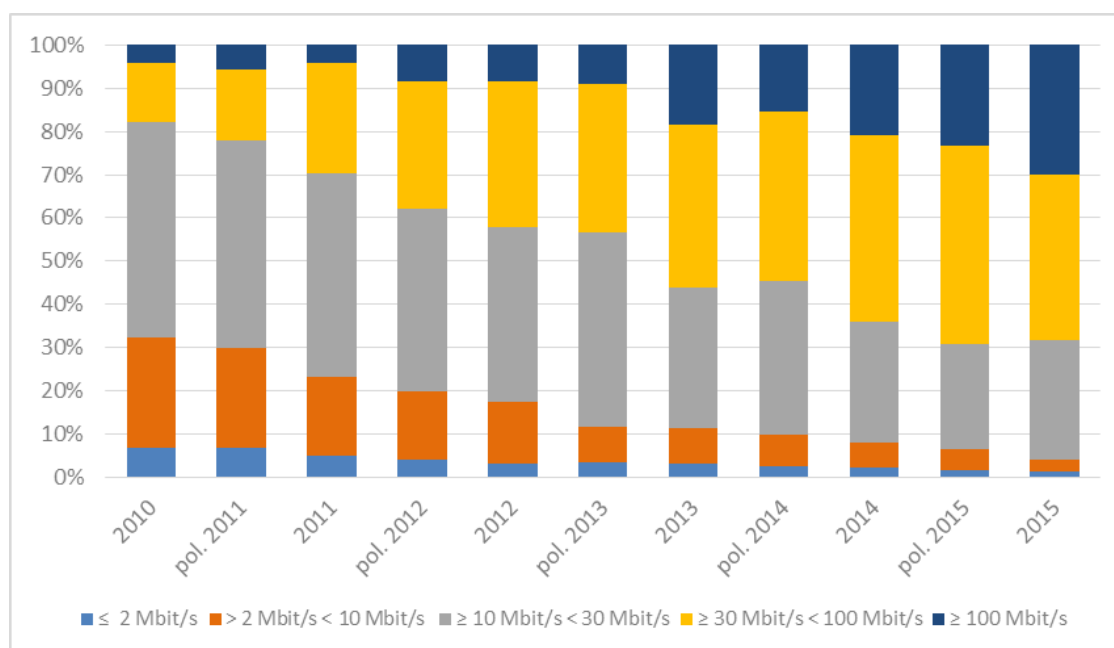
Vyšší rychlost FTTH/B přístupů v porovnání s xDSL podporuje také přehled průměrných rychlostí dosahovaných v sítích vybraných operátorů a struktura podílů FTTH/B přístupů podle rychlostí v níže uvedené tabulce naměřených rychlostí a graf podílů jednotlivých rychlostí širokopásmových FTTH/B přístupů, ze kterého je patrný pokles přístupů o rychlostech menších než 10 Mbit/s a naopak nárůst rychlostí vyšších než 30, respektive 100 Mbit/s.

Tab. č. 4: Tabulka naměřených průměrných rychlostí u poskytovatelů FTTH/B přístupů

Společnost (sít')	rychlost v Mbit/s
CentroNet, a.s. (Centrio)	25,70
Jiří Ouda (Kabel1)	30,32
SMART Comp. a.s. (Netbox)	25,69
TETA s.r.o. (TETAnet)	23,34
T-Mobile Czech Republic a.s. (T-Systems)	17,20
Připojení po optice celkem (pouze průměr ze všech dat za říjen 2015)	28,44

Zdroj: Internetový server DSL.cz – měření červen 2016

Graf č. 17: Vývoj podílů jednotlivých rychlostí širokopásmových FTTH/B přístupů (dle počtu aktivních přípojek)

Zdroj: ČTÚ, 2016

c) **Struktura poptávky a chování spotřebitelů**

FTTH/B přístupy jsou v současné době až čtvrtým nejvyužívanějším způsobem přístupu k síti Internet, avšak jsou zároveň nejrychleji se rozvíjejícím způsobem, jak dokládá např. Graf č. 4 a Graf č. 5.

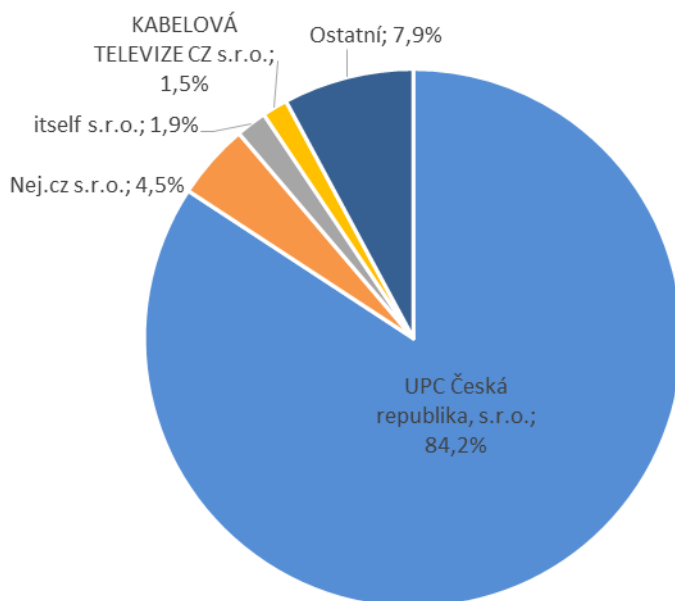
Z údajů, které dokumentuje Graf č. 17, lze vyčíst, že FTTH/B přístupy umožňují nabízet koncovým uživatelům vyšší přenosové rychlosti. Z grafu je patrné, že nabídky o rychlostech vyšších než 10 Mbit/s využívalo ke konci roku 2015 přibližně 96 % všech uživatelů FTTH/B přístupů, což je o 41 p.b. více než u xDSL přístupů. K postupnému růstu poptávky též dochází u rychlostí vyšších než 100 Mbit/s, kdy tyto nabídky využívalo ke konci roku 2015 necelých 30 % všech uživatelů FTTH/B přístupů. Tato skutečnost tak dokládá, že prostřednictvím FTTH/B sítí je možno nabízet nejen porovnatelné služby se službami poskytovanými prostřednictvím xDSL technologie, ale i služby s vyššími kvalitativními parametry, tedy zejména s vyššími přenosovými rychlostmi. Úřad v rámci časového vymezení relevantního trhu očekává pokračování trendu růstu využívání vyšších přenosových rychlostí u uživatelů FTTH/B přístupů, a to zejména v kategoriích nad 30 Mbit/s.

2.2.1.2 Posouzení zastupitelnosti z hlediska technické ekvivalence, užití a ceny u potenciálních substitutů

2.2.1.2.1 Širokopásmový přístup prostřednictvím kabelové televize (dále jen „CATV přístup“)

V současné době nabízí přístup k síti Internet prostřednictvím sítě kabelové televize 62 převážně lokálních poskytovatelů. Celkový počet přístupů k síti Internet prostřednictvím těchto sítí ke konci roku 2015 činil přibližně 541 tisíc. Většina z těchto přístupů je poskytována společností UPC Česká republika, s.r.o. (viz Graf č. 18), která je zároveň druhým největším poskytovatelem služby přístupu k síti Internet v ČR. K 31. 12. 2015 tato společnost vykázala **Obchodní tajemství** přístupů k síti Internet prostřednictvím kabelové televize. Společnost (stejně jako většina ostatních CATV poskytovatelů) nabízí mimo přístupu k síti Internet také telefonní služby prostřednictvím IP protokolu (VoIP) a služby šíření rozhlasového a televizního vysílání (ty však nejsou součástí tohoto maloobchodního trhu).

Graf č. 18: Podíly poskytnutých CATV přístupů nejvýznamnějších poskytovatelů na maloobchodním trhu širokopásmových přístupů k 31. 12. 2015

Zdroj: ČTÚ, 2016

CATV přístupy, jak dokládá Graf č. 4, již po několika po sobě jdoucích obdobích vykazují klesající tržní podíl. V tom je zřejmá odlišnost postavení technologie CATV na maloobchodním trhu širokopásmového přístupu oproti technologii FTTH/B, jež zaznamenává naopak růst. Tento klesající trend tržního podílu CATV přístupů na maloobchodním trhu je dle poznatků Úřadu způsoben mimo jiné modernizací CATV sítí některých poskytovatelů na síť FTTH/B.

Úřad na základě dlouhodobého vývoje trhu CATV širokopásmových přístupů nepředpokládá, že by v budoucích letech docházelo k podstatnému rozšiřování sítí kabelové televize. Pro přístup k síti Internet budou využívány především stávající vybudované přípojky. V případě připojení nových lokalit se poskytovatelé budou spíše zaměřovat na budování optických sítí. Vzhledem k parametrům poskytovaných služeb však Úřad nepředpokládá, že by v horizontu pro zpracování další analýzy docházelo (nebo by bylo zvažováno) k masivnější modernizaci sítí kabelové televize a jejich přebudování na optické síť. Důvodem je podle názoru Úřadu především ekonomická neefektivnost takové přestavby.

a) Hodnocení technických vlastností

Maloobchodní širokopásmový přístup prostřednictvím sítí kabelové televize je realizován datovým tokem mezi zařízením CMTS (Cable modem termination system) – datovou ústřednou umístěnou na hlavní stanici a kabelovými modemy u koncových uživatelů. V praxi zařízení CMTS obsluhuje až několik tisíc uživatelů a pro přenos datového toku využívá směrem k uživateli nebo od uživatele frekvenční multiplex, který je společný s přenosem televizních signálů.

Frekvenční kanál, využívaný pro přenos datového toku, je dále rozčleněn na více datových kanálů a datový tok v tomto kanálu je sdílen až několika stovkami uživatelů. Datový tok v přístupové síti, tedy mezi CMTS a kabelovým modemem, je poskytován ve standardu

DOCSIS (Data Over Cable Service Interface Specification), který pro přenos v jednotlivých datových kanálech využívá časový multiplex. Pro přenos dat v přístupové síti se používá koaxiální kabel, případně koaxiální kabel v kombinaci s optickým vláknem. V případě kombinace přenos optickou částí sítě probíhá prostřednictvím frekvenčního multiplexu určeného pro standard DOCSIS.

Standard DOCSIS zahrnuje sdílení přenosového média v rámci celé přístupové sítě. Přenosová rychlost jednoho datového kanálu ve směru k uživatelům je v závislosti na použité modulaci 39,912 Mbit/s nebo 55,616 Mbit/s. Přenosová rychlost jednoho datového kanálu ve směru od uživatele se v závislosti na použité modulaci a šířce kanálu pohybuje v rozsahu 0,32 až 10,24 Mbit/s pro DOCSIS 1.1 a 0,32 až 35,85 Mbit/s pro DOCSIS 2.0. Standard DOCSIS 3.0 definuje otevřenou digitální platformu IP pro kabelové systémy a také možnost sloučení několika frekvenčních kanálů, což významně zvyšuje dostupné přenosové rychlosti v obou směrech přenosu. Přenosová rychlost je pak ve směru ke koncovému uživateli dána násobky 55,62 Mbit/s na jeden kanál a v opačném směru pak násobky 30,72 Mbit/s. V případě použití 8 kanálů pro sestupný směr a 4 kanálů pro vzestupný směr je možné dosáhnout rychlostí přenosu 444.96 (400) Mbit/s a 122.88 (108) Mbit/s.

Společnost UPC Česká republika, s.r.o. začala v průběhu let 2009 a 2010 nabízet služby širokopásmového přístupu prostřednictvím standardu DOCSIS 3.0. Ke konci roku 2010 tato společnost uváděla dostupnost standardu DOCSIS 3.0 na všech svých hlavních stanicích. Díky tomu je schopná téměř na všech svých přípojkách poskytovat významně vyšší rychlosti ve srovnání s technologií xDSL a v nabídce rychlostí jí tak může v současné době konkurovat pouze technologie FTTH/B.

Nově vyvíjený standard DOCSIS 3.1 bude přínosem nejen pro uživatele, ale především pro kabelové operátory, kteří díky novým vlastnostem dosáhnou vyšší efektivity spektra o 50 % v porovnání s DOCSIS 3.0, což ve stejném frekvenčním pásmu umožní obsloužit dvojnásobný počet zákazníků při zachování stejných parametrů.

K základním vlastnostem DOCSIS 3.1 patří shlukování malých OFDM intervalů (se šířkou 20-50 kHz) do bloků spektra o šířce stovek MHz. Standard tak podporuje rychlosti do 10 Gbit/s pro stahování a 1-2 Gbit/s pro odesílání dat s nižšími odezvami než DOCSIS 3.0. K výhodám standardu DOCSIS 3.1 zároveň patří velikost instalačních nákladů – náklady na upgrade kabelové přípojky na DOCSIS 3.1 jsou oproti výstavbě FTTH levnější, což může přispívat k nárůstu významnosti tohoto typu připojení, jelikož se v současné době CATV poskytovatelům vyplatí síť upgradovat, než investovat prostředky do výstavby nové optické sítě. V současné době dochází na evropském kontinentu k prvotním instalacím a zkušebním provozům, na území ČR je možné očekávat plné využití této technologie nejdříve v roce 2018, neboli na konci časového vymezení tohoto trhu.

Úřad zároveň podotýká, že do kategorie CATV přístupů spadají pouze ty přístupy, které jsou realizovány v přístupové síti buď koaxiálním kabelem, nebo kombinací koaxiálního kabelu a jiných sítí (zejména optickými vlákny) a je výhradně realizován prostřednictvím kabelového modemu a standardu DOCSIS (prostřednictvím kterého je realizován přenos také v optické části přístupové sítě). V případech, kdy jsou přístupy realizovány výhradně FTTH/B sítí (ačkoliv se některé firmy obchodně prezentují jako kabelová televize), jsou zařazeny do kategorie FTTH/B.

Dostupnost širokopásmových služeb prostřednictvím CATV přístupu dle Úřadu činí 38,3 % domácností.

b) Struktury nabídky služeb a jejich ceny

Pro dokumentaci struktury nabídky služeb širokopásmového přístupu zvolil Úřad přehled o nabídkách nejvýznamnějšího poskytovatele těchto služeb, společnosti UPC Česká republika, s.r.o., a druhého největšího poskytovatele CATV přístupů, společnosti Nej.cz s.r.o.

Tab. č. 5: Přehled vybraných nabídek poskytovatelů přístupu k síti Internet prostřednictvím CATV (platné ke dni 1. 8. 2016)

UPC Česká republika, s.r.o.

Název tarifu	Rychlost kbit/s	Maloobchodní cena v Kč (vč. DPH)			
		Aktivační poplatek		Cena za měsíc	
		Se závazkem ²⁷	Bez závazku ¹⁶	Se závazkem ²⁸	Bez závazku ¹⁷
Internet 10 s Digi Mini	10 000/1 000	99	99	229	429
Internet 100 s Digi Mini	100 000/10 000	99	99	429	629
Internet 200 s Digi Mini	200 000/20 000	99	99	529	729
Internet 300 s Digi Mini	300 000/30 000	99	99	929	1 129

Nej.cz s.r.o.

Název tarifu	Rychlost Mbit/s (download/upload)	Maloobchodní Cena v Kč (vč. DPH)		
		Aktivační poplatek		Cena za měsíc ²⁹
		Se závazkem	Bez závazku	
Internet L	až 30/3	0	1 000	339
Internet XL	až 60/6	0	1 000	439
Internet XXL	až 120/12	0	1 000	539

Zdroj: webové stránky poskytovatelů, 2016

Všechny služby jsou, obdobně jako služby na bázi xDSL, nabízeny bez omezení objemu přenesených dat, přičemž ke zrušení limitů došlo přibližně ve stejné době jako u služeb xDSL, tedy v první polovině roku 2008.

Z přehledu v tabulce společnosti UPC Česká republika, s.r.o. vyplývá, že za stejnou měsíční cenu poskytuje několikanásobně rychlejší přístup k síti Internet než za obdobnou cenu

²⁷ Při zřízení nové služby je účtován jednorázový připojovací poplatek 99 Kč. Samotná instalace je buď zdarma, pokud si služby zákazník připojí sám, nebo za 404 Kč, pokud instalaci provede UPC technik.

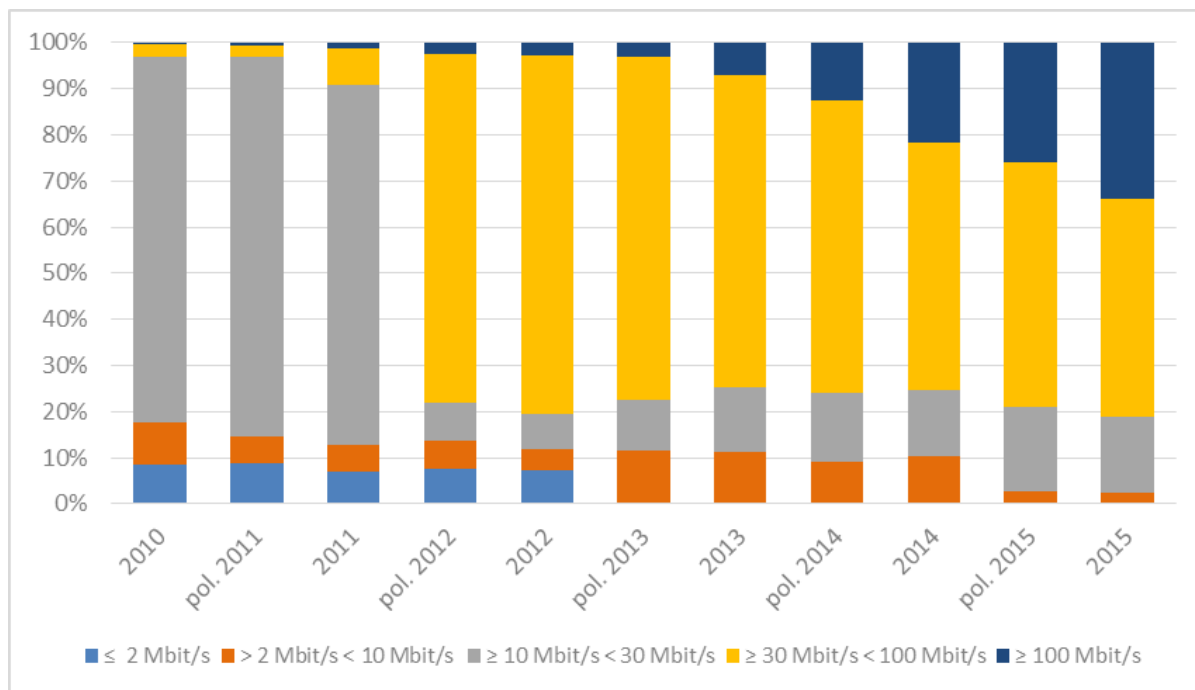
²⁸ Při využití nabídky pronájmu UPC WiFi modemu je konečná měsíční cena o 70 Kč vyšší. Cena „Se závazkem“ je v tomto případě složená z původní ceny ve výši jako „Bez závazku“ s „věrnostní slevou“ ve výši 200 Kč měsíčně. Pokud však zákazník např. ukončí smlouvu dříve než po 12 měsících užívání služby (nebo po uplynutí doby domluvené ve smlouvě), dostane od UPC opravné vyúčtování ceny, kde jsou ceny doúčtovány ve standardní výši bez věrnostní slevy od počátku probíhajícího věrnostního období.

²⁹ U připojení na rozhraní DOCSIS se k níže uvedeným cenám internetového připojení připočítává poplatek za pronájem modemu ve výši 30 Kč (v případě se závazkem) / 80 Kč (bez závazku) / měsíc. Společnost Nej.cz s.r.o. má cenově odlišné nabídky v různých lokalitách z důvodu dostupnosti různých druhů přístupových sítí v jednotlivých lokalitách, ve kterých působí. Nabídka uvedená v tabulce se vztahuje k lokalitě Velké Meziříčí.

v případě služby xDSL (např. cena 629 Kč včetně DPH za CATV přístup o rychlosti 100 Mbit/s v porovnání s ADSL přístupem o rychlosti 16 Mbit/s za 725 Kč včetně DPH, respektive VDSL přístupem o rychlosti 40 Mbit/s za 599 Kč včetně DPH). V případě CATV přístupů tak vyšší rychlost může znamenat výraznou užitnou hodnotu pro uživatele, kteří jej proto budou preferovat. Společnost UPC Česká republika, s.r.o. v současnosti nabízí přístupy s rychlostmi 10, 100, 200 a 300 Mbit/s a ve srovnání s nabídkou xDSL přístupů 2, 8, 16, 20 a 40 Mbit/s hovoří ve všech případech ve prospěch společnosti UPC Česká republika, s.r.o. nižší cena i poměr mezi oběma směry rychlostí přístupů. Podobně jako u xDSL a FTTH/B přístupů je nabídka na základě svých parametrů odlišitelná od nabídek na maloobchodním trhu přístupů vysoké kvality.

Podle internetového portálu DSL.cz byla v červnu 2016 průměrná rychlost Internetu v síti společnosti UPC Česká republika, s.r.o. cca 27,62 Mbit/s. Vývoj struktury poskytovaných rychlostí CATV přístupů je následující:

Graf č. 19: Vývoj podílů jednotlivých rychlostí CATV širokopásmových přístupů (dle počtu aktivních přípojek)

Zdroj: ČTÚ, 2016

Enormní růst podílu kategorie rychlostí od 30 do 100 Mbit/s u přístupů v sítích CATV je způsoben změnou nabízených nominálních rychlostí společnosti UPC Česká republika, s.r.o. na konci roku 2011, která se následně promítla v údajích za pololetí 2012. V aktuálním ceníku platném od 2. 11. 2015 společnost UPC Česká Republika s.r.o. nabízí tarify o rychlostech 10, 100, 200 a 300 Mbit/s. Díky zvyšování nabízených rychlostí proto také dochází k růstu podílu rychlostí v kategorii nad 100 Mbit/s, který lze pozorovat v roce 2014 a především od roku 2015 na grafu výše.

Z výše uvedených faktů vyplývá, že aktuálně nabízené rychlosti u technologie CATV (přičemž společnost UPC Česká republika, s.r.o. tvoří více než 80 % všech CATV přístupů)

převyšují nabídku rychlostí za použití technologie xDSL a v současné době jsou porovnatelné pouze s rychlostmi nabízenými prostřednictvím technologie FTTH/B.

c) *Struktura poptávky a chování spotřebitelů*

Technologie CATV je v současné době, díky technickým vlastnostem a přijatelné ceně, preferovaným způsobem přístupu k síti Internet, a to i v případech, kdy uživatel má možnost volby další technologie (například ADSL/VDSL nebo WiFi).

CATV přístupy jsou v současnosti třetím nejvyužívanějším způsobem přístupu k síti Internet v České republice. V posledních obdobích i přes kontinuální navyšování přenosových rychlostí v sítích CATV dochází u CATV přístupů pouze k mírnému růstu počtu uživatelů, jak dokládá Graf č. 5. Tato skutečnost může být způsobena omezenou dostupností CATV sítí napříč územím České republiky.

Z údajů, které dokumentuje Graf č. 19, lze vyzorovat, že CATV přístupy umožňují nabízet koncovým uživatelům vyšší přenosové rychlosti než xDSL technologie a srovnatelné přenosové rychlosti s FTTH/B přístupy. Z grafu je patrné, že nabídky o rychlostech vyšších než 10 Mbit/s využívalo ke konci roku 2015 necelých 98 % všech uživatelů CATV přístupů, což je podstatně více než u xDSL přístupů, ale zároveň srovnatelně jako u sítí FTTH/B (přibližně 96 %). K postupnému růstu poptávky též dochází u rychlostí vyšších než 100 Mbit/s, kdy tyto nabídky využívalo ke konci roku 2015 téměř 34 % všech uživatelů CATV přístupů. Úřad v rámci časového vymezení relevantního trhu očekává pokračování trendu růstu využívání vyšších přenosových rychlostí u uživatelů CATV přístupů, a to zejména v kategoriích nad 30 Mbit/s. Důvodem je především vývoj nabídek největších CATV poskytovatelů, kdy nejvýznamnější CATV poskytovatel, společnost UPC Česká republika, na trhu aktivně nabízí převážně již jen přístupy s rychlostmi nad 30 Mbit/s.

Na základě uvedené vzájemné srovnatelnosti technických vlastností, cenových podmínek a způsobů zpoplatnění lze dovozovat, že služby přístupu k síti Internet prostřednictvím sítí xDSL, FTTH/B a CATV umožňují koncovým uživatelům využívání Internetových aplikací ve srovnatelné míře.

d) *Závěr k hodnocení zastupitelnosti*

Ze sledovaných kritérií vyplynulo, že z pohledu technické a cenové zaměnitelnosti jsou CATV přístupy zastupitelné se základními vstupy tohoto trhu. Výše učiněná zjištění vedou Úřad k závěru, že v případě relativního (maximálně 10 %) zvýšení cen služeb poskytovaných prostřednictvím technologie xDSL by značná část uživatelů byla ochotna přejít ke službám na bázi CATV. CATV přístupy jsou však dnes využívány přibližně 18 % zákazníků, což je dáno zejména malou dostupností CATV přístupů v rámci ČR (dostupnost je dle odhadu Úřadu pro 38,3 % domácností). Úřad bude vývoj služeb poskytovaných prostřednictvím sítí kabelové televize v období do příští analýzy důkladně sledovat a případnou změnu ve využívání těchto služeb a chování koncových zákazníků vyhodnotí v rámci příští analýzy tohoto relevantního trhu.

Na základě výše uvedeného proto Úřad širokopásmové přístupy poskytované prostřednictvím sítí kabelové televize považuje v rámci této analýzy za substitut na maloobchodním trhu.

2.2.1.2.2 Širokopásmový přístup prostřednictvím rádiových sítí v bezlicenčních frekvenčních pásmech (dále jen „WiFi přístup“)

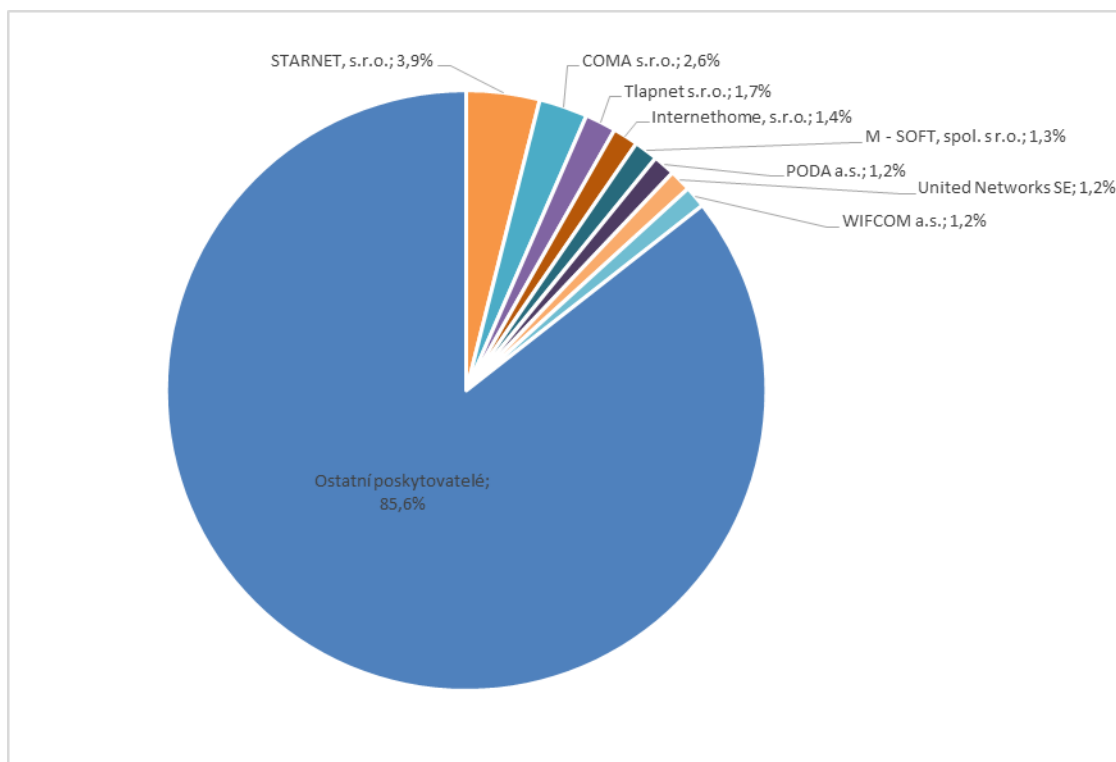
Rádiové sítě v bezlicenčních pásmech jakož i využití této technologie pro poskytování služeb širokopásmového přístupu je v ČR významným fenoménem, který není patrný v ostatních zemích EU. Tyto sítě si získaly svoji pozici na trhu na začátku minulého desetiletí, a to především díky relativně pozdnímu zavedení technologie xDSL v oblastech, kde byl WiFi přístup jedinou alternativou širokopásmového přístupu. Dalším výrazným faktorem jsou také nízké náklady nejen na straně operátora, ale i pro koncové uživatele.

K významnějšímu rozšíření služeb ADSL začalo docházet až v roce 2003, kdy již existovala dostatečná poptávka po službách přístupu k síti Internet, kterou tehdejší služby na základě vytáčeného připojení nemohly uspokojit. Pro uspokojení poptávky v té době začaly vznikat první komunitní a lokální bezdrátové sítě, jejichž prvotním cílem bylo poskytnout služby širokopásmového přístupu „dočasně“ a příliš se nepočítalo s jejich dalším rozšiřováním. Nicméně po počátečním úspěchu docházelo k postupnému rozšiřování sítí a zkvalitňování služeb. V prvních letech se jednalo především o sítě realizované ve frekvenčním pásmu 2,4 GHz a způsobem Point-to-Multipoint.

V posledních letech dochází k modernizaci těchto sítí přechodem na vyšší frekvenční pásma a přechodem na spojení Point-to-Point. Vzhledem k tomu, jakým způsobem je WiFi kategorie často chápána (tedy že se jedná pouze o přístupy prostřednictvím klasické WiFi sítě stylem point-to-point), považuje Úřad za nutné zdůraznit skutečnost, že do této kategorie spadají veškeré přístupy v bezlicenčních frekvenčních pásmech a často tak nemusí být poskytovány prostřednictvím sítí P-MP (Point-to-MultiPoint), ale častým je také případ přístupů poskytovaných v kombinaci s lokálními sítěmi LAN (tento způsob je často využíván v hustěji obydlených oblastech, zejména na sídlištích), kdy je bezlicenční pásmo využito jen k přístupu na střechu budovy a je realizováno stylem point-to-point. Takové sítě se pak zcela vyrovnají v kvalitě sítím xDSL (obecně lze říci, že mají potenciál nabízet dokonce i kvalitnější služby, např. využitím vyšších frekvenčních pásem). Díky zkvalitnění a rozšiřování poskytovaných služeb prostřednictvím WiFi sítí tak na maloobchodním trhu dochází k dalšímu růstu poptávky koncových uživatelů. Uživatelé nemají důvod (při porovnání kvality a ceny) přecházet na ADSL či jiné technologie. Proto i po rozšíření služeb prostřednictvím ADSL/VDSL si WiFi přístupy nadále udržují svoji významnou pozici na českém trhu a jsou zejména vzhledem k nižším cenám oproti xDSL přístupům nadále vyhledávány.

Poskytovatelé WiFi přístupů sice nabízejí své služby většinou na místní nebo regionální úrovni, nicméně počet WiFi sítí je takový, že pokrývají téměř všechny obce v ČR. V současné době Úřad registruje cca 1 500 poskytovatelů WiFi přístupů. Počet jimi poskytovaných přístupů byl na konci roku 2015 necelý 1 milion. Skutečnost, že „WiFi maloobchodní trh“ je v ČR soustředěn pouze na regionální a lokální poskytovatele, dokazuje fakt, že podíl poskytovatele s největším počtem přístupů na maloobchodním trhu WiFi přístupů činí pouze necelá 4 % a pouze 11 dalších poskytovatelů má podíl větší než 1 %. Souhrnný podíl všech WiFi poskytovatelů celkem je však vyšší než podíl xDSL přístupů.

Graf č. 20: Podíly poskytnutých WiFi přístupů nejvýznamnějších poskytovatelů na maloobchodním trhu širokopásmových přístupů k 31. 12. 2015

Zdroj: ČTÚ, 2016

a) Hodnocení technických vlastností

WiFi přístupy jsou poskytovány zejména v bezlicenčním pásmu 2,4 GHz nebo 5 GHz ve standardu IEEE 802.11. Většina poskytovatelů užívá technologii v pásmu 5 GHz také pro budování svých páteřních spojů, pásmo 2,4 GHz je užíváno především pro připojování uživatelů k přístupovému bodu. Pro páteřní spoje jsou v poslední době využívána i ostatní bezlicenční pásma (např. pásmo 10 GHz), nebo dochází k jejich postupným nahrazením optickými vlákny.

Jedním ze zásadních omezení této technologie je vzájemné rušení, které je významné zejména v pásmu 2,4 GHz, a to především v hustě obydlených oblastech. Toto pásmo disponuje pouze třemi nepřekryvnými frekvenčními kanály a dochází často k vzájemnému rušení jednotlivých sítí, ačkoliv se v praxi využívá směrových antén. Pásmo 5 GHz však disponuje devatenácti nepřekryvnými kanály a tudíž nižší možností vzájemného rušení. Dosah obou technologií je prakticky totožný, tj. 4–6 km. Od roku 2009 je využíván standard 802.11n, pro který platí teoretická maximální rychlost až 600 Mbit/s.

Na začátku roku 2014 došlo ke schválení standardu IEEE 802.11ac, který umožňuje teoretickou maximální přenosovou rychlost 1 Gbit/s. Tento standard je určen přednostně pro pásmo 5 GHz. Dalším z nejnovějších standardů je IEEE 802.11ad, který umožňuje přenosovou rychlost až 7 Gbit/s s využitím pásma 60 GHz. Nedávno došlo ke schválení nového standardu IEEE 802.11ah, který využívá nelicencované pásmo 900 MHz při relativně nízké maximální přenosové rychlosti 40 Mbit/s. Výhodou má být snadná prostupnost např. zdmi, proto se využití této technologie očekává zejména v systémech tzv. inteligentních domácností. V roce 2017 je očekáván příchod standardu IEEE 802.11ay s teoretickou

maximální rychlostí až 20 Gbit/s. V současné době nelze kvalifikovaně předpovědět termín hromadného rozšíření tohoto standardu pro účely domácností a firem v ČR.

b) **Struktury nabídky služeb a jejich ceny**

Přehled nabízených rychlostí a odpovídajících cen u vybraných poskytovatelů uvádí následující tabulka. Jak je z přehledu cen patrné, jsou nabídky poskytovatelů velmi variabilní, ale zároveň ukazují, že ceny WiFi přístupů jsou srovnatelné nebo nižší než ceny za xDSL přístupy. Navíc je zřejmé, že vybraní poskytovatelé v současné době nabízí rychlosti, které jsou s xDSL přístupy srovnatelné. Podobně jako u xDSL a FTTH/B přístupů je nabídka na základě svých parametrů odlišitelná od nabídek na maloobchodním trhu přístupů vysoké kvality.

Tab. č. 6: Přehled vybraných nabídek poskytovatelů přístupu k síti Internet prostřednictvím WiFi (platné ke dni 1. 8. 2016)

Společnost	Nabízené rychlosti Mbit/s (download/upload)	Maloobchodní cena za aktivaci v Kč (vč. DPH)	Maloobchodní cena za měsíc v Kč (vč. DPH)	Agregace
Tlapnet s.r.o.	8/neuvedeno	1 499/499/1 ³⁰	299/217 ³¹	neuvedeno
	12/neuvedeno	1 499/499/1 ³⁰	385/300 ³¹	neuvedeno
	20/neuvedeno	1 499/499/1 ³⁰	585/500 ³¹	neuvedeno
RIO Media a.s.	4/2	699/1 000 ³²	349/449 ³²	neuvedeno
	6/3	699/1 000 ³²	349/449 ³²	neuvedeno
	10/3	699/1 000 ³²	399/499 ³²	neuvedeno
	15/2	699/1 000 ³²	349/449 ³²	neuvedeno
	25/5	699/1 000 ³²	449/549 ³²	neuvedeno
	50/10	699/1 000 ³²	649/749 ³²	neuvedeno
WIFCOM a.s.	100/neuvedeno	0/1 500 ³²	333/444 ³³	neuvedeno
Magnalink, a.s.	10/5	499/449/2990 ₃₄	349 ³⁵	neuvedeno
	20/10	499/449/2990 ₃₄	599 ³⁵	neuvedeno
	10/10	0	199	neuvedeno
	20/20	0	299	neuvedeno
	40/20	0	349	neuvedeno

³⁰ Cena 1449 Kč za zřízení platí při smlouvě na dobu neurčitou. Při smlouvě na 12 měsíců je účtován poplatek ve výši 499 Kč a při smlouvě na 24 měsíců ve výši 1 Kč (1 Kč se platí taktéž v případě přechodu od konkurence a navíc se poskytovatel zavazuje ke kompenzaci výpovědních sankcí).

³¹ Při předplacení služeb na 12 měsíců dopředu

³² Cena se závazkem / bez závazku (v případě měsíční paušální ceny se jedná o závazek v délce 24 měsíců).

³³ Cena 444 Kč měsíčně v sobě obsahuje veškeré servisní návštěvy a opravy zařízení zdarma. Cena 333 Kč měsíčně nikoliv.

³⁴ Cena 499 Kč za aktivaci platí při smlouvě se závazkem (bez bližší specifikace), při smlouvě na 24 měsíců je cena za aktivaci 449 Kč. Při smlouvě bez závazku je cena aktivace 2990 Kč.

³⁵ Při roční platbě zákazník hradí pouze 11 měsíčních paušálů (zákazník dostane slevu ve výši 1 měsíčního paušálu).

COMA, s.r.o.	5/0,5	0	414/352 ³²	1:5
	10/0,75	0	566/481 ³²	1:5
	10/2	0	967/822 ³²	1:2
	15/1	0	636/540 ³²	1:5
	20/1,5	0	691/587 ³²	1:5
	30/3	0	1774/1645 ₃₂	1:2
STARNET, s.r.o.	512/neuvedeno ³⁶	.. ³⁷	345/250 ³⁸	neuvedeno
	256/neuvedeno ³⁶	.. ³⁷	345/250 ³⁸	neuvedeno
	100/neuvedeno ³⁶	.. ³⁷	345/250 ³⁸	neuvedeno
	50/neuvedeno ³⁶	.. ³⁷	345/250 ³⁸	neuvedeno
	30/neuvedeno ³⁶	.. ³⁷	345/250 ³⁸	neuvedeno
	20/neuvedeno ³⁶	.. ³⁷	345/250 ³⁸	neuvedeno

Zdroj: webové stránky společností, srpen 2016

Z tabulky naměřených rychlostí vyplývá, že rychlosti připojení jsou v některých případech nejen srovnatelné s xDSL, ale i vyšší. Charakteristiky WiFi přístupů jsou velmi variabilní a jsou významně ovlivněny obchodní politikou a možnostmi jednotlivých poskytovatelů. Díky této variabilitě proto nemusí být WiFi přístupy některých poskytovatelů uživateli vnímány jako substitut k xDSL a naopak WiFi přístupy jiných poskytovatelů s daleko kvalitnějšími charakteristikami mohou být brány jako plnohodnotný substitut k přístupu xDSL.

Obtížnou srovnatelnost kvalitativních parametrů jednotlivých připojení dokumentují i rozdíly v naměřených rychlostech WiFi přístupů u vybraných poskytovatelů služeb.

³⁶ Poskytovatel v ceníku uvádí rychlosti pro WiFi technologie a optické sítě dohromady, bez specifikace co platí pouze pro Wifi. Garantovaná rychlost je stanovena jako 20% rychlosti nabízené. Rychlost uploadu se dle uvedených informací pohybuje mezi 15Mbit/s až 256 Mbit/s bez bližší specifikace.

³⁷ Dle platného ceníku poskytovatele je cena práce technika (např. při instalaci) 90 Kč / 15 min. Cena za instalaci 100 – 1 000 Kč.

³⁸ Cena při závazku na 12 měsíců

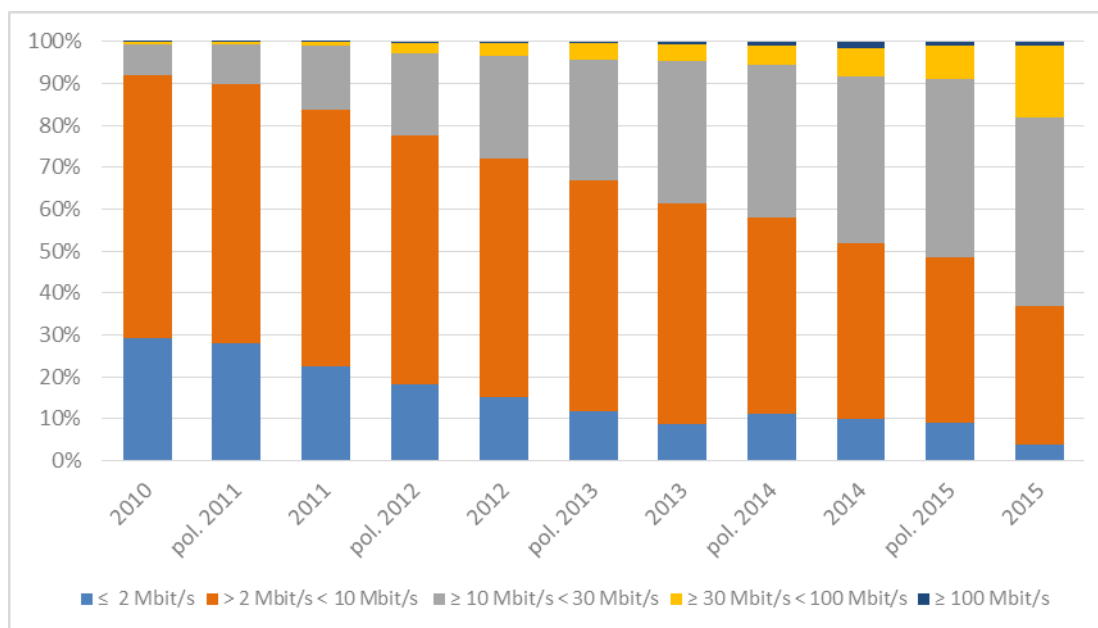
Tab. č. 7: Tabulka naměřených průměrných rychlostí u poskytovatelů WiFi přístupů

Společnost (sít')	rychlost v Mbit/s	Společnost (sít')	rychlost v Mbit/s
Internethome, s.r.o. (O2 Czech Rep.)	14,46	METRONET s.r.o. (Metronet)	11,10
Tlapnet s.r.o. (Tlapnet)	9,21	NET On Line, s.r.o. (NET On Line)	10,14
Fortech (Fortech spol. s r.o.)	6,27	Nitex ISP s.r.o. (Nitex)	5,78
a-net Liberec s.r.o.(a-net Liberec)	6,94	Pe3ny Net s.r.o. (Pe3ny)	14,46
WIFCOM a.s. (Wifcom)	10,86	Ing. Ladislav Rudolf (Rudolf-net)	10,38
AVONET s.r.o. (AVONET)	10,27	ALTNET s.r.o. (Skvely.net)	9,91
BAJA Group s.r.o. (BajaNet)	10,87	SkyNet, a.s. (SkyNet)	16,11
cyrilek.net z.s. (Cyrilek.net)	16,54	LAM PLUS, s.r.o. (vasesit.cz)	7,43
ha-vel internet s.r.o. (ha-vel internet)	8,68	warnet.cz s.r.o. (Warnet.cz)	13,59
JON.CZ s.r.o. (JON.CZ)	11,05	WIFCOM a.s. (Wifcom)	10,86
KAZA.cz s.r.o. (KAZA.cz)	13,57	Celková průměrná rychlost	11,75

Zdroj: Internetový server DSL.cz – měření srpen 2016

Následující graf ukazuje, jak poskytovatelé WiFi přístupu reagují na trend poptávky po vyšších rychlostech a poskytují větší množství přístupů s rychlostí vyšší než 10 Mbit/s tak, aby si udrželi svoji pozici na trhu a jejich uživatelé neměli důvod k přechodu na jinou technologii nebo k jinému poskytovateli. Celkově však graf odráží technologické možnosti WiFi technologie, které aktuálně uživatelům poskytují relativně nižší rychlosti. Ačkoliv se značně snížil podíl přístupů o rychlosti 2 Mbit/s nebo nižší, stále je podíl rychlostí vyšších než 30 Mbit/s nesrovnatelně nižší než u optických sítí nebo CATV, avšak je zcela srovnatelný s xDSL přístupy.

Graf č. 21: Vývoj podílů jednotlivých rychlostí WiFi širokopásmových přístupů (dle počtu aktivních přípojek)

Zdroj: ČTÚ, 2016

c) Struktura poptávky a chování spotřebitelů

WiFi přístupy jsou v současnosti nejvyužívanějším způsobem přístupu k síti Internet v České republice. V posledních obdobích do roku 2015 docházelo u WiFi přístupů k pozvolnému nárůstu počtu uživatelů, jak dokládá Graf č. 5. V roce 2015 pak došlo u WiFi přístupů k poklesu počtu vykázaných uživatelů, avšak při pohledu na aktuální údaje k pololetí 2016 je patrné, že se jednalo o přechodný jev a počet WiFi přístupů se vrátil k původním hodnotám před rokem 2015. Vývoj WiFi přístupů tak lze označit jako stagnující.

Z údajů, které dokumentuje Graf č. 21, lze vyzorovat, že WiFi přístupy umožňují nabízet koncovým uživatelům srovnatelné přenosové rychlosti s xDSL přístupy. FTTH/B a CATV přístupy pak v porovnání s WiFi (a xDSL) přístupy umožňují koncovým uživatelům nabízet vyšší přenosové rychlosti. Z grafu je dále patrné, že nabídky o rychlostech vyšších než 10 Mbit/s využívalo ke konci roku 2015 přibližně 63 % všech uživatelů WiFi přístupů, což je srovnatelné s xDSL přístupy (přibližně 55 %), ale zároveň podstatně méně než u sítí FTTH/B (přibližně 96 %) a CATV (přibližně 98 %). U WiFi přístupů je podíl rychlostí vyšších než 100 Mbit/s, obdobně jako u xDSL přístupů, zanedbatelný. K rozvoji využívání však kontinuálně dochází u rychlostí v kategorii 30 až 100 Mbit/s, kdy tyto nabídky využívalo ke konci roku 2015 přibližně 17 % všech uživatelů WiFi přístupů, což je oproti roku 2012 nárůst o 14 p.b. Úřad v rámci časového vymezení relevantního trhu i u WiFi přístupů očekává zkvalitňování služeb a pokračování trendu růstu využívání vyšších přenosových rychlostí.

Vzhledem k tomu, že služby jsou většinou poskytovány bez limitu přenesených dat a zpoplatněny jednou měsíční paušální částkou, nejsou uživatelé WiFi přístupu omezováni ve využívání Internetu. Rychlosti WiFi přístupů jsou pak srovnatelné s rychlostmi xDSL přístupů. Na základě uvedené vzájemné srovnatelnosti technických vlastností, cenových podmínek a způsobů zpoplatnění lze dovozovat, že prostřednictvím WiFi přístupů lze využívat všechny běžně využívané Internetové aplikace v obdobné míře jako v případě xDSL přístupů. Přestože v některých případech WiFi přístupy umožňují nebo nabízí nižší skutečné rychlosti nebo kvalitu služeb než xDSL přístupy, jsou často kompenzovány nižší cenou za tyto služby.

d) Závěr k hodnocení zastupitelnosti

Lze předpokládat, že část WiFi přístupů není v některých kvalitativních charakteristikách zcela srovnatelná s xDSL nebo FTTH/B přístupy, nicméně v této fázi zkoumání trhu Úřad posuzoval zastupitelnost z pohledu koncových uživatelů. To je zmíněno i v článku 46 Pokynů Komise².

WiFi přístupy jsou v současné době nejrozšířenějším způsobem přístupu k síti Internet v ČR. V roce 2015 činil jejich počet 980 000. Jednotlivé WiFi sítě byly v roce 2015 dostupné v 6 053 obcích, tj. v 96,7 % všech obcí, tyto obce tvoří cca 99 % obyvatel. Alternativní sítě založené na technologii WiFi jsou velmi roztráštěné do mnoha malých, často lokálních sítí jednotlivých operátorů. Jejich počet činil v roce 2015 cca 1 500. V souhrnu sice disponují téměř celonárodním pokrytím, ovšem vzhledem k roztráštěnosti vlastníků, kteří působí převážně lokálně, nemohou provozovatelé WiFi jednotlivě zásadním způsobem ovlivňovat konkurenční prostředí.

Poskytovatelé WiFi přístupů ovlivňují významně situaci na maloobchodním trhu. Úřad konstatuje, že koncoví uživatelé vnímají WiFi přístupy jako alternativní možnost přístupu a nadále poptávají tyto služby i v lokalitách, kde jsou nabízeny další formy přístupu k síti

Internet. Z hlediska poptávky lze tak považovat technologii WiFi za zaměnitelnou s technologiemi popsány v předchozích kapitolách. Výše učiněná zjištění ohledně vzájemné srovnatelnosti technických vlastností, cen, a způsobů zpoplatnění u služeb na bázi xDSL a WiFi vedou Úřad k závěru, že v případě relativního zvýšení cen služeb přes technologii xDSL by značná část uživatelů byla ochotna přejít ke službám na bázi WiFi.

Vzhledem k tomu, že ceny za WiFi přístupy jsou na maloobchodním trhu obvykle nejnižší, považuje Úřad tuto skutečnost za důvod, proč si WiFi sítě i nadále udržují na maloobchodním trhu významnou pozici.

Úřad nenalezl žádné závažné skutečnosti, které by svědčily o změně vývoje poptávky po těchto službách v rámci časového vymezení trhu, nebo které by zastupitelnost služeb poskytovaných touto technologií vyvracely.

Na základě výše uvedeného proto Úřad považuje širokopásmové WiFi přístupy za substitut na maloobchodním trhu.

2.2.1.2.3 Širokopásmový přístup prostřednictvím mobilních sítí, založený na technologiích CDMA, UMTS a LTE (dále jen „mobilní přístup“ nebo „CDMA, UMTS a LTE přístup“)

Přístup k síti Internet prostřednictvím mobilních sítí v současné době nabízejí všichni čtyři mobilní operátoři v ČR (MNO). Prostřednictvím jejich sítí poté nabízejí služby mobilního přístupu i ostatní poskytovatelé na základě velkoobchodních smluv (MVNO). Služby přístupu k síti Internet prostřednictvím sítě UMTS a LTE nabízejí společnosti O2, T-Mobile a Vodafone Czech Republic a.s. Služby prostřednictvím sítě CDMA nabízejí společnosti O2 a Air Telecom a.s. Společnost Air Telecom a.s. nabízí také velkoobchodní služby prostřednictvím sítě CDMA (jedná se o služby na bázi čistého přeprodeje), kterou následně na maloobchodním trhu nabízí mj. také společnost Vodafone Czech Republic a.s.

Úřad do této kategorie zařazuje pouze ty přístupy, které jsou nabízeny jako „speciální“ tarify s trvalou možností přístupu k síti Internet (nabízené jako samostatné tarify s paušální měsíční cenou prostřednictvím datové karty či modemu využívajícího SIM kartu) bez přístupu k hlasovým službám. Vývoj mobilních širokopásmových přístupů dokumentuje následující časová řada (v celkovém počtu přístupů však nejsou rozlišeny rezidentní/firemní přístupy, případně velikost datových limitů):

Tab. č. 8: Vývoj počtu širokopásmových přístupů prostřednictvím mobilních sítí

2010	2011	2012	2013	2014	2015
478 446	577 943	646 941	719 846	890 601	818 025

Zdroj: ČTÚ, 2016

Ve sledovaném období očekává Úřad další progresi, zejména vlivem rozvoje LTE sítí (zvyšující se pokrytí a nabídka vyšších rychlostí). Vliv na využívání má jak rozvoj aplikací umožňujících kvalitní příjem multimediálních služeb (video stream), tak i dostupnost a sdílení dat (cloudové služby).

a) **Hodnocení technických vlastností**

Technologie CDMA2000 je využívána v ČR ve frekvenčním pásmu 450 MHz. V sítích jsou v současnosti používány dvě technologie pro datový přenos, označované jako CDMA2000 1xEV-DO a CDMA2000 1xRTT. Technologie 1xEV-DO slouží pouze k datovému přenosu a umožňuje dosahovat přenosové rychlosti až 2,4 Mbit/s, technologie 1xRTT umožňuje realizovat přenos hlasu i dat pouze při maximální dosahované rychlosti 153,6 kbit/s.

Sítě UMTS jsou provozovány ve frekvenčním pásmu 2100 MHz³⁹. Teoretická maximální přenosová rychlost je 3,6 Mbit/s (pro Release 6), s vylepšením technologií HSDPA (High-Speed Downlink Packet Access) až 21 Mbit/s. Technologie UMTS využívá standardně přenos dat metodou tzv. frekvenčního dělení FDD (Frequency Division Duplex) anebo méně obvyklou metodu TDD (Time Division Duplex). V současnosti existuje vylepšení technologie HSDPA+ DC (Dual-Carrier/Cell), které umožňuje, díky možnosti připojení koncového zařízení na dva přístupové body mobilní sítě zároveň, dosahovat rychlostí až 42 Mbit/s.

Za další stupeň vývoje mobilních sítí je obecně považována technologie LTE (Long Term Evolution), která poskytuje mobilní přístup s rychlostmi srovnatelnými např. s technologií xDSL. Teoretické přenosové rychlosti jsou až 326 Mbit/s při šířce pásma 20 MHz pro směr k uživateli a až 86 Mbit/s pro směr od uživatele. Provoz probíhá v pásmech 800, 900, 1800, 2100 a 2600 MHz.

Intenzivní vývoj sítí s technologií LTE probíhá v celé řadě zemí. Asociace GSA ve své zprávě o vývoji trhu technologie LTE, vydané 22. července 2015, uvádí, že již 422 operátorů ve 143 zemích využívá provozní systémy LTE ke komerčnímu užití. Celkem však již 677 operátorů buduje nebo se zavázalo k vybudování LTE systémů. Dle zprávy asociace GSA ze dne 6. srpna 2015 se v České republice testuje použití nové generace LTE, tzv. „Category 9“, která by měla umožňovat teoretickou přenosovou rychlost v rozsahu 300 Mbit/s až 450 Mbit/s. V ČR od roku 2014, v důsledku dokončení aukce rádiových kmitočtů pro síť 4. generace (viz text níže), dochází k masivnímu rozvoji LTE sítí jednotlivými síťovými operátory. V průběhu let 2014 a 2015 došlo v ČR nejprve k testování technologie LTE Advanced, která je díky spojení více pásem (v současnosti 800, 1800 a 2100 MHz) schopna nabídnout přenosové rychlosti až 375 Mbit/s pro download a 50 Mbit/s pro upload. Později ke konci roku 2015 došlo i k uvedení této technologie spojující tři pásma do ostrého provozu, zatím však jen ve vybraných lokalitách. Tato technologie však v současné době postrádá na českém trhu dostatek koncových terminálů, které jsou schopny využít výhod plynoucích ze spojení tří pásem pro přenos dat. Úřad však předpokládá, že postupem času bude plynule docházet k rozšiřování portfolia koncových zařízení podporujících tuto technologii.

Úřad v srpnu roku 2013 vyhlásil Výběrové řízení za účelem udělení práv k využívání rádiových kmitočtů k zajištění veřejné komunikační sítě v pásmech 800 MHz, 1800 MHz a 2600 MHz (dále jen „Výběrové řízení“). Úspěšnými uchazeči o rádiové kmitočty se stali tři současní operátoři, a to společnosti O2, T-Mobile a Vodafone Czech Republic, a.s., kteří v únoru 2014 získali práva k využívání rádiových kmitočtů pro nové síť 4. generace.

³⁹ Konkrétně 1920 – 1980 MHz a 2110 – 2170 MHz pro FDD a 1900 – 1920 MHz a 2010 – 2025 MHz pro TDD.

Součástí vyhlášení Výběrového řízení byla též rozvojová kritéria, která mají zajistit účelné využívání rádiových kmitočtů získaných v rámci tohoto Výběrového řízení. Mezi tato kritéria patří zejména povinnost zahájení poskytování komerčních služeb s využitím veřejných komunikačních sítí provozovaných na přidělených rádiových kmitočtech, ve lhůtě do 2 let od právní moci přidělu rádiových kmitočtů, zahájení využívání rádiových kmitočtů s využitím celého rozsahu přidělených rádiových kmitočtů, ve lhůtě do 7 let od právní moci přidělu rádiových kmitočtů a zajištění pokrytí území a obyvatel nabídkou služeb v rozsahu definovaném pro jednotlivá kmitočtová pásma.

Rozvojová kritéria pro využívání rádiových kmitočtů stanovují z hlediska dostupnosti nových služeb mobilního broadbandu především následující povinnosti:

- do 30 měsíců (do srpna 2016) pokrýt alespoň 30 okresů ze skupiny A⁴⁰. Provozovatel 3G sítě v pásmu 2100 MHz si může započítávat do plnění povinností i pokrytí službami poskytovanými v pásmu 2100 MHz, pokud tyto služby umožňují zákazníkům vysokorychlostní připojení ve stejné kvalitě,
- do 5 let (do února 2019) pokrýt 100 % okresů ze skupiny A, alespoň 22 okresů ze skupiny B⁴¹, alespoň 50 % z celového rozsahu železničních tranzitních koridorů I. až IV., dálnic a rychlostních komunikací,
- do 7 let (do února 2021) pokrýt 100 % okresů ze skupin A a B, železniční tranzitní koridory I. až IV., dálnice a rychlostní komunikace.

Minimální požadovaná rychlost služby závazná pro splnění podmínek pokrytí je definována následovně:

- do 7 let (do února 2021) ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o udělení přidělu rádiových kmitočtů je minimální požadovaná rychlost služby stanovena na úrovni 2 Mbit/s (download);
- v následujícím období je minimální požadovaná rychlost služby stanovena na úrovni 5 Mbit/s (download).

Vítězní uchazeči převzali z aukce rovněž závazky vydání velkoobchodní nabídky 4G služeb, a v případě vzniku nového operátora i zpřístupnění jejich 2G a 3G mobilních sítí formou nabídky národního roamingu. Možnost provozu LTE sítí dalšími operátory byla otevřena taktéž na základě rozhodnutí vlády z 26. října 2015, díky němuž došlo ke zlevnění některých rádiových kmitočtů.

Zbylé nevysoutěžené kmitočtové přiděly (v pásmech 1800 a 2600 MHz) byly předmětem aukce v roce 2016, kdy si tyto přiděly rozdělili současní síťoví operátoři. Žádný nový subjekt na trh nevstoupil. Mobilním operátorům získané kmitočty v těchto pásmech umožní především navýšení přenosové kapacity, ale i rychlosti jimi poskytovaných služeb prostřednictvím mobilních sítí.

⁴⁰ Skupinu A představují okresy, kde převažují řídce osídlené oblasti.

⁴¹ Skupinu B představují všechny ostatní okresy.

V rámci sledování plnění rozvojových kritérií mají 100% pokrytí LTE sítěmi z Výběrového řízení pouze velká města. Území ČR již je téměř plně pokryté LTE sítěmi, k srpnu 2016 dosahovalo průměrné pokrytí okresů ČR sledovanými operátory úrovně převyšující 90 %.

Tab. č. 9: Pokrytí ČR mobilními LTE a UMTS sítěmi k 31. 12. 2015 (v pásmech 800 MHz, 900 MHz, 1800 MHz, 2100 MHz a 2600 MHz)

Operátor	UMTS		LTE	
	Pokrytí obyvatelstva ČR signálem	Pokrytí území ČR signálem	Pokrytí obyvatelstva ČR signálem	Pokrytí území ČR signálem
O2 Czech Republic a.s.	82,0%	39,0%	84,0%	82,3%
T-Mobile Czech Republic a.s.	79,3%	36,0%	85,7%	81,4%
Vodafone Czech Republic a.s.	67,4%	17,3%	94,4%	78,5%
CELKEM za ČR (alespoň 1 operátor)	84,4%	42,6%	98,7%	92,6%

Zdroj: ČTÚ, 2015

b) Struktura nabídky služeb a jejich ceny

Následující tabulka uvádí vybrané nabídky poskytovatelů UMTS, CDMA a LTE přístupů. Pro drtivou většinu přístupů k síti Internet prostřednictvím mobilních sítí jsou v současné době navíc uplatňovány FUP limity pro objem stahovaných dat. To znamená, že po dosažení určitého množství stažených dat dojde u služby k přerušení či k podstatnému omezení rychlosti stahování dat:

Tab. č. 10: Přehled vybraných nabídek poskytovatelů přístupu k síti Internet prostřednictvím mobilních sítí

Poskytovatel	Služba	Maximální teoretická rychlost	FUP	Maloobchodní cena v Kč (vč. DPH)
Air Telecom a.s. (obch. značka U:fon)	Mobilní internet 2 GB	3,1 Mbit/s	2 GB ⁴²	119 ⁴³ /189 ⁴⁴
Air Telecom a.s. (obch. značka U:fon)	Mobilní internet 4 GB	3,1 Mbit/s	4 GB ⁴²	189 ⁴³ /229 ⁴⁴
Air Telecom a.s. (obch. značka U:fon)	Mobilní internet 10 GB	3,1 Mbit/s	10 GB ⁴²	249 ⁴³ /349 ⁴⁴
Air Telecom a.s. (obch. značka U:fon)	Neomezený mobilní internet	3,1 Mbit/s	neomezeno	499 ⁴³ /689 ⁴⁴
T-Mobile Czech Republic a.s.	Mobilní Internet 1,5 GB	42 Mbit/s	1,5 GB	199 ⁴⁵ /349 ⁴⁶
T-Mobile Czech Republic a.s.	Mobilní Internet 3 GB	42 Mbit/s	3 GB	299 ⁴⁵ /449 ⁴⁶
T-Mobile Czech Republic a.s.	Mobilní Internet 10 GB	225 Mbit/s	10 GB	499 ⁴⁵ /649 ⁴⁶
T-Mobile Czech Republic a.s.	Mobilní Internet 30 GB	225 Mbit/s	30 GB	699 ⁴⁵ /849 ⁴⁶

⁴² Zákazník má možnost navýšit datový balíček o 4 GB za 200 Kč. Po vyčerpání FUP je maximální rychlost snížena na 64 kbit/s.

⁴³ Cena se závazkem na 24 měsíců.

⁴⁴ Cena bez závazku.

⁴⁵ Nabídka platná pro stávající zákazníky společnosti T-Mobile Czech Republic a.s., kteří již mají hlasový tarif.

⁴⁶ Nabídka platná pro širokou veřejnost.

T-Mobile Czech Republic a.s.	Internet bez drátu STANDARD	20 Mbit/s	20 GB	399
T-Mobile Czech Republic a.s.	Internet bez drátu PREMIUM	40 Mbit/s	40 GB ⁴⁴	499
T-Mobile Czech Republic a.s.	Internet bez drátu PREMIUM PLUS	100 Mbit/s	100 GB ⁴⁴	1199
O2 Czech Republic a.s.	Mobilní internet 200 MB	185 Mbit/s	200 MB ⁴⁷	99 ⁴⁸ /199 ⁴⁹
O2 Czech Republic a.s.	Mobilní internet 1,5 GB	185 Mbit/s	1,5 GB ⁴⁷	199 ⁴⁸ /299 ⁴⁹
O2 Czech Republic a.s.	Mobilní internet 3 GB	185 Mbit/s	3 GB ⁴⁷	299 ⁴⁸ /399 ⁴⁹
O2 Czech Republic a.s.	Mobilní internet 5 GB	185 Mbit/s	5 GB ⁴⁷	449 ⁴⁸ /549 ⁴⁹
O2 Czech Republic a.s.	Mobilní internet 10 GB	185 Mbit/s	10 GB ⁴⁷	649 ⁴⁸ /749 ⁴⁹
O2 Czech Republic a.s.	Mobilní internet 20 GB	185 Mbit/s	20 GB ⁴⁷	899 ⁴⁸ /999 ⁴⁹
O2 Czech Republic a.s.	Internet Optimal Air	20 Mbit/s	30 GB ⁵⁰	399 ⁵¹ /499 ⁴⁸ /749 ⁴⁹
Vodafone Czech Republic a.s.	Připojení bez kabelu	8 Mbit/s ⁵²	30 GB ⁵³	0 ⁵⁴ /449 ⁴² /554 ³⁵
Vodafone Czech Republic a.s.	Mobilní připojení 10 GB	225 Mbit/s	10 GB ⁵⁵	499 ⁵⁶ /749 ⁵⁷ /999 ⁵⁸
Vodafone Czech Republic a.s.	Mobilní připojení 4 GB	225 Mbit/s	4 GB ⁵⁵	259 ⁵⁶ /498 ⁵⁷ /519 ⁵⁸
Vodafone Czech Republic a.s.	Mobilní připojení 1,5 GB	225 Mbit/s	1,5 GB ⁵⁵	/399 ⁵⁵
Vodafone Czech Republic a.s.	Mobilní připojení 500 MB	225 Mbit/s	500 MB ⁵⁵	89 ⁵⁶ /149 ⁵⁹

Zdroj: webové stránky a ceníky poskytovatelů, srpen 2016

Jak vyplývá z údajů v Tab. č. 10, tak inzerované (maximální teoretické možné) rychlosti patří v současné době mezi nejvyšší ve srovnání s ostatními technologiemi. Tento údaj je však v případě mobilních sítí do značné míry zavádějící, neboť tato rychlost je ovlivněna zejména dynamickou agregací, která souvisí s počtem účastníků připojených v daný moment na konkrétní základnovou stanici (BTS – „Base Transceiver Station“). Pro běžného účastníka tak není možno tuto maximální teoretickou rychlost jakkoliv garantovat. Aktuální využití sítí LTE umožňuje dosažení relativně vysokých přenosových rychlostí vzhledem k relativně nízké penetraci LTE koncových zařízení. Při porovnání průměrných naměřených rychlostí v mobilních sítích (viz Tab. č. 11) jsou přenosové rychlosti srovnatelné s ostatními technologiemi. Lze očekávat, že s růstem penetrace LTE koncových zařízení bude stoupat i počet připojených uživatelů (včetně uživatelů mobilních telefonů) a může tak dojít

⁴⁷ Zákazník má možnost obnovení objemu dat dle typu tarifu je obnovení objemu dat zpoplatněno částkou 149 Kč (1,5 GB), 249 Kč (5 GB), 299 Kč (10 GB).

⁴⁸ Nabídka platná pro stávající zákazníky společnosti O2 Czech Republic a.s. při závazku na 24 měsíců.

⁴⁹ Nabídka platná pro širokou veřejnost pro smlouvy bez závazku.

⁵⁰ Obnovení limitu za 499 Kč.

⁵¹ Nabídka platná pro stávající zákazníky společnosti O2 Czech Republic a.s. s FREE tarifem při závazku na 24 měsíců.

⁵² Od půlnoci do šesti hodin ráno není rychlost nijak omezoována.

⁵³ Surfování, e-maily a Facebook jsou bez datového limitu. Limit 30 GB platí pro sledování online videí a ostatní stahování, které se po vyčerpání FUP zpomalí na 256 kbit/s.

⁵⁴ Pro účastníky s RED+ tarifem

⁵⁵ Po vyčerpání FUP má účastník možnost navýšit datový balíček o 1 GB za 99 Kč anebo 250 MB za 49 Kč.

⁵⁶ Nabídka platná pro stávající zákazníky společnosti Vodafone Czech Republic a.s. při závazku na 24 měsíců.

⁵⁷ Nabídka platná pro širokou veřejnost při závazku na 24 měsíců.

⁵⁸ Nabídka platná pro stávající zákazníky společnosti Vodafone Czech Republic a.s. i pro širokou veřejnost pro smlouvy bez závazku.

⁵⁹ Nabídka platná pro stávající zákazníky společnosti Vodafone Czech Republic a.s. pro smlouvy bez závazku.

k výraznému snížení dostupné přenosové rychlosti. Pro drtivou většinu přístupů k síti Internet prostřednictvím mobilních sítí jsou v současné době navíc uplatňovány FUP limity pro objem stahovaných dat. To znamená, že po dosažení určitého množství stažených dat dojde u služby k přerušení či k podstatnému omezení rychlosti stahování dat. Uživatelé mají možnost si poté zakoupit dodatečný balíček pro stahování dalšího objemu dat, ovšem takovéto balíčky jsou zpoplatněny a představují pro uživatele dodatečné náklady na službu. Navíc nejvyšší rychlosti mobilních sítí jsou prakticky dostupné jen ve větších městech, pokrytí mimo větší města takových rychlostí nedosahuje.

Tab. č. 11: Tabulka naměřených průměrných rychlostí v jednotlivých mobilních sítích

Technologie	Společnost (sít')	rychlost v Mbit/s
LTE	O2 Czech Republic a.s.	24,22
LTE	T-Mobile Czech Republic a.s.	29,04
LTE	Vodafone Czech Republic a.s.	31,32
3G	O2 Czech Republic a.s.	6,93
3G	T-Mobile Czech Republic a.s.	7,87
3G	Vodafone Czech Republic a.s.	7,79
2G	O2 Czech Republic a.s.	0,1
2G	T-Mobile Czech Republic a.s.	0,1
2G	Vodafone Czech Republic a.s.	0,07
CDMA	Air Telecom a.s.	0,92

Zdroj: Internetový server DSL.cz – měření červen 2016

Jak Úřad již výše uvedl, rozhodující pro využívání mobilního přístupu k síti Internet z hlediska jeho porovnání s přístupem k síti Internet v pevném místě je rychlost a kvalita připojení, což kvalitativně splňují některé z tarifů umožňující přístupy realizované prostřednictvím LTE sítí, jak dokumentují výše uvedené tabulky č. 10 a 11. Rychlost přístupu ostatních technologií, včetně uváděných tarifů společnosti Air Telecom a.s. prostřednictvím technologie CDMA, požadavek na vnímání substitutu k xDSL a FTTH/B z hlediska dosahované rychlosti nesplňují. Limitujícím prvkem pro hodnocení substituce by bylo možno považovat FUP limity pro objem stahovaných dat a vysoká cena mobilních služeb. Jak však z výše uvedené tabulky č. 10 vyplývá, na trhu již existovaly v roce 2015 specifické nabídky přístupu k síti Internet prostřednictvím mobilních sítí všech tří mobilních operátorů, které se již snaží konkurovat klasickému širokopásmovému přístupu v pevném místě. Jedná se zejména o služby „Internet bez drátu“, „Internet Optimal Air“ a „Připojení bez kabelu“. Při zavedení těchto služeb na trh bylo jejich provozování vázáno nejprve na jedno fixní místo, kdy však postupem času poskytovatelé služeb od této praktiky ustoupili a nyní je možno tyto služby využívat v lokalitě dle rozhodnutí uživatele. Nejedná se však ve své podstatě o mobilní službu, neboť koncovému uživateli je poskytovatelem služeb zrušena nebo omezena mobilita služeb technickým řešením koncového bodu. Úřad proto považuje takovéto nabídky přístupu prostřednictvím mobilních sítí za porovnatelné s nabídkou přístupu k síti Internet v pevném místě, přičemž takovéto připojení prostřednictvím mobilní sítě má pro uživatele vyšší užitnou

hodnotu spočívající v „nomádním“⁶⁰ přístupu. Uživatel služby se prostřednictvím specifického modemu může připojit v jím zvolené lokalitě – limitující je pouze existence a kvalita mobilní sítě poskytovatele služeb a primární zdroj elektrické energie zajišťující funkcionalitu modemu, není tedy vázán na využívání služeb v jednom konkrétním místě. Tyto služby jsou tak zaměřeny na uživatele, kteří opakovaně a dočasně přistupují k síti Internet v různých lokalitách, přičemž odhadovaná měsíční spotřeba dat se pohybuje cca na úrovni průměrné měsíční spotřeby dat u připojení v pevném místě u společnosti O2 (**Obchodní tajemství** ■ GB – viz níže v textu) nebo pod jejím průměrem. Jedná se tedy o služby prostřednictvím mobilní sítě s FUP limity několik desítek GB dat (zpravidla 20 GB a více) a možností dokoupení dalších dat (např. po 10 GB). V tabulce č. 12 jsou uvedeny vybrané tarify včetně jejich technických a cenových parametrů, a to u společnosti O2, T-Mobile a Vodafone, včetně porovnání s tarify přístupu k síti Internet v pevném místě.

U níže uvedených tarifů je však vždy třeba počítat ještě s pořizovacími náklady LTE modemu. Modem lze pořídit zaplacením jednorázové ceny, nebo uhrazením v měsíčních splátkách. Cena modemu se pohybuje v rozmezí 2 až 3 tisíc Kč. Takovýto náklad je však adekvátní i nákladům vznikajícím např. účastníkům služeb v pevném místě. Níže uvedená tabulka č. 12 podává rovněž přehled i o nákladech na pořízení modemu. Obecně lze konstatovat, že modem či obdobné koncové zařízení je součástí poskytování služeb jak u technologií xDSL, FTTH/B, CATV a WiFi, tak i u klasických mobilních datových služeb včetně výše popisovaných „nomádních“ služeb přístupu k síti Internet prostřednictvím mobilních sítí. Nejedná se tedy o specifikum mobilního přístupu. Pro každou z uvedených technologií a poskytovatele služeb je zařízení specifické, a proto nezbytnost jeho pořízení pro přechod účastníka k jinému poskytovateli služeb (technologií) může do určité míry působit jako překážka přechodu (náklad na přechod) mezi uvedenými technologiemi a poskytovateli služeb. Toto však eliminuje možnost promítnutí (rozúčtování) tohoto vstupního nákladu do měsíčního vyúčtování u všech uváděných technologií. Poskytovatelé služeb dále nabízejí na maloobchodním trhu další podmíněné (uzavřením závazku většinou na 24 měsíců, odběrem dalších služeb) nebo akviziční slevy.

V následující tabulce Úřad specifikuje tarify mobilního širokopásmového přístupu prostřednictvím LTE sítí jednotlivých operátorů (označeno oranžově), které považuje na základě výše uvedeného za substitut k základním vstupům, a to včetně jejich porovnání s nabídkou tarifů těchto základních vstupů daným operátorem (označeno zeleně).

⁶⁰ Pod pojmem nomádní či nomadicita se rozumí takový způsob poskytování služby, který není omezen na jedno pevné místo, ale lze k ní přistupovat z libovolného místa v rámci pokrytí, služba však není zajištěna během pohybu koncového bodu (zařízení) sítě.

Tab. č. 12: Tabulka vybraných nomádních služeb poskytovaných prostřednictvím mobilních sítí spolu s vybranými službami poskytovanými v pevných sítích

Poskytovatel	Služba	Maximální teoretická rychlost	FUP	Maloobchodní cena v Kč (vč. DPH)	Dokup dat /cena	Modem cena v Kč (vč. DPH)	Modem zvýhodněná cena	Další informace
T-Mobile Czech Republic a.s.	Internet bez drátu STANDARD	20Mbit/s	20 GB	399	10 GB/200 Kč	3 451	2 301 Kč nebo 1 Kč + 23 x 100,- Kč	po vyčerpání datového limitu nebo dokoupených dat nemůže účastník službu dále využívat
T-Mobile Czech Republic a.s.	Internet bez drátu PREMIUM	40Mbit/s	40 GB	499	10 GB/200 Kč	3 451	2 301 Kč nebo 1 Kč + 23 x 100,- Kč	zvýhodněná cena zařízení při současném objednání tarifu
T-Mobile Czech Republic a.s.	Internet bez drátu PREMIUM PLUS	100Mbit/s	100 GB	1199	10 GB/200 Kč	3 451	2 301 Kč nebo 1 Kč + 23 x 100,- Kč	
T-Mobile Czech Republic a.s.	Pevný internet ZAKLAD	2 Mbit/s	x	499/349	x	1 699	999 Kč	
T-Mobile Czech Republic a.s.	Pevný internet STANDARD	ADSL 8, VDSL 20 Mbit/s	x	549/399	x	1 699	999 Kč	zvýhodněná cena při současném využívání mobilního hlasového tarifu
T-Mobile Czech Republic a.s.	Pevný internet PREMIUM	ADSL 16, VDSL 40 Mbit/s	x	649/499	x	1 699	999 Kč	zvýhodněná cena zařízení při závazku na 24 měsíců
O2 Czech Republic a.s.	Internet Optimal Air	20 Mbit/s	30 GB	749/499/399	10 GB/299 Kč	2376	24 x 99 Kč	cena se závazkem 24 měsíců/cena se závazkem na 24 měsíců/ sleva 100 Kč pro účastníky s FREE tarify
O2 Czech Republic a.s.	Internet Aktiv Plus	až 20 Mbit/s	x	499/399	x	VDSL 1 999	84 Kč měsíčně	zvýhodněná cena pro účastníky s tarify FREE
O2 Czech Republic a.s.	Internet Aktiv Plus	až 40 Mbit/s	x	549/449	x	VDSL 1 999	84 Kč měsíčně	zvýhodněná cena pro účastníky s tarify FREE
Vodafone Czech Republic a.s.	Připojení bez kabelu	4 Mbit/s	30 GB	499/399		3 777	2 401 Kč/1 Kč + 24 x 100 Kč	měsíční paušál se zvýhodněním na služby se smlouvou na 24 měsíců cena za službu 0/277 Kč při objednání tarifu Red+
Vodafone Czech Republic a.s.	Připojení bez kabelu+	8 Mbit/s (v noci s neomezenou rychlostí)	30 GB	554/449/277		3777/1	2 401 Kč/ 1 Kč + 24 x 100 Kč/1 Kč	ceny modemu se smlouvou na 24 měsíců, včetně snížení ceny při nákupu na e-shopu. Při využívání tarifu Red+ cena za modem 1 Kč

Vodafone Czech Republic a.s.	ADSL 2 Mbit	2 Mbit/s	x	376/222	x	977	Cena za službu bez pevné linky/ k pevné lince vybranými tarify mobilního operátora
Vodafone Czech Republic a.s.	ADSL 8 Mbit	8 Mbit/s	x	665/504/399	x	977	
Vodafone Czech Republic a.s.	ADSL 16 Mbit	16 Mbit/s	x	665/756	x	977	
Vodafone Czech Republic a.s.	VDSL 20 Mbit	20 Mbit/s	x	665/756/399	x	977	
Vodafone Czech Republic a.s.	VDSL 40 Mbit	40 Mbit/s	x	887/756/532	x	977	

Zdroj: ceníky operátorů k 1. 8. 2016.

Mobilní přístupy v současné době uživatelům mohou poskytnout srovnatelnou přenosovou rychlost a kvalitu jako xDSL přístupy. Ovšem xDSL služby za obdobné ceny nabízí přístup bez omezení objemu přenesených dat. Pokud však budeme sledovat chování uživatele ve fixní síti společnosti O2 (bez datového limitu), který má průměrnou měsíční spotřebu dat **Obchodní tajemství** GB (dle informací poskytnutých společnostmi O2), pak datové tarify s nejvyššími nabízenými FUP limity (okolo 30 GB), i při zohlednění možného dokoupení dalšího objemu dat mohou představovat pro tohoto průměrného uživatele plně způsobilou konkurenční nabídku. Jako alternativa k xDSL jsou ostatně tyto tarify nabízeny mobilními operátory na jejich webových stránkách. Úřad má za to, že poptávka po takovýchto službách bude mít růstový trend.

Úřad rovněž analyzoval zastupitelnost ostatních nabídek mobilního přístupu k základním službám. I když zjevnou vyšší užitnou hodnotou těchto tarifů je neomezená mobilita služeb (v závislosti pouze na dostupnosti sítě poskytovatele služeb) je cena za tyto služby podstatně vyšší v porovnání se základními službami. Úřad níže provedl ilustrativní porovnání cen obdobných tarifů xDSL (zeleně), nomádního přístupu (oranžově) a mobilního přístupu (červeně) u vybraného poskytovatele služeb, společnosti T-Mobile. Zatímco první dvě služby mají shodnou kromě rychlosti přístupu i základní měsíční cenu za přístup, liší se mobilní přístup jak několikanásobně vyšší rychlostí přístupu (neboť se jedná o teoretické maximum za ideálních podmínek, jehož dosažení je v běžném provozu nereálné), tak zejména i téměř dvojnásobnou cenou základního měsíčního přístupu při nižším měsíčním FUP limitu objemu přenesených dat.

Tab. č. 13: Tabulka porovnání vybraných širokopásmových služeb (k 1. 8. 2016)

Poskytovatel	Služba	Maximální teoretická rychlost	FUP limit	Maloobchodní cena v Kč (vč. DPH)
T-Mobile Czech Republic a.s.	Internet bez drátu PREMIUM	40 Mbit/s	40 GB	499
T-Mobile Czech Republic a.s.	Pevný internet PREMIUM	40 Mbit/s	-	649/499
T-Mobile Czech Republic a.s.	Mobilní Internet 30 GB	225 Mbit/s	30 GB	849/699

Úřad je proto toho názoru, že i přes to, že poptávka, vzhledem k rozšíření mobilních koncových zařízení ve sledovaném období poroste a současně bude probíhat rozvoj a rozšiřování LTE sítí, lze ve sledovaném období očekávat spíše konvergenci než substituci mobilního a pevného přístupu k síti Internet, neboť ve sledovaném období je očekáván i velmi progresivní rozvoj v oblasti pevných sítí, který umožní rozšíření a další výrazné zkvalitnění služeb v pevném místě (vč. základních služeb).

Výjimku tvoří výše uvedené specifické nabídky „nomádního“ přístupu k síti Internet prostřednictvím mobilních sítí, které vytváří mobilní operátoři cíleně jako alternativu jak ke svým xDSL nabídkám přístupu v pevném místě, tak k širokopásmovému přístupu v pevném místě jako takovému.

c) Struktura poptávky a hodnocení spotřebitelů

Úřad poukazuje na skutečnost, že u mobilních přístupů k síti Internet došlo v období od předcházející analýzy tohoto relevantního trhu k nejvýznamnějšímu vývoji. V období zpracování předcházející analýzy nebyla např. dostatečně rozšířena technologie LTE (jak z hlediska pokrytí, tak i disponibility koncových zařízení). Na trh byly uvedeny nové nabídky operátorů⁶¹ (především v druhé polovině roku 2015) umožňující sledování TV v mobilních zařízeních, které byly podnětem k dalšímu rozvoji poptávky po mobilních datech a k rozvoji mobilních služeb obecně. Na trhu rovněž nebyla v období zpracování předchozí analýzy ani nabídka tarifů mobilních operátorů, která umožňuje využívání přístupu k síti Internet za obdobných podmínek jako v pevném místě, spolu s přidanou hodnotou nomadicity. Na základě výše uvedeného, jsou tak tyto služby pro část uživatelů (s nižší až průměrnou spotřebou dat) nesporně zajímavým substitutem k připojení v pevném místě. Úřad chápe tuto nabídku operátorů jako specifickou, kterou může oslovit významnou masu uživatelů.

⁶¹ Od pondělí 3. listopadu 2015 mohou bezplatně sledovat živé vysílání až 63 televizních stanic v tabletu, chytrém telefonu, nebo ve webovém prohlížeči všichni zákazníci kabelové televize UPC. Od 1. prosince vylepšilo O2 svou mobilní televizi O2 TV Air. Programovou nabídku rozšířilo z 31 kanálů na 58, přibyl O2 Sport v HD rozlišení a výrazně se navýšil také kapacita pro nahrávání. Kromě živého vysílání umožnil O2 TV Air M i nahrávání pořadů. K počátku prosince 2015 si aplikaci Mobilní TV T-Mobile stáhlo již 80 000 zákazníků, v rámci vánoční akce v tarifu Start operátor poskytl tuto službu až do konce ledna zdarma a bez čerpání mobilních dat.

Motivujícím může být v tomto případě pracovní (nezbytnost externího přístupu k datům) i životní styl (České republiky charakteristický tzv. chalupařením, což představuje existenci druhé zpravidla víkendové domácnosti). Tyto přístupy jsou využívány zejména z důvodu jejich „mobility“, i když omezené (přístup lze uskutečnit v kterémkoli místě, omezením je pouze pokrytí sítí vybraného poskytovatele služeb a zdroj elektrické energie). Z pohledu cen se jedná o variantu přibližující se nákladům na xDSL přístup pro segment účastníků s nižší a průměrnou spotřebou dat. Eventuální náklad dokoupení dat může být (např. u chalupářů) finančně kompenzován úsporou za zřízení a provoz přístupu v druhé lokaci. Úřad proto považuje uvedené nomádní služby přístupu prostřednictvím mobilních sítí za substitut k základním službám.

Tak jak roste „internetová vzdělanost“, tak roste i potřeba uživatelů mít k dispozici kdykoliv a kdekoli přístup k síti Internet v mobilním koncovém zařízení. Další přidaná hodnota mobilního přístupu a nabídka služeb mobilními operátory v rámci zvýhodněných balíčků služeb je pro uživatele stále atraktivnější a zvyšuje tak poptávku po těchto službách. Přesto, jak je patrné z tabulky č. 10 je zřejmé, že rychlostí připojení, existencí FUP limitu objemu přenesených dat (vztaženo k průměrné spotřebě dat účastníka společnosti O2 – základní vstup) a cenou nejsou z pohledu účastníka mobilní přístupy obecně chápány jako substitut k základním službám, ale spíše jako komplement. O dosavadním trendu konvergence svědčí i skutečnost, že dochází k paralelnímu rozvoji obou platform, to je jak přístupu v pevném místě, tak i mobilních služeb, a to včetně růstu počtu účastníků těchto služeb a tržeb operátorů za oba typy služeb. Proto Úřad obecně mobilní přístup nepovažuje za substitut k základním službám.

Přesto na trhu mohou existovat skupiny uživatelů, pro které je charakteristická vysoká spotřeba dat v rámci mobilních služeb. Mobilního přístupu využívají pro jeho specifické užité vlastnosti „mobility“, a to bez ohledu na cenu. Takovéto účastníky by bylo možno považovat za specifický účastnický segment, avšak velmi nízký vzhledem k celkovému počtu účastníků s mobilním přístupem. Pro tento segment by mohl být mobilní přístup substitutem k základním službám. Nelze však rovněž vyloučit, že se u části tohoto segmentu jedná rovněž o komplement, tedy to, že využívá souběžně obou způsobů přístupu (pevné a mobilní připojení). Na základě výše uvedeného proto Úřad v současné době nepovažuje mobilní přístupy k síti Internet za substitut k základním službám. Je si však vědom rozvoje v oblasti mobilních sítí a služeb, který by mohl směřovat, tak jak tomu je v současné době u hlasových služeb k postupné fixně-mobilní substituci. Po sledované období, a to i s přihlédnutím k rozvoji NGA sítí a očekávaného zkvalitnění služeb v pevné síti v tomto období, však bude převažovat na trhu trend konvergence.

d) Závěr k hodnocení zastupitelnosti

Úřad při zkoumání zastupitelnosti vzal v úvahu předpokládaný vývoj přístupů jak v mobilních sítích, tak i pevných sítích. Úřad bral v úvahu zejména to, jak se bude zvyšovat penetrace přístupů v mobilních datových sítích, jak jednotliví poskytovatelé budou modernizovat své mobilní sítě a jak bude docházet k plnění rozvojových kritérií v oblasti budování LTE sítí na základě výsledků Výběrového řízení. Stejně jako v případě optických sítí FTTH/B tedy Úřad uplatnil princip forward looking approach. Tento přístup je v souladu s článkem 20 Pokynů Komise², který říká, že trh má být posuzován perspektivně a zahrnovat také předpokládaný rozvoj některých služeb. Z těchto hledisek může dojít v budoucnu k dalšímu rozvoji nabídek přístupu prostřednictvím mobilních sítí tak, že je bude možno

považovat za substitut k základním vstupům i ostatním dříve uvedeným způsobům širokopásmového přístupu.

Úřad na základě současného vývoje posoudil nabídku i poptávku na trhu v České republice po přístupech prostřednictvím mobilních sítí a dospěl k závěru, že v časovém vymezení této analýzy lze pouze prostřednictvím přístupů technologie LTE poskytovat kvalitativně srovnatelné přístupy k základním službám.

Na základě výše uvedeného, služby s omezenou mobilitou poskytované prostřednictvím LTE mobilních sítí, které představují tarify umožňující poskytování „nomádní“ služby širokopásmového přístupu považuje Úřad za substitut k základním službám. Jako alternativa k širokopásmovému přístupu v pevném místě (zejména xDSL) jsou tyto služby mobilními operátory na trhu i nabízeny a účastníky s nižší a průměrnou spotřebou dat využívány. Ceny takovýchto tarifů umožňujících poskytování nomádních služeb přístupu k síti Internet jsou srovnatelné s cenami u základních vstupů. Na druhé straně u nomádních služeb zůstává zachován ve vybraných (různých) lokalitách uživateli shodný standard a komfort (možnost připojení více zařízení) služeb a zároveň mohou realizovat úsporu za event. pořízení další služby širokopásmového přístupu (víkendové domácnosti), která je vyšší než náklad na případný dokup dat.

Ostatní nabídky služeb mobilního přístupu nepovažuje Úřad na základě výše uvedené analýzy za substitut k základním službám, a to vzhledem k uplatňovaným (většinou nižším) FUP limitům objemu přenesených dat a ceně za tyto služby, vztažené k průměrné spotřebě dat účastníka základní služby.

Úřad bude vývoj v oblasti širokopásmových přístupů prostřednictvím mobilních sítí důkladně sledovat a případnou změnu ve využívání těchto služeb a chování koncových zákazníků vyhodnotí v rámci příští analýzy tohoto relevantního trhu.

Závěrem výše uvedeného zkoumání je, že Úřad považuje speciální nabídky širokopásmového přístupu prostřednictvím mobilních sítí, umožňující „nomádní“ přístup za substitut na maloobchodním trhu. Ostatní širokopásmové přístupy prostřednictvím mobilní sítě v rámci této analýzy Úřad za substitut k základním službám na maloobchodním trhu nepovažuje.

2.2.1.2.4 Ostatní technologie a balíčky služeb

Aby byl pohled na maloobchodní trh kompletní, provedl Úřad rovněž hodnocení vlivu nabídek širokopásmových přístupů prostřednictvím dalších technologií, které jednotlivě nemají na maloobchodním trhu významný podíl.

Stejně tak se Úřad věnoval posouzení nabídek tzv. balíčků služeb, které v sobě vedle ostatních služeb elektronických komunikací zahrnují i služby širokopásmového přístupu.

a) Širokopásmový přístup prostřednictvím pevných rádiových sítí v licencovaných frekvenčních pásmech (dále jen „FWA přístupy“)

V současné chvíli Úřad připravuje aukci kmitočtů v pásmu 3,7 GHz, které jsou vhodné především pro pokrytí hustě osídlených oblastí. Jedním z cílů této aukce⁶² je rozvoj nových služeb elektronických komunikací prostřednictvím bezdrátových vysokorychlostních sítí, zejména služeb širokopásmového vysokorychlostního přístupu k internetu, a vytvoření podmínek pro technologickou inovaci. Rádiové kmitočty v kmitočtovém pásmu 3,7 GHz budou rozděleny do pěti abstraktních bloků o velikosti 40 MHz (8 kanálů o šířce 5 MHz). Žadatelé, kteří jsou stávajícími operátory, mohou v této aukci získat pouze maximálně 40 MHz, žadatelé, kteří nejsou stávajícími operátory, mohou získat maximálně 80 MHz. Všichni úspěšní dražitelé pak musí po dobu 5 let poskytovat velkoobchodní přístup ke službám, které budou na vydražených kmitočtech poskytovány; referenční nabídku musí zveřejnit do 6 měsíců od spuštění komerčního provozu. Rozvojová kritéria této aukce se liší pro držitele 40 MHz přidělu (ti budou muset do pěti let od přidělení kmitočtu pokrýt 25 % malých obcí (2 000-5 000 obyvatel) a alespoň 30 % lidnatějších obcí a to minimálně ve 20 okresech) a držitele 2×40 MHz přidělu (ti budou muset do pěti let pokrýt 40 % malých obcí (2 000-5 000 obyvatel) a 45 % obcí nad 5000 obyvatel nejméně z 30 okresů. Po celou dobu plnění rozvojových kritérií je prostřednictvím této části veřejné sítě elektronických komunikací možné poskytovat službu vysokorychlostního přístupu k internetu tak, aby součástí nabídek veřejně dostupných koncovému uživateli byla minimálně jedna nabídka s rychlostí alespoň 30 Mbit/s (download) nabízená jako veřejná služba elektronických komunikací.

V současnosti poskytovatelé širokopásmových přístupů FWA nabízejí na maloobchodním trhu služby s vyššími rychlostmi a srovnatelnou (nebo vyšší) kvalitou ve srovnání s přístupy prostřednictvím xDSL. Z hlediska kvalitativních charakteristik lze tyto přístupy považovat za zaměnitelné s technologiemi popsány v kapitolách 2.2.1.1.2 a 2.2.1.1.3. V souvislosti s očekávaným vyhlášením aukce 3,7 GHz v roce 2017 a plněním rozvojových kritérií v období 4 let od přidělení kmitočtů (podle konzultovaného návrhu podmínek aukce) je možné očekávat nárůst použití FWA technologie. Vzhledem k časování aukce může začít výstavba sítě nejdříve ve druhé polovině roku 2017 a v roce 2018 by již mohla být síť provozuschopná. Nicméně zastoupení FWA přístupů na maloobchodním trhu je v současné době v podstatě zanedbatelné (přibližně 0,3 %) a Úřad v rámci časového vymezení relevantního trhu nepředpokládá významný nárůst podílu této technologie.

Z toho důvodu se Úřad nebude dále poskytováním služeb prostřednictvím FWA zabývat při věcném vymezení maloobchodního a velkoobchodního trhu.

b) Širokopásmový přístup prostřednictvím satelitu

Na maloobchodním trhu existuje pouze pět poskytovatelů přístupu k síti Internet prostřednictvím satelitu. Celkový počet přístupů ke konci roku 2015 byl cca 1 000, tedy v porovnání s ostatními technologiemi zanedbatelný. Proto Úřad nepovažuje přístup prostřednictvím satelitu na trhu za dostatečně rozvinutý a nemá rovněž v současné době

⁶² Aukce pro udělení práv k přidělení rádiových kmitočtů pro zajištění technologicky neutrálních veřejných sítí elektronických komunikací pevné nebo pohyblivé radiokomunikační služby pro poskytování služeb elektronických komunikací. Viz veřejná konzultace k Vyhlášení výběrového řízení za účelem udělení práv k využívání rádiových kmitočtů pro zajištění sítí elektronických komunikací v kmitočtovém pásmu 3,7 GHz ze dne 11. listopadu 2016.

k dispozici žádné informace o významném nárůstu těchto služeb v rámci časového vymezení trhu.

Z toho důvodu se Úřad nebude dále poskytováním služeb prostřednictvím satelitu zabývat při věcném vymezení maloobchodního a velkoobchodního trhu.

c) Širokopásmový přístup prostřednictvím silnoproudých vedení (PLC)

Poskytování služeb prostřednictvím silnoproudých vedení (PLC) není v ČR rozvinuto. Aktuálně pouze jeden poskytovatel nabízel ke konci roku 2015 cca 10 přístupů prostřednictvím této technologie.

Z toho důvodu se Úřad nebude dále poskytováním služeb prostřednictvím silnoproudých vedení (PLC) zabývat při věcném vymezení maloobchodního a velkoobchodního trhu.

d) Balíčky služeb

V souladu s doporučeným postupem ve Vysvětlujícím memorandu³ Úřad rovněž posuzoval nabídku balíčků na maloobchodním trhu, které obsahují přístup k síti Internet. Na maloobchodním trhu jsou služby přístupu k síti Internet nabízeny jak samostatně, tak i jako součást souboru služeb, tzv. balíčků, ve spojení s hlasovými službami poskytovanými v pevném místě, přístupem k televiznímu vysílání a mobilními službami. Nabízeny jsou jak double play, triple play, tak i quadruple play balíčky služeb v různých kombinacích. Poskytování služeb formou balíčků je nabízeno většinou významnějšími operátory bez ohledu na použitou technologii. Přínosem pro uživatele je cenové zvýhodnění, administrativní úspora (jedna dodavatelská faktura) a v neposlední řadě to mohou být i kvalitativní výhody. Na druhou stranu při nákupu jednotlivých služeb od různých poskytovatelů má uživatel možnost variabilnějšího výběru, který může více vyhovovat jeho individuálním potřebám.

Z hlediska poskytovatele služeb se jedná o marketingovou strategii, kdy kombinovanou nabídkou produktů dochází k realizaci výnosů z rozsahu, včetně snížených nákladů na propagaci a administrativu (billing), tj. ke snížení výrobních a distribučních nákladů. Poskytovány jsou jak balíčky služeb, kdy je uživateli nabízen soubor služeb za jednu cenu, tak soubory služeb s určenou cenou každé služby, kdy na základě odběru více služeb dochází v rámci měsíčního vyúčtování k cenovému zvýhodnění.

Při posuzování situace na trhu vycházel Úřad ze zprávy BEREC⁶³ včetně doporučeného precedentního případu Microsoft⁶⁴ (dále např. případu Tetra Pak II⁶⁵).

V případě Microsoft Komise došla k závěru, že operační systémy pro PC a multimediální přehrávače (media players) jsou separátními produkty. Toto bylo odůvodněno tím, že existuje oddělená zákaznická poptávka po samostatných (stand-alone) multimediálních přehrávačích odlišitelná od poptávky po operačních systémech pro PC, a nelze proto oba produkty vzájemně vázat. Dále pak existuje řada subjektů na trhu, které vyvíjejí a nabízejí

⁶³ BEREC report on impact of bundled offers in retail and wholesale market definition z prosince 2010 BoR (10) 64

⁶⁴ Commission Decision of 24 March 2004, Case COMP/C-3/37.792 – Microsoft

⁶⁵ Rozhodnutí Komise z 24 července 1991, případ IV/31.043, Tetra Pak II

multimediální přehrávače na trhu samostatně. Rovněž sám Microsoft vyvíjí a distribuuje verze svého přehrávače (Windows Media Player) i pro operační systémy jiných firem (např. Apple).

Úřad konstatuje, že na trhu existuje samostatná poptávka po přístupu k síti Internet, stejně jako po ostatních komponentech nabízených balíčků. Každý z poskytovatelů služeb nabízí službu přístupu k síti Internet samostatně, většina z nich má v portfoliu nabízených služeb i samostatnou nabídku dalších služeb, které však mohou být i součástí zvýhodněných balíčků. Na trhu existují průběžné, opakující se, časově omezené zvýhodněné nabídky jednotlivých služeb pro nové i stávající uživatele. Nákup takové zvýhodněné služby může být v některých případech pro uživatele cenově výhodnější než nákup balíčku služeb.

Jako příklad Úřad uvádí nabídku řízené služby IPTV společnosti O2, která v poslední době rozšiřuje vlastní portfolio pořadů (výhradní práva na vysílání sportovních pořadů atd.) a v nedávné době umožnila využití služby IPTV (tzv. O2 TV) skrze připojení k Internetu i od jiného operátora, než od společnosti O2, tj. skrze veřejný internet, nikoliv s vyhrazenou kapacitou, která je řízena nezávisle na přístupu k síti Internet vlastním modemem (neřízená služba IPTV). Na základě minimálních požadavků na rychlost přístupu (například 6 Mbit/s pro O2 TV) lze předpokládat, že u více než poloviny přístupů by měly být splněny parametry provozu IPTV přes veřejný internet (rychlost větší než 10 Mbit/s) a pro koncové uživatele se tedy může jednat o přímo zastupitelnou službu. Služby řízené IPTV jsou dále poskytovány například společnostmi RIO Media či Smart Comp.

I když je v rámci analýz ex-ante při vymezení relevantních trhů služeb a produktů uplatněn výhledový přístup (forward looking approach), Úřad nenalezl dostatek indicií ke změně v rámci účinnosti předmětné analýzy. Úřad tedy předpokládá, že bude docházet k rozvoji balíčků, současně však také předpokládá i další rozvoj nabídky a poptávky po jednotlivých službách obsažených v balíčcích, zejména pak pokud jde o širokopásmový přístup k síti Internet.

Na základě dostupných informací Úřad v souladu s doporučeným postupem ve Vysvětlujícím memorandu³ konstatuje, že se nejedná o samostatný trh balíčků. Služby přístupu k síti Internet nabízené jako součást balíčků tak budou posuzovány jako součást předmětného maloobchodního trhu širokopásmového přístupu k síti Internet.

2.2.1.2.5 Závěr ke zkoumání zastupitelnosti na maloobchodním trhu

Na základě provedení zkoumání Úřad stanovil služby náležející věcně do maloobchodního trhu širokopásmového přístupu. Vymezení maloobchodního trhu širokopásmového přístupu se liší od předchozího vymezení maloobchodního trhu v rámci analýzy relevantního trhu č. 5, a to zahrnutím služeb širokopásmového přístupu prostřednictvím mobilních sítí (zejména LTE), umožňujících „nomádní“ přístup. Do vymezení předmětného maloobchodního trhu tak Úřad zahrnul širokopásmové přístupy prostřednictvím:

- účastnických kovových vedení využívající technologii xDSL (vč. FTTC),
- optických vláken (FTTH/B),
- sítí kabelové televize (CATV),
- rádiových sítí v nelicencovaných frekvenčních pásmech (WiFi),

- mobilních sítí (LTE), které mají omezenou mobilitu a umožňují „nomádní“ přístup.

2.2.2 Územní vymezení

Cílem územního (geografického) vymezení trhů je zjistit, zda jsou konkurenční podmínky na maloobchodním trhu širokopásmového přístupu pro širokou spotřebu na území celé České republiky natolik homogenní, že umožňují definovat jeden celonárodní trh, nebo zda se na trhu nachází oblasti, v nichž se konkurenční podmínky natolik liší, že je zapotřebí přistoupit k územní segmentaci. Pro geografické členění trhů platí:

- a) Trhy by měly být vzájemně exkluzivní, tj. nemělo by docházet k jejich překryvu.
- b) Všechny nabízené služby by mělo být možné mapovat do jednotlivých trhů.
- c) Jednotlivé trhy by měly mít jasné a stabilní hranice.
- d) Konkurenční prostředí v rámci jednotlivých trhů by mělo být stabilní.

Ze stanoviska BEREC⁶⁶ vyplývá, že národní regulátoři mohou ověřovat homogenitu konkurenčního prostředí na základě těchto parametrů (pozn. Úřad vnímá pojem inkumbent po separaci společnosti O2 jako nejvýznamnějšího poskytovatele na maloobchodním nebo velkoobchodním trhu – v tomto případě maloobchodní trh širokopásmového připojení):

1. *Bariéry vstupu na trh* – Obecně lze očekávat, že noví poskytovatelé služeb začnou s poskytováním těchto služeb především v částech, které mají nejmenší bariéry vstupu. Za takové části lze považovat zejména takové, kde dochází k úsporám z rozsahu a kde jsou malé utopené náklady. Takovými oblastmi jsou například území s velkou hustotou rezidenční nebo business poptávky, s velkou poptávkou na straně infrastruktury (např. připojení lease lines).
2. *Počet operátorů, kteří tvoří relevantní konkurenci inkumbentovi* – Lze očekávat, že na místech, v nichž působí více operátorů, bude konkurence větší. Je třeba zohlednit také velikost těchto operátorů, kdy větší operátor bude pravděpodobně schopný vyvíjet větší konkurenční tlak.
3. *Tržní podíl inkumbenta a alternativních operátorů* – Pokud lze na trhu pozorovat rovnoměrnější rozdělení tržních podílů, lze se domnívat, že konkurenční prostředí je v takové oblasti intenzivnější. Při tomto srovnání je vhodné vycházet z tzv. forward-looking principu, kdy je zkoumán vývoj tržních podílů v čase včetně očekávání do budoucna.
4. *Cenotvorba a cenové rozdíly* – Pokud existují rozdíly v nastavení cen nebo v přístupu ke stanovení cen na různých částech území, je to indikátorem, že dané území sestává z několika trhů s rozdílnou mírou konkurence.
5. *Další aspekty, ze kterých vyplývají relevantní konkurenční rozdíly mezi jednotlivými trhy* – Indikátory nehomogenního geografického členění mohou být rozdílné např. marketingové strategie, individualizované nabídky, dostupnost a kvalita služby, rozdílnost lokální poptávky atp.

⁶⁶ BEREC Common Position on geographical aspects of market analysis (definition and remedies).

V této souvislosti Úřad konstatuje, že za rozdílné ceny je považována zejména situace, kdy inkumbent je donucen konkurencí k rozdílným cenám za stejnou službu na různých částech území, případně také situace, kdy cena inkumbenta je sice na celém území stejná, ale ceny alternativních operátorů se významně liší.

BEREC ve svém stanovisku dále uvádí⁶⁷, že investice do alternativní infrastruktury je běžně v rámci území nerovnoměrná, přičemž zejména oblasti s velkou mírou osídlení jsou předmětem zájmu operátorů. Národní regulátoři tak mohou takové oblasti označit za různé geografické regiony. Právě zejména velká města jsou některými regulátory považována za separátní trhy. Nicméně skutečnost, že operátoři působí pouze na části území, není dostatečným argumentem pro geografickou segmentaci. Při definování trhu musí existovat jasné důkazy, že rozdílné parametry / ceny služby jsou způsobené rozdílnými lokálními podmínkami, zejména tlakem ze strany spotřebitelů a konkurentů a že rozdílné ceny nejsou pouze reflexí rozdílných nákladů. Z uvedeného lze usuzovat, že ani např. rozdílná cena služby v oblasti, kde je obtížné zavedení služby (např. odlehlé oblasti s řídkým osídlením, kam je vzhledem k výnosům drahé zavést infrastrukturu), není dostatečným důkazem pro posouzení rozdílnosti trhů.

Rozdílná geografická segmentace v praxi vede k rozdílnému způsobu a míře regulace. Zejména z důvodu ohrožení efektivity takového rozdělení většina evropských regulátorů přistoupila k definici jednoho celonárodního trhu⁶⁸.

2.2.2.1 Předběžná analýza homogenosti podmínek na území ČR

Pro určení, zda je trh geograficky homogenní, Úřad provedl předběžný test sestávající z níže uvedených zkoumání. Pokud by tato úvodní analýza indikovala nestejně podmínky v jednotlivých oblastech, bylo by nutné provést detailní analýzu, jejímž výsledkem by bylo stanovení geografických oblastí.

2.2.2.1.1 Hypoteticko-monopolistický test

Stejně jako pro věcné vymezení trhu může být hypoteticko-monopolistický test (SSNIP test) využit i pro územní vymezení trhu. I zde je podstatou analýzy hledání substitutů prostřednictvím zkoumání reakcí na 5–10% růst cen základních služeb. Otázkou, na niž by bylo třeba odpovědět, tedy je, zda při 5–10% růstu cen základních služeb by ke konkurenčním operátorům působícím v jiných oblastech přešlo takové množství zákazníků, aby se původci cenového růstu jeho chování nevyplatilo (tj. nepřineslo dodatečný zisk). Obdobně by bylo třeba zkoumat, zda při 5–10% růstu cen základních služeb by do zkoumané oblasti přicházeli se svými nabídkami operátoři z jiných oblastí v takovém množství (či takovou kapacitou), že původce cenového růstu by nebyl schopen realizovat dodatečný zisk. Jinými slovy se zkoumá, zda poptávková a nabídková substituce mezi jednotlivými oblastmi je natolik silná, že umožňuje zkoumané oblasti zařadit do jednoho (národního) trhu.

Obecně se má za to⁶⁹, že v případě územního vymezení trhu vede hypoteticko-monopolistický test k poměrně malým geografickým trhům, třebaže to nutně neznamená,

⁶⁷ Také BEREC Common Position on geographical aspects of market analysis (definition and remedies).

⁶⁸ BEREC Common Position on geographical aspects of market analysis (definition and remedies), strana 12, bod 35

⁶⁹ Např. ERG Common Position on Geographic Aspects of Market Analysis (definition and remedies), říjen 2008, strana 8

že konkurenční podmínky se mezi takto úzce vymezenými geografickými trhy výrazně liší. Na straně poptávky lze očekávat, že jen zanedbatelné množství zákazníků by bylo ochotno změnit své stávající bydliště za nové v jiné lokalitě v reakci na 5–10% růst ceny jejich broadbandového připojení. Na straně nabídky je substituce ve formě příchodu nových operátorů také nejistá, neboť příchod na trh většinou vyžaduje významné investiční náklady, jejichž pokrytí jen na základě malého, i když významného růstu cen není zaručené.

Úřad se domnívá, že praktické obtíže spojené s provedením testu jakož i pravděpodobně ne zcela vypovídající výsledky jsou dostatečným důvodem, proč SSNIP test v praxi neprovádět a proč je vhodné soustředit se na níže uvedená kritéria.

2.2.2.1.2 Hodnocení homogenosti konkurenčního prostředí

2.2.2.1.2.1 Pokrytí alternativními sítěmi a jejich tržní podíly

Pro účely zjištění míry pokrytí jednotlivými druhy sítí byla využita dostupná data maloobchodního trhu, která uvádí počty aktivních přístupů a počty celkových přípojek. Tyto údaje jsou vedeny po obcích. Přestože je zřejmé, že i v rámci jednotlivých obcí se dostupnost služeb může geograficky významně lišit, aktuální formulář pro sběr údajů pro analýzy trhů, mezinárodní vykazování a státní statistickou službu bohužel neobsahuje detail nad rámec jednotlivých obcí, přesto je Úřad názoru, že aktuální data jsou dostatečná pro aproximaci pokrytí a vyhodnocení předběžné analýzy homogenosti podmínek.

Hlavní nabídkou společnosti O2 (hlavního hráče na maloobchodním trhu) jsou služby na technologii xDSL. Ty jsou díky využívání sítě společnosti CETIN dostupné na 98 % vedení pevných linek, což představuje téměř všechny tyto linky. Dle získaných údajů jsou tyto linky dostupné v 5 928 obcích, tj. na území 95,2 % všech obcí (97 % území, 80 % adresních míst, 85 % domácností a 99 % obyvatel České republiky). Počet aktivních přístupů xDSL v roce 2015 dosahoval 941 tisíc.

Na základě Úřadu dostupných údajů o pokrytí alternativními sítěmi je zřejmé, že vliv na maloobchodní konkurenční prostředí na území ČR mohou mít sítě kabelové televize (CATV). Počet aktivních přístupů v roce 2015 činil 541 tisíc celkový počet vybudovaných přípojek pak cca 1,7 milionu. To znamená pokrytí cca 38,3 % domácností. Sítě CATV jsou dostupné v 379 obcích – tj. v 6 % ze všech obcí. Tyto obce však představují cca 57 % všech obyvatel ČR, z čehož vyplývá, že sítě CATV se soustředí především do větších měst. Sítě CATV nejsou vždy dostupné na celém území obce / města, ale často pouze v místech s vysokou hustotou zalidnění. Tržní podíl sítí CATV na maloobchodním trhu dle počtu aktivních přístupů činí 18 %, přičemž nejvýznamnějším CATV poskytovatelem je společnost UPC Česká republika, s.r.o., jejíž podíl činí cca 84 % na trhu CATV.

Další alternativa, připojení na bázi sítí FTTH/B, je dostupná pouze v omezeném rozsahu lokálně, zejména ve větších městech (okresních a krajských). I v rámci větších měst se však často nejedná o plné pokrytí ve všech částech obce. Sítě FTTH/B zároveň provozují menší lokální hráči hlavně na základě samozásobení, kde mohou existovat regionální hráči s významným podílem přístupů, ale na území celé České republiky je trh značně fragmentovaný. Sítě FTTH/B byly v roce 2015 dostupné v 1 355 obcích, což představuje 21,6 % všech obcí. Počet aktivních přístupů činil 472 tisíc, tedy 15,7 % ze všech přístupů. Počet dostupných přípojek činil cca 1,26 milionu. Technologie FTTH/B tak vykazuje větší míru utilizace přípojek než CATV a xDSL, což je dle názoru Úřadu dáno vyššími kvalitativními

parametry tohoto připojení (rychlost, odezva atd.), které preferují jeho uživatelé oproti ostatním technologiím. Zároveň lze očekávat, že při rostoucí dostupnosti FTTH/B technologie bude tato preference pokračovat na úkor ostatních technologií.

Alternativní sítě založené na technologii WiFi jsou velmi roztržštěné do mnoha malých, často lokálních sítí jednotlivých operátorů. Jejich počet činil v roce 2015 cca 1500. V souhrnu sice disponují téměř celonárodním pokrytím, ovšem vzhledem k roztržštěnosti vlastníků, kteří působí převážně lokálně, nemohou provozovatelé WiFi jednotlivě zásadním způsobem ovlivňovat konkurenční prostředí. Jednotlivé WiFi sítě byly v roce 2015 dostupné v 6 053 obcích, tj. v 96,7 % všech obcí, tyto obce tvoří cca 99,5 % obyvatel. Aktivní počet přístupů činil ke konci roku 2015 980 tisíc. WiFi sítě nemusí být vždy dostupné na celém území obce/města, ale na základě relativně nízkých investičních nákladů do jejich budování lze předpokládat, že jsou jejich poskytovatelé v případě poptávky služby schopni v již pokrytých obcích poskytnout službu i mimo současnou dostupnost. Lze tedy konstatovat, že nabídka služeb WiFi na území České republiky je homogenní.

Mobilní LTE sítě ke konci roku 2015 pokrývaly cca 98,7 % obyvatelstva a cca 92,6 % území a jejich budování pokračuje a bude pokračovat i po sledované období účinnosti této analýzy. Další impuls rozvoji LTE sítí by mohla přinést i proběhlá aukce zbývajících kmitočtů pro rychlé mobilní sítě v roce 2016. Lze tedy konstatovat, že služby poskytované v sítích LTE, zařazené na předmětný trh maloobchodního přístupu k síti Internet, se ve sledovaném období budou pokrytím/dostupností nejvíce přibližovat základní službě poskytované prostřednictvím technologie xDSL. V případě nedostupnosti LTE sítí podporují koncová zařízení i 2G a 3G sítě. Vzhledem k poměrně nedávnému zavedení nabídky těchto služeb mobilními operátory na trh, lze vzhledem k dostupnosti služeb na téměř celém území České republiky očekávat ve sledovaném období jejich další rozvoj.

Homogenní nabídka maloobchodních služeb společnosti O2 na celém území je proto indikátorem pro zvolení jednotného (národního) geografického trhu. Na tomto místě je třeba připomenout, že podle stanoviska⁷⁰ BEREC samotný fakt, že inkumbent v jedné lokalitě soupeří s operátorem A a v jiné lokalitě s operátorem B, tj. že operátoři spolu nesoupeří na celém území, není důvodem pro definici separátních trhů. Pro stanovení geografického členění je zapotřebí zkoumat tržní podmínky, tedy zejména intenzitu a způsob konkurenčního soupeření, nikoli identitu jednotlivých hráčů. Úřad je přesvědčen, že intenzita maloobchodního konkurenčního soupeření je z pohledu dostupnosti alternativ na celém území přibližně stejná, kdy ve většině míst je k dominantní technologii xDSL poskytována alespoň jedna alternativa.

2.2.2.1.2.2 Ceny uplatňované operátorem s největším podílem na trhu a alternativními operátory

Společnost O2 na českém trhu uplatňuje u služeb technologie xDSL na maloobchodním trhu jednotnou ceníkovou cenu. Společnost O2 v minulosti nabízela a v současnosti nabízí při pořízení služby ADSL v některých regionech slevy⁷¹. Tyto slevy mají charakter akčních nabídek ve formě slevy z ceny instalace nebo časově omezené slevy z měsíční platby a nemají nikdy dlouhodobý charakter v konkrétní lokalitě, proto i přes existenci

⁷⁰ BEREC Common Position on geographical aspects of market analysis (definition and remedies), strana 30, bod 132

⁷¹ Např. Regionální nabídka B – speciální nabídka, platná od 1.11.2015 do 30.11.2015 http://www.o2.cz/file_conver/17713/Cenik_O2_internetove_pripojeni_zakladni_a_volitelne_sluzby_15112015.pdf

těchto regionálních akčních nabídek lze obecně maloobchodní ceny u společnosti O2 považovat napříč maloobchodním trhem za jednotné.

Ostatní operátoři nabízejí ve svých sítích služby také za unifikovanou cenu. Pokud jde o konkrétní výši cen pro koncové uživatele, ta se mezi jednotlivými operátory významně liší. Základní nabídka xDSL je O2 Internet Start+ a stojí 349 Kč včetně DPH, přičemž rychlost je pouze 2048/256 kbit/s. Základní nabídka pro CATV společnosti UPC je Internet 10+ s Digi Mini, stojí při využití věrnostní slevy 229 Kč včetně DPH a má parametry 10000/1000 kbit/s. Tyto tarify nejsou intenzivně propagovány, protože na webových stránkách operátorů jsou často pouze v dokumentech v ceníku, který musí uživatel dohledávat. Běžně propagovány jsou služby s cenou cca 400 Kč a více.

Nabídka služeb prostřednictvím FTTH/B je značně odlišná podle operátora, někteří nabízejí nejlevnější připojení již za 250-350 Kč včetně DPH. Nabídka za 250 Kč včetně DPH, od společnosti PODA (služba Senior) je podmíněna předložením osvědčení o pobírání starobního důchodu. Rychlost připojení dosahuje 5000/500 kbit/s. Standardní nabídka společnosti PODA s názvem Fiber nabízí rychlost 50/10 Mbit/s za 350 Kč včetně DPH. Ostatní operátoři nabízejí připojení za cca 400 až 450 Kč včetně DPH.

U připojení prostřednictvím WiFi je situace obdobná a jeho ceny se pohybují přibližně od 270-350 Kč včetně DPH a vyšší nabídky poskytovatelů jsou velmi variabilní, ale zároveň ukazují, že ceny WiFi přístupů jsou srovnatelné nebo nižší než ceny za xDSL přístupy. U nejvyšších nabízených rychlostí (dosahujících i více než 30 Mbit/s) jsou ceny odlišné zejména podle použité technologie a kvality, neboť u těchto služeb je omezená konkurence.

Nabídka služeb nomádního přístupu prostřednictvím mobilních sítí je charakteristická téměř celonárodní dostupností. Měsíční ceny se pohybují v rozmezí od 277 do 749 Kč a odlišují se jen v závislosti na tom, zda se jedná o službu se závazkem či bez závazku a také zda je služba využívána spolu s jinou službou (zejména mobilní telefonní službou) daného operátora. Z uvedeného tak vyplývá, že tyto služby jsou nabízeny za stejné ceny (stejných podmínek) napříč územím ČR.

BEREC konstatuje⁷², že rozdílnost cen inkumbenta⁷³ na různých částech území je silným indikátorem rozdílnosti konkurenčního prostředí (nebylo by tomu tak pouze v případě, kdy by existovaly významné nákladové rozdíly mezi různými oblastmi). V opačném případě lze primárně předpokládat, že celá oblast působení inkumbenta je pravděpodobně jedním trhem. Jistým indikátorem opaku tohoto předpokladu by mohly být lokálně odlišné ceny konkurentů. Ze získaných údajů ovšem nelze vyvodit, že by v některé z lokalit byla významně jiná úroveň konkurence. Rozdíly tak lze přisuzovat spíše cenové strategii než lokalitě.

2.2.2.1.2.3 Rozdíly v charakteristikách produktů napříč územím

Dalším z kritérií posuzovaných v rámci hodnocení geografické segmentace je charakteristika nabídky služeb v různých částech ČR. V případě, že by se kvalita ve formě

⁷² BEREC Common Position on geographical aspects of market analysis (definition and remedies), strana 27, bod 116

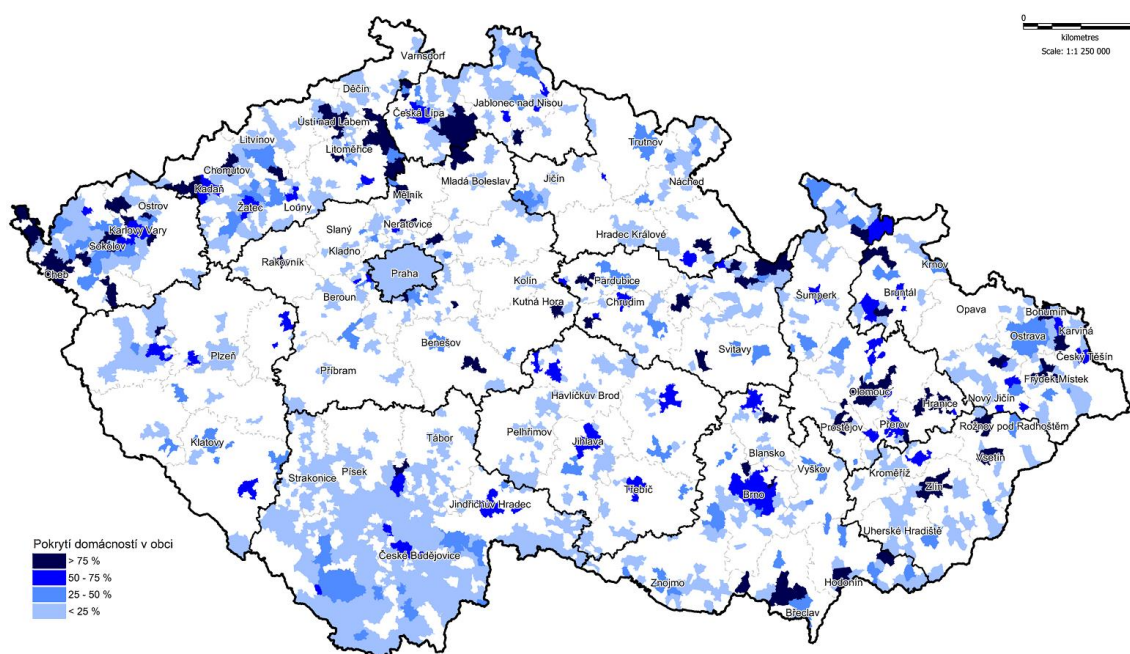
⁷³ Dominantní operátor (měřeno počtem poskytnutých přístupů na maloobchodním trhu)

rychlosti připojení nebo jeho spolehlivosti mezi regiony významně lišila, lze soudit, že konkurenční prostředí se na jednotlivých částech území liší.

Z provedeného zkoumání vyplývá, že operátoři obecně nabízí na maloobchodním trhu stejné služby ve všech jimi nabízených lokalitách. Je třeba zdůraznit, že nabídka těchto služeb je jednotná v nominálním pojetí, reálně dostupná kvalita se oblastně liší, ale tyto odlišnosti jsou způsobené technologickými možnostmi a nikoli rozdílnou mírou konkurence (u xDSL zejména délkou kovového vedení poslední míle a u WiFi díky vysokému počtu jednotlivých poskytovatelů či vlivem zarušení dané oblasti).

Celkový podíl FTTH/B na maloobchodním trhu je malý, v roce 2015 činil jen cca 15,7 %. Společnost O2 poskytuje připojení prostřednictvím optické sítě jen v omezeném měřítku, většina přístupů je realizována lokálně působícími operátory, kteří jsou koncentrováni většinou jen do větších měst. V ČR existují území, kde je konkurence těmito sítěmi ovlivněna, nicméně obecně platí, že penetrace na obyvatele či domácnost je obecně malá a že jednotlivé oblasti nejsou dostatečně stabilní a jednoznačně vymezené. Úřad se domnívá, že přestože síť FTTH/B nabízí ve srovnání s ostatními technologiemi nejvyšší rychlosti a vysokou míru spolehlivosti, pro většinu zákazníků není tato výhoda natolik zásadní, aby bylo možné FTTH/B označit za technologii, jež ostatním dominuje. Do budoucna lze ovšem očekávat, že vlivem zvýšených nároků na rychlost připojení, zejména v souvislosti se zvětšujícím se využíváním cloudových služeb a s nárůstem obsahu multimédií s vysokou kvalitou, bude význam sítě FTTH/B růst.

Obr. č. 7: Dostupnost sítí FTTH/B v ČR k 31. 12. 2015⁷⁴

Zdroj: ČTÚ 2015

⁷⁴ Interval < 25 % nezahrnuje obce s pokrytím nižší než 1 %.

Úřad si uvědomuje, že vlivem dostupnosti sítí typu FTTH/B na některých částech území může na těchto územích panovat odlišná míra konkurence oproti oblastem, kde tyto služby dostupné nejsou. Avšak z důvodu nízkého tržního podílu, pouze lokálního charakteru a prozatím omezené výhody plynoucí z lepších kvalitativních parametrů nelze rozdíly označit za natolik významné, aby vedly ke geografickému členění trhu. Úřad bude konkurenční podmínky nadále sledovat a v případě potřeby provede vyčlenění těchto oblastí do separátních trhů.

2.2.2.2 Závěr územního vymezení

Z provedeného zkoumání trhu vyplývá, že konkurenční podmínky na území České republiky jsou dlouhodobě homogenní a stabilní. Maloobchodní trh je charakteristický jedním dominantním operátorem s celorepublikovou působností na trhu, který na celém území aplikuje jednotnou cenu. Jisté rozdíly v nabízené kvalitě služby lze spatřovat v sítích FTTH/B a CATV, jejichž geografická dostupnost je ovšem omezená. Trh přístupů poskytovaných prostřednictvím technologie WiFi je charakteristický vysokým počtem poskytovatelů a teoretickou dostupností pro 99 % obyvatelstva České republiky. Mezi poskytovateli WiFi přístupu však neexistuje operátor, který by zásadně ovlivňoval situaci na trhu. Konkurenční podmínky jsou na části trhu WiFi přístupů z dlouhodobého hlediska stabilní vzhledem k vysoké míře konkurence. U nomádních přístupů prostřednictvím mobilních sítí lze považovat jejich nabídku za homogenní napříč územím ČR a to vzhledem ke zvyšujícímu se pokrytí LTE sítěmi (dostupnost pro cca 98% obyvatelstva) a také vzhledem k uplatňování uniformních nabídek těchto služeb mobilními operátory v rámci celé ČR.

Úřad se domnívá, že v praxi není možné za geografické trhy stanovit jednotlivé obce. Důvodem pro nesouhlas s tímto členěním je, že i v rámci samotných obcí mohou být velké rozdíly v dostupnosti služeb – ty mohou být v zásadě až na úroveň jednotlivých přípojných míst / objektů. Další faktor zastávající myšlenku homogenního konkurenčního prostředí je zjištění, že ceny základních připojení jsou v rámci celé ČR více či méně podobné a že jednotliví operátoři v rámci svých sítí tyto ceny aplikují jednotně. Úřad zároveň vnímá, že při definování České republiky jako jednotného trhu lze pro některé výjimečné případy aplikovat odlišná nápravná opatření na regionální úrovni⁷⁵ v případě, že bude v daných oblastech Úřadem shledáno narušení homogenity konkurenčního prostředí. Obdobný přístup navrhuje i BEREC v případě⁷⁶, že struktura trhu a konkurenční podmínky se napříč celým územím významně neliší. V těchto případech by mělo spíše docházet k ukládání geograficky segmentovaných nápravných opatření, namísto geografického segmentování v rámci vymezení relevantního trhu.⁷⁷

Z těchto důvodů Úřad vymezuje jediný geografický trh na území celé ČR. Toto nastavení by do budoucna ovšem mohlo změnit zavádění sítí NGA, u kterého není v současnosti možné predikovat cenové dopady v souvislosti možným rozšířením kvality dostupných služeb. Zároveň není doposud známo, jakých oblastí se bude zavádění sítí NGA přímo dotýkat.

⁷⁵ EUROPEAN COMMISSION – Implementation of the EU regulatory framework for electronic communication - 2015

⁷⁶ BEREC Common Position on geographical aspects of market analysis (definition and remedies), strana 35, bod 162

⁷⁷ Případné rozhodnutí o změně regulace by mohlo být komplikováno obdobně jako v případě AT/2013/1442.

2.2.3 Časové vymezení

Konkurenční prostředí v České republice je v posledních letech téměř neměnné. Počet aktivních přístupů i přípojek xDSL a CATV je stabilní. Počet WiFi aktivních přístupů mírně rostl tempem cca 5 % ročně s výjimkou mírného poklesu na konci roku 2015. Úřad neočekává, že by u těchto technologií došlo v blízké budoucnosti k podstatné změně tržní nabídky, tržních podílů a úrovně konkurence.

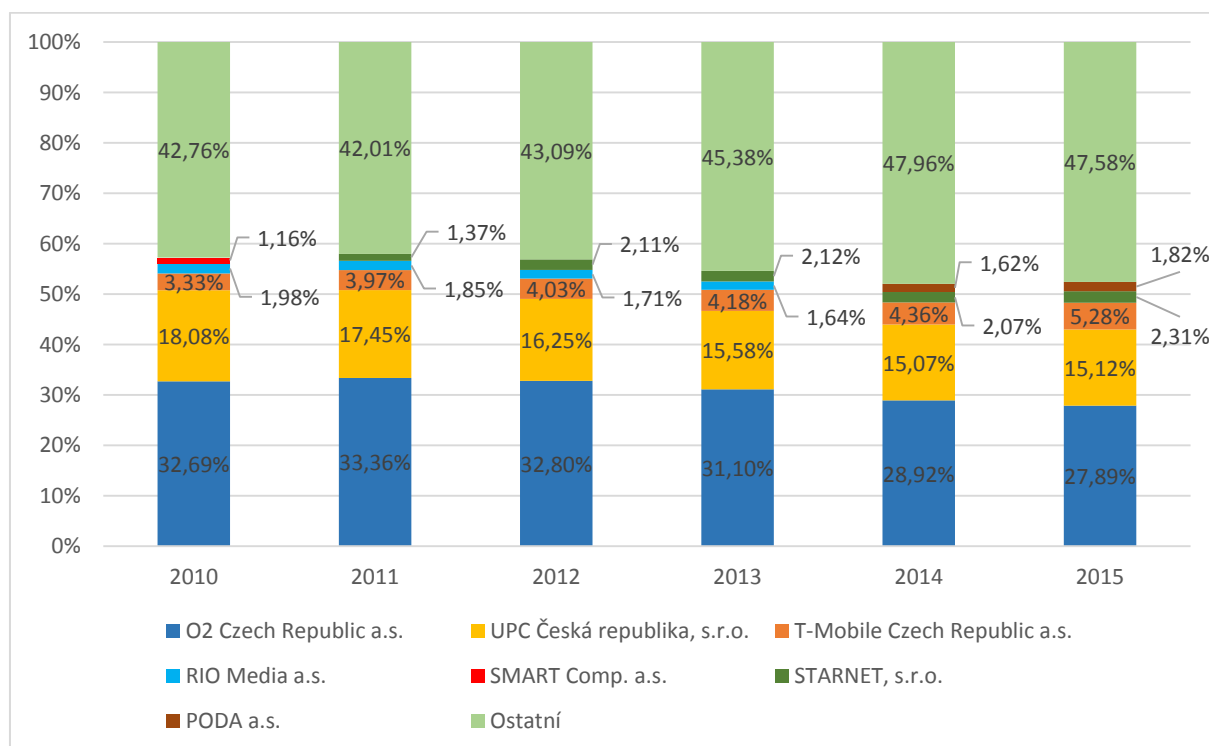
Vliv na časové vymezení by mohlo mít budování sítí NGA (Next Generation Access) s podporou z Operačního programu Podnikání a inovace. Tyto nové sítě by mohly významným způsobem ovlivnit nabídku, kdy patrně umožní v některých oblastech nabídnout parametry služby, které v současnosti lze ekonomicky realizovat pouze problematicky. Lze předpokládat, že podmínky Operačního programu budou vyžadovat jako součást vybudování těchto sítí také nabídku velkoobchodních přístupů. V případě budování sítí by tedy došlo ke zvýšení reálné velkoobchodní nabídky na trhu velkoobchodních služeb s místním přístupem v konkrétních nově pokrytých lokalitách. Úřad bude tedy tuto situaci na trhu sledovat a případně přistoupí k dalším aktivitám (např. k nové analýze trhu) dle aktuálního stavu.

S ohledem na výše uvedené vymezuje Úřad relevantní trh na období tří let. Novou analýzu tohoto relevantního trhu Úřad provede spolu s analýzou relevantního trhu č. 3b.

2.2.4 Hodnocení situace na vymezeném maloobchodním trhu

Na vymezeném maloobchodním trhu oproti minulé analýze tohoto relevantního trhu nedošlo, co se týče rozdělení tržních podílů, k žádné významné změně. Tato skutečnost se týká jak jednotlivých technologií, tak tržních podílů jednotlivých nejvýznamnějších poskytovatelů, jak ukazuje Graf č. 22.

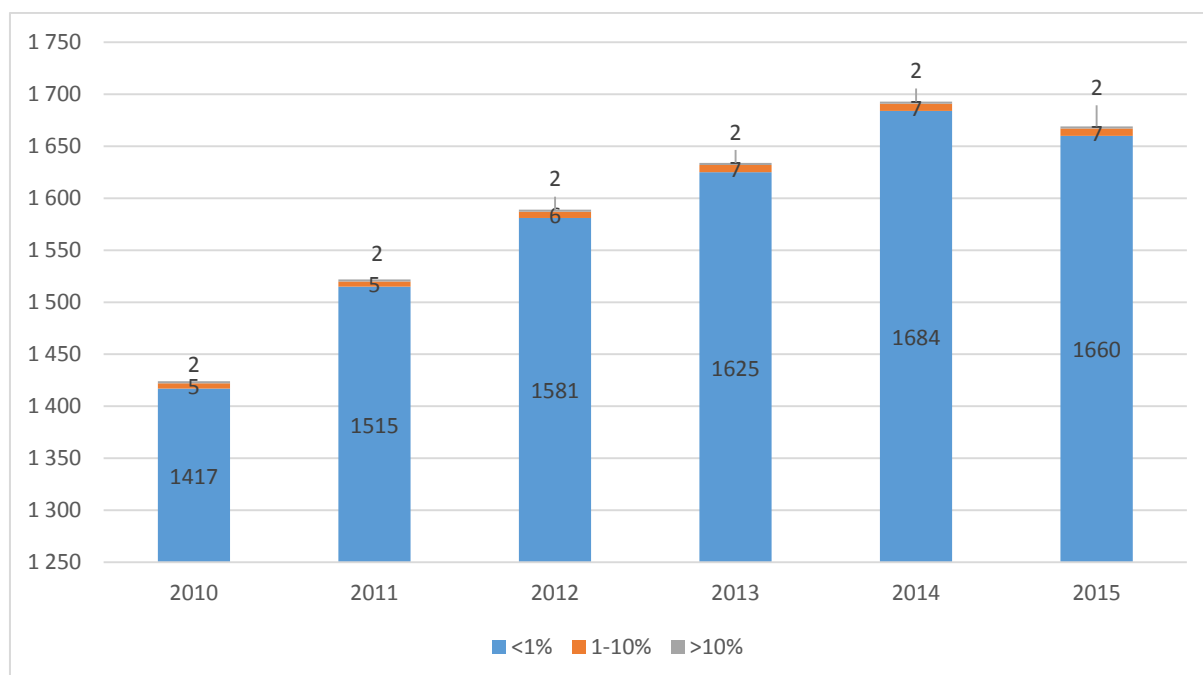
Graf č. 22: Vývoj tržních podílů největších poskytovatelů na maloobchodním trhu

Zdroj: ČTÚ, 2016

Na maloobchodním trhu působí celkem 1669 subjektů. Dva z těchto subjektů disponují vyšším tržním podílem v porovnání s ostatními. Jedná se o společnosti O2 s tržním podílem přibližně 28 % a UPC Česká republika s tržním podílem přibližně 15 %. Jak již bylo uvedeno ve věcném vymezení trhu společnost O2 pro poskytování svých služeb využívá velkoobchodní nabídky společnosti CETIN a zaměřuje se téměř výhradně na poskytování xDSL služeb s celorepublikovou působností. Společnost UPC Česká republika poskytuje služby prostřednictvím vlastní CATV sítě, jejíž dostupnost dosahuje pokrytí přibližně 1/3 domácností v ČR. Dále na trhu působí další menší (většinou lokální) poskytovatelé širokopásmových služeb přístupu k síti Internet (1 667 poskytovatelů ke konci roku 2015), avšak drtivá většina z nich (1 660 ke konci roku 2015) dosahuje individuálně tržního podílu menšího než 1 %, jak dokazuje Graf č. 23.

Graf č. 23: Vývoj počtu poskytovatelů na maloobchodním trhu dle tržního podílu

Zdroj: ČTÚ, 2016

Subjekty poskytující služby prostřednictvím xDSL na maloobchodním trhu využívají pro poskytování těchto svých služeb velkoobchodních nabídek společnosti CETIN, která pro poskytování těchto služeb disponuje sítí s téměř celonárodním pokrytím. Za předpokladu, že by velkoobchodní trh nebyl regulován, pak by přibližně 1/3 maloobchodního trhu závisela na jednom podniku s celorepublikovou působností a tento podnik by tuto situaci mohl potenciálně zneužít. Úřad uznává, že situaci na trhu může změnit připravovaný Národní plán rozvoje sítě NGA, který by měl podpořit výstavbu nové NGA infrastruktury za pomoci dotací a vliv může mít také rozvoj mobilních technologií a sítě pro kvalitní datové služby. Úřad nicméně v současné době a ve výhledu nejbližších tří let (období vymezené pro tuto analýzu) nepředpokládá zásadní změnu na maloobchodním trhu, jak z pohledu tržních podílů poskytovatelů, tak i z pohledu zastoupení jednotlivých infrastruktur.

Úřad dále uvádí, že vzhledem ke krátkému časovému období od provedení dobrovolné separace společnosti O2, která proběhla k 1. 6. 2015, nemohl Úřad dostatečně (v dostatečně dlouhém období) vyhodnotit dopad této separace na situaci na maloobchodním (případně i velkoobchodním) trhu. Při zpracování této analýzy měl Úřad k dispozici

nejaktuálnější údaje ke konci roku 2015, což nepředstavuje ani jedno celé období pro vyhodnocení těchto dopadů. Společnost CETIN teprve v průběhu tohoto období uváděla na trh (a inovovala) své velkoobchodní nabídky. Úřad v této souvislosti zohlednil potřebu uplatňovat předvídatelnou regulaci vyplývající mu ze zákona o elektronických komunikacích (§ 5 odst. 4 písm. a)) a rozhodl se přistoupit k vymezení velkoobchodního trhu společně se zkoumáním existence podniku s významnou tržní silou na tomto relevantním (velkoobchodním) trhu.

2.3 Velkoobchodní služby s místním přístupem poskytovaným v pevném místě

2.3.1 Věcné vymezení

2.3.1.1 Možnosti realizace velkoobchodní nabídky

Relevantní trh č. 3a je definován, v souladu s Doporučením o relevantních trzích, jako trh velkoobchodních služeb s místním přístupem poskytovaným v pevném místě a koresponduje s trhem č. 4 tak, jak byl definován na základě předešlého doporučení Evropské komise z roku 2007⁷⁸ a je v souladu s čl. 2 Opatření.

Úřad v rámci věcného vymezení relevantního trhu postupoval v souladu s ustálenou praxí v oblasti soutěžního práva a Metodikou s Pokyny Komise (viz zejména část 2.2, článek 41). Úřad identifikoval pro účely věcného vymezení relevantního trhu základní vstupy a následně se zabýval zkoumáním dalších služeb, které by mohly být k těmto základním vstupům substitutem. Za tímto účelem provedl věcné vymezení souvisejícího maloobchodního trhu a zároveň uvedl důvody, které jej vedly ke stanovení vymezení základních vstupů.

Úřad stanovil jako základní vstupy tohoto relevantního trhu širokopásmové služby poskytované prostřednictvím účastnických kovových vedení (xDSL vč. FTTC) a optických vláken (a to jak FTTH, tak FTTB).

Při analýze relevantního trhu Úřad zjišťoval, zda na vymezeném trhu působí podnik (či podniky), který se díky své ekonomické převaze může chovat do značné míry nezávisle na ostatních tržních subjektech (konkurentech, zákaznících či koncových spotřebitelích). Podnik, který se ocitne v této pozici, má možnost poskytovat své služby za jednostranně výhodnějších podmínek a za vyšší ceny, než které by mohl dosáhnout na trhu s fungující konkurencí.

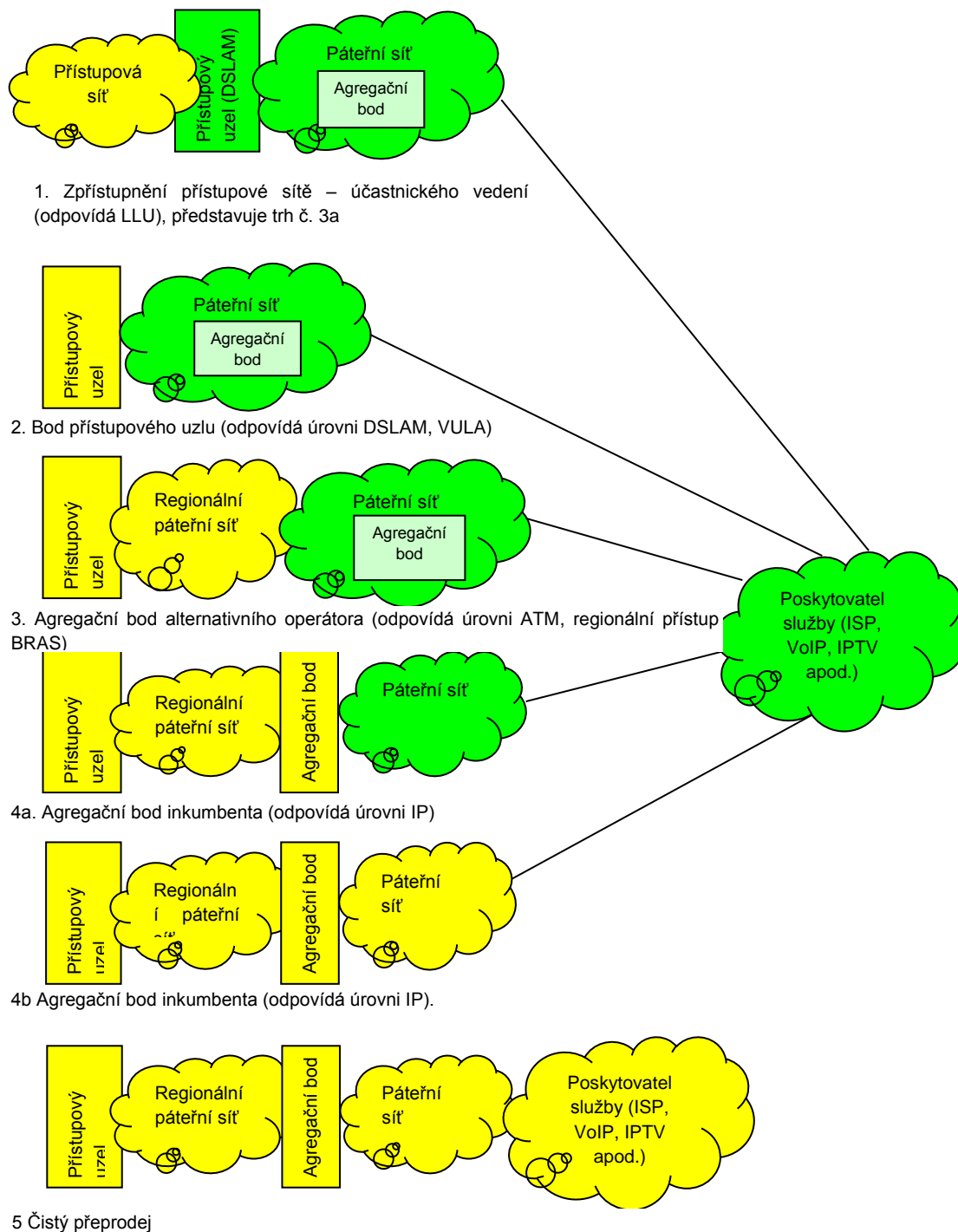
Při vymezování trhu, na němž budou zkoumány konkurenční podmínky pro působení jednotlivých podniků, je proto důležité zohlednit všechny tržní vlivy, které mohou volnost v rozhodování hypotetického monopolisty omezit. Tento vliv může pocházet od velkoobchodních služeb dostupných alternativním operátorům, kteří s jejich využitím následně mohou poskytovat finální služby zákazníkům na maloobchodním trhu. Velkoobchodní nabídku služeb LLU nebo podobných ekvivalentů může poskytovat operátor s využitím vlastní infrastruktury a konkurence tedy spočívá v alternativních infrastrukturách,

⁷⁸ Doporučení Komise ze dne 9. října 2014 o relevantních trzích produktů a služeb v odvětví elektronických komunikací, které připadají v úvahu pro regulaci ex ante podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací (2014/710/EU)

které budují ostatní operátoři a poskytují na nich velkoobchodní služby dalším (alternativním) operátorům. Nezávislost v rozhodování hypotetického monopolisty může omezovat i samozásobení vertikálně integrovaných operátorů, bez ohledu na to, zda tito operátoři jsou či nejsou schopni vytvořit vlastní velkoobchodní služby a ty nabízet třetím stranám.

Níže jsou popsány možnosti realizace zpřístupnění základních vstupů velkoobchodního trhu. Následující obrázek poskytuje přehled bodů zpřístupnění, přičemž pro trh č. 3a jsou relevantní body č. 1 a 2.

Obr. č. 8: Body přístupu u zpřístupnění účastnického kovového vedení a body přístupu k datovému toku a jim odpovídající úrovně přístupu k datovému toku podle dokumentu ERG (03) 33rev2

Žlutá barva označuje úseky realizované vlastníkem přístupové sítě a zelená barva úseky realizované alternativním operátorem.

2.3.1.1.1 Zkoumání přímých vlivů

Přímými vlivy se u tohoto velkoobchodního trhu rozumí vlivy jiných infrastruktur přístupových sítı na velkoobchodní nabıdku zpřístupnění vlastníka dříve monopolní

infrastruktury přístupové sítě. Tyto další infrastruktury přístupových sítí mohou být do vymezení relevantního trhu zařazeny za předpokladu, že tyto sítě umožňují poskytování velkoobchodních služeb s místním přístupem v pevném místě, které jsou ekvivalentní k možnostem přístupu u základních vstupů tohoto trhu. Tyto velkoobchodní služby zahrnují jak fyzický přístup k infrastruktuře sítě, tak nefyzický přístup k infrastruktuře sítě, který umožňuje virtuální zpřístupnění účastnického vedení (VULA).

Při zkoumání přímých vlivů lze do vymezení relevantního trhu zahrnout i samozásobení alternativních vertikálně integrovaných operátorů. To je založeno na předpokladu, že pokud alternativní operátoři jsou schopni poskytovat „velkoobchodní vstupy sami pro sebe“ (prostřednictvím samozásobení, tedy pro realizaci svých vlastních maloobchodních služeb), mohli by být schopni je stejně nabízet také na velkoobchodním trhu pro jiné poskytovatele.

Pro možnost zahrnout do vymezení velkoobchodního trhu samozásobení vertikálně integrovaných operátorů, kteří jsou schopni vytvořit vlastní velkoobchodní služby, a ty poskytovat třetím stranám, stanoví Evropská komise následující podmínky⁷⁹:

- vertikálně integrovaný operátor je schopen v krátké časové době vytvořit vlastní velkoobchodní služby, a ty začít poskytovat třetím stranám, aniž by na vytvoření těchto služeb musel vynaložit značné investice,
- územní pokrytí posuzované sítě odpovídá požadavkům zájemců o velkoobchodní služby,
- posuzovaná síť má dostatečnou volnou kapacitu,
- na velkoobchodní úrovni existuje dostatečná poptávka po těchto substitutech.

V tomto kroku analýzy Úřad přistupoval ke zkoumání zastupitelnosti především z pohledu technických možností velkoobchodního zpřístupnění prostřednictvím dané technologie, a to z pohledu jak možného velkoobchodního poskytovatele, tak z pohledu možného velkoobchodního odběratele. Mimo technickou zastupitelnost Úřad v tomto kroku posuzoval možnosti velkoobchodního zpřístupnění také z hlediska územního pokrytí. Splnění těchto podmínek Úřad považuje za dostatečné k tomu, aby bylo možné takové přístupy označit za ekvivalentní k základním vstupům (dále jen „ekvivalentní přístup“).

Je zřejmé, že potenciální odběratel bude při velkoobchodní poptávce po službě zpřístupnění posuzovat míru uplatnění z pohledu potřeb uživatele na maloobchodním trhu. Úřad provedl zkoumání substituce na maloobchodním trhu, kde identifikoval možné technologie širokopásmového přístupu, které následně podrobil zkoumání, zda jsou z tohoto pohledu zastupitelné k základním vstupům. Proto při posuzování velkoobchodního trhu již neprovádí zkoumání substituce na maloobchodním trhu, ale pro potřeby věcného vymezení velkoobchodního trhu přebírá závěry z maloobchodního trhu (tj. reakce spotřebitelů, otázku ceny a možné substituce na straně nabídky z pohledu maloobchodní služby).

Realizace maloobchodního širokopásmového přístupu na základě velkoobchodní nabídky jiného poskytovatele musí zohledňovat i skutečnost, že odběratel musí být schopen technicky, ekonomicky a jinak (např. na srovnatelném územním pokrytí s inkumbentem)

⁷⁹ Tyto podmínky lze dohledat ve Vysvětlujícím memorandu týkající se doporučení Komise o příslušných trzích produktů a služeb v odvětví elektronických komunikací náchylné k regulaci ex ante, v části 3.1.

realizovat z velkoobchodní nabídky obdobnou maloobchodní službu, jako jsou maloobchodní služby širokopásmového přístupu prostřednictvím základních vstupů. Úřad je toho názoru, že tato podmínka je nezbytná při posouzení, zda širokopásmový přístup k datovému toku prostřednictvím jiné technologie by mohl být účinnou alternativou pro realizaci širokopásmového přístupu na maloobchodním trhu. Proto se Úřad dále věnoval podrobněji možnostem velkoobchodního zpřístupnění jednotlivých technologií z hlediska potřeb velkoobchodního odběratele.

2.3.1.1.2 Zkoumání nepřímých vlivů

Ve druhém kroku Úřad zkoumal, zda má do věcného vymezení relevantního trhu zahrnout i samozásobení vertikálně integrovaných operátorů na základě nepřímých vlivů z maloobchodního trhu. Navzdory skutečnosti, že rozdělením společnosti O2 došlo k přerušení vertikální integrace podniku s SMP, nadále existují nepřímé vlivy, které jsou zprostředkovaně přenášeny na velkoobchodního poskytovatele, společnost CETIN. Dříve byly vlivy přenášeny přes její vlastní maloobchodní divizi, ale po rozdělení dochází k jejich přenosu přes jeho odběratele na velkoobchodním trhu, kteří následně působí na maloobchodním trhu. Aktivity společnosti CETIN tak mohou být nepřímo ovlivněny/omezeny vlivy, které jsou takto přeneseny na velkoobchodní trh. Posuzování těchto vlivů v rámci věcného vymezení je tak výrazně ztíženo a jednoznačná interpretace není možná z důvodu nedostatečně stabilní situace v současné době. Úřad se proto přiklání ke zkoumání nepřímých vlivů až ve fázi hledání SMP, případně ve fázi návrhu nápravných opatření.

Tento přístup, tedy zohlednění nepřímých vlivů až ve fázi hledání SMP (tedy v rámci jednoho z kritérií svědčících o existenci SMP) ve svých doporučeních připouští i Evropská komise. Úřad se tedy rozhodl, že se zkoumání nepřímých vlivů bude věnovat až ve fázi hledání SMP, či návrhu nápravných opatření.

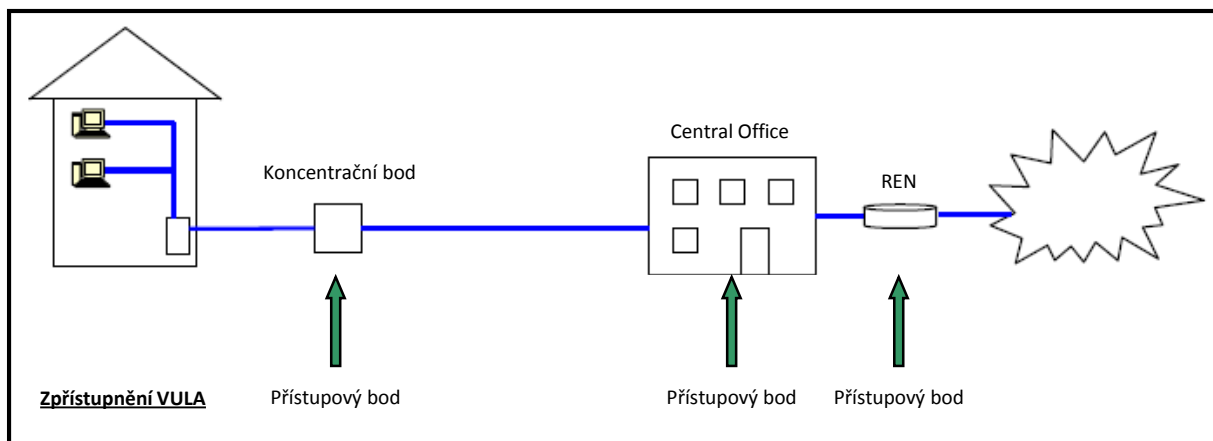
2.3.1.1.3 Možnosti zpřístupnění u kovového vedení (xDSL)

Úřad sledoval vývoj technologických možností zpřístupnění účastnického vedení na zahraničních trzích a evropské regulace. Na základě tohoto vývoje a přijetí Doporučení dne 9. října 2014, se Úřad rozhodl přehodnotit hranice velkoobchodního trhu přístupu k infrastruktuře sítě v pevném místě (dříve označovaný jako trh č. 4). Tento trh již dále nevnímá striktní rozdíl mezi fyzickým a nefyzickým přístupem a považuje VULA zpřístupnění (Virtual Unbundled Local Access) za ekvivalentní alternativu k fyzickým zpřístupněním LLU a SLU. Virtuální zpřístupnění umožňuje obdobné funkcionality jako fyzické zpřístupnění. Využití VULA zpřístupnění je možné spatřovat v případech, kde není LLU technologicky proveditelné nebo ekonomicky přiměřené. Alternativním operátorům je tak umožněna kontinuální flexibilita i možnost konkurovat na maloobchodním trhu.

Hlavními charakteristikami VULA zpřístupnění z pohledu Evropské komise je lokálnost, neboli substituce místního lokálního zpřístupnění, dále podpora velkého množství služeb, umožnění zpřístupnění dedikované kapacity koncovým uživatelům, dostatečná kontrola přístupů a umožnění kontroly koncových zařízení v prostorách zákazníka.

Místní virtuální zpřístupnění účastnického vedení je možné pro metalické i optické přípojky.⁸⁰ Obecně možnými místy pro předání této služby jsou koncentrační body na místní úrovni (např. vysunuté DSLAM apod.), Central Office a na úrovni REN. Pro definici trhu č. 3a jsou však relevantní pouze místní koncentrační body a Central Office, jelikož předmětem trhu č. 3a jsou lokální přístupy. Zpřístupnění na REN již představuje zpřístupnění na úrovni Regionální ethernetové sítě a spadá (spadalo by) tak do vymezení trhu č. 3b.

Obr. č. 9: Možné předávací body virtuálního zpřístupnění

V současné době je virtuální zpřístupnění (VULA) na českém trhu nabízeno pouze ze strany společnosti CETIN, a to na základě vydané referenční nabídky, která byla vydána v souladu s uloženými povinnostmi rozhodnutím č. REM/4/08.2015-6. VULA umožňuje předání provozu alternativním operátorům na úrovni ústředí (Central office), obdobně jako je tomu v případě služby LLU.

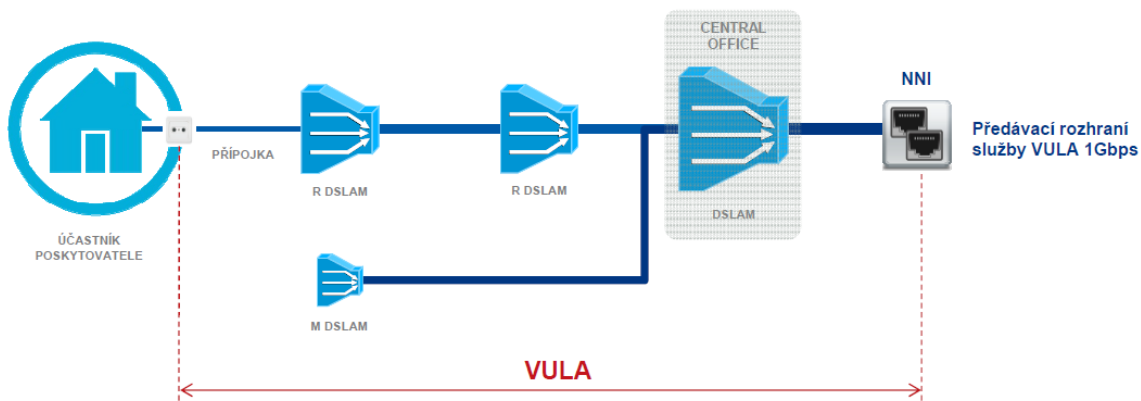
Současný návrh předávacího rozhraní představený společností CETIN má následující podobu (Obr. č. 10):

- Místem předání služby VULA je vždy DSLAM umístěný v Central Office⁸¹;
- Počet předávacích Ethernet rozhraní pro poskytovatele není omezen, je vždy v počtu minimálně 10;
- U produktu VULA není uplatňována agregace (kromě fyzikální, přirozené agregace).

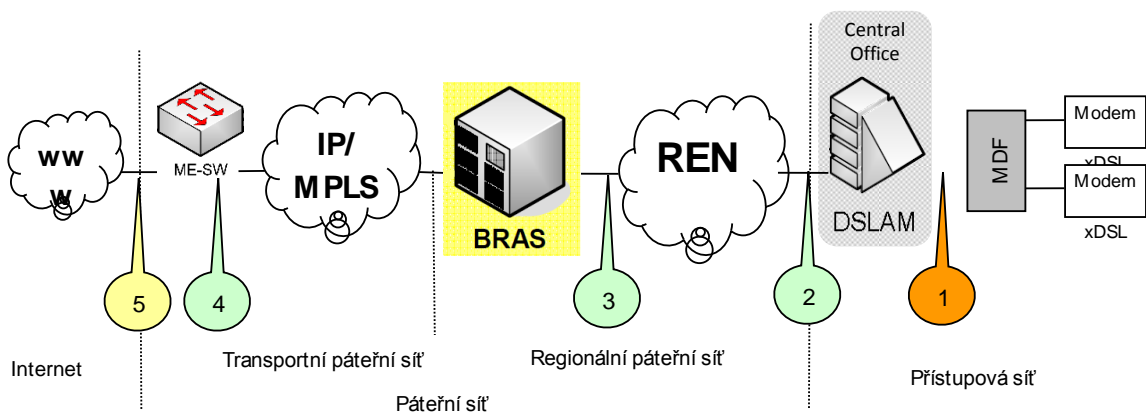
⁸⁰ na základě rozhodnutí e. REM/4/08.2015-6

⁸¹ Služba VULA se nepředává na R (remote) nebo M (mini) DSLAM.

Obr. č. 10: Předávací rozhraní společnosti CETIN pro službu VULA

Obr. č. 11: Možnosti přístupu k xDSL síti (RT 3a a 3b)

Obr. č. 11 zobrazuje možnosti přístupu k síti pro trhy č. 3a a 3b. Bod 1 označuje přístup k účastnickým kovovým vedením (LLU) – trh č. 3a, body 2 až 4 označují přístup k datovému toku (tj. přístup na úrovni DSLAM, na úrovni IP v rámci regionální ETHERNET sítě a na úrovni IP v rámci transportní sítě IP/MPLS – zpřístupnění VULA je v rámci tohoto trhu relevantní pro bod 2.⁸²) a bod 5 označuje čistý přeprodej. Přístup na úrovni IP v transportní síti (bod č. 4) znamená, že bod přístupu k síti je na síťovém uzlu, který je ve vlastnictví vlastníka přístupové sítě. Přístup na úrovni IP je možné realizovat buď bezprostředně za BRAS (koncentrátor virtuálních spojení) vlastníka přístupové sítě nebo až na přístupovém serveru alternativního operátora (ME-SW).

Úroveň přístupu k datovému toku se nevztahuje k použité technologii, ale k bodu přístupu k xDSL síti, kde je (nebo může být) realizováno propojení mezi sítěmi vlastníka přístupové sítě a alternativního operátora. Přístup na úrovni IP v rámci regionální sítě (bod 3) znamená, že k bodu přístupu k síti provozu dochází v bodu agregace na síťovém uzlu, který je ve vlastnictví alternativního operátora. Tedy alternativní operátor v tomto případě řídí svůj vlastní BRAS. V České republice je nabízen v současné době velkoobchodní širokopásmový

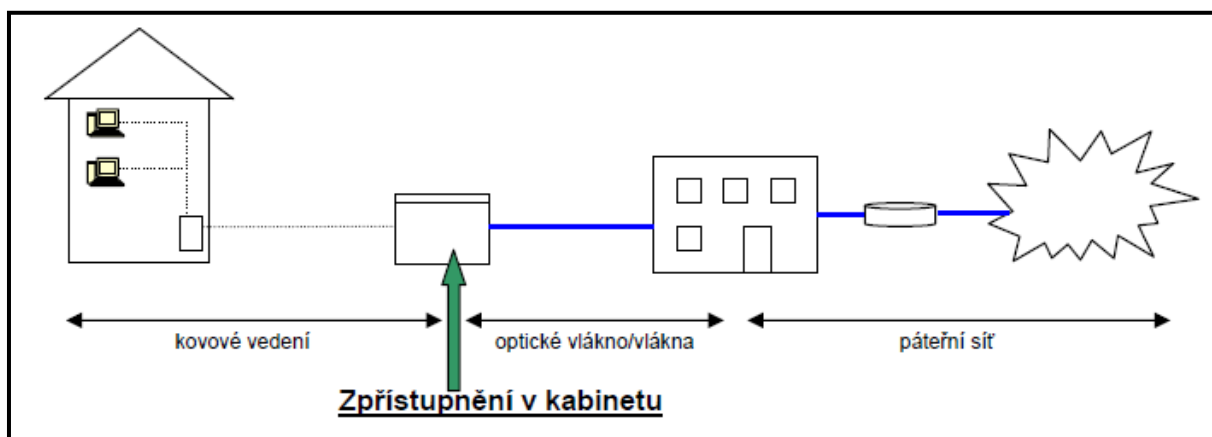
⁸² 3. bod není vhodný pro zpřístupnění VULA v rámci vymezení tohoto relevantního trhu, jelikož nesplňuje podmínku lokálnosti.

přístup odpovídající bodu č. 4, mimo něj je zároveň nabízen i VO širokopásmový přístup odpovídající bodu č. 3 – viz nová referenční nabídka MMO a nabídky DSL REN.

Zpřístupnění v kabinetu/rozvaděči (street cabinet) – scénář FTTC

Zpřístupnění v kabinetu/rozvaděči je analogické ke zpřístupnění úseku kovového vedení, přičemž pro přenos po stávající kovové přístupové síti (od rozvaděče ke koncovému uživateli) lze využít zejména technologie, umožňující přenosy vyšších rychlostí, např. VDSL a VDSL2. Zpřístupnění v kabinetu/rozvaděči, včetně kolokace, která zde musí být poskytnuta jako doplňková služba, je do značné míry limitováno vysokými náklady na stavební práce a instalaci rozvaděčů. Vlastník sítě se podle okolností může rozhodnout mezi rozšířením svého stávajícího rozvaděče (dodatečnou instalací zařízení) a umístěním nového rozvaděče do blízkosti již existujícího rozvaděče. Zpřístupnění na úrovni kabinetů by mělo být podpořeno dalšími povinnostmi, např. povinností přístupu ke kabelovodům či přístupu k nenasvícenému vláknu tak, aby měli alternativní operátoři možnost dostat se až k rozvaděči pomocí své infrastruktury, a tak optimalizovat své náklady. V případě nasazení technologie vectoringu není v současné době fyzické zpřístupnění dotčených účastnických vedení technicky realizovatelné, pokud metalická kabeláž neumožňuje rozdílný vectoring pro oba poskytovatele a alternativního operátora. Následnou možností řešení je využití VULA, která umožňuje virtuálně zpřístupnit účastnická kovová vedení veřejné pevné komunikační sítě v případě, kdy nebude možné fyzicky zpřístupnit účastnické kovové vedení či jeho úsek (například vlivem zmíněného nasazení vectoringu).

Obr. č. 12: Schéma zpřístupnění v kabinetu (FTTC)

Velkoobchodní nabídka Zpřístupnění účastnického vedení (RUO)

Společnosti CETIN byla v rámci minulé analýzy uložena povinnost umožnit zpřístupnění jak kovového účastnického vedení, tak nově také zpřístupnění účastnického optického vedení. Nabídka zpřístupnění účastnického optického vedení je popsána v následující kapitole věnující se optickým sítím. V červnu 2015 došlo k vytvoření nové společnosti CETIN, na kterou společnost O2 převedla svoji infrastrukturu a předchozí velkoobchodní nabídky jsou poskytovány prostřednictvím společnosti CETIN. Vzhledem k této skutečnosti tak povinnosti, které se dříve vztahovaly na společnost O2 v otázkách infrastruktury, zejména pak z hlediska přístupu k ní, se vztahují již na společnost CETIN. Referenční nabídka RUO (zpřístupnění účastnického metalického vedení) společnosti CETIN umožňuje telekomunikačním operátorům využívat účastnické metalické vedení společnosti

CETIN, nebo jeho část pro poskytování telekomunikačních služeb koncovým zákazníkům. Službu lze poskytovat z více jak 2500 lokalit pokrývajících celou Českou republiku, V těchto lokalitách je možno umístit a připojovat své technologie pomocí služby Kolokace. Detailní informace k této službě jsou uvedeny na webových stránkách společnosti CETIN v sekci služby⁸³.

Tab. č. 14: Ceny za zpřístupnění účastnického kovového vedení (platné ke dni 1. 8. 2016)

Typ zpřístupnění	jednorázová cena v Kč (bez DPH)	měsíční cena v Kč (bez DPH)
Plný přístup k účastnickému kovovému vedení (PPV)	1120	175
Sdílený přístup k účastnickému kovovému vedení (SPV)	1162	26
Plný přístup k úseku účastnického kovového vedení (PPÚ)	1277	172
Sdílený přístup k úseku účastnického kovového vedení (SPÚ)	1159	26

Velkoobchodní služba Kolokace

Tato velkoobchodní regulovaná služba je nezbytnou součástí služby Zpřístupnění účastnického vedení (RUO). Součástí této velkoobchodní služby je služba Fyzická kolokace, která umožňuje alternativnímu operátorovi umístit za účelem poskytování služeb zpřístupnění svá zařízení v budově hlavního rozvodu (MDF), dále služba Vzdálená kolokace, která umožňuje alternativnímu operátorovi umístit za účelem poskytování služeb zpřístupnění svá zařízení v objektu společnosti CETIN mimo budovu hlavního rozvodu (MDF) a také služba Vysunutá kolokace, která umožňuje výstavbu a připojení technologie ostatních operátorů v nových lokalitách, aniž by došlo k rušení již poskytovaných služeb z původních lokalit. Detailní informace k této službě včetně ceníku lze nalézt na webových stránkách společnosti CETIN v sekci Služby⁸⁴.

V souvislosti se zpřístupněním kovového vedení je důležité zmínit nárůst investic společnosti CETIN do rozvoje technologií VDSL2 a tzv. vectoringu (umožňující dosažení vysokých rychlostí na zkrácených místních smyčkách). Zároveň je možné očekávat i využití technologie G.fast, která v závislosti na délce účastnického vedení (optimálně do 500 metrů) může poskytovat rychlost až 150 Mbit/s. Potenciální využití této technologie je spatřováno především pro FTTB a to umístěním distribučních uzlů poblíž koncových účastníků. Společnost CETIN v této souvislosti oznámila investování 22 mld. Kč do těchto a mobilních

⁸³ <https://cetin.cz/web/quest/sluzby>

⁸⁴ <https://cetin.cz/web/quest/sluzby>

Referenční nabídka přístupu k veřejné pevné komunikační síti na bázi virtuálního zpřístupnění (VULA)

Referenční nabídku VULA vydala společnost CETIN v souladu s uloženými povinnostmi v rámci minulé analýzy rozhodnutím REM/4/08.2015-6, ve které Úřad stanovil podmínky při zavádění technologie vectoringu.

Velkoobchodní nabídka VULA nahrazuje službu RUO v lokalitách, kde není možné z důvodu připravovaného spuštění vectoringu poskytovat službu LLU na účastnickém kovovém vedení. Služba VULA je rovněž poskytována na optických účastnických vedeních v případech, kdy z technických důvodů není možné poskytovat jejich zpřístupnění formou nabídky RUO. Služba VULA je podle této referenční nabídky dostupná od 27. 8 2016.

Zde je nutné zmínit, že Úřad tuto nabídku představuje již u velkoobchodního přístupu prostřednictvím kovových vedení, protože je relevantní ji zde porovnat s ostatními velkoobchodními nabídkami. Nabídka VULA je však obecně platná i pro FTTH/B technologie.

Přístupová linka je dostupná ve variantách STANDARD - připojení s variantou přístupu do 56 Mbit/s (včetně) prostřednictvím kovové nebo optické přístupové sítě a PREMIUM – připojení s variantou přístupu od 56 Mbit/s do 100 Mbit/s prostřednictvím kovové nebo optické přístupové sítě.

Služba VULA dále obsahuje tyto varianty:

- **Přístup DSL VULA CA** – využití DSL technologií na kovovém přístupovém vedení včetně topologie FTTC/VDSL, případně FTTC/VDSL + vectoring, přístup je ohraničen Koncovým bodem sítě na straně jedné a Hraničním bodem přístupu do příslušné služby VULA NNI na straně druhé (DSLAM);
- **Přístup Optical VULA CA** – využití optické přístupové sítě v topologii FTTB nebo FTTH, přístup je ohraničen Koncovým bodem sítě na straně jedné a Hraničním bodem přístupu do příslušné VULA NNI na straně druhé (Central Office);
- **Služba VULA NNI** - na straně CETIN je služba VULA NNI ohraničena Ethernet rozhraním umístěným v kolokačním prostoru CETIN. Na straně Poskytovatele je služba VULA NNI předávaná na technickém rozhraní v podobě Gigabit Ethernet.

Předávacím bodem služby VULA je rozhraní za zařízením DSLAM v lokalitách hlavního rozvodu (Central Office – CO).

**Tab. č. 15: Technologické parametry velkoobchodní nabídky VULA společnosti CETIN
(platné ke dni 1. 8. 2016)**

Kategorie	Varianta Přístupu DSL/Optical VULA CA	Nominální přenosová rychlost (k Účastníkovi Poskytovatele /od Účastníka Poskytovatele)	Podporovaná přístupová technologie	Podporovaný přístupový protokol
STANDARD	DSL A 2	až 2 048/256 kb/s	ADSL/ADSL2+	PPPoE
	DSL A 6	až 6 144/512 kb/s	ADSL/ADSL2+	PPPoE
	DSL A 8	až 8 192/512 kb/s	ADSL2+	PPPoE
	DSL A 16	až 16 384/768 kb/s	ADSL2+	PPPoE
	DSL V 2	až 2 048/256 kb/s	VDSL2	PPPoE
	DSL V 8	až 8 192/512 kb/s	VDSL2	PPPoE
	DSL V 20	až 20 480/2 048 kb/s	VDSL2	PPPoE
	DSL V 40	až 40 960/4096 kb/s	VDSL2	PPPoE
	DSL G 2	až 2 048/256 kb/s	VDSL2 vectoring	PPPoE
	DSL G 8	až 8 192/512 kb/s	VDSL2 vectoring	PPPoE
	DSL G 20	až 20 480/2 048 kb/s	VDSL2 vectoring	PPPoE
	DSL G 40	až 40 960/4 096 kb/s	VDSL2 vectoring	PPPoE
PREMIUM	DSL G 80	až 81 920/8 192 kb/s	VDSL2 vectoring	PPPoE
STANDARD	Optical 20	až 20 480/2 048 kb/s	100BaseT/1000BaseT	PPPoE
	Optical 40	až 40 960/4 096 kb/s	100BaseT/1000BaseT	PPPoE
PREMIUM	Optical 100	až 102 400/10 240 kb/s	100BaseT/1000BaseT	PPPoE

V tabulce níže Úřad uvádí jednorázové a měsíční ceny za jednotlivé varianty služby VULA.

Tab. č. 16: Ceny za jednotlivé varianty přístupu společnosti CETIN (platné ke dni 1. 8. 2016)

Typ přístupu	jednorázová cena v Kč (bez DPH)	měsíční cena v Kč (bez DPH)
Přípojka STANDARD	990	180
Přípojka PREMIUM	990	227
DSL/Optical VULA CA	50	53

Souhrn míry využití LLU

[Obchodní tajemství začátek:

Tab. č. 17: Širokopásmový přístup k síti internet prostřednictvím LLU

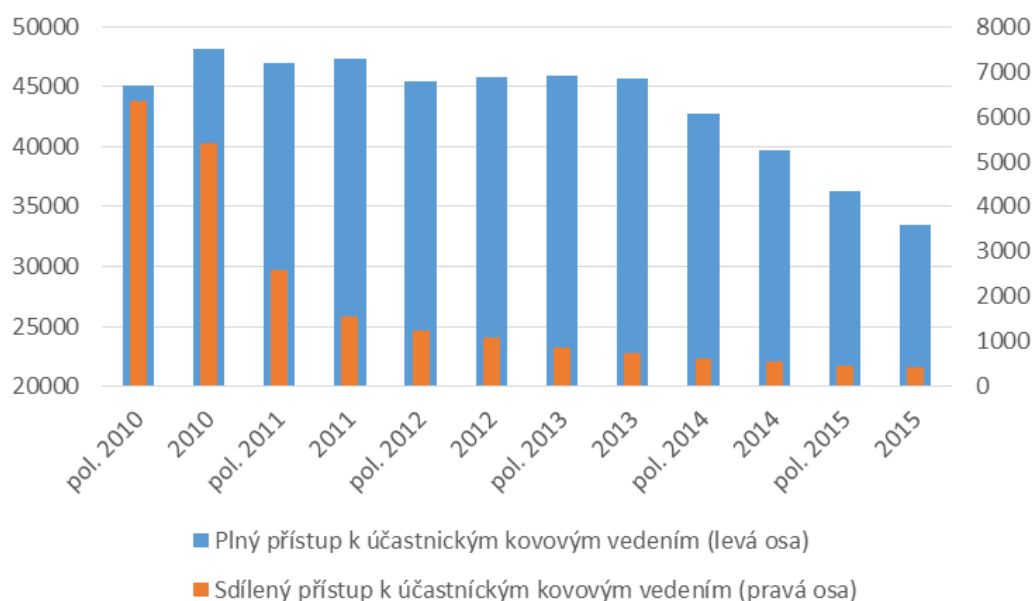
Počet LLU - plný přístup k 30. 6. 2015	Celkem		Ostatní
Služby přístupu k síti Internet nabízené na LLU			
Přístup k síti Internet - nerezidenti a wholesale			
Přístup k síti Internet - rezidenti			

Počet LLU - sdílený přístup k 30. 6. 2015	Celkem		Ostatní
Služby přístupu k síti Internet nabízené na LLU			
Přístup k síti Internet - nerezidenti a wholesale			
Přístup k síti Internet - rezidenti			

V současné době je nejčastější formou zpřístupnění širokopásmového přístupu k síti Internet plný přístup. [redacted]

[Obchodní tajemství konec]

Graf č. 24: Počet zpřístupněných účastnických vedení společností CETIN

Zdroj: ČTÚ 2016

Počet přístupů plné formy i sdílené formy přístupu k účastnickému kovovému dosahoval v roce 2015 nejnižších hodnot. Zatímco plný přístup začal klesat od roku 2014, sdílený přístup klesá po celé sledované období.

2.3.1.1.4 Možnosti zpřístupnění u optických sítí (FTTH/B)

Možnosti přístupu pro různé způsoby realizace optických sítí (FTTH/B) jsou uvedeny podrobněji v dokumentu „Návrhy regulace optických přístupových sítí nové generace podle jednotlivých scénářů výstavby“ (Český telekomunikační úřad, září 2010)⁸⁵. Dokument zahrnuje zpřístupnění skrze LLU, stejně tak je ale možné optickou síť zpřístupnit prostřednictvím technologie VULA, jejíž principy jsou popsány v kapitole 2.3.1.1.4.2 Konkrétní detaily referenční nabídky společnosti CETIN však v tuto chvíli nejsou známy.

Do optických sítí v rámci této analýzy (FTTH/B) spadají scénáře realizace těchto sítí, a to FTTH a FTTB.

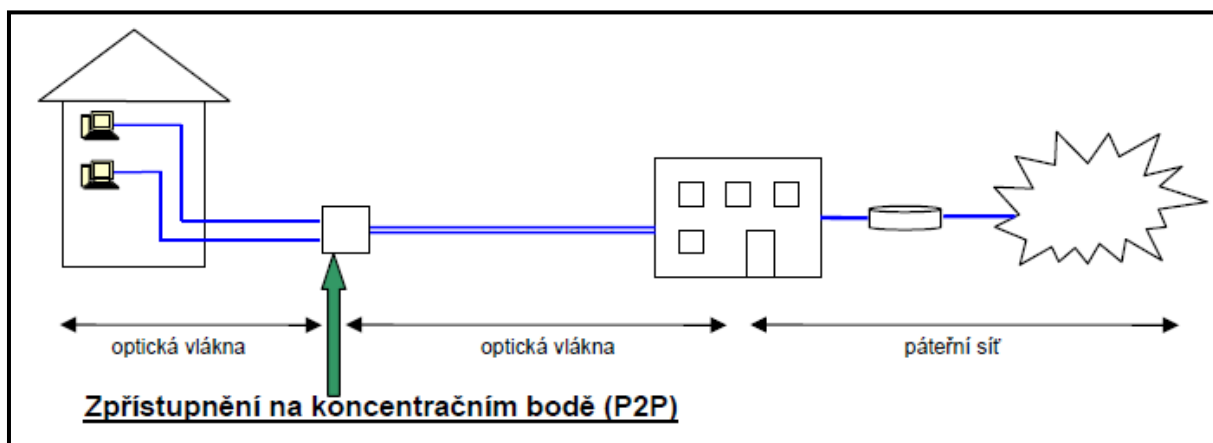
2.3.1.1.4.1 FTTH sítě (AON/P2P)

a) Zpřístupnění na místním koncentračním bodě

V případě P2P architektury je pro zpřístupnění na místním koncentračním bodě nutné pro alternativního operátora, aby se na tuto úroveň dostal se svou infrastrukturou (např. pomocí zpřístupnění kabelovodu). Doplňkovou službou k „zpřístupnění na místním koncentračním bodě“ musí být služba kolokace.

⁸⁵ http://www.ctu.cz/cs/download/aktualni_informace/navrhy_regulace-nga_scenare_09-2010.pdf

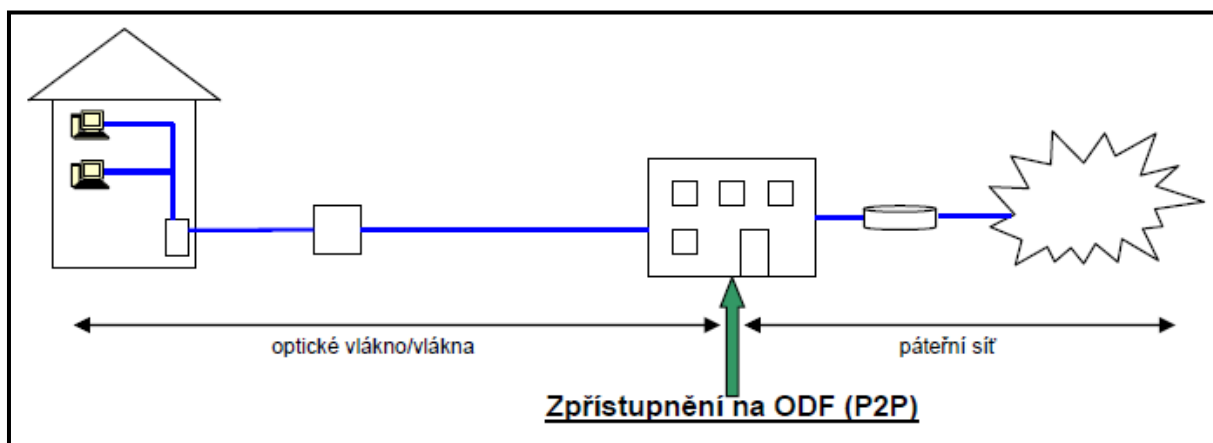
Obr. č. 13: Schéma zpřístupnění na místním koncentračním bodě (P2P)

b) Zpřístupnění na ODF

U architektury P2P se jedná o alternativu zpřístupnění kovového vedení, záleží ovšem na tom, kolik vláken vede ke každému koncovému uživateli. U „jednovláknového“ řešení vede ke každému koncovému uživateli pouze jedno vlákno, přičemž na tomto vlákne jsou poskytovány všechny IP služby včetně IPTV. U „dvouvláknového“ řešení vedou ke každému koncovému uživateli dvě separátní vlákna. Na jednom vlákne je poskytována pouze IPTV a na druhém vlákne ostatní IP služby. A v případě „vícevláknového“ řešení vedou ke koncovému uživateli dvě a více vláken, přičemž každé vlákno může být využíváno jiným operátorem. Pro architekturu P2P přitom platí stejné zásady jako pro klasické LLU. Alternativní operátor se tedy musí dostat na ODF (čili na ústřednu po své páteřní infrastruktuře), kde si pronajme kolokační kapacitu a připojí místní přístupová optická vlákna.

Obr. č. 14: Schéma zpřístupnění na ODF (P2P)

Velkoobchodní nabídka Zpřístupnění účastnického vedení (RUO) pro optické vedení

Referenční nabídku RUO po účastnické optické vedení vydala společnost CETIN v souladu s uloženými povinnostmi v rámci minulé analýzy rozhodnutím REM/4/08.2015-6, přičemž tato nabídka je dostupná od 27. 8. 2016.

Referenční nabídka RUO pro zpřístupnění účastnického optického vedení společnosti CETIN umožňuje telekomunikačním operátorům využívat účastnického optického

vedení (nebo jeho části) optické přístupové sítě společnosti CETIN mezi „hlavním rozvaděčem“ (realizovaný dle technického řešení lokality v ODF) a koncovým bodem sítě (optická zásuvka v prostorách účastníka).

V lokalitách, kde společnost CETIN vlastní optické přístupové sítě, je možno umístit a připojovat své technologie pomocí služby Kolokace. Detailní informace k této službě jsou uvedeny na webových stránkách společnosti CETIN v sekci služby⁸⁶.

Tab. č. 18: Ceny za zpřístupnění účastnického optického vedení (platné ke dni 1. 8. 2016)

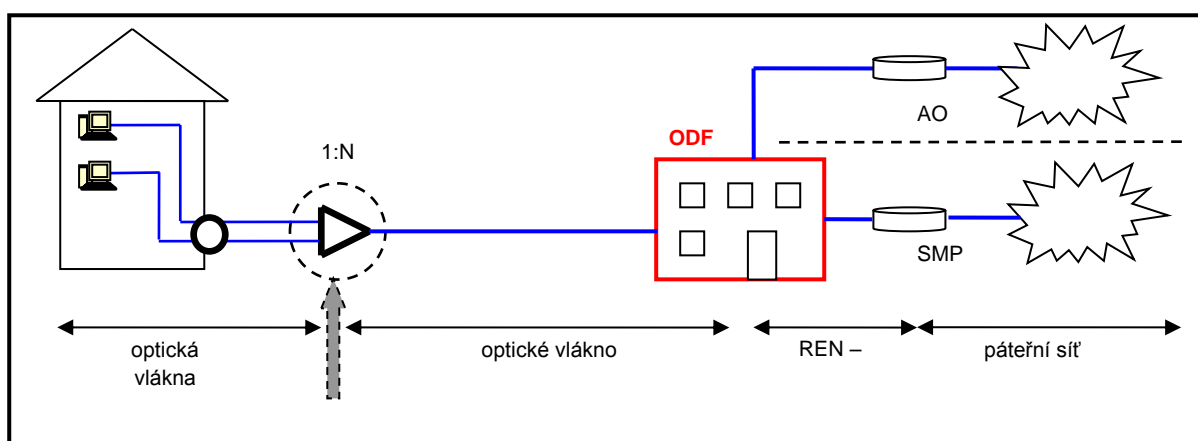
Typ zpřístupnění	jednorázová cena v Kč (bez DPH)	měsíční cena v Kč (bez DPH)
Plný přístup k účastnickému optickému vedení (PPOV)	1600	1564
Plný přístup k úseku účastnického optického vedení (PPOÚ)	1600	1537

2.3.1.1.4.2 FTTH síť (PON)

c) Zpřístupnění na místním koncentračním bodě

Operátoři jsou schopni technicky umožnit přístup k různým místním koncentračním bodům ve své síti. Mezi místním koncentračním bodem a koncovým uživatelem však musí být vždy vyhrazeno alespoň jedno optické vlákno. V PON architektuře je místním koncentračním bodem pasivní koncentrátor/rozbočovač (splitter).

Obr. č. 15: Schéma PON

V případě PON může být fyzicky zpřístupněn pouze koncový úsek (jednotlivá vyhrazená optická vlákna) mezi posledním splitterem a koncovým uživatelem. V tomto případě se tedy musí alternativní operátor dostat až na poslední splitter (či těsně za něj nebo těsně před něj), tedy hluboko do sítě zpřístupňujícího operátora. Zpřístupnění na místním

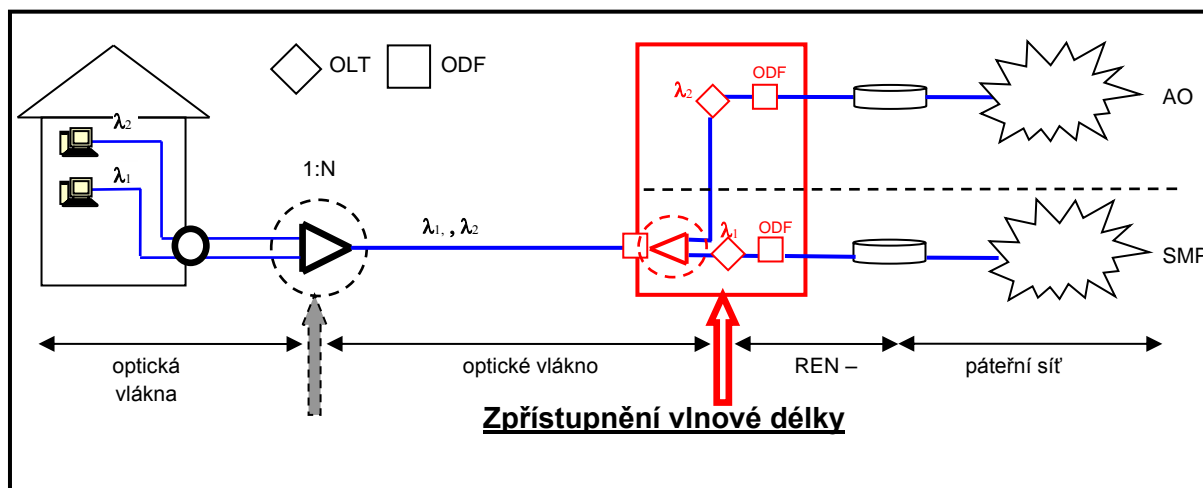
⁸⁶ <https://cetin.cz/ruo>

koncentračním bodě je v tomto případě podobné jako klasické zpřístupnění kovového vedení v uličních rozvaděčích, nicméně vzhledem k omezené kapacitě splitteru je omezen i počet koncových uživatelů.

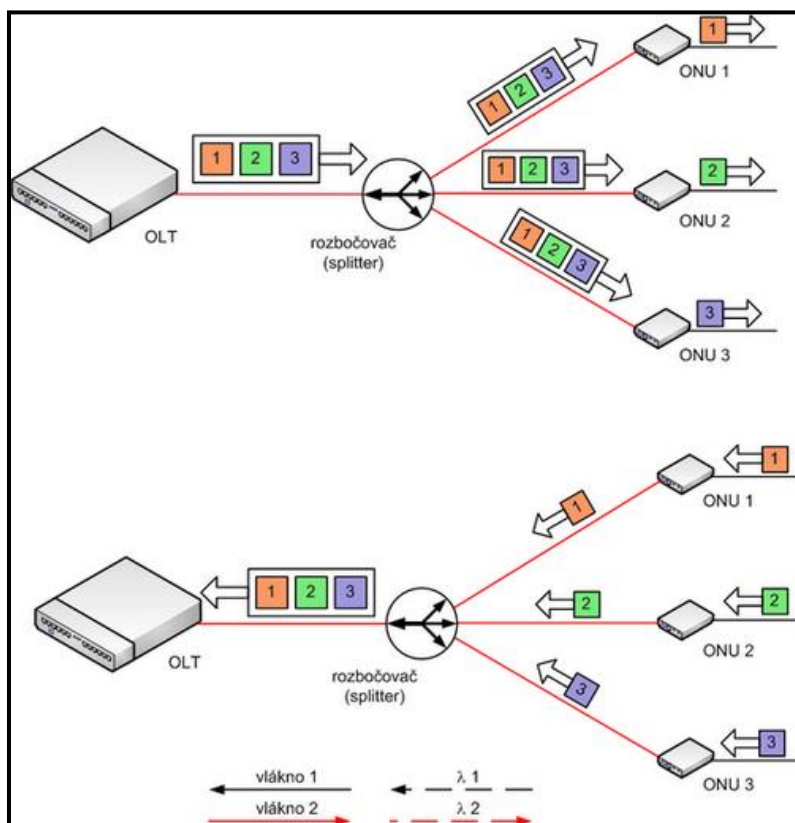
d) Zpřístupnění na ODF

Zpřístupnění na ODF pro tento scénář výstavby PON sítí je komplikované, jelikož od ODF není pro každého koncového zákazníka vyhrazeno optické vlákno (ke splitteru jde jedno společné vlákno), nemůže zde být aplikováno zpřístupnění vedení od ODF až ke koncovému uživateli. Aby bylo možno zpřístupňovat na ODF, je nutno uložit i povinnost zpřístupnění na místním koncentračním bodě, přičemž na ODF byla dostupná možnost za pomoci zpřístupnění vlnové délky (např. WDM). Tato varianta však byla postupem času vyhodnocena jako velmi nákladná a tedy ekonomicky nevýhodná. V poslední době se i pro optické sítě začala využívat možnost zpřístupnění pomocí virtuálního zpřístupnění účastnického vedení (tzv. VULA - Virtual Unbundled Local Access), což je vhodnější alternativa pro případy, kdy LLU není technicky realizovatelné případně ekonomicky přiměřené. K tomuto názoru se přiklání i Evropská komise, která ve Vysvětlujícím memorandu³ tuto formu zpřístupnění zařazuje mezi možné substituty. V případě, že by tedy uložení tohoto zpřístupnění nebylo v přiměřené době technicky či ekonomicky realizovatelné, je možné jej nahradit virtuálním zpřístupněním VULA. Úřad k tomuto uvádí, že na základě předchozí analýzy byla společnosti CETIN uložena povinnost poskytnout zpřístupnění pomocí VULA v případě, že fyzické zpřístupnění nebude technicky realizovatelné nebo ekonomicky přiměřené, viz odst. 1, písm. c) bod 1) v REM/4/08.2015-6.

Obr. č. 16: Schéma zpřístupnění na ODF (PON)

Obr. č. 17: Funkce splitteru

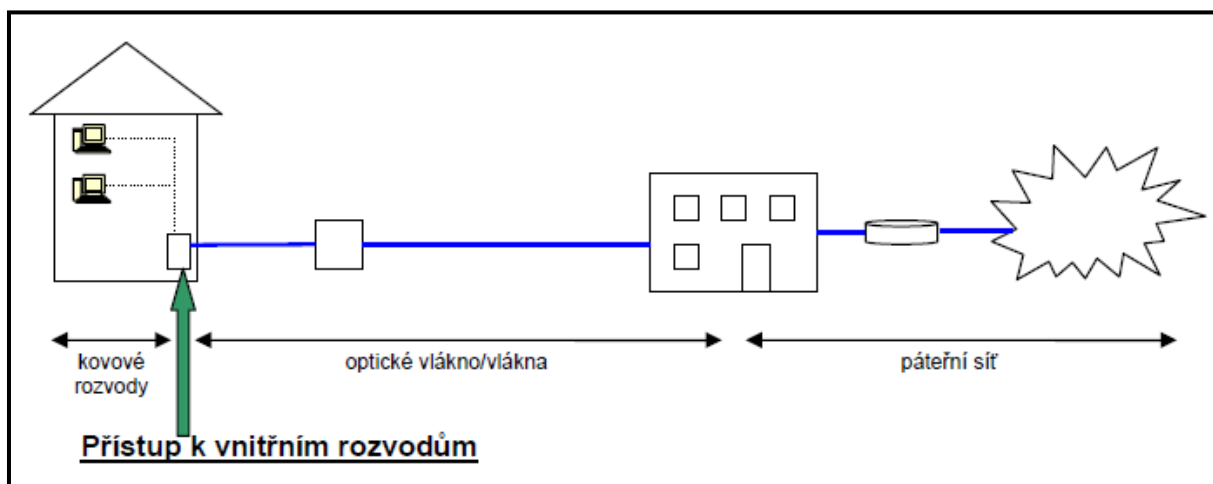
Pozn.: OLT – optické linkové zakončení
ONU – optická síťová jednotka

2.3.1.1.4.3 FTTB síť

V případě přístupu k optické síti FTTB se jedná o připojení optického vedení k patě budovy či do budovy, případně u rodinných domů je možnost zavedení vlákna pouze na hranici pozemku a poté pomocí vnitřních rozvodů v budově, které jsou kovové (počítá se s využitím již vybudovaných a v současnosti využívaných kovových rozvodů – v případě, že kvalitativně vyhovují, s ohledem na použitou technologii). U scénáře FTTB se jedná o analogii scénáře FTTH, rozdíl je pouze v tom, že vnitřní rozvodů jsou u tohoto scénáře kovové, tedy je počítáno s nutností zajistit také přístup k již vybudovaným a v současnosti využívaným kovovým rozvodům. Přístup k vnitřním rozvodům by měl v tomto případě poskytovat vlastník/provozovatel budovy.

Společně s výše popsanou povinností přístupu k vnitřním rozvodům by podle názoru Úřadu v případě ukládání nápravných opatření měla být uložena i povinnost zpřístupnění na ODF, aby bylo zaručeno zpřístupnění celé přístupové trasy.

Obr. č. 18: Schéma zpřístupnění vnitřních rozvodů při scénáři FTTB

2.3.1.1.4.4 Závěr

Možnosti zpřístupnění jsou v této kapitole uvedeny jako možné přístupy z technického hlediska a v praxi tak mohou být, především z ekonomických důvodů, v podstatě nerealizovatelné. To platí např. v případě zpřístupnění vlnové délky, které je v současné době díky vysokým nákladům neefektivní, což připouští Evropská komise⁸⁷ i sdružení BEREC⁸⁸, a proto mimo tuto povinnost přístupu doporučuje uložit alternativní možnost nefyzického (virtuálního) přístupu v podobě tzv. VULA (virtuální zpřístupnění účastnického vedení), a to v takové formě, aby svými parametry co nejvíce odpovídala zpřístupněnému účastnickému vedení.

2.3.1.2 Možnosti realizace zpřístupnění u identifikovaných substitutů

2.3.1.2.1 Možnosti zpřístupnění u sítí kabelové televize (CATV)

Maloobchodní širokopásmový přístup prostřednictvím CATV se liší od přístupu prostřednictvím účastnických kovových vedení tím, že je realizován datovým tokem mezi zařízeními CMTS (Cable modem termination system) – datovou ústřednou umístěnou na hlavní stanici a kabelovými modemy u koncových uživatelů. Zařízení CMTS obsluhuje až několik tisíc uživatelů a pro přenos datového toku využívá směrem k uživateli nebo od uživatele frekvenční multiplex, společný pro přenos televizních signálů.

Systémem kabelové televize (CATV) se rozumí taková infrastruktura, která je zakončena v koncovém bodu sítě koaxiálním kabelem a využívá pro poskytování širokopásmového přístupu služeb prostřednictvím kabelového modemu.

Umožnění velkoobchodního fyzického přístupu v takových sítích CATV ekvivalentní k účastnickým kovovým vedením nebo sítím FTTH/B by bylo z ekonomického i technického hlediska prakticky nerealizovatelné. V sítích CATV na standardu DOCSIS 3.0 není možné jednoznačné fyzické vyčlenění a zpřístupnění konkrétního kabelu vedoucího od CMTS

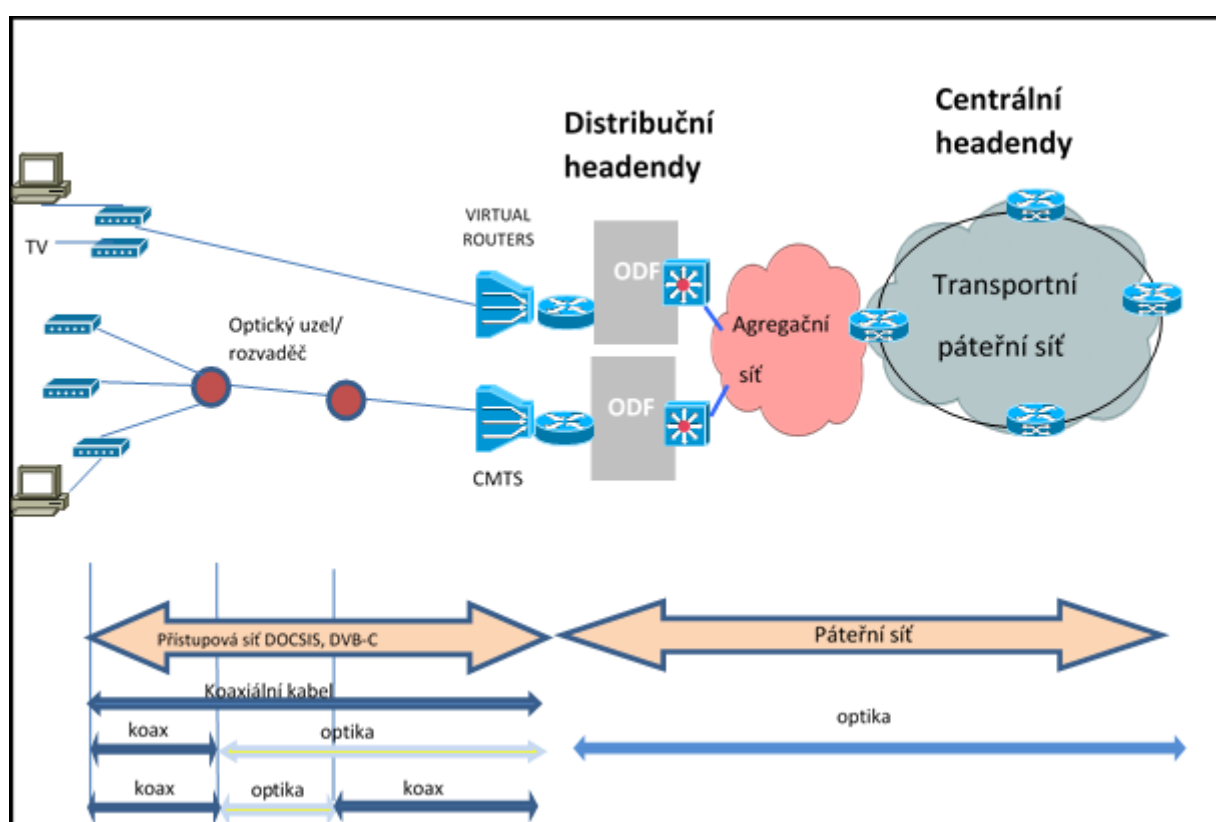
⁸⁷ Ve Směrnici 2009/140/EC, odstavec č. 60.

⁸⁸ Zpráva BEREC - BoR (10) 08 – „Next Generation Access – Implementation Issues and Wholesale Products“, strana č. 32.

až ke koncovému účastníkovi. Stejně tak možnost zpřístupnění jednotlivých kanálů (coby virtuální způsob zpřístupnění) je velmi omezená a není technicky možné zpřístupnit ani virtuálně síť CATV pro jiného operátora v takovém rozsahu, který by odpovídal možnostem samotného operátora, který tyto síť vlastní (a poskytuje na nich své maloobchodní služby) ani v rozsahu, který by odpovídal možnostem zpřístupnění na účastnickém kovovém vedení nebo v optických sítích.

Touto problematikou se též zabývá dokument BEREC BoR (10) 08⁸⁹, kde se jasně uvádí, že podobnost sítí CATV (respektive HFC) a sítí FTTC nutně neznamená, že síť CATV dokáže nabídnout reálné možnosti zpřístupnění srovnatelné se sítěmi FTTC. Naopak je zde uvedeno, že z technického hlediska koaxiální kabel spojující několik uživatelů nemůže být zpřístupněn.

Obr. č. 19: Možnosti realizace CATV sítí

Nově vyvíjený standard DOCSIS 3.1 bude přínosem nejen pro uživatele, ale především pro kabelové operátory, kteří díky novým vlastnostem dosáhnou vyšší efektivity spektra o 50 % v porovnání s DOCSIS 3.0, což ve stejném frekvenčním pásmu umožní obsloužit dvojnásobný počet zákazníků při zachování stejných parametrů.

K základním vlastnostem DOCSIS 3.1 patří shlukování malých OFDM intervalů (se šířkou 20-50 kHz) do bloků spektra o šířce stovek MHz. Standard tak podporuje rychlosti

⁸⁹ Zpráva BEREC - „Next Generation Access – Implementation Issues and Wholesale Products“, strana č. 17, poznámka pod čarou č. 20.

do 10 Gbit/s pro stahování a 1-2 Gbit/s pro odesílání dat s nižšími odezvy než DOCSIS 3.0. K výhodám standardu DOCSIS 3.1 zároveň patří velikost instalačních nákladů – náklady na upgrade kabelové přípojky na DOCSIS 3.1 jsou oproti výstavbě FTTH levnější, což může přispívat k nárůstu významnosti tohoto typu připojení, jelikož se v současné době CATV poskytovatelům více vyplatí síť upgradovat, než investovat prostředky do výstavby nové optické sítě. V současné situaci dochází na evropském kontinentu k prvotním instalacím a zkušebním provozům, na území ČR pravděpodobně nebude standard DOCSIS 3.1 implementován před koncem časového vymezení tohoto trhu.

V rámci současného vymezení trhu včetně jeho časového vymezení není na základě zahraničních analýz⁹⁰, které zkoumaly možnosti velkoobchodní nabídky za použití standardu DOCSIS 3.1, předpoklad k realizaci velkoobchodního zpřístupnění sítě poskytovatele kabelového připojení (CATV sítě). Současné ani minulé verze standardů DOCSIS nebyly pro tyto účely navrženy, ale v případě existující poptávky především ze strany operátorů lze očekávat rozšíření standardu tak, aby umožňoval zpřístupnění. Vzhledem k velikosti českého trhu nelze očekávat, že by lokální operátoři vyvinuli v tomto směru dostatečnou iniciativu a rozšíření standardu tak bude záležet na poptávce významných mezinárodních operátorů.

Společnost UPC Česká republika, s.r.o. má k dispozici CMTS zařízení podporující DOCSIS 3.0 ve všech lokalitách, kde má pokrytí vlastní přístupovou sítí a investovala do jejich instalace významné ekonomické prostředky, které si vyžádají ekonomickou návratnost. Proto v době pro zpracování další analýzy tato společnost neuvažuje, že by přešla z CATV struktury na FTTH/B. To neplatí v případech, kdy společnost UPC Česká republika, s.r.o. je nucena rekonstruovat svoje sítě nebo vytváří nové sítě na „zelené louce“, kdy již instaluje výhradně optická vlákna.

Tato skutečnost svědčí o tom, že v současné době není přechod z CATV na jinou infrastrukturu pro operátora ekonomicky rentabilní, což dokazuje omezenou ekvivalenci přístupu CATV k základním vstupům, ale nezpochybňuje možný nepřímý vliv CATV na velkoobchodní trh.

Velkoobchodní fyzický přístup k sítím CATV na základě výše uvedených faktů Úřad nepovažuje na tomto trhu za substitut.

2.3.1.2.2 Možnosti zpřístupnění u bezdrátových sítí v licencovaném a nelicencovaném pásmu (WiFi a FWA)

Technologie WiFi využívá pro přístup ke koncovému uživateli sdílení datových toků jednotlivých uživatelů. U sítí WiFi je možnost zpřístupnění kmitočtového pásma značně omezená, a to zejména proto, že tyto služby jsou poskytovány v tzv. volných pásmech, tzn., že využívání kmitočtových pásem nevyžaduje vydání individuálního oprávnění a podléhá pouze všeobecnému oprávnění pro všechny operátory. Není proto možné zaručit ekvivalentní přístup (z hlediska kvality a spolehlivosti) k přístupu prostřednictvím základních vstupů, tedy účastnických kovových vedení a optických sítí (FTTH/B).

⁹⁰ Na základě studie „Options of wholesale access to Cable-TV networks with focus on VULA“

V případě rádiových sítí v licencovaných pásmech je možnost zpřístupnění také nereálné, neboť u sítí typu point-to-multipoint není možné zaručit kvalitu odpovídající základním vstupům a u sítí typu point-to-point Úřad ani neshledal jakýkoliv zájem o takové zpřístupnění, neboť v těchto případech se vyplatí realizovat takový spoj svým vlastním zařízením.

V současné chvíli Úřad připravuje aukci kmitočtů v pásmu 3,7 GHz, které jsou vhodné především pro pokrytí hustě osídlených oblastí některou z technologií LTE, WiFi atp. Časový harmonogram nadcházející aukce kmitočtů a podmínky jejich rozvojových kritérií⁹¹ naznačují, že nasazení těchto technologií nebude provedeno v rámci časového vymezení tohoto trhu. Technické parametry a možnosti velkoobchodního zpřístupnění zároveň závisí na konkrétní implementaci, kterou zvolí vítězové aukce kmitočtů, a nelze je tedy v současnou chvíli predikovat.

2.3.1.2.3 Možnosti zpřístupnění u mobilních sítí (LTE)

Maloobchodní širokopásmový přístup prostřednictvím mobilních sítí, tedy prostřednictvím rádiové přístupové sítě RAN se liší od přístupu prostřednictvím účastnických kovových vedení tím, že je realizován (rádiovým) bezdrátovým přístupem mezi základnovou stanicí eNode B a koncovým terminálem uživatele, který je realizován jako P2MP (Point-to-multipoint). Z architektury LTE sítě, především popisu procesů na fyzické vrstvě je zřejmé, že pro přenos datového toku v rádiové přístupové síti RAN (v LTE sítích označované též jako eUTRAN) směrem k uživateli nebo od uživatele se využívají časové okamžiky na subnosných vlnách, tzv. OFDMA symboly. To ve svém principu znamená, že se jedná o sdílený přístup v rámci přístupové sítě.

Umožnění velkoobchodního fyzického přístupu v LTE sítích, ekvivalentního k účastnickým kovovým vedením nebo sítím FTTH/B, je tak z technického hlediska prakticky nerealizovatelné. Z výše uvedeného popisu vyplývá, že v LTE přístupových sítích (eUTRAN) není možné jednoznačně fyzicky vyčlenit a zpřístupnit konkrétní přenosový prostředek (na rozdíl od účastnického kovového, nebo optického vedení). V případě přístupové sítě eUTRAN se jedná o OFDMA symboly, reprezentující sdílený přenosový prostředek v rámci přístupové sítě. Systém přidělování OFDMA symbolů jednotlivým účastníkům je řízen systémem dle jeho momentálního stavu, vytížení, stavu rádiového a geografického prostředí atd., a tedy není možné jeho vyčlenění pro použití jednotlivými účastníky. Není proto možné zaručit ekvivalentní přístup (z hlediska kvality a spolehlivosti) k přístupu prostřednictvím základních vstupů.

Velkoobchodní fyzický přístup k sítím LTE na základě výše uvedených faktů Úřad nepovažuje na tomto trhu za substitut.

⁹¹ síť na vydražených frekvencích musí být spuštěna do dvou let a do pěti let má být využíván celý rozsah přidělených kmitočtů

2.3.1.2.4 Možnosti využití pasivní infrastruktury a nenasvícených vláken jako dalšího substitutu k základním vstupům

V neposlední řadě se Úřad v rámci věcného vymezení zabýval pasivní infrastrukturou (jako například kabelovody a chráničkami) a nenasvícenými vlákny, z hlediska možné substituovatelnosti se základními vstupy, a tedy jejich zařazením do věcného vymezení trhu.

Podle názoru Úřadu chránička či kabelovod neslouží k přímému poskytování služby koncovému účastníkovi, ale výhradně k umístění aktivní (zejména optické) infrastruktury, skrze kterou lze následně službu koncovému uživateli nabídnout. Samotné využití pasivní infrastruktury nebo nenasvíceného vlákna, neumožní alternativnímu operátorovi poskytnutí vlastních služeb koncovému uživateli. Z pohledu možné substituovatelnosti se základními vstupy by alternativní operátor v takovém případě musel vybudovat vlastní infrastrukturu pro přenos signálu až ke koncovému uživateli, kterými jsou zejména účastnická kovová vedení nebo účastnické optické vedení, a další nezbytná technická zařízení.

V některých zemích jsou již tyto produkty dostupné a pasivní prvky sítě vlastníka dříve monopolní infrastruktury jsou využívány alternativními operátory pro rozmisťování svých aktivních technologií. Ke zpřístupnění v těchto zemích došlo převážně na základě uložení nápravných opatření, nebo jiných regulačních nástrojů, než jsou analýzy relevantních trhů. V ČR byla povinnost umožnit přístup k pasivní infrastruktuře sítě (kabelovody, chráničky) a k nenasvíceným vláknům uložena společnosti CETIN, jako podniku se SMP, na základě předchozí analýzy tohoto trhu (dříve označeného jako trh č. 4). Velkoobchodní referenční nabídka přístupu k pasivní infrastruktuře a nenasvícenému vláknům však bude v souladu s uloženými povinnostmi k dispozici až na konci února 2016.

Zpřístupnění pasivní infrastruktury pro alternativního operátora představuje vynaložení dalších dodatečných investic a časový prostor pro realizaci, což je překážkou pro substituci na straně poptávky. Nelze proto hovořit o realizaci přístupu ke koncovému uživateli prostřednictvím např. kabelovodů (chrániček nebo nenasvícených vláken) ve stejném smyslu jako prostřednictvím aktivní infrastruktury. Mnohem relevantnější je zvážení využití pasivní infrastruktury na trhu s vysoce kvalitním připojením, kde již může dávat tato cesta ekonomický smysl.

Pasivní infrastrukturu vhodnou pro využití při budování sítí elektronických komunikací vlastní nejen podnikatelé v elektronických komunikacích, ale i subjekty z jiných odvětví. Vzhledem k tomu, že v ČR v současnosti neexistuje registr pasivní infrastruktury a vzhledem ke svěřené působnosti Úřadu s možností sbírat údaje pouze od podnikatelů elektronických komunikací, je v současné době nemožné zmapovat veškerou pasivní infrastrukturu na území ČR vhodnou pro sdílení při budování nových přístupových sítí elektronických komunikací. V rámci analýzy tohoto relevantního trhu se Úřad zaměřil zejména na pasivní infrastrukturu vlastníka nejrozsáhlejší přístupové sítě v ČR, společnost CETIN. K výše uvedenému je vhodné dodat, že v ČR dochází v současné době k implementaci Směrnice Evropského parlamentu a Rady o opatřeních ke snížení nákladů na budování vysokorychlostních sítí elektronických komunikací (2014/61/EU ze dne 15. května 2014), která s sebou nese zavedení jednotného informačního místa včetně podmínek a pravidel pro umožnění přístupu k této pasivní infrastruktuře podnikatelům v elektronických komunikacích. Implementaci této směrnice má v gesci Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR. ČR by v souladu s článkem 4, odst. 3 této směrnice měla zajistit, aby byl soubor minimálních informací o pasivní

infrastrukturu zpřístupněn oprávněným subjektům prostřednictvím jednotného informačního místa, a to podle projednávaného návrhu zákona o opatřeních ke snížení nákladů na zavádění vysokorychlostních sítí elektronických komunikací a o změně některých souvisejících zákonů od 1. července 2017.

Úřad na základě dostupných údajů konstatuje (data o této infrastruktuře nejsou součástí elektronického sběru dat), že vlastnictví v celém rozsahu přístupových vedení, tzn. vlastnictví chrániček nebo kabelovodů na celé trase mezi hlavním rozvodem a koncovým uživatelem, společností CETIN, je významně omezené a velmi málo zastoupené. Navíc počet takovýchto chrániček či kabelovodů není dostatečný natolik, aby vedl k jejich zahrnutí do věcného vymezení, coby substitutu k účastnickým kovovým vedením a optickým vláknům.

Úřad dále uvádí, že přístup k pasivní infrastruktuře, zejména ke kabelovodům či jejich sdílení (duct sharing) umožňuje snazší budování aktivní infrastruktury – v současné době optických přístupových (NGA) sítí, než v případě budování aktivní infrastruktury s nutností výkopových prací. Také proto jej zmiňuje Komise ve svém Doporučení o relevantních trzích jako jedno z možných nápravných opatření pro trh č. 3a. V žádném případě jej ale Komise nezařazuje do věcného vymezení tohoto trhu, ale uvádí možnost uložení povinnosti přístupu také pro pasivní prvky infrastruktury. Úřad se touto problematikou bude zabývat až ve fázi hodnocení samostatné významné tržní síly v rámci ukládání nápravných opatření.

Velkoobchodní přístup k pasivní infrastruktuře Úřad nepovažuje za substitut.

2.3.1.2.5 Nepřímé vlivy

Úřad při vyhodnocování nepřímých vlivů vycházel z faktu, že se struktura trhu a konkurenční podmínky významně neliší (viz. kapitoly územního vymezení pro maloobchodní a velkoobchodní trh). Pro posuzování nepřímých vlivů Evropská komise ve svých vyjádřeních k analýzám relevantních trhů provedených jinými regulátory připouští možnost jejich posouzení jak v rámci věcného vymezení trhu, tak i ve fázi hledání SMP (tedy v rámci jednoho z kritérií svědčících o existenci SMP). Pokud se národní regulační orgán rozhodne pro zohlednění nepřímých vlivů již při věcném vymezení velkoobchodního trhu, měl by tento přístup být národními regulačními orgány odůvodněn na základě aplikace SSNIP testu, přičemž k jeho prokázání požaduje Evropská komise splnění třech podmínek⁹².

Úřad se rozhodl nepřímé vlivy zohlednit až ve fázi hledání SMP a případně, prokážou-li se, při ukládání nápravných opatření.

2.3.1.2.6 Závěr ke zkoumání zastupitelnosti z hlediska možných substitutů na velkoobchodním trhu širokopásmového přístupu

Na základě výše uvedených skutečností Úřad považuje za součást věcného vymezení tohoto relevantního trhu pouze infrastrukturu základních vstupů, tedy účastnická kovová vedení (xDSL vč. FTTC) a optická vlákna (FTTH/B). S ohledem na funkční omezení zpřístupnění prostřednictvím Wi-Fi, jak je uvedeno v kap. 2.3.1.2.2 dospěl Úřad k závěru,

⁹² Podmínky lze nalézt v řadě připomínek Komise k analýzám jednotlivých států, např. nizozemské analýze z roku 2005 ([NL/2005/0281](#)), britské z roku 2007 ([UK/2007/0733](#)) nebo finské z roku 2009 ([FI/2009/0900](#)). Uvedeny jsou i v dokumentu BEREC Report on Self supply z března 2010 ([BoR \(10\) 09](#)).

že by konkurenční tlak vyvíjený touto platformou nebyl po dobu platnosti analýzy u služeb zpřístupnění dostatečný a odůvodňoval tak zahrnutí Wi-Fi přístupů do vymezení relevantního trhu. Vzhledem k omezenému územnímu pokrytí sítěmi CATV nedospěl Úřad k závěru, že by tato platforma mohla vyvíjet dostatečně silný konkurenční tlak u služeb zpřístupnění, aby bylo odůvodněno zahrnutí CATV přístupů do vymezení velkoobchodního relevantního trhu, a to s ohledem na vymezení celonárodního trhu.

Zároveň však Úřad konstatuje, že nevylučuje možný nepřímý vliv přístupu prostřednictvím sítí kabelové televize (CATV), WiFi sítí a „nomádních“ služeb širokopásmového přístupu poskytovaných prostřednictvím mobilních sítí na zkoumání existence podniku se samostatnou významnou tržní silou (SMP).

2.3.2 Územní vymezení

Cílem územního (geografického) vymezení trhů je zjistit, zda konkurenční podmínky na velkoobchodním trhu č. 3a na území celé České republiky jsou natolik homogenní, že umožňují definovat jeden celonárodní trh, nebo zda se na trhu nachází oblasti, v nichž se konkurenční podmínky natolik liší, že je zapotřebí přistoupit k územní segmentaci. Úřad proto provedl předběžnou analýzu homogeneity podmínek na území ČR. Pro geografické členění velkoobchodního trhu platí identické podmínky, jako v případě geografického vymezení maloobchodního trhu včetně východisek ze stanovisek BEREC.

2.3.2.1 Předběžná analýza homogeneity podmínek na území ČR

Pro určení, zda je trh geograficky homogenní, Úřad provedl předběžný test sestávající z níže uvedených zkoumání. Pokud by tato úvodní analýza indikovala nestejně podmínky v jednotlivých oblastech, bylo by nutné provést detailní analýzu, jejímž výsledkem by bylo stanovení geografických oblastí.

2.3.2.1.1 Hypoteticko-monopolistický test

Úřad se domnívá, že praktické obtíže spojené s provedením testu, jakož i pravděpodobně ne zcela vypovídající výsledky, jsou dostatečným důvodem, proč SSNIP test v rámci územního vymezení v praxi neprovádět ani pro velkoobchodní trh a proč je vhodné soustředit se na níže uvedená kritéria.

2.3.2.1.2 Hodnocení homogeneity konkurenčního prostředí

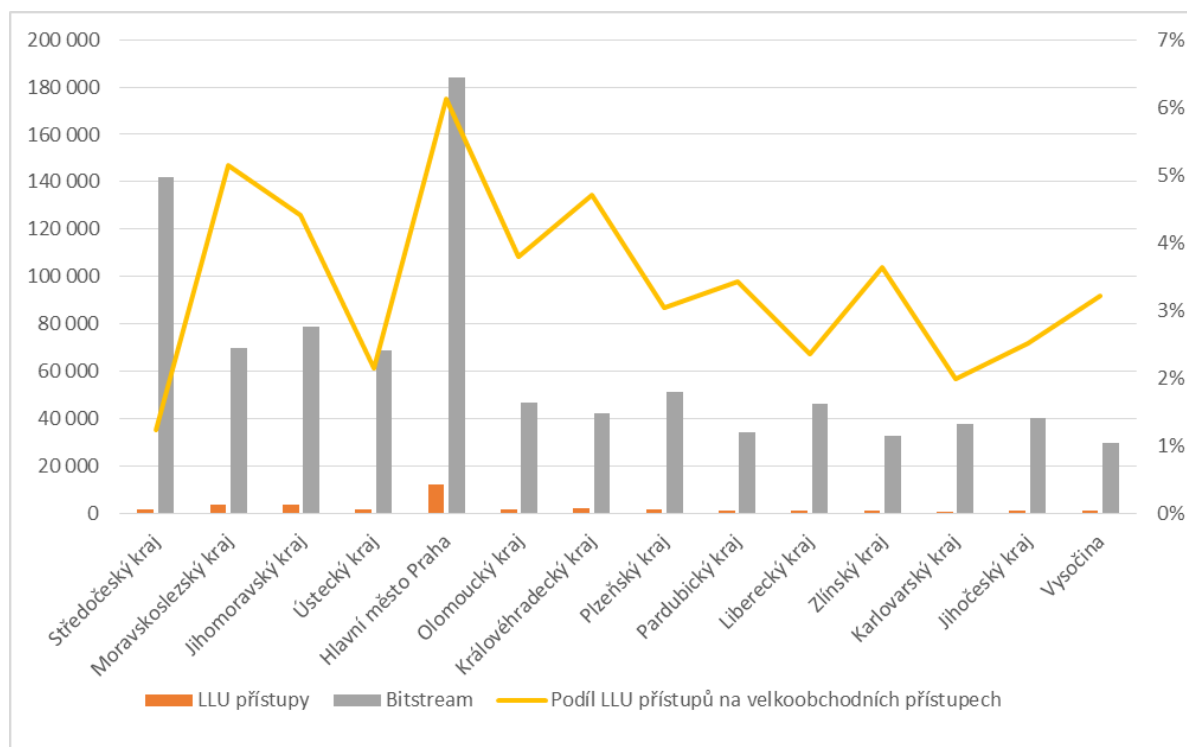
2.3.2.1.2.1 Pokrytí alternativními sítěmi a jejich tržní podíly

Pro účely zjištění míry pokrytí jednotlivými druhy sítí byla využita dostupná data maloobchodního trhu, která uvádí počty aktivních přístupů a počty celkových přípojek. Zároveň úřad provedl analýzu velkoobchodních nabídek jednotlivých poskytovatelů pro identifikované základní vstupy xDSL a FTTH/B.

Na sítích typu xDSL poskytuje velkoobchodní nabídku hlavně společnost CETIN. Tyto sítě jsou na základě údajů z maloobchodního trhu dostupné na 98 % vedení pevných linek (účastnických kovových vedeních) a v 5 928 obcích, tj. na území 95,2 % všech obcí (97 % území, 114 % domácností a 99 % obyvatel České republiky). Počet aktivních přístupů xDSL v roce 2015 dosahoval 941 tisíc. Na velkoobchodní úrovni dochází v současné době k zpřístupňování xDSL služeb pomocí zpřístupnění účastnického vedení - LLU (trh č. 3a)

a přístupu k datovému toku - bitstreamu (trh č. 3b). Přičemž 96,3 % všech přístupů na velkoobchodním trhu je realizováno jako bitstream a pouhé 3,7 % jako LLU.

Graf č. 25: Velkoobchodní xDSL přístupy společnosti CETIN (zahrnuje jak zpřístupnění vedení tak přístup k datovému toku)

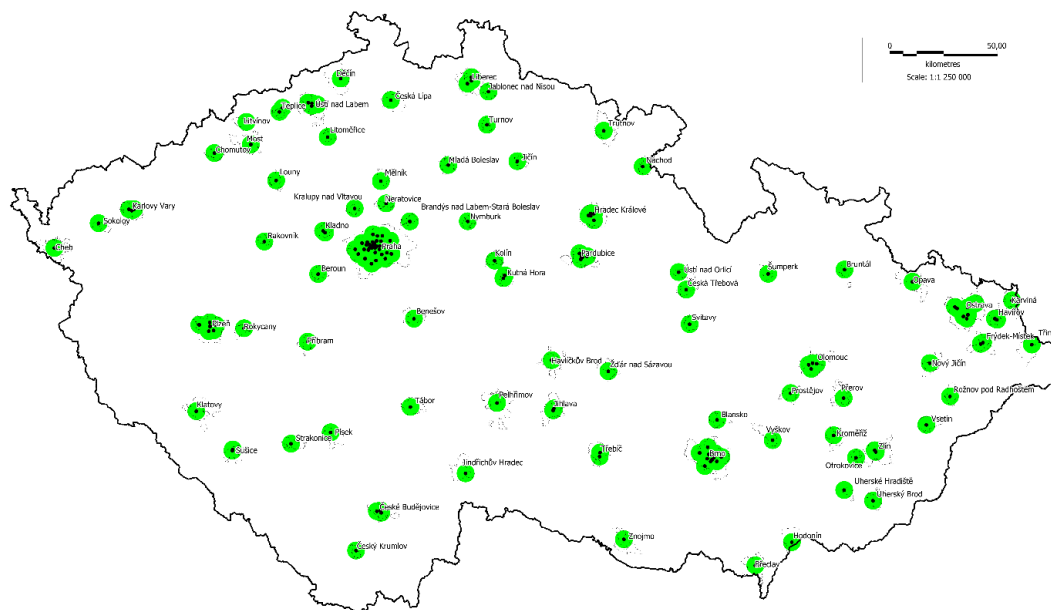

Zdroj: ČTÚ, 2016

Pozn.: Graf byl vytvořen na základě vyžádaných geografických údajů o zpřístupněných vedeních v kolokačních lokalitách od společnosti CETIN a geografických dat z pravidelného sběru prováděného Úřadem o xDSL přístupech pro jednotlivé operátory (Úřad abstrahuje od možnosti poskytování xDSL na vlastní infrastrukturu mimo společnost CETIN). Ukazatel Podíl LLU přístupů na velkoobchodních přístupech byl vypočten na základě podílu LLU přístupů k celkovému počtu velkoobchodních přístupů xDSL (LLU + bitstream).

Graf č. 25 zobrazuje velkoobchodní xDSL přístupy společnosti CETIN v členění na kraje, ze kterého je patrné, že nejvíce LLU přístupů je realizováno v Praze a v Moravskoslezském kraji. Nejvíce velkoobchodních přístupů k datovému toku je uskutečněno v Praze a Středočeském kraji. Naopak nejméně LLU i bitstream přístupů je možné spatřit v Karlovarském, Jihočeském kraji a v kraji Vysočina. Ve všech regionech využívají alternativní operátoři převážně bitstream, jelikož zde nedisponují vlastní infrastrukturou. Rozsáhlá infrastruktura alternativních operátorů na území Hlavního města Prahy spolu s vysokou koncentrací obyvatel a podniků tak dává opodstatnění vyššímu počtu využití LLU oproti ostatním krajům.

Obr. č. 20: Kolokované ústředny (HOST/RSU) společnosti CETIN alternativními operátory k 1. 11. 2015

Zdroj: ČTÚ, 2015

Obr. č. 20 doplňuje pohled na využití zpřístupnění účastnického vedení/úseků účastnického vedení prostřednictvím LLU/SLU o konkrétní umístění kolokovaných ústředěn na základě dat společnosti CETIN. Celkem je na těchto ústřednách zpřístupněno cca 33 tisíc účastnických kovových vedení.

FTTH/B přístupy jsou většinou realizovány lokálně působícími operátory, kteří jsou koncentrováni zpravidla jen do větších měst. Toto tvrzení potvrzuje pohled na přípojky největších poskytovatelů FTTH/B přístupů (společnosti PODA a.s., SMART Comp. a.s. a RIO Media s.r.o.), které působí pouze ve specifických regionech České republiky (např. Praha, Brno, Jihočeský nebo Olomoucký kraj) a pokrývají hlavně velké obce. Přístupy jsou ale realizovány převážně formou samozásobení, kde lokální operátoři poskytují neveřejnou velkoobchodní nabídku v malém rozsahu a s lokálním omezením. Nabídka na zpřístupnění účastnického optického vedení byla v prvním pololetí 2016 společností CETIN zveřejněna. Úřad v současné době nemá k dispozici informace o využití této nabídky velkoobchodními odběrateli služeb společnosti CETIN. Dle dostupných informací společnost CETIN nebyla doposud oslovena ze strany operátorů s žádostí o ad hoc zpřístupnění optického účastnického vedení. Úřad nemá k dispozici ani informace o velkoobchodním zpřístupnění jiných alternativních operátorů v optických sítích (FTTH/B), zároveň ale lze předpokládat, že počet těchto přístupů nebude významný, protože tyto služby poskytují primárně lokálně vertikálně integrovaní operátoři na základě samozásobení a na realizaci takovýchto velkoobchodních nabídek se převážně nezaměřují. Do budoucna lze ovšem očekávat, že vlivem zvýšených nároků na rychlost připojení, zejména v souvislosti se zvětšujícím se využíváním cloudových služeb a s nárůstem obsahu multimédií s vysokou kvalitou, bude význam sítí FTTH/B růst.

Jediným velkoobchodním poskytovatelem působícím na celém území České republiky je tak společnost CETIN, která pro poskytování velkoobchodních služeb využívá zejména přístupovou síť využívající účastnických kovových vedení (xDSL síť v kombinaci

s vysunutými DSLAM – scénář FTTC). Přístupovou síť využívající optických účastnických vedení (síť FTTH/B) společnost CETIN v současné době vlastní jen v omezené míře.

Homogenní nabídka služeb společnosti CETIN pro technologie, na kterých je možné zpřístupnění, na celém území je indikátorem pro zvolení jednotného geografického trhu na velkoobchodní úrovni. Na tomto místě je třeba připomenout, že podle stanoviska⁹³ BEREC samotný fakt, že dominantní operátor v jedné lokalitě soupeří s operátorem A a v jiné lokalitě s operátorem B, tj. že operátoři spolu nesoupeří na celém území, není důvodem pro definici separátních trhů. Pro stanovení geografického členění je zapotřebí zkoumat tržní podmínky, tedy zejména intenzitu a způsob konkurenčního soupeření, nikoli identitu jednotlivých hráčů. Na základě provedeného zkoumání je Úřad přesvědčen, že velkoobchodní intenzita konkurenčního soupeření je z pohledu dostupnosti alternativ na celém území přibližně stejná. Na území České republiky existuje velkoobchodní nabídka prostřednictvím technologie xDSL s téměř celonárodním pokrytím, přičemž alternativní velkoobchodní nabídka je omezena a dostupná pouze lokálně nejčastěji skrze technologii FTTH/B (nabízena malým množstvím poskytovatelů).

2.3.2.1.2.2 Ceny uplatňované společností CETIN a alternativními operátory

Společnost CETIN na českém trhu uplatňuje u technologie xDSL na velkoobchodním trhu jednotnou ceníkovou cenu vycházející z referenčních nabídek.

Velkoobchodní nabídky ostatních provozovatelů xDSL a FTTH/B sítí (technologie WiFi a CATV v současnosti neumožňují velkoobchodní zpřístupnění) jsou individuální, převážně neveřejné, a z důvodu nízké velikosti tržního podílu ostatních poskytovatelů, Úřad nepřistoupil k jejich detailnímu vyhodnocení.

BEREC konstatuje⁹⁴, že rozdílnost cen dominantního operátora na velkoobchodním trhu na různých částech území je silným indikátorem rozdílnosti konkurenčního prostředí (nebylo by tomu tak pouze v případě, kdy by existovaly významné nákladové rozdíly mezi různými oblastmi). V opačném případě lze primárně předpokládat, že celá oblast působení dominantního operátora je pravděpodobně jedním trhem. Jistým indikátorem opaku tohoto předpokladu by mohly být lokálně odlišné ceny konkurentů. Ze získaných údajů ovšem nelze vyvodit, že by v některé z lokalit byla významně jiná úroveň konkurence. Z dostupných informací lze obecně říci, že operátoři v ČR zachovávají jednotnou cenu napříč územím jejich působnosti i přes případnou vyšší kapitálovou náročnost výstavby připojení v konkrétních lokalitách.

2.3.2.1.2.3 Rozdíly v charakteristikách produktů napříč územím

Dalším z kritérií posuzovaných v rámci předběžného hodnocení geografické segmentace je charakteristika nabídky služeb v různých částech ČR. V případě, že by se kvalita ve formě rychlosti připojení nebo jeho spolehlivosti mezi regiony významně lišila, lze soudit, že konkurenční prostředí se na jednotlivých částech území liší.

⁹³ BEREC Common Position on geographical aspects of market analysis (definition and remedies), strana 30, bod 132

⁹⁴ BEREC Common Position on geographical aspects of market analysis (definition and remedies), strana 27, bod 116

Z provedeného zkoumání vyplývá, že společnost CETIN nabízí na velkoobchodním trhu stejné služby ve všech jím nabízených lokalitách. Je třeba zdůraznit, že nabídka těchto služeb je jednotná v nominálním pojetí, reálně dostupná kvalita se oblastně liší, ale tyto odlišnosti jsou způsobené technologickými možnostmi, a nikoli rozdílnou mírou konkurence (u xDSL zejména délkou kovového vedení poslední míle), což je identické, jak u maloobchodního, tak u velkoobchodního trhu. Dále je třeba zdůraznit, že společnost CETIN v posledních letech investuje prostředky do srovnání těchto rozdílů pomocí vylepšování technických parametrů sítě.

Společnost CETIN v následujícím období do zpracování další analýzy předpokládá, že dojde k případné selektivní výstavbě optických sítí v oblastech s vysokou koncentrací zákazníků, požadujících širokopásmové služby. Tato nová strategie výstavby DSLAMů („street cabinetů“) ve vytipovaných lokalitách, v nichž lze očekávat dostatečnou poptávku zákazníků po službách VDSL a odhaduje vybudování cca **Obchodní tajemství** DSLAMů v následujících letech nad rámec současných **Obchodní tajemství**. Společnost CETIN dále předpokládá, že v následujících letech bude investovat prostředky do technologií VDSL2, VDSL3, vectoringu, technologie G.fast a mobilních sítí. Tyto technologie mohou přímo působit na rozvoj velkoobchodního trhu, ale nelze očekávat, že by u nich docházelo k heterogennímu nasazení na území ČR.

2.3.2.2 Závěr územního vymezení

Z provedeného zkoumání trhu vyplývá, že konkurenční podmínky velkoobchodního trhu na území České republiky jsou dlouhodobě homogenní a stabilní. Velkoobchodní trh je charakteristický jedním dominantním operátorem na trhu, který na celém území aplikuje jednotnou cenu. Úřad se domnívá, že v praxi není možné za geografické trhy stanovit jednotlivé obce. Důvodem pro nesouhlas s tímto členěním je, že i v rámci samotných obcí mohou být velké rozdíly v dostupnosti a logicky tedy i ve velkoobchodní nabídce, která je navíc možná pouze u technologií xDSL a FTTH/B. Dalším faktorem zastávajícím myšlenku homogenního konkurenčního prostředí je zjištění, že ceny základních připojení jsou v rámci celé ČR více či méně jednotné. Úřad zároveň vnímá, že i při definování České republiky jako jednotného trhu, lze pro některé výjimečné případy aplikovat geograficky odlišná nápravná opatření.⁹⁵

Z těchto důvodů Úřad vymezuje jediný geografický trh na území celé ČR. Toto nastavení by do budoucna ovšem mohlo změnit zavádění sítí NGA v rámci připravovaného programu podpory, u kterého není v současnosti možné predikovat cenové dopady v souvislosti s možným rozšířením kvality dostupných služeb. Zároveň není doposud známo, jakých oblastí se bude zavádění sítí NGA přímo dotýkat.

2.3.3 Časové vymezení

Konkurenční prostředí velkoobchodního trhu v České republice je v posledních letech stabilní. Úřad neočekává, že by u těchto technologií došlo v blízké budoucnosti k podstatné změně tržní nabídky, tržních podílů a úrovně konkurence.

⁹⁵ EUROPEAN COMMISSION – Implementation of the EU regulatory framework for electronic communication - 2015

Zásadní vliv na časové vymezení by mohlo mít budování sítí NGA (Next Generation Access) s podporou z Operačního programu Podnikání a inovace. Tyto nové sítě by mohly významným způsobem ovlivnit nabídku, kdy patrně umožní v některých oblastech nabídnout parametry služby, které v současnosti lze ekonomicky realizovat pouze problematicky. Lze předpokládat, že podmínky Operačního programu budou vyžadovat jako součást vybudování těchto sítí také nabídku velkoobchodních přístupů. V případě budování sítí by tedy došlo ke zvýšení reálné velkoobchodní nabídky na trhu velkoobchodních služeb s místním přístupem v konkrétních nově pokrytých lokalitách. Úřad bude tedy tuto situaci na trhu sledovat a případně přistoupí k dalším aktivitám (např. k nové analýze trhu) dle aktuálního stavu.

Vzhledem k výše popsaným vlivům podrobí Úřad relevantní trh nové analýze do tří let od uplatnění nápravných opatření spolu s analýzou relevantního trhu č. 3b.

3 Analýza relevantního trhu

3.1 Zkoumání samostatné významné tržní síly

Při zkoumání samostatné významné tržní síly (zejména tržních podílů) bral Úřad v úvahu zejména aktivní přípojky, na kterých jsou poskytovány jak velkoobchodní přístupy k datovému toku a zpřístupněné účastnické vedení společností CETIN, tak i samozásobení ostatních operátorů (maloobchodní služby přístupu k síti Internet prostřednictvím sítí FTTH/B), které dle věcného vymezení velkoobchodního trhu do tohoto trhu spadají.

V následujících grafech jsou velkoobchodní přístupy společnosti CETIN uvedeny v rozdělení na:

- přístupy prostřednictvím účastnických kovových vedení vedoucích z hlavního rozvodu na ústřednách typu RSU a HOST, které zahrnují také zpřístupněná účastnická vedení (Kovové vedení – CETIN),
- přístupy prostřednictvím účastnických kovových vedení vedoucích z pouličního rozvaděče – street cabinetu, který je s ústřednou typu RSU a HOST propojený optickým vláknem (FTTC – CETIN),
- velkoobchodní přístupy společnosti CETIN prostřednictvím její přístupové optické sítě typu FTTH (FTTH – CETIN),

Mimo aktivních přípojek, Úřad vyhodnotil i situaci na trhu podle počtu disponibilních přípojek, na kterých jsou buď aktivně nabízeny, nebo které umožňují poskytování služby přístupu k datovému toku, služby zpřístupnění a služby přístupu k síti Internet.

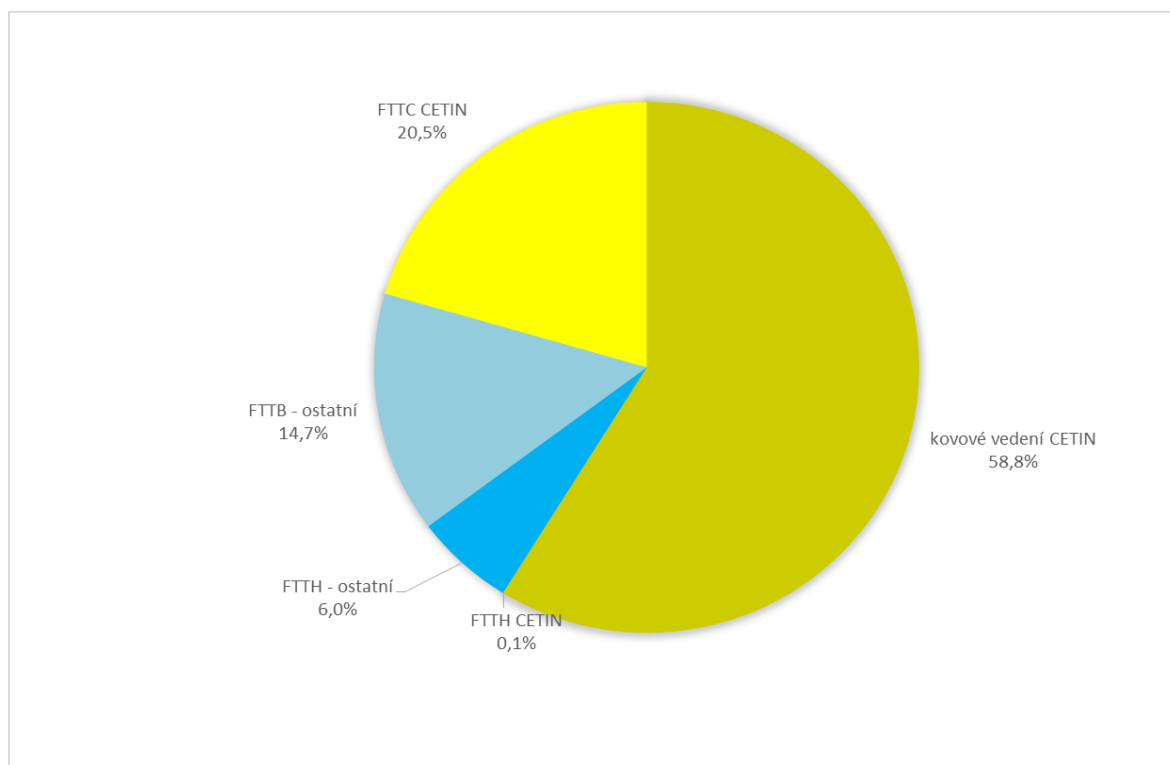
3.1.1 Velikost a vývoj tržního podílu

Na vymezeném trhu působí v současné době zejména společnost CETIN (jejíž síť je tvořena téměř výhradně účastnickými kovovými vedeními – xDSL síť vč. FTTC). Dále na tomto trhu působí společnosti, které vlastní síť optických vláken – FTTH a FTTB (často spolu s bezdrátovou sítí WiFi). Mezi ně patří například společnosti PODA a.s., SMART Comp. a.s., RIO Media a.s. a STARNET, s.r.o. Společnost T-Mobile Czech Republic a.s. na tomto trhu působí jako vlastník optických sítí a také jako odběratel služeb zpřístupnění účastnických kovových vedení.

Společnost CETIN k 31. 12. 2015 v rámci ESD vykázala pokrytí sítí účastnických kovových vedení s možností poskytování širokopásmového přístupu na cca 114 % domácností v ČR, zatímco optickou sítí FTTH v současné době vlastní ve velmi omezeném rozsahu (pokrytí nižší než 0,1 %). Pokrytí optických sítí FTTH a FTTB ostatních společností k 31. 12. 2015 činilo cca 28,6 % všech domácností ČR. Což znamená, že podíl společnosti CETIN na trhu velkoobchodního fyzického přístupu tvořený účastnickými kovovými vedeními je více než čtyřnásobný než u ostatních společností vlastní optické sítě. Tuto skutečnost dokládá Graf č. 26, který ukazuje tržní podíl, vyjádřený podle počtu disponibilních kovových a optických účastnických vedení, společnosti CETIN na tomto relevantním trhu.

V tomto případě (jelikož se jedná o velkoobchodní trh služeb s místním fyzickým či virtuálním přístupem) spadají do tržního podílu společnosti CETIN všechna jí vlastněná účastnická vedení bez ohledu na to, zdali na nich nabízí služby sama, nebo jiná společnost díky jejím velkoobchodním nabídkám zpřístupnění účastnických vedení.

Graf č. 26: Tržní podíl společnosti CETIN a ostatních poskytovatelů (technologií) zařazených na velkoobchodní trh podle počtu disponibilních přípojek k 31. 12. 2015

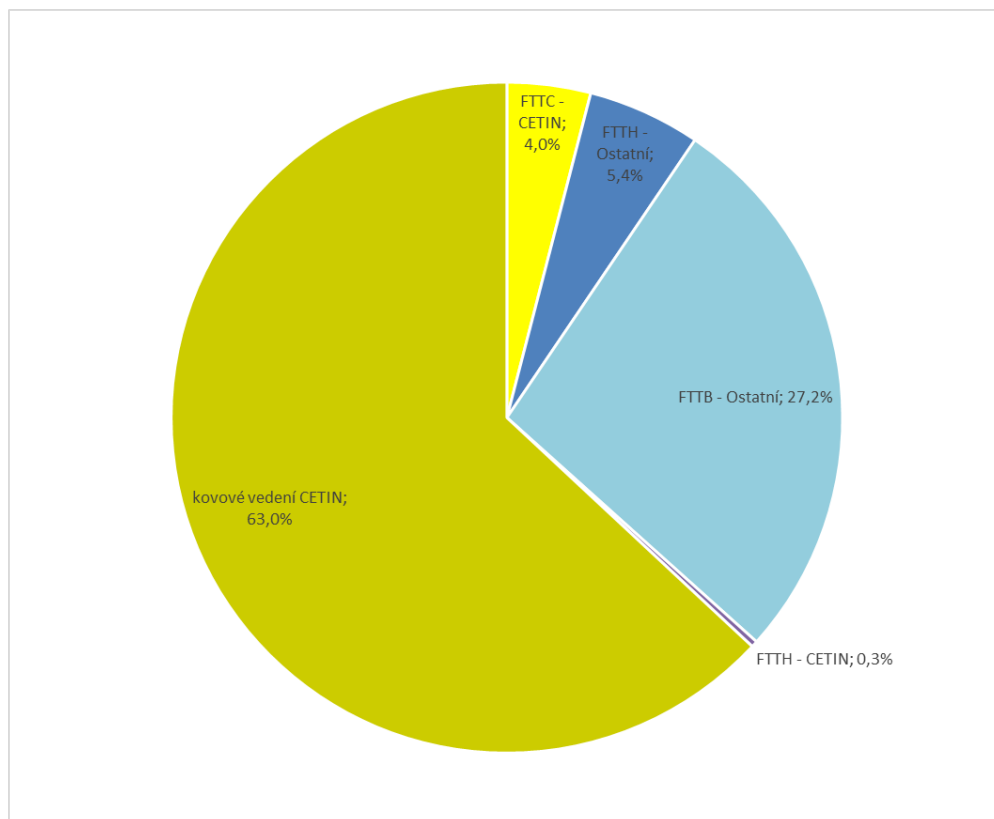
Zdroj: ČTÚ, 2016

V tomto případě činí podíl společnosti CETIN více než 75 %, a to konkrétně 79,4 %, což samo o sobě svědčí o existenci samostatné významné tržní síly.

Pro úplnost Úřad uvádí také tržní podíly na velkoobchodním trhu vyjádřené podle počtu poskytnutých širokopásmových přístupů. Oproti předchozímu grafu jde zejména o to, že tento graf nezahrnuje přípojky (vedení), na kterých není poskytovaná v současné době služba širokopásmového přístupu nebo zpřístupnění. Úřad zde tyto podíly uvádí z důvodu

„propojení“ s analýzou relevantního trhu č. 3b. Tento graf tak nejvíce vypovídá o úrovni konkurence na zkoumaném relevantním trhu.

Graf č. 27: Tržní podíl společnosti CETIN a ostatních poskytovatelů (technologií) zařazených na velkoobchodní trh podle počtu poskytnutých širokopásmových přístupů k 31. 12. 2015

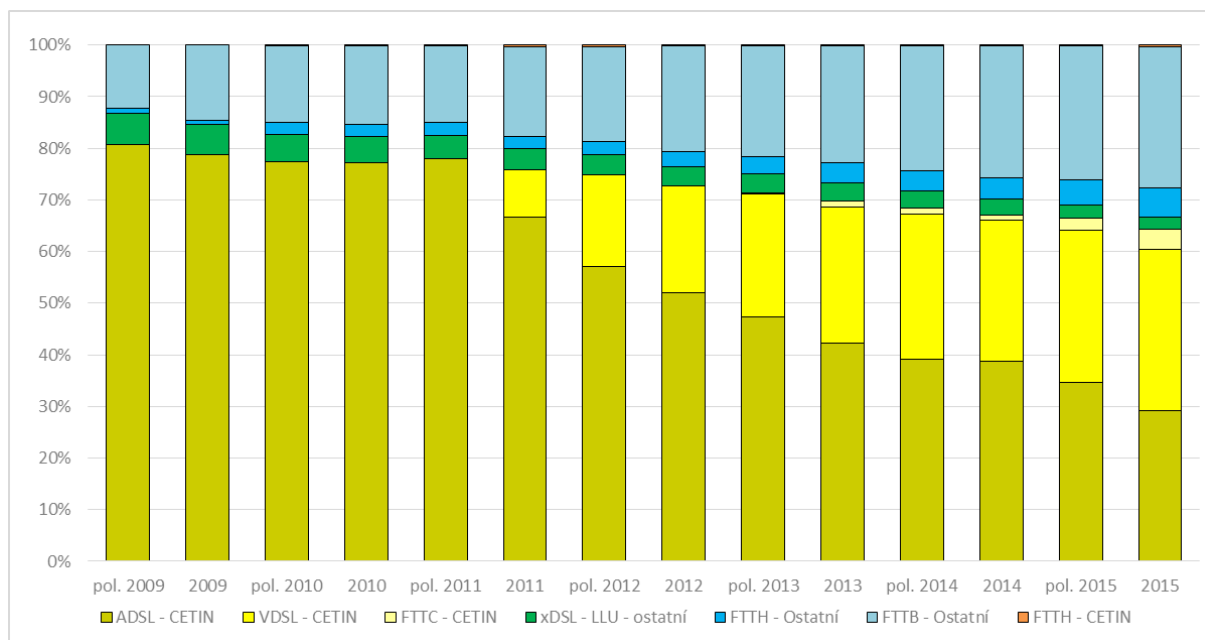

Zdroj: ČTÚ, 2016

V tomto případě (jelikož se jedná o velkoobchodní trh služeb s místním fyzickým či virtuálním přístupem) spadají do tržního podílu společnosti CETIN oproti tržnímu podílu uvedenému v analýze relevantního trhu č. 3b také služby širokopásmového přístupu na bázi zpřístupnění účastnických vedení (kategorie LLU), neboť se jedná o vedení ve vlastnictví této společnosti. Vzhledem k tomu, že LLU je v ČR využíváno v omezené míře a podíl kategorie LLU činí na relevantním trhu č. 3b pouze cca 2,4 %, je rozdíl tržního podílu společnosti CETIN na tomto relevantním trhu (vyjádřeném v počtu širokopásmových přístupů) oproti relevantnímu trhu č. 3b zanedbatelný. Tržní podíl společnosti CETIN dle počtu širokopásmových přístupů k 31. 12. 2015 činil souhrnně 67,3 %.

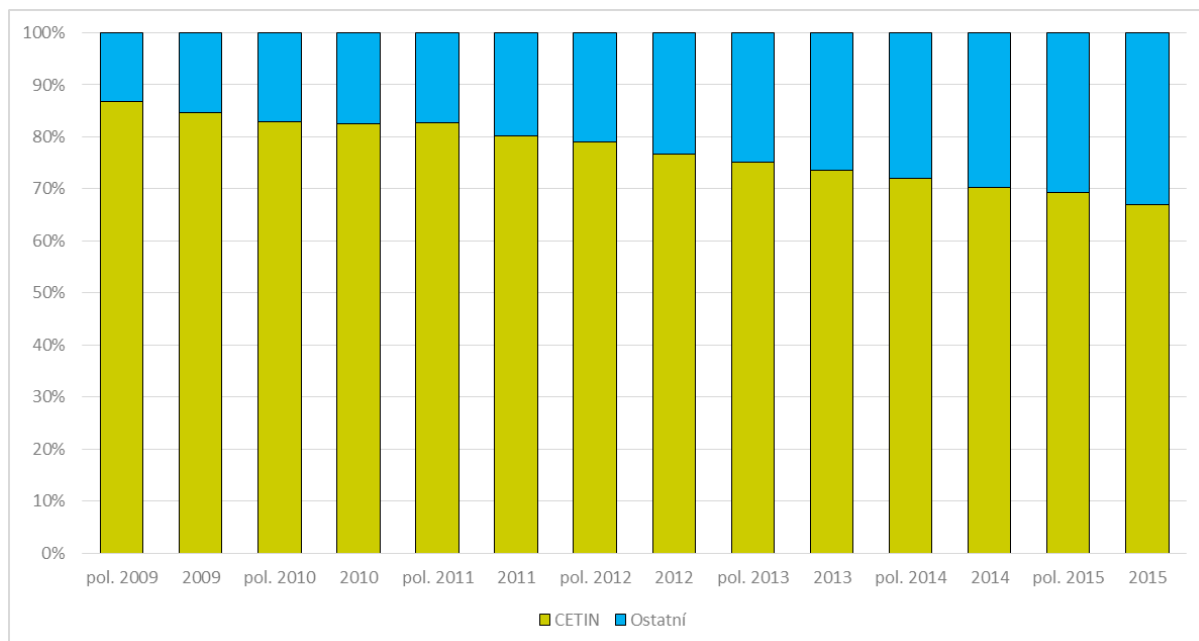
Nižší podíl společnosti CETIN vyjádřený podle počtu širokopásmových přístupů je oproti podílu vyjádřeného podle počtu disponibilních přípojek nižší z toho důvodu, že společnost CETIN vlastní vedení téměř po celé ČR, zatímco ostatní společnosti vlastní optické sítě především v hustě obydlených oblastech, kde je vyšší koncentrace poptávky po službách širokopásmového přístupu. Důvodem je také skutečnost, že ostatní společnosti budují své sítě „ad hoc“ podle potřeb zákazníka. Společnost CETIN tak vlastní v daleko větší míře přípojky, na kterých není poskytována služba širokopásmového přístupu k síti Internet.

Graf č. 28: Vývoj tržního podílu společnosti CETIN a ostatních poskytovatelů (technologií) zařazených na velkoobchodní trh podle počtu poskytnutých širokopásmových přístupů

Zdroj: ČTÚ, 2016

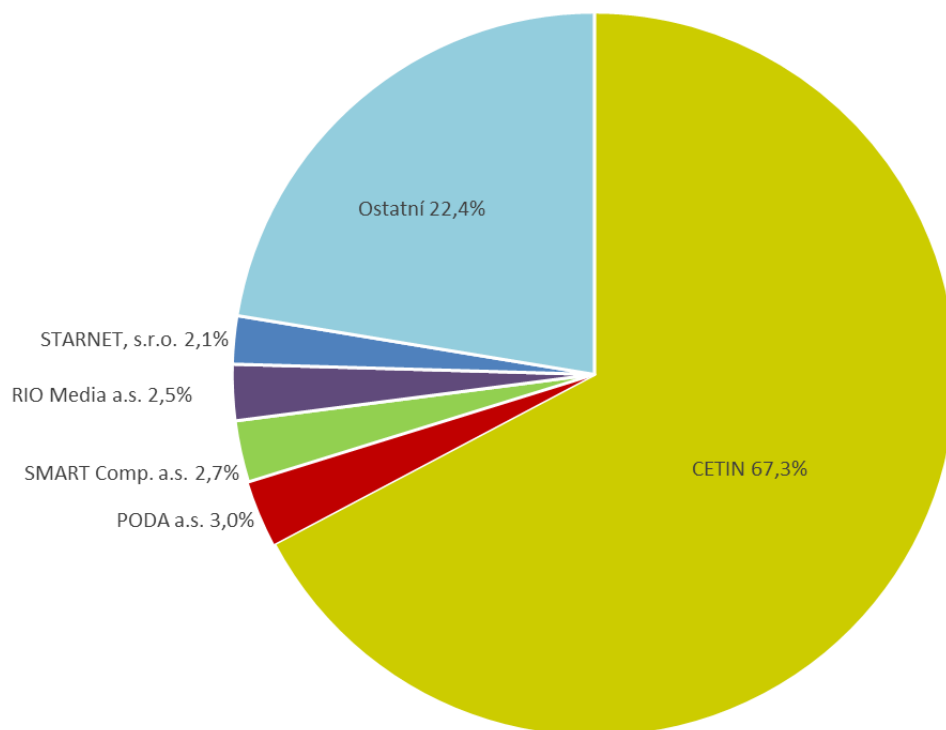
Graf č. 29: Vývoj tržního podílu CETIN a ostatních poskytovatelů (technologií) zařazených na velkoobchodní trh podle počtu poskytnutých širokopásmových přístupů

Zdroj: ČTÚ, 2016

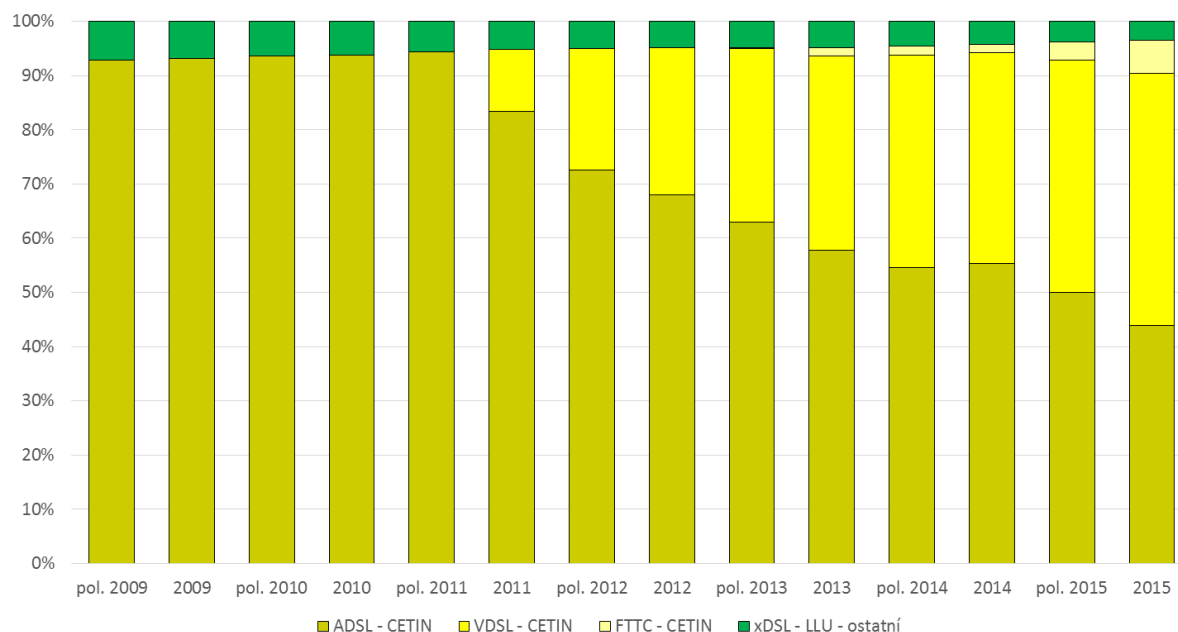
Z výše uvedených grafů vyplývá skutečnost, že tržní podíl na předmětném velkoobchodním trhu společnosti CETIN i přes kontinuální mírný pokles, způsobený vlivem alternativních poskytovatelů FTTH/B přístupů, je trvale vyšší než 60 % (konkrétně 67,3 % k 31. 12. 2015), což významně indikuje, že na daném velkoobchodním trhu existuje společnost se samostatnou významnou tržní silou.

Graf č. 30: Tržní podíl společnosti CETIN a ostatních poskytovatelů zařazených na velkoobchodní trh podle počtu poskytnutých širokopásmových přístupů k 31. 12. 2015

Zdroj: ČTÚ, 2016

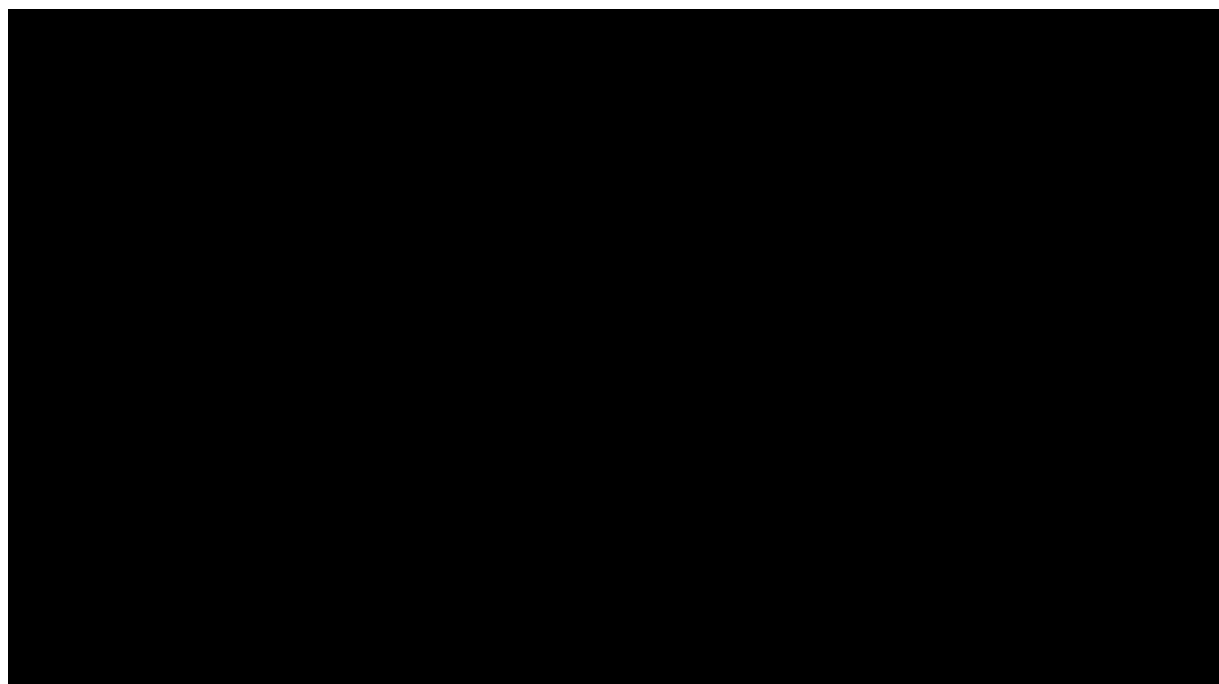
Graf č. 31: Vývoj tržního podílu společnosti CETIN na části velkoobchodního trhu širokopásmového přístupu s xDSL přístupy

Zdroj: ČTÚ, 2016

Graf č. 31 zobrazující velkoobchodní širokopásmové přístupy společnosti CETIN (prostřednictvím xDSL) a počet širokopásmových přístupů prostřednictvím zpřístupněných účastnických vedení (kategorie xDSL – LLU – ostatní) vypovídá o stále klesajícím tržním podílu širokopásmových přístupů prostřednictvím zpřístupněných účastnických vedení v ČR.

Graf č. 32: Vývoj počtu poskytnutých širokopásmových přístupů prostřednictvím xDSL sítě společnosti CETIN (prostřednictvím přístupu k datovému toku a prostřednictvím zpřístupněných účastnických kovových vedení)

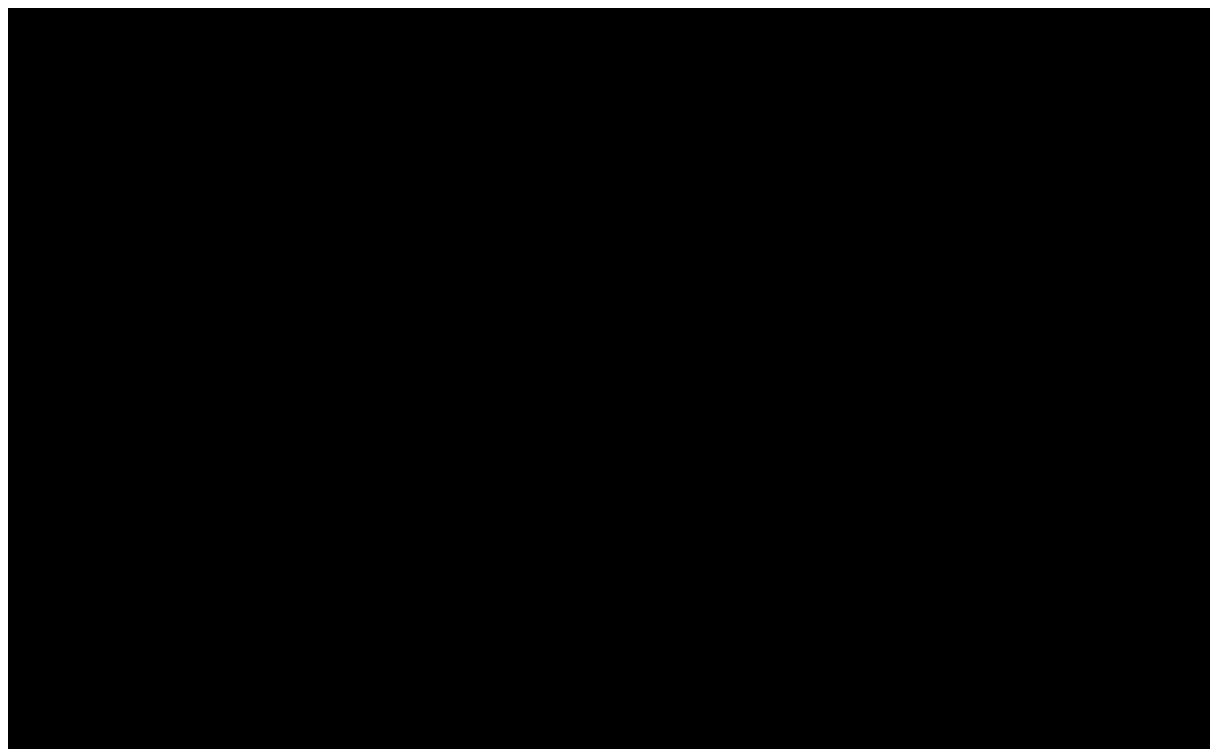
Zdroj: ČTÚ, 2016

K poklesu LLU dochází také v absolutním vyjádření, jak naznačuje Graf č. 32. Tato skutečnost znamená, že i přes uložená nápravná opatření dochází k útlumu využívání služby zpřístupnění účastnického vedení.

ZAČÁTEK OBCHODNÍHO TAJEMSTVÍ

[REDACTED]

Graf č. 33: Vývoj počtu širokopásmových přístupů prostřednictvím LLU a velkoobchodního přístupu k datovému toku u společnosti T-Mobile

Zdroj: ČTÚ, 2016

[REDACTED]

[REDACTED]

KONEC OBCHODNÍHO TAJEMSTVÍ

Současný vývoj využívání služeb LLU potvrzuje skutečnost, že v ČR dochází k útlumu poptávky po službách LLU. Velkoobchodní odběratelé upřednostňují, pro poskytování služeb na maloobchodním trhu, využívání velkoobchodního přístupu k datovému toku. S ohledem na uvedené tak nelze předpokládat výrazný nárůst využívání služeb LLU v budoucnu. K rozvoji využívání služeb LLU však v budoucnu může přispět možnost využívání služby přístupu k pasivní infrastruktuře společnosti CETIN, neboť tato povinnost byla této společnosti uložena na základě výsledků předchozí analýzy tohoto relevantního trhu. Vzhledem k relativně krátkému časovému období od uložení nápravných povinností nelze dopad této povinnosti na rozvoj služeb LLU v současné době vyhodnotit. K rozvoji služeb LLU může též přispět i Národní plán rozvoje sítě NGA a s tím spojený dotační program podpory výstavby NGA sítě. V rámci tohoto dotačního programu budou příjemci dotace muset nabídnout po dobu udržitelnosti projektu (nejméně 7 let⁹⁶) velkoobchodní nabídky vztahující se k nově vybudované NGA infrastruktuře, mezi které bude patřit i velkoobchodní služba zpřístupnění účastnického vedení. Přístup k pasivní infrastruktuře dané sítě (kabelovodům či stožárům) by neměl být časově omezen.

Vzhledem k tomu, že nápravná opatření budou navrhována v souvislosti se zpracováním analýzy relevantního trhu č. 3b, Úřad uvádí, že pro poskytování služeb širokopásmového přístupu na maloobchodním trhu mohou ostatní poskytovatelé využívat zpřístupnění účastnického vedení, ale jak bylo zmíněno výše, míra využití LLU v ČR je velmi nízká a v čase se snižuje.

Tuto skutečnost však může zvrátit rozvoj nových NGA sítí na základě státních dotací (součástí bude povinná velkoobchodní nabídka zpřístupnění účastnického vedení), ale i komerční rozvoj NGA sítí, zejména zavádění technologie vectoringu v síti společnosti CETIN a v této souvislosti možný rozvoj využívání regulované nabídky VULA, která představuje náhradu fyzického zpřístupnění účastnického vedení v případech, kdy fyzické zpřístupnění není technicky či ekonomicky možné. K rozvoji služeb LLU v ČR též může přispět, i na základě předchozí analýzy tohoto relevantního trhu, nově uložená povinnost zpřístupnění účastnických optických vedení podniku se samostatnou významnou tržní silou.

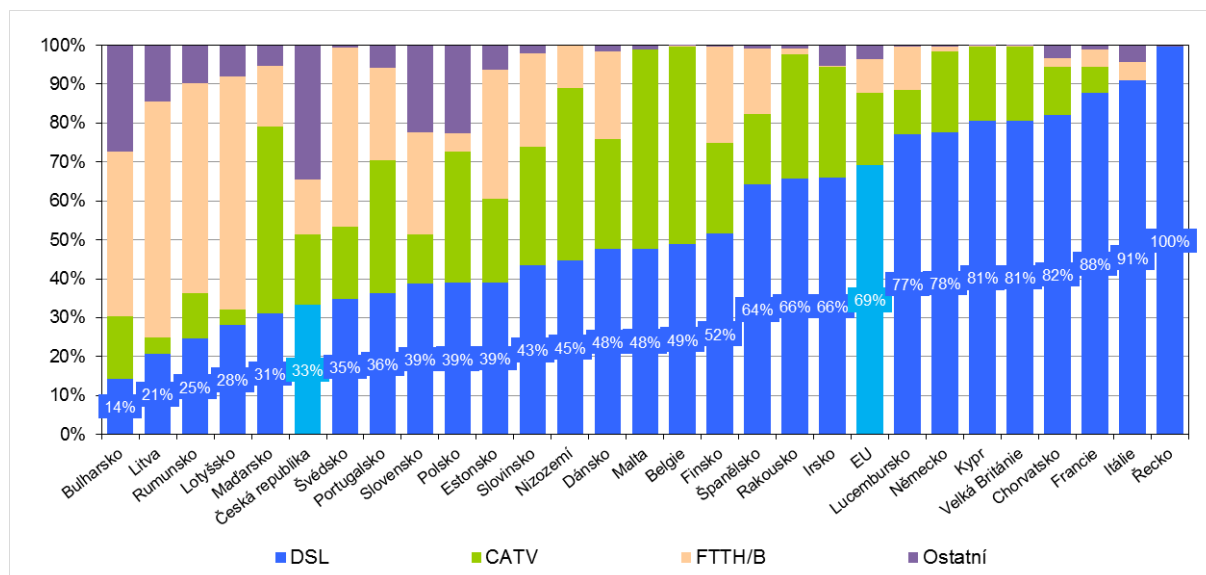
Úřad bude další vývoj ve využívání služeb na této části relevantního trhu v období do další analýzy trhu důsledně sledovat. Zejména pak vyhodnotí dopady nově uložených nápravných opatření (VULA, zpřístupnění účastnických optických vedení, přístup

⁹⁶ Dle Pokynů EU k použití pravidel státní podpory ve vztahu k rychlému zavádění širokopásmových sítí (2013/C 25/01) ze dne 26. 1. 2013.

ke kabelovodům a chráničkám) v souvislosti s rozšiřováním zejména FTTC sítí a zaváděním vectoringu.

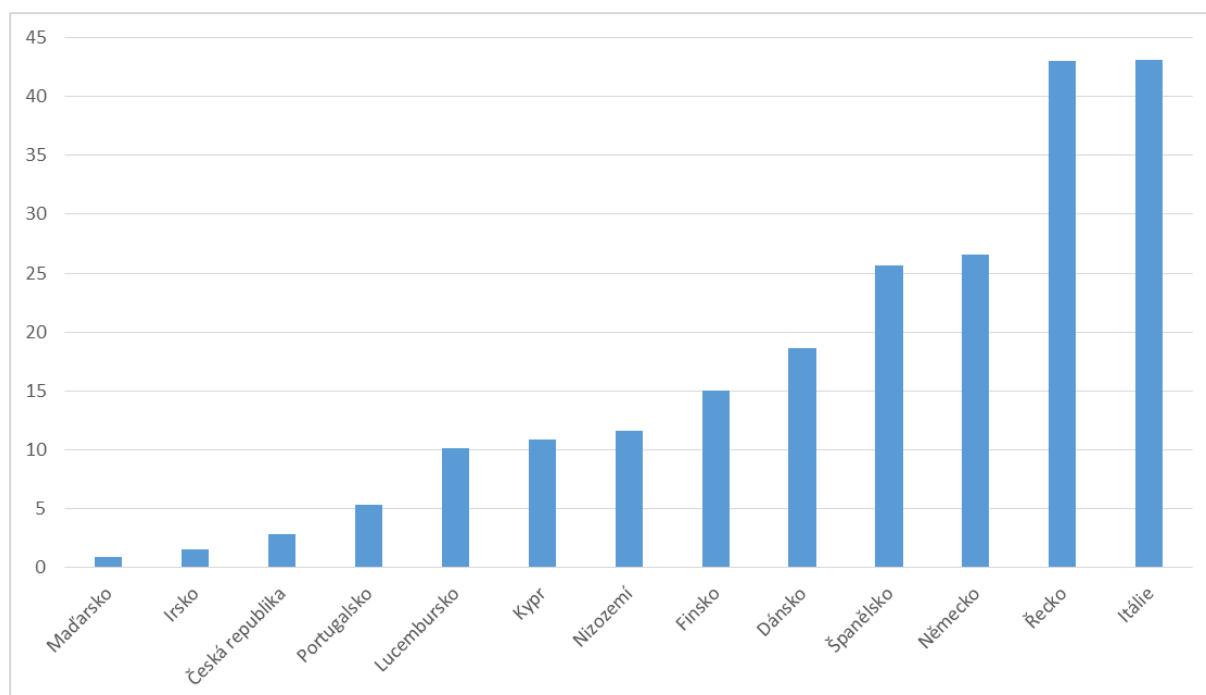
Mezinárodní srovnání

Graf č. 34: Přehled podílů xDSL přístupů na maloobchodním trhu širokopásmových přístupů (bez přístupů v mobilní síti) v zemích EU k 30. 6. 2015

Zdroj: European Commission, 2015

Graf č. 35: Počet zpřístupněných účastnických kovových vedení na 100 „aktivních“ účastnických kovových vedení incumbenta v ČR a ostatních členských státech EU k 30. 6. 2015

Zdroj: European Commission, 2015

Pozn.: Údaje za ostatní státy nejsou uvedeny zejména z důvodu neveřejných údajů.

Z výše uvedených grafů lze konstatovat, že podíl zpřístupněných účastnických vedení na 100 „aktivních“ účastnických vedení incumbenta se v ČR v rámci EU řadí k jedněm z nejnižších. Tato skutečnost dle názoru Úřadu úzce souvisí také s nízkým celkovým podílem xDSL přístupů na maloobchodním trhu širokopásmových přístupů v ČR oproti ostatním členským státům EU. Z grafů je zřejmé, že státy se značným podílem xDSL přístupů na maloobchodním trhu (např. Itálie, Řecko, Německo, Španělsko), mají také oproti ČR daleko větší podíl zpřístupněných účastnických vedení na 100 „aktivních“ účastnických vedení incumbenta. Na rozdíl od těchto států v ČR došlo v minulosti ke značnému rozvoji širokopásmových přístupů prostřednictvím alternativních infrastruktur, zejména WiFi přístupů, což má za důsledek menší využití xDSL přístupů a zpřístupnění účastnických vedení.

Potenciál využití účastnických vedení, jakožto i zpřístupněných účastnických vedení, v ČR je tak ve srovnání s ostatními členskými státy EU, z pohledu tohoto vlivu alternativních infrastruktur, daleko nižší.

Z vyhodnocení kritéria velikost a vývoj tržního podílu lze konstatovat, že společnost CETIN na předmětném velkoobchodním trhu dosahuje tržního podílu dle počtu přístupů cca 67 % (k 31. 12. 2015) a tržního podílu dle disponibilních přípojek cca 79 % (k 31. 12. 2015). Takováto výše tržního podílu na vymezeném relevantním trhu je i přes postupně klesající tržní podíl společnosti CETIN na relevantním trhu natolik vysoká, že lze v souladu s Metodikou konstatovat, že společnost CETIN disponuje samostatnou významnou tržní silou.

Závěr: Kritérium nasvědčuje ve prospěch existence samostatné významné tržní síly společnosti CETIN.

3.1.2 Kritéria týkající se podniku

V současnosti na analyzovaném velkoobchodním trhu působí kromě společnosti CETIN, která jako jediná vlastní přístupovou síť s celorepublikovým pokrytím, i společnosti regionálního a lokálního významu, které poskytují širokopásmové služby prostřednictvím optických vláken. Žádná z těchto společností se ovšem, co do velikosti pokrytí sítí ani celkové velikosti podniku, nemůže společnosti CETIN rovnat. Pokud Úřad porovnává v rámci jednotlivých kritérií společnost CETIN s konkurencí, reprezentativní vzorek této konkurence představují tři největší alternativní poskytovatelé služeb na velkoobchodním trhu (pouze prostřednictvím samozásobení) dle tržních podílů uvedených výše v grafu - Graf č. 30, a to společnosti PODA a.s. (dále jen „PODA“), SMART Comp. a.s. (dále jen „SMART Comp.“) a RIO Media a.s. (dále jen „RIO Media“).

3.1.2.1 Celková velikost podniku

Posouzení velikosti podnikatelského subjektu musí být založeno na komplexním hodnocení jeho majetkové, finanční a výnosové situace a na perspektivách vývoje. Proto pro porovnání Úřad níže uvádí údaje získané z obchodního rejstříku a vlastního elektronického sběru dat (ESD).⁹⁷

⁹⁷ Údaje z účetních závěrek podnikatelských subjektů nebyly v termínu zpracování za společnost CETIN k dispozici.

Údaje o velikosti a vývoji tržního podílu jsou analyzovány v kapitole 3.1.1, proto v rámci hodnocení tohoto kritéria nebudou podrobeny nové analýze, ale bude k těmto výsledkům přihlédnuto.

V rámci vyhodnocení tohoto kritéria se Úřad zaměřil na vhodnou vypovídací hodnotu posuzovaných údajů. Aby byly údaje porovnatelné, bylo zvoleno období roku 2015 (údaje k 31. 12. 2015, a to zejména vzhledem k tomu, že společnost CETIN vznikla ke dni 1. 6. 2015 odštěpením od společnosti O2.

Úřad nejprve porovnával celkovou majetkovou, finanční a výnosovou situaci podniků.

ZAČÁTEK OBCHODNÍHO TAJEMSTVÍ

Tab. č. 19: Porovnání vybraných ukazatelů velikosti podniku rozhodujících poskytovatelů (k 31. 12. 2015)

	Základní kapitál dle výpisu z Obchodního rejstříku (v mil. Kč)	Tržby a výnosy za služby elektronických komunikací (v mil. Kč)	Počet zaměstnanců (fyzický počet)	Investice do aktiv (v mil. Kč)	Investice do aktiv (% z tržeb)
CETIN	3 102	■	■	■	■
PODA	39	■	■	■	■
SMART Comp.	16	■	■	■	■
RIO Media	180	■	■	■	■

Zdroj: OR, ČTÚ

KONEC OBCHODNÍHO TAJEMSTVÍ

Při porovnání jednotlivých parametrů u společnosti CETIN a druhého největšího poskytovatele na relevantním trhu (společnosti PODA) jsou investice téměř 39krát vyšší, tržby a výnosy téměř 65krát vyšší, počet zaměstnanců je více než 8krát vyšší a v neposlední řadě výše základního kapitálu je téměř 80krát vyšší. Tato situace, v souladu s Metodikou, indikuje, že společnost CETIN, která je oproti ostatním konkurentům výrazně větší, může disponovat různými výhodami, jako např. výnosy z rozsahu, výnosy ze širší sortimentu nadbytečná kapacita sítě, vyšší kupní síla apod.

Na úrovni produktů zařazených na relevantní trh uvádí porovnání velikosti jednotlivých poskytovatelů služeb následující tabulka:

ZAČÁTEK OBCHODNÍHO TAJEMSTVÍ

Tab. č. 20: Porovnání počtu širokopásmových přístupů k síti Internet poskytovatelů zařazených na velkoobchodní trh k 30. 6. 2015 a 31. 12. 2015

Počet aktivních přístupů poskytovatele na trhu	pol. 2015	2015
CETIN	■	■
PODA	■	■
SMART Comp.	■	■
RIO Media	■	■
<i>Ostatní celkem</i>	■	■

Zdroj: ČTÚ

KONEC OBCHODNÍHO TAJEMSTVÍ

Počet aktivních přístupů společnosti CETIN za obě uvedená období byl více než 22krát vyšší než počet aktivních přístupů druhého největšího poskytovatele služeb na trhu, společnosti PODA. U disponibilních přípojek je tento rozdíl ještě markantnější. Počet disponibilních přípojek společnosti CETIN za obě uvedená období byl více než 40krát vyšší než počet disponibilních přípojek druhého největšího poskytovatele služeb na trhu, společnosti PODA (údaje uvedeny v Tab. č. 21, v rámci vyhodnocení kritéria Kontrola nesnadno duplikovatelné infrastruktury).

Úřad tak přihlédl zejména k velikosti společnosti CETIN relativně k ostatním konkurentům na relevantním trhu. Z výše uvedených parametrů lze dovodit, že společnost CETIN je z vyhodnocovaných subjektů na sledovaném trhu jednoznačně největším podnikatelským subjektem. Uvedenými parametry společnost CETIN několikanásobně převyšuje ostatní společnosti působící na tomto trhu.

Existence nepoměrně většího podniku oproti konkurentům, jakým společnost CETIN na základě výše uvedeného je, přispívá k nabytí a existenci významné tržní síly.

Úřad se v rámci zkoumání tohoto kritéria „Celková velikost podniku“ zaměřil nejen na daný relevantní trh, ale i mimo něj, neboť se dle názoru Úřadu v případě společnosti CETIN a jejího vlastníka skupiny PPF jedná o případ, kdy jsou aktivity podniku mimo dotčený trh relevantní pro posouzení některých níže uvedených kritérií pro posouzení významné tržní síly.

V této souvislosti je třeba uvést, že společnosti CETIN, jak sama společnost uvádí⁹⁸, se v rámci silné skupiny PPF otevírají mezinárodní trhy s externím financováním s potenciálně lepšími podmínkami, včetně nižších nákladů. Pokračujícím začleňováním do silné skupiny PPF se společnosti CETIN otevírají rozsáhlé možnosti využití profilu skupiny PPF, jako sdílení

⁹⁸ Viz tisková zpráva společnosti ze dne 22. 7. 2015 ohledně výsledků jednání řádné valné hromady, která je dostupná [zde](#).

know-how, úspory z rozsahu, a v neposlední řadě možnost využívání znalosti trhu fúzí a akvizic k vytváření hodnoty pro všechny akcionáře.

Vlastnictví několika rozhodujících společností, které poskytují služby jak na velkoobchodní, tak i maloobchodní úrovni trhu elektronických komunikací, stejně jako poskytovatelů dalších souvisejících služeb (např. softwarová firemní řešení/IT služby), tak umožňuje společnosti PPF řadu synergii, které posilují vliv skupiny i jejich jednotlivých kapitálových účastí na českém trhu.

Dále je v kontextu tohoto kritéria rozhodující poukázat zejména na shodné postavení společnosti CETIN na souvisejícím relevantním velkoobchodním trhu č. 3b - relevantního trhu velkoobchodních služeb s centrálním přístupem poskytovaným v pevném místě pro výrobky pro širokou spotřebu (viz souběžně zpracovávaná analýza). Na souvisejícím podřazeném maloobchodním trhu (viz kapitola 2.2.1 Věcné vymezení maloobchodního trhu) je rozhodujícím poskytovatelem služeb společnost O2, která je rovněž podnikem ve skupině PPF (skupina PPF je majoritním vlastníkem).

Z výše uvedeného porovnání je tedy zřejmé, že společnost CETIN je na předmětném velkoobchodním trhu č. 3a i velkoobchodním relevantním trhu č. 3b největším podnikem, který jako jediný pro poskytování služeb v pevném místě disponuje přístupovou sítí (metalickou v kombinaci s optickými vlákny) s celorepublikovým pokrytím.

Úřad neindikoval na trhu takové změny, které by mohly vést v rámci časového vymezení trhu ke změnám v postavení společnosti CETIN na sledovaném relevantním trhu.

Závěr: Kritérium nasvědčuje ve prospěch existence samostatné významné tržní síly společnosti CETIN.

3.1.2.2 Kontrola nesnadno duplikovatelné infrastruktury

Ovládnutí infrastruktury, která není dostupná konkurenčním subjektům a která je nezbytná k poskytování určité služby či produktu, přispívá k nabytí a udržení významné tržní síly. Úřad proto posuzoval, zda je infrastruktura společnosti CETIN nesnadno duplikovatelná.

Společnost CETIN získala infrastrukturu páteřních i přístupových sítí bývalého incumbenta po provedené dobrovolné separaci společnosti O2 v roce 2015. Disponuje tak více než 20 miliony kilometrů metalického vedení a 38 tisíce kilometrů optických kabelů. Společnost CETIN tak může velkoobchodně nabídnout k poskytování služeb na podřazeném maloobchodním trhu širokopásmového přístupu svou přístupovou sítí s téměř celonárodním pokrytím (97 % území ČR⁹⁹). Vybudování obdobné sítě ostatními podnikatelskými subjekty, která by umožnila poskytovat služby ve srovnatelném rozsahu a se srovnatelnými parametry, v jaké je prostřednictvím vlastní sítě poskytuje společnost CETIN, by v současné době vyžadovalo vynaložení takových investic, které by na analyzovaném trhu nezajišťovaly ekonomickou návratnost. Výstavba takovéto sítě by si navíc vyžádala časové období, které by bylo nad rámec časového vymezení analýzy. Infrastrukturu společnosti CETIN je tedy možno považovat v hodnoceném období za neduplikovatelnou.

⁹⁹ Jak bylo uvedeno v kapitole 2.3.2.1.2.1 Pokrytí alternativními sítěmi a jejich tržní podíly.

Níže uvedená tabulka porovnává počty instalovaných (disponibilních) přípojek technologií zařazených na velkoobchodní relevantní trh u největších poskytovatelů.

ZAČÁTEK OBCHODNÍHO TAJEMSTVÍ

Tab. č. 21: Počet instalovaných (disponibilních) přípojek největších poskytovatelů na velkoobchodním trhu k 31. 12. 2015

	xDSL	FTTH/B
CETIN	■	■
PODA	■	■
SMART Comp.	■	■
RIO Media	■	■

Zdroj: ČTÚ

KONEC OBCHODNÍHO TAJEMSTVÍ

Společnost CETIN dle vykázaných dat k 31. 12. 2015 disponuje **Obchodní tajemství** ■■ dostupnými přípojkami xDSL vč. FTTC a **Obchodní tajemství** ■■ dostupnými přípojkami FTTH/B v rámci celé České republiky. Druhý největší konkurent na tomto relevantním trhu, společnost PODA, disponuje **Obchodní tajemství** ■■ dostupnými přípojkami FTTH/B. Společnost působí jako lokální/regionální¹⁰⁰ poskytovatel služeb přístupu k internetu v Praze, Brně, Ostravě, Znojemsku a Jižních Čechách. Společnost SMART Comp.¹⁰¹ působí v lokalitách Brna, Olomouce, Opavy, Jihlavy, Havlíčkova Brodu, Nového Jičína a Ostravy, a společnost RIO Media¹⁰² se profiluje jako poskytovatel služeb v regionu Severních Čech, Klatovska, Olomoucka a Severní Moravy.

Z uvedeného tedy vyplývá, že v současné době sítě konkurentů, co se týče jejich rozsahu a možností pokrytí domácností, domů a případně firem, jsou při porovnání s přístupovou sítí společnosti CETIN neporovnatelně menší a není možné jejich prostřednictvím nabídnout velkoobchodní služby ve srovnatelném rozsahu, a to ani výhledově po časové vymezení tohoto relevantního velkoobchodního trhu. Porovnání počtu aktivních přípojek na trhu je uvedeno v Tab. č. 20 v rámci vyhodnocení kritéria Celková velikost podniku.

Vzhledem k neexistenci alternativní sítě obdobného rozsahu, největší poskytovatel služeb na souvisejícím maloobchodním trhu, společnost O2, která má na maloobchodním trhu cca 800 tisíc účastníků širokopásmového přístupu k síti Internet, by tak nebyla schopna přejít k jinému poskytovateli velkoobchodních služeb, neboť obdobná velkoobchodní nabídka (infrastruktura přístupové sítě v obdobném rozsahu) v ČR neexistuje a Úřad nepředpokládá ani její vytvoření v rámci časového vymezení analýzy. Tato skutečnost tak indikuje jedinečnost infrastruktury přístupové sítě společnosti CETIN.

Vzhledem ke skutečnosti, že společnost CETIN vlastní nejrozsáhlejší přístupovou síť včetně pasivních prvků, ve kterých je tato síť umístěna, je její další jedinečnou výhodou, že při

¹⁰⁰ PODA <http://www.poda.cz/index.php/cz/domacnosti/internet>

¹⁰¹ SMART Comp. [Brno](#), [Olomouc](#), [Opava](#), [Jihlava](#), [Havlíčkův Brod](#), [Nový Jičín](#), [Ostrava](#)

¹⁰² RIO Media <http://www.riomedia.cz/o-nas/rio-media>

budování nových přístupových sítí může využít tyto prvky pasivní infrastruktury, zatímco ostatní poskytovatelé takovou možnost nemají.

Na analyzovaném trhu sice existuje prostor pro budování infrastruktury alternativními operátory v případě využití jiných technologií, např. CATV a FTTH/B, které ale v žádném případě v současnosti nedosahují srovnatelného pokrytí s xDSL sítí vlastněnou společností CETIN a nelze předpokládat, že se do období příští analýzy tato situace významně změní.

Jak Úřad uvádí i ve vyhodnocení dalších kritérií (např. Celková velikost podniku a Snadný nebo privilegovaný přístup k finančním zdrojům či kapitálovým trhům) společnost CETIN v porovnání s konkurencí na trhu může investovat nesrovnatelně vyšší finanční prostředky, a to jak do budování nových sítí NGN/NGA, tak i do vylepšení (upgrade) stávajících sítí (rozvoj sítě FTTC¹⁰³ a zavádění vectoringu).

V tiskové zprávě ze dne 27. 10. 2015¹⁰⁴ společnost CETIN oznámila: „že v příštích sedmi letech **investuje 22 miliard korun** do rozvoje svých telekomunikačních sítí¹⁰⁵. Celá částka bude investována ze zdrojů CETIN s cílem vybudovat tzv. síť nové generace (NGN). Půjde především o výstavbu optických pevných sítí napříč celou Českou republikou a to nezávisle na vývoji rozhodování o čerpání zdrojů z fondů EU. Dále půjde o dobudování a posilování kapacity moderní mobilní 4G/LTE sítě. Technologicky půjde zejména investice do technologií VDSL2, VDSL3 a tzv. vectoring (tyto moderní technologie umožňují na zkrácené místní smyčce dosahovat vysokých rychlostí požadovaných u sítí NGN). CETIN proto plánuje investice do rozvoje optické přístupové sítě prostřednictvím výstavby FTTC (Fiber To The Cabinet), které umožní zkrátit místní smyčku (tzv. poslední míli). Dále plánujeme i investice do páteřních optických sítí a posílení kapacity pro narůstající nároky na tok dat. Všechny tyto práce budou probíhat postupně na území celé České republiky. CETIN tak nabídne zakázky pro regionální firmy na několik příštích let.“

V současné době MPO připravuje v rámci dotačního programu OP PIK, prioritní osa 4.1, Národní plán rozvoje sítí nové generace. Tento program potenciálně přináší finanční prostředky pro budování sítí nové generace i ostatním provozovatelům sítí elektronických komunikací a současně i povinnosti umožnit přístup do takto budovaných sítí. Příjemce dotace bude povinen umožnit přístup k pasivní infrastruktuře (kabelovody, chráničky, nenasvícené optické vlákno, stožáry, věže,...) a rovněž přístup ke službám, a to fyzickému zpřístupnění účastnického vedení a jeho úseku, virtuálnímu zpřístupnění účastnického vedení (VULA) a přístupu k datovému toku (bitstream). Součástí povinností bude i zveřejnění velkoobchodní referenční nabídky. Tyto povinnosti se budou vztahovat na vymezené intervenční oblasti, které v současné době nejsou známy, nicméně podle připravovaného Národního plánu by měly být zveřejněné ke konzultaci do 31. prosince 2016. Úřad má za to, že povinnosti pro příjemce dotace umožní rozvoj konkurence v intervenčních oblastech a oslabí tržní postavení společnosti CETIN v těch oblastech, kde příjemcem dotace bude jiný provozovatel sítí elektronických komunikací.

¹⁰³ FTTC/FTTCab - kombinace optické sítě a kovového vedení s využitím technologie xDSL (zejména VDSL)

¹⁰⁴ <https://www.cetin.cz/tiskove-centrum>

¹⁰⁵ **Obchodní tajemství:** [REDACTED]

Vliv na možnost budovat nesnadno duplikovatelnou infrastrukturu bude mít i implementace Směrnice č. 2014/61/EU o opatření ke snížení nákladů na budování vysokorychlostních sítí elektronických komunikací. Součástí implementace jsou povinnosti přístupu k fyzické infrastruktuře, koordinace stavebních prací, včetně poskytování informací a údajů o fyzické infrastruktuře a plánovaných stavebních pracích. Tyto povinnosti se vztahují na provozovatele veřejné komunikační sítě a provozovatele fyzické infrastruktury určené k přepravě nebo distribuci plynu, energie a vody. Cílem směrnice je zefektivnit a usnadnit budování sítí pro poskytování vysokorychlostních služeb elektronických komunikací a rozšířit tak možnost poskytovat kvalitní velkoobchodní i maloobchodní služby více subjektům, což může vést k oslabení tržního postavení společnosti CETIN, který v současné době vlastní infrastrukturu nesnadno duplikovatelnou.

V souladu s Metodikou Úřad rovněž přihlédl také k tomu, zda podnik, který kontroluje nesnadno duplikovatelnou infrastrukturu, využívá svou tržní pozici a sílu také ve vztahu k jiným relevantním trhům, zejména zda ji nevyužívá k ovlivnění horizontálních souvisejících trhů či trhů podřazených.

Vzhledem k provázanosti velkoobchodních trhů č. 3a, 3b, a 4 a také ke skutečnosti, že společnost CETIN využívá svou infrastrukturu přístupové sítě v pevném místě pro poskytování velkoobchodních služeb spadajících do vymezení souvisejících relevantních trhů, lze konstatovat, že by mohlo docházet k ovlivnění těchto souvisejících velkoobchodních trhů.

Na základě výše uvedeného hodnocení Úřad považuje přístupovou síť společnosti CETIN za nesnadno duplikovatelnou infrastrukturu. Nicméně implementace Směrnice č. 2014/61/EU o opatření ke snížení nákladů na budování vysokorychlostních sítí elektronických komunikací a Národní plán rozvoje sítí nové generace mohou v budoucnu oslabit postavení společnosti CETIN vůči ostatním provozovatelům sítí. Úřad tento vliv zohlední při případném návrhu nápravných opatření.

Závěr: Kritérium nasvědčuje ve prospěch existence samostatné významné tržní síly společnosti CETIN.

3.1.2.3 Snadný nebo privilegovaný přístup k finančním zdrojům či kapitálovým trhům

Relativně snadný nebo přednostní přístup na kapitálové trhy nebo k jiným zdrojům kapitálu dává určitým podnikům výhodu, jelikož se v praxi projevuje v levnějších nákladech na financování investičních akcí, tj. nižšími WACC (v porovnání s konkurenty nebo potenciálními novými účastníky trhu) a může působit jako překážka vstupu na trh i jako zdroj zvýhodnění oproti stávajícím konkurentům.

Úřad považuje toto kritérium na relevantních trzích č. 3a a 3b za směrodatné neboť se jedná o trhy, kde je v souvislosti s budováním a rozvojem přístupových sítí, zejména sítí NGA, třeba realizovat nákladné investiční akce a tudíž snadný nebo privilegovaný přístup ke zdrojům financování je nespornou výhodou oproti konkurenci.

Společnost CETIN, jak Úřad uvádí ve vyhodnocení předchozího kritéria „Celková velikost podniku“, je nepoměrně větším podnikem než její konkurenti. Hodnota základního kapitálu, tedy vlastních zdrojů, je u společnosti CETIN více jak 17krát větší než u společnosti RIO Media a u dalších společností se přibližuje nebo překračuje více než sto násobek.

Společnost CETIN ve značné míře využívá pro financování (i finančně náročných investičních akcí jako je oznámená¹⁰⁶ investice 22 mld. Kč) vlastních zdrojů financování. Lze tedy říci, že je poměrně nezávislá na ceně cizího kapitálu.

Na druhé straně je možno dovodit, že společnost CETIN by snadno mohla využít i snadný a privilegovaný přístup k cizím finančním zdrojům v rozsahu potřebném pro udržení pozice na trhu, a to vzhledem ke své velikosti, dosahovaným ekonomickým a finančním výsledkům a stabilitě. Toto potvrzuje i záměr skupiny PPF A4 B.V., který byl deklarován v roce 2015 a v červenci (to je měsíc po vzniku) schválen akcionáři. Tento záměr se týkal poskytnutí půjčky 32,2 miliardy korun skupině PPF, která je majoritním vlastníkem společnosti CETIN.¹⁰⁷ V tiskové zprávě¹⁰⁸ z valné hromady ze dne 22. 7. 2015 je přímo uvedeno, že společnost CETIN může finanční prostředky k poskytnutí úvěru pro PPF v požadované výši získat, pomocí externího financování potenciálně výhodněji.

V rámci vyhodnocení tohoto kritéria je nutné uvést, že společnost CETIN je součástí silné finanční skupiny PPF A4 B.V. Zařazení do silné mezinárodní finanční struktury jí umožňuje snadnější přístup na kapitálové trhy popř. k jiným finančním zdrojům a otevírá další obchodní, ekonomické a finanční výhody. O rozhodujícím postavení finanční skupiny PPF A4 B.V. ve společnosti CETIN svědčí i rozhodnutí tohoto vlastníka 95 % akcií na Valné hromadě v závěru roku 2015 o nuceném přechodu vlastnického práva ke všem akciím společnosti CETIN ve vlastnictví minoritních akcionářů. Od ledna 2016 vlastní skupina PPF 100 % akcií společnosti CETIN. Úřad v souladu s Metodikou uvádí, že je-li podnik členem finančně silné skupiny s jednodušším přístupem ke kapitálu je pro takovou společnost jednodušší nabytí na relevantním trhu silnou pozici, případně až významnou tržní sílu. Na základě výše uvedeného Úřad konstatuje, že společnost CETIN je součástí finančně silné skupiny s jednodušším přístupem ke kapitálu a ostatní konkurenti na relevantním trhu nedosahují takové velikosti a nemají možnost přístupu ke kapitálu ve srovnatelné míře s touto společností.

Závěr: Kritérium nasvědčuje ve prospěch existence samostatné významné tržní síly společnosti CETIN.

3.1.2.4 Úspory z rozsahu

Úspory z rozsahu se vztahují k nižším jednotkovým nákladům výroby, distribuce apod. v důsledku výroby resp. poskytování velkého množství produktů nebo služeb. Tyto jsou také známy pod pojmem „rostoucí výnosy“ a mohou soutěžiteli umožnit jednat nezávisle na konkurentech působících v menším rozsahu a bránit vstupu na trh potencionálním konkurentům, kteří by k účinné konkurenci potřebovali dosáhnout velkého „kritického objemu“.

Úřad v rámci vyhodnocení tohoto kritéria bere do úvahy i velkoobchodní nabídky společnosti CETIN ze souvisejícího relevantního trhu č. 3b, neboť služby poskytované

¹⁰⁶ Viz [tisková zpráva](#) společnosti CETIN ze dne 27. 10. 2015.

¹⁰⁷ „Valná hromada na základě [zprávy o finanční asistenci](#) vyhotovené představenstvem společnosti schválila, že společnost Česká telekomunikační infrastruktura a. s. může společností PPF Arena 2 B.V. poskytnout finanční asistenci ve formě úvěru až do celkové výše jistiny 32,2 mld. Kč se splatností nejvýše 7 let pro účely úplného splacení akvizičního úvěru, případně financování nákupů dalších akcií společnosti Česká telekomunikační infrastruktura a. s.. Vzhledem ke skutečnosti, že Česká telekomunikační infrastruktura a. s. může finanční prostředky k poskytnutí úvěru pro PPF Arena v požadované výši získat, pomocí externího financování potenciálně výhodněji, bude o ně usilovat ve formě syndikovaného úvěru v celkové maximální výši 32,2 miliard Kč se splatností do 3 let (tranše 10,2 miliard Kč) a do 7 let (tranše 22,0 miliard Kč).“

¹⁰⁸ Předmětná tisková zpráva je dostupná [zde](#).

na tomto trhu jsou poskytované prostřednictvím totožné infrastruktury sítě (zejména účastnická kovová vedení) společnosti CETIN jako služby spadající do vymezení tohoto relevantního trhu.

Společnost CETIN sice operuje pouze na velkoobchodní úrovni trhu, nicméně disponuje sítí pro poskytování celého portfolia služeb v pevném místě na území celé České republiky a své služby realizuje i na mezinárodní úrovni. Jak je již uvedeno v absolutních hodnotách ve vyhodnocení kritéria „Celková velikost podniku“, jsou tržby realizované společností CETIN téměř 65krát vyšší než jejího největšího konkurenta, společnosti PODA. U dalších poskytovatelů jsou tyto rozdíly ještě markantnější.

Pro úplnost Úřad uvádí, že počet velkoobchodně poskytnutých širokopásmových přístupů společností CETIN (prostřednictvím její infrastruktury) činil k 31. 12. 2015 více než 931 tisíc přístupů k datovému toku (bitstream) a 33 tisíc zpřístupněných účastnických vedení. Tento počet byl více než 22 krát vyšší než počet vlastních aktivních širokopásmových přístupů, zařazených na velkoobchodní trh, ze strany druhého největšího konkurenta, společnosti PODA. U ostatních subjektů je tento rozdíl ještě vyšší. V těchto relacích je tedy zjevné, že společnost CETIN dosahuje neporovnatelně vyšších úspor z rozsahu.

Úspory z rozsahu tak umožňují společnosti CETIN na trhu získat v porovnání s jejími konkurenty na trhu stejnou ziskovou marži při nižší ceně pro zákazníka anebo vyšší ziskovou marži při stejné ceně. Výhody, které úspory z rozsahu přinášejí, lze na tomto relevantním trhu považovat za dlouhodobé, neboť nelze předpokládat, že by konkurenti v rámci daného časového vymezení trhu vybudovali stejně nebo obdobně rozsáhlou nabídku. K tomuto závěru vede Úřad i vyhodnocení výše uvedeného kritéria „Kontrola nesnadno duplikovatelné infrastruktury“.

Za podstatnou považuje Úřad v této souvislosti i tu skutečnost, že společnost CETIN má zajištěn odbyt svých služeb neboť v obdobném rozsahu a šíři na trhu obdobné služby jiný velkoobchodní poskytovatel nenabízí. V rámci velkoobchodní nabídky MMO jsou odběratelé velkoobchodních služeb společnosti CETIN navíc motivováni zvýhodněními v závislosti na objemu odebíraných služeb a na délce trvání dílčí smlouvy se závazkem odebírat určitý objem služeb.

Např. v rámci referenční nabídky MMO nabízí společnost CETIN u služeb širokopásmového připojení k Internetu tzv. program zvyšování kvality. Tento program představuje závazek společnosti CETIN v podobě slevy na množství služeb při závazku na 3 a 7 let (min. 1000 existujících, další inkrement vždy po 1000) a slevy na zřízení budoucích linek (v množství uvedených v konkrétním závazku). Množstevní sleva na objem služeb uvedených v závazku dílčí smlouvy činí 1,3 % pro 3 roky a 3,9 % pro 7 let ze standardní ceníkové ceny. V rámci tohoto programu lze dále získat slevu ze standardní ceny zřízení nových služeb, a to opět v závislosti na době trvání dílčího závazku (a to na takový počet služeb, který byl předmětem dílčího závazku). Pro závazek 3 roky – 50 %, a to na 1,5 násobek zavázaného objemu odebíraných služeb¹⁰⁹ a pro závazek 7 let – 100 %, a to na dvojnásobek zavázaného objemu odebíraných služeb¹⁰⁹. Z uvedeného je tedy zřejmé, že takováto konstrukce smluv bude vyhovovat společností, jež budou na velkoobchodním trhu

¹⁰⁹ Služeb Internet CA.

od společnosti CETIN odebírat větší objemy služeb. Další skutečností tak je, že společnost CETIN bude i s přispěním tohoto programu zvyšování kvality nadále realizovat úspory z rozsahu a zároveň bude mít při uzavření dílčích závazků jistotu odebíraných služeb v budoucnu, a to buď na 3, nebo 7 let.

Při hodnocení úspor z rozsahu Úřad zohlednil kromě výše uvedeného také další faktory související s podílem na trhu (viz kapitola 3.1.1 hodnocení kritéria „Velikost a vývoj tržního podílu“) a velikostí podnikatelského subjektu, kdy je společnost CETIN na vymezeném trhu společností s nejvyšším tržním podílem, který je o 64,3 p. b. vyšší než tržní podíl jejího největšího konkurenta (společnosti PODA). Dále bral Úřad v potaz i výši investic vynakládaných společností CETIN na modernizaci sítě (viz porovnání investic za rok 2015 v Tab. č. 19) včetně plánovaných investic v rámci časového vymezení (viz kapitola 3.1.2.1 vyhodnocení kritéria „Celková velikost podniku“). Výše těchto investic obdobně jako ostatní ukazatele dosahují u společnosti CETIN významně vyšších hodnot, než je tomu u nejnámennějších konkurentů.

Vzhledem k výše uvedenému hodnocení tohoto kritéria, zejména s přihlédnutím k nepoměrně vyššímu počtu poskytovaných služeb v pevném místě společností CETIN, lze konstatovat, že společnost CETIN dosahuje na relevantním trhu nesrovnatelně vyšších úspor z rozsahu než její konkurenti.

Závěr: Kritérium nasvědčuje ve prospěch existence samostatné významné tržní síly společnosti CETIN.

3.1.2.5 Úspory ze sortimentu

Pro posouzení úspor ze sortimentu Úřad zkoumal zejména faktory související s podílem na trhu a velikostí podnikatelského subjektu. Výsledky tohoto zkoumání jsou uvedeny u příslušných kritérií (Velikost a vývoj tržního podílu v čase a „Celková velikost podniku“). Dále pak faktory související s existencí/tvorbou balíčků služeb.

S ohledem na existenci či tvorbu balíčků Úřad uvádí, že společnost CETIN disponuje prostřednictvím své infrastruktury přístupové sítě v pevném místě celorepublikovým pokrytím a tato síť jí umožňuje poskytování celé škály služeb v pevném místě. Na velkoobchodním trhu nabízí (prostřednictvím své nabídky MMO¹¹⁰) svým odběratelům jak zajištění hlasových služeb, tak širokopásmové služby přístupu k síti Internet či multimediální služby (jako například multicast pro účely poskytování služeb IPTV). Obdobně prostřednictvím své přístupové sítě též poskytuje další služby, jakými jsou například služby pronájmu přenosové kapacity (pronájem okruhů) v rámci velkoobchodních nabídek RADO, RACO apod. Pro společnost O2 dále buduje a spravuje mobilní síť (infrastrukturu mobilní sítě), což umožňuje mimo jiné i vysoké zhodnocení existující páteřní sítě ve vlastnictví společnosti CETIN. Tato síť je dále zhodnocována i poskytováním velkoobchodních tranzitních služeb.

Společnost CETIN je schopna svým národním i zahraničním velkoobchodním odběratelům nabídnout rozsáhlé portfolio služeb, což jí umožňuje realizovat úspory z širší sortimentu. Vzhledem k výše uvedeným tržním podílům jednotlivých společností na průměrném trhu a vyhodnocení ostatních kritérií týkajících se celkové velikosti podniku

¹¹⁰ [Velkoobchodní nabídka Mass Market Offer.](#)

a infrastruktury nesnadno duplikovatelné nejsou konkurenti společnosti CETIN na tomto relevantním trhu schopni služby v obdobném rozsahu a širší poskytovat.

Společnost CETIN tak realizuje v porovnání s konkurencí úspory ze sortimentu, které znamenají nižší jednotkové náklady v důsledku poskytování širokého sortimentu produktů nebo služeb pomocí (částečně) sdílených zdrojů, jakými jsou například: stejná přístupová síť, využití prvků páteřní sítě, sdílené náklady na výkopy, sdílené náklady na informační systémy, sdílené náklady na billing či sdílené náklady na odbyt. Toto může společnosti CETIN umožnit jednat nezávisle na konkurentech, kteří nenabízejí podobně široký sortiment produktů nebo služeb.

Společnosti CETIN tak umožňují úspory ze sortimentu získat v porovnání s jejími konkurenty na vymezeném trhu stejnou ziskovou marži při nižší ceně pro zákazníka. Úřadu nejsou známy skutečnosti, na základě kterých by bylo možno v rámci časového vymezení analýzy předpokládat vybudování konkurenční infrastruktury, která by umožňovala nabízet stejně různorodou nabídku služeb v porovnatelném rozsahu s nabídkou společnosti CETIN. Z tohoto důvodu tak budou výhody společnosti CETIN, které úspory ze sortimentu přinášejí, přetrvávat po celé vymezené období.

Závěr: Kritérium nasvědčuje ve prospěch existence samostatné významné tržní síly společnosti CETIN.

3.1.2.6 Vertikální integrace

Pro posouzení vertikální integrace Úřad zkoumal zejména strukturální, kontrolní a řídicí vztahy divizí/kapitálově propojených společností působících na stejném trhu či na podřazených/nadřazených trzích. Úřad při hodnocení vertikální integrace přihlédl ke všem okolnostem, historickému a očekávanému vývoji a dalším faktorům, které mohou mít vliv na skutečnou situaci na trhu.

Společnost CETIN byla zapsána do obchodního rejstříku k 1. 6. 2015 a vznikla odštěpením od společnosti O2. V rámci odštěpení na ni přešla část jmění rozdělované společnosti vymezená v projektu rozdělení vyhotoveném rozdělovanou společností dne 13. 3. 2015. Společnost O2 byla před dobrovolnou separací (odštěpením) největším vertikálně integrovaným telekomunikačním operátorem na českém trhu. Společnost O2 provozovala ke konci roku 2014 téměř osm milionů mobilních a pevných linek, což z ní činilo jednoho z vedoucích poskytovatelů konvergovaných služeb v Evropě. Zákazníkům mobilních služeb byly nabízeny nejmodernější technologie HSPA+ a LTE. Společnost disponovala nejucelenější nabídkou hlasových a datových služeb v České republice, přičemž mimořádnou pozornost společnost věnovala využití růstového potenciálu v oblasti ICT. Disponovala datovými centry o celkové rozloze 7300 metrů čtverečních a patřila tak k největším hráčům v oblasti hostingových a cloudových služeb. Se svou službou O2 TV byla zároveň největším provozovatelem internetového televizního vysílání v ČR. Zároveň spravovala a provozovala největší telekomunikační síť pokrývající celé území České republiky. Pokrývala 99,6 % populace mixem mobilních (GSM, UMTS, LTE a CDMA, které šířilo bezmála 6 000 základnových stanic) a fixních technologií (SDH, WDM, Ethernet a IP). Síť společnosti O2 zahrnovala 20 000 000 km párů metalických kabelů, spojujících téměř všechny domácnosti a podniky. Vlastnila a dále budovala cca 38 000 km optických kabelů po celé České republice. Na mezinárodní úrovni zajišťovala svoji přítomnost prostřednictvím fyzických síťových uzlů v Londýně, Vídni, Bratislavě a Frankfurtu.

Od ledna 2014 je společnost O2 (včetně nově vzniklé společnosti CETIN) součástí české investiční skupiny PPF. Skupina PPF investuje do řady odvětví od bankovníctví a finančních služeb, přes telekomunikace, pojišťovnictví, nemovitosti, těžbu nerostů, zemědělství a maloobchodní služby až po biotechnologie. PPF působí v Evropě, Rusku, Asii a USA. Skupina vlastní aktiva přesahující 24 miliard eur (k 30. 6. 2014). Předchozím vlastníkem společnosti O2 byla společnost Telefónica S.A., která odkoupila státní podíl v incumbentovi na základě rozhodnutí vlády ze dne 6. 4. 2005.

Zástupci společnosti O2 deklarovali v tiskové zprávě *„Nové společnosti O2 a CETIN si rozdělí dosavadní podnikání původní společnosti O2 CR. CETIN se zaměří na plánování, výstavbu a provozování mobilních sítí, metalických i optických pevných sítí, včetně celoplošné vysokokapacitní sítě datových komunikací pro všechny operátory na trhu. O2 zůstane jedničkou českého telekomunikačního trhu v oblasti maloobchodu a poskytování služeb koncovým zákazníkům.“*¹¹¹ Společnost CETIN tedy má působit výhradně na velkoobchodní úrovni trhu, je prezentována rovněž jako velkoobchodní správce infrastruktury. Společnost O2 již bude působit pouze na maloobchodní úrovni trhu, jako retailový prodejce služeb bez vlastní infrastruktury. Výjimku tvoří trh mobilních služeb, kde společnost O2 je nadále v pozici mobilního síťového operátora (MNO) a působí tak i na velkoobchodní úrovni trhu (mobilních služeb), uzavírá smlouvy o propojení případně velkoobchodní smlouvy s mobilními virtuálními operátory (MVNO). Obě společnosti na trhu působí jako samostatné právní a ekonomické entity. V rámci separace společnosti O2 došlo k oddělení obchodního a manažerského vedení jakožto i řízení obou společností včetně účetnictví, bezpečnostních, informačních a kontrolních systémů.

„Účelem rozdělení je dosáhnout toho, aby nové společnosti fungovaly jako dvě po všech stránkách nezávislé a samostatné hospodářské jednotky schopné samostatně rozvíjet svůj unikátní tržní potenciál,“ uvedl Tomáš Budník, předseda představenstva a generální ředitel O2 v tiskové zprávě společnosti O2 ze dne 1. 6. 2015¹¹².

Zároveň je však nutno konstatovat, že obě společnosti operují s majoritním (nebo výhradním) kapitálem skupiny PPF. Mají tedy totožného (majoritního) vlastníka. K tomuto faktu uvedl, ve výše zmiňované tiskové zprávě společnosti O2, Tomáš Budník, předseda představenstva a generální ředitel O2, že: *„Mezi společnostmi O2 a jejími dceřinými společnostmi (včetně O2 Slovakia) na straně jedné („Skupina O2“) a společnostmi CETIN a dalšími společnostmi ze skupiny PPF („Skupina CETIN/PPF“) na straně druhé nebudou existovat jakékoliv nadstandardní vztahy, které by mohly popírat účel rozdělení. Zjednodušeně řečeno to znamená, že nastává stav, kdy Skupina O2 a Skupina CETIN/PPF budou ve vzájemném vztahu ve stejné pozici jako např. ke společnostem T-Mobile, Vodafone, Huawei nebo Cisco. Zaměstnance obou firem jsme informovali, že jsou nyní pouze ve vztahu čistě obchodním, který nebude nijak brát v potaz historické vazby.“*

Z výše uvedeného vyplývá záměr oddělení aktivit společnosti O2 (v citaci skupiny O2) a společnosti CETIN (v citaci skupiny CETIN/PPF) i přes existující kapitálové propojení v rámci finanční skupiny PPF. Jak je rovněž deklarováno v tiskové zprávě: *„O2 zůstane jedničkou českého telekomunikačního trhu v oblasti maloobchodu a poskytování služeb koncovým*

¹¹¹ Tisková zpráva k nalezení [zde](#).

¹¹² Tisková zpráva k nalezení [zde](#).

zákazníkům“, není tedy zvažováno, že by důsledkem separace mohlo dojít k oslabení pozice podniků na dotčené úrovni trhu. Vzhledem k významnému postavení obou podniků (O2/CETIN) na trhu (maloobchodním/velkoobchodním) by tak mohlo i v budoucnu docházet k nezávislému jednání těchto skupin na svých konkurentech.

Vzhledem ke krátkému období působení samostatných společností CETIN a O2 na trhu (od 1. 6. 2015) a nedávným termínům uvedení nových velkoobchodních nabídek (zejména regulovaných) na trh ze strany společnosti CETIN, včetně probíhajícího procesu vyjednávání o uzavření nových smluv a migrace na nové nabídky, bude možno dopady separace na tržní prostředí vyhodnotit objektivně až na základě dat z trhu za delší časové období, tedy až v následujícím kole analýz relevantních trhů.

Na základě výše uvedeného a Úřadu dostupných informací vystupují a působí na trhu obě společnosti (CETIN a O2) odděleně, mají odlišné sídlo společnosti, odlišný vrcholový management včetně dozorčích orgánů a v neposlední řadě oddělené účetnictví a informační systémy. Ačkoliv obě společnosti jsou členy finanční skupiny PPF nelze v současnosti prokázat řídicí ani kontrolní vazby mezi oběma společnostmi, a to zejména takové, kdy by společnost CETIN ovládala (řídila) a kontrolovala společnost O2 a naopak.

Tato skutečnost tak nenasvědčuje vertikálnímu propojení společností CETIN a O2, které by mohlo umožnit těmto společnostem chovat se do značné míry nezávisle na svých konkurentech.

Závěr: Kritérium nenasvědčuje ve prospěch existence samostatné významné tržní síly společnosti CETIN.

3.1.2.7 Ceny a ziskovost

Vývoj cen v ČR

Na základě výsledků předchozí analýzy relevantního trhu byla cenová regulace uložena jedinému podniku se samostatnou významnou tržní silou (dále také jen „SMP“), a to společnosti CETIN.

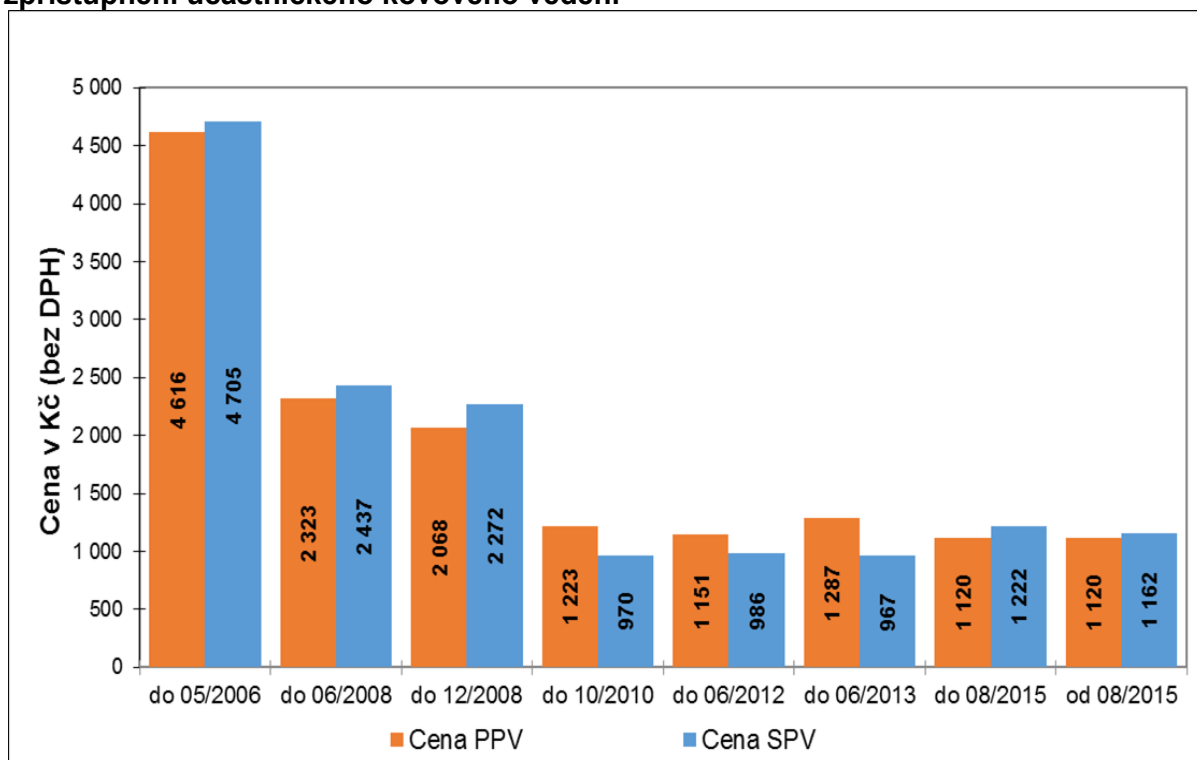
Regulované maximální ceny byly stanoveny¹¹³ pro pravidelné (měsíční) ceny služeb na základě nákladového modelu „Bottom-up“ přírůstkových nákladů (LRIC+), který vychází z principů oceňování majetku na bázi současných cen a uplatňování moderní používané technologie (CCA/MEA). Pro jednorázové ceny služeb byly využity údaje o historických nákladech na příslušné procesy získané z manažerského účetnictví za období předcházející výpočtu regulovaných cen. Cenová regulace byla nově uložena také na prvky pasivní infrastruktury (služby přístupu k přiřazeným prostředkům), zejména kabelovodům, chráničkám a nenasvíceným optickým vlákny. Cenová regulace byla na prvky pasivní infrastruktury uložena ve formě nákladové orientace, založené na metodice LRIC+ a ocenění aktiv v současných cenách, při zohlednění uplynulé ekonomické životnosti opakovaně použitelných již existujících starších prvků inženýrských sítí¹¹⁴.

Vývoj cen u 4 nejsledovanějších služeb LLU ukazují následující dva grafy.

¹¹³ V rozhodnutí o ceně č. [CEN/4/08.2015-4](#) ze 7. srpna 2015.

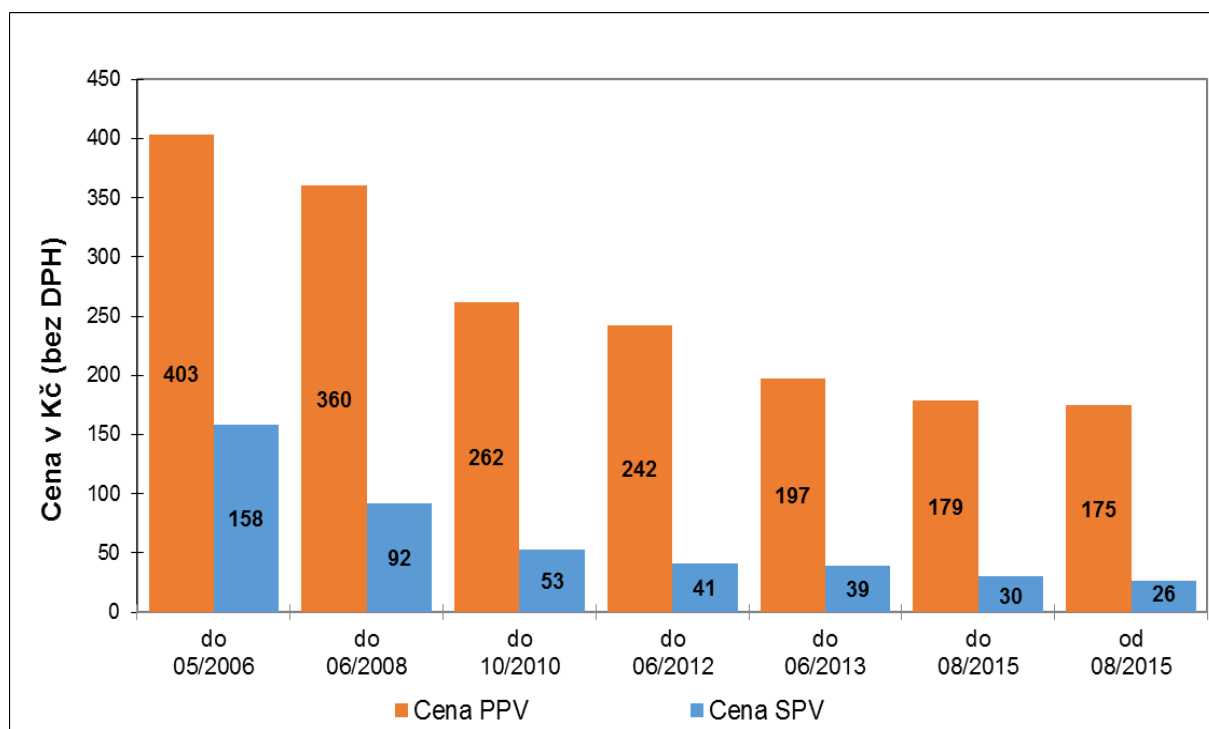
¹¹⁴ V souladu s Doporučením Komise ze dne 11. září 2013 o konzistentních povinnostech nediskriminace a metodikách výpočtu nákladů s cílem podpořit hospodářskou soutěž a zlepšit podmínky pro investice do širokopásmového připojení (2013/466/EU).

Graf č. 36: Vývoj jednorázových cen pro služby zřízení plného a sdíleného zpřístupnění účastnického kovového vedení

Pozn.: PPV – plný přístup k vedení, SPV – sdílený přístup k vedení
Zdroj: ČTÚ, 2016

Graf č. 37: Vývoj měsíčních cen pro služby pronájmu plného a sdíleného zpřístupnění účastnického kovového vedení

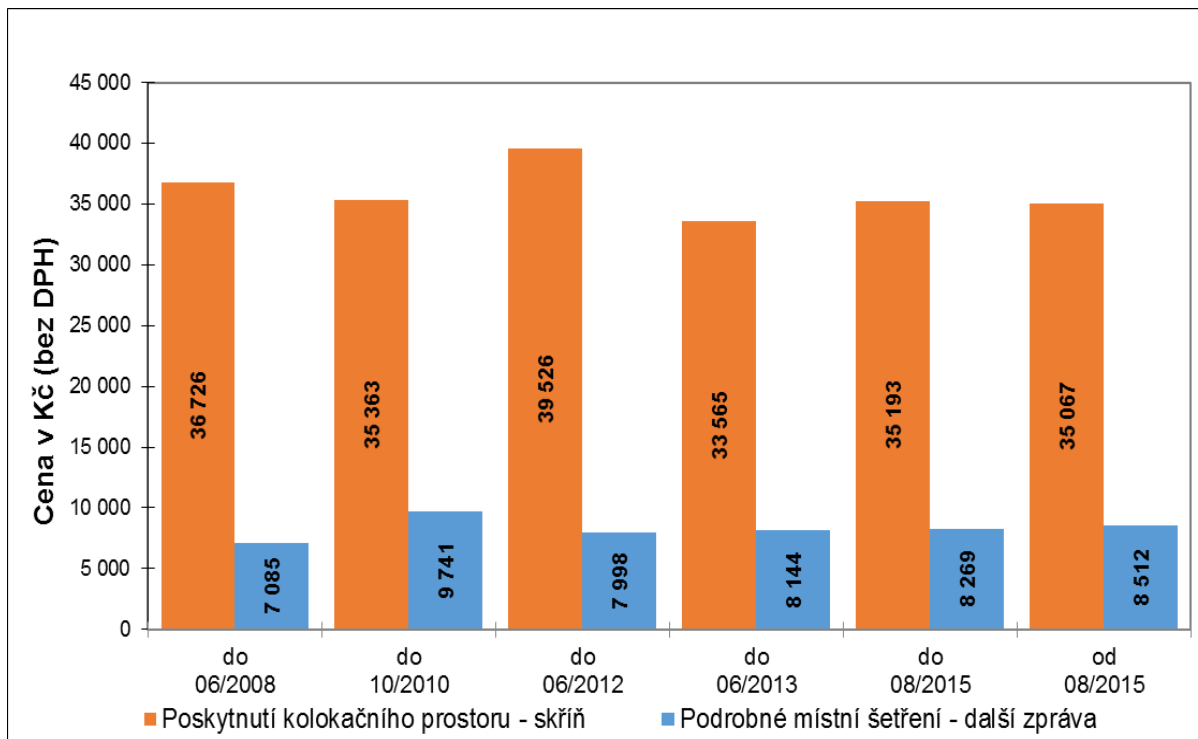

Pozn.: PPV – plný přístup k vedení, SPV – sdílený přístup k vedení
Zdroj: ČTÚ, 2016

U služeb kolokace byly pro ilustraci cenového vývoje do porovnání vybrány dvě služby jednorázové a jedna měsíční, které jsou pro zájemce o velkoobchodní služby klíčové při

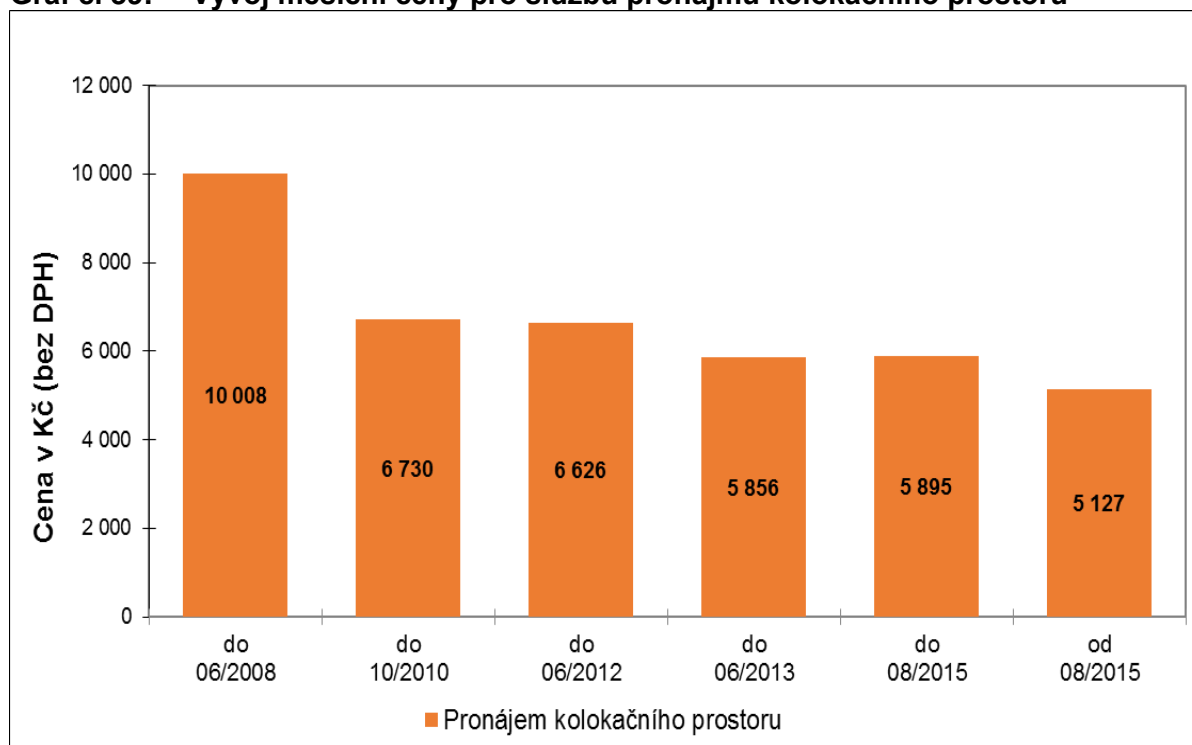
poskytování vlastních služeb prostřednictvím LLU (nevyužívá-li možnosti jiného technického řešení).

Graf č. 38: Vývoj jednorázových cen pro služby poskytnutí kolokačního prostoru a podrobného místního šetření

Zdroj: ČTÚ, 2016

Graf č. 39: Vývoj měsíční ceny pro službu pronájmu kolokačního prostoru¹¹⁵

Zdroj: ČTÚ, 2016

Od října 2010 jsou jednorázové ceny pro služby zřízení plného a sdíleného zpřístupnění účastnického kovového vedení relativně stabilní. V období od roku 2013 (tj. v období navazující na období posuzované v přechodí analýze) se jednorázová cena za zřízení plného zpřístupnění nezměnila (zůstala na hodnotě 1 120 Kč) a jednorázová cena za zřízení sdíleného zpřístupnění poklesla o 60 Kč (4,9 %). V případě měsíčních cen došlo ve stejném období k mírnému poklesu ceny jak za službu pronájmu plného zpřístupnění účastnického kovového vedení o 4 Kč (2,2 %), tak u sdíleného zpřístupnění rovněž o 4 Kč (13,3 %).

Ani vývoj cen jednorázových služeb kolokace neprojevuje zřejmé trendy ke změnám (viz Graf č. 38), zatímco u měsíční služby pronájem kolokačního prostoru, která je jednou z nejvyužívanějších a nejdůležitějších služeb kolokace, došlo v období od minulé analýzy relevantního trhu v roce 2014 k poklesu ceny o 13 %, v absolutním vyjádření o 768 Kč.

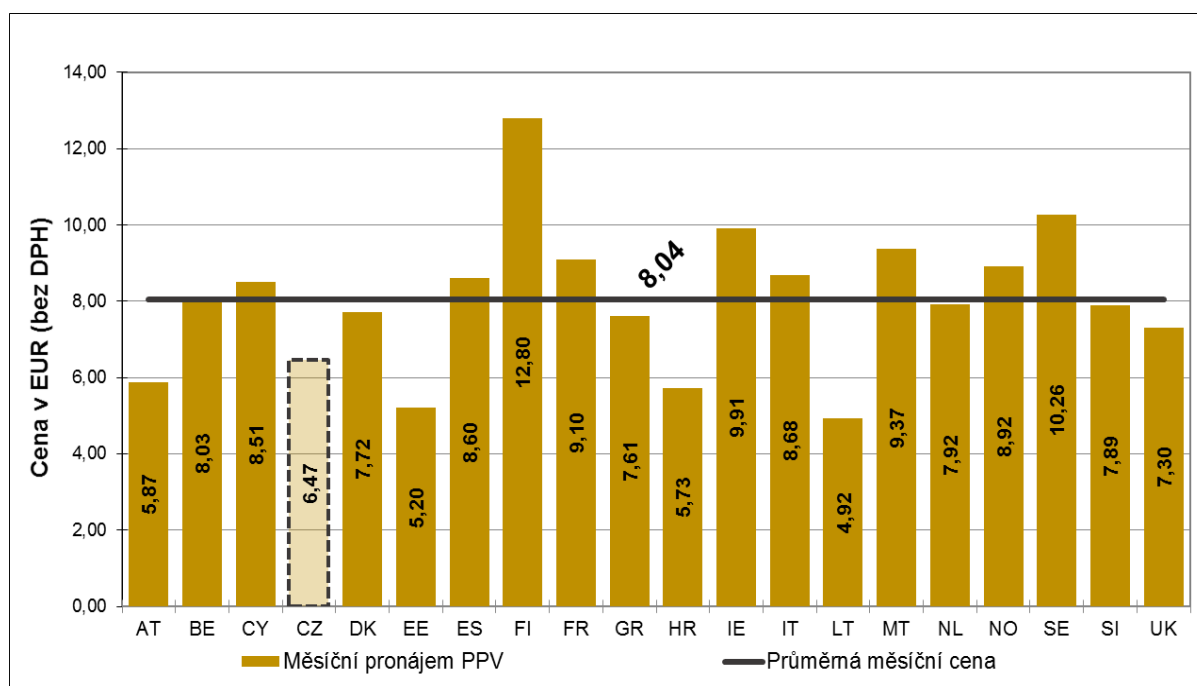
Úřad konstatuje, že vývoj cen na relevantním trhu byl v zásadě klidný a stabilizovaný. K poklesu cen uplatňovaných podnikem s SMP na tomto trhu docházelo vlivem uplatňované cenové regulace, nicméně z vývoje služby pronájmu plného zpřístupnění lze usoudit, že k velkým změnám jednotkových nákladů již nedochází (poslední rozhodnutí č. CEN/4/08.2015-4 ze srpna 2015 přineslo již jen malý pokles ceny této regulované služby o 4 Kč).

¹¹⁵ Služba pronájem kolokačního prostoru byla původně rozdělena do 6 cenových položek v závislosti na počtu obyvatel sídla, v němž se kolokační místnost budovala. Cenové rozpětí těchto položek bylo do poloviny roku 2008 (do vydání rozhodnutí o ceně č. CEN/11/06.2008-2) od 7 363 Kč do 10 008 Kč.

Mezinárodní srovnání

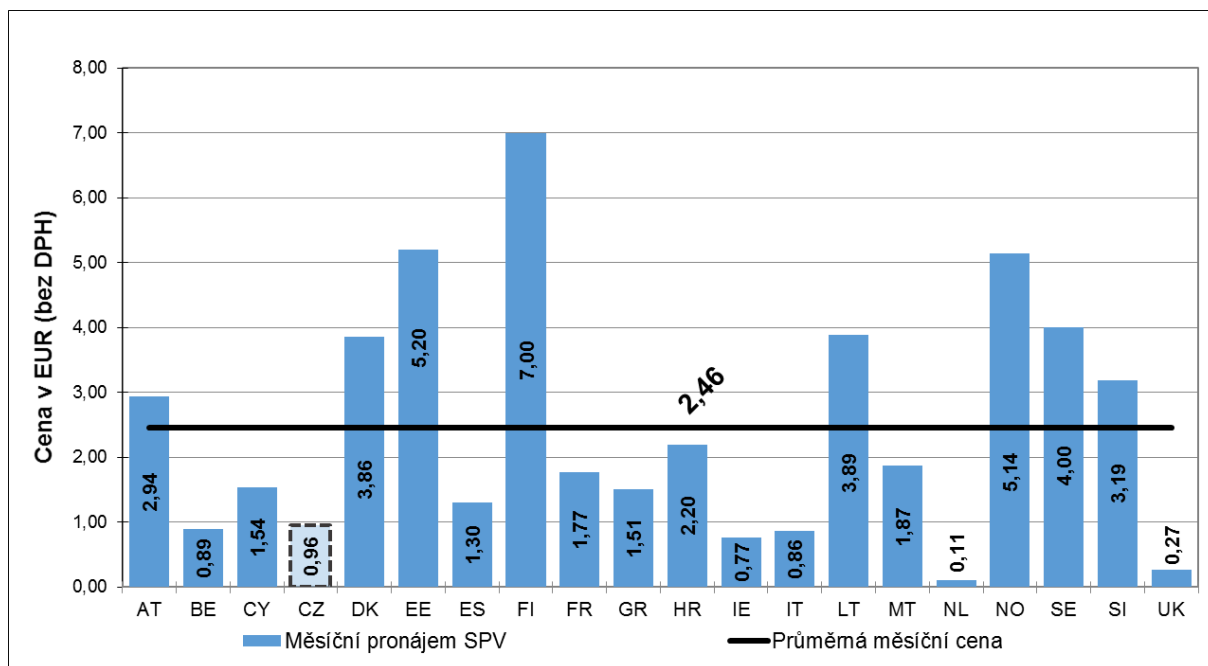
Následující grafy se věnují srovnání cen služeb LLU v rámci vybraných zemí EU k 1. dubnu 2016. Z tohoto srovnání je patrné, že ceny za služby zpřístupnění jsou v České republice za skupinu srovnávaných zemí spíše podprůměrné. Graf č. 40 a Graf č. 41 dokládají výši měsíčních cen za plné a sdílené zpřístupnění účastnického vedení. Do přehledu porovnávaných zemí byly zahrnuty ty země EU, u kterých měl Úřad k dispozici jak ceny měsíčního pronájmu, tak i ceny za aktivaci existujícího vedení nebo instalaci nové účastnické přípojky. Jak je z obou níže uvedených grafů zřejmé, obě hodnoty (měsíční ceny za plné i sdílené zpřístupnění) se v České republice nachází pod evropským průměrem.

Graf č. 40: Porovnání měsíčních cen pro službu pronájmu plného zpřístupnění účastnického kovového vedení ve vybraných zemích

Zdroj: Cullen International, duben 2016

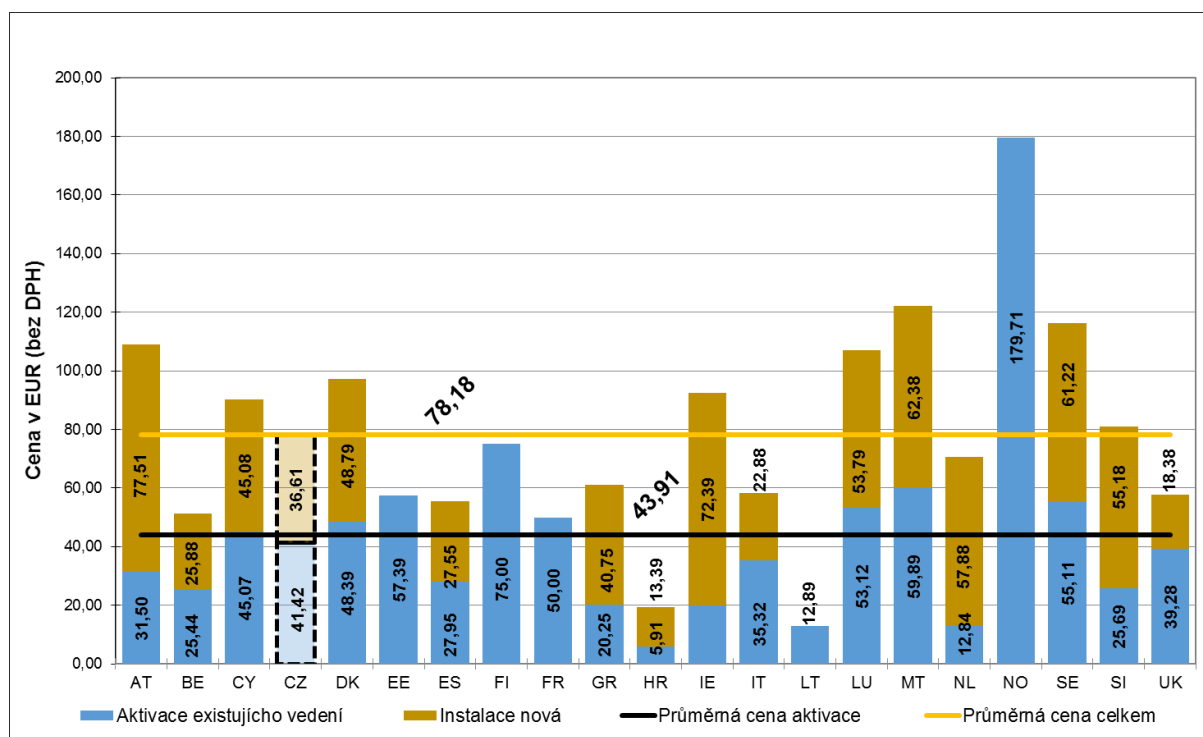
Graf č. 41: Porovnání měsíčních cen pro službu pronájmu sdíleného zpřístupnění účastnického kovového vedení ve vybraných zemích

Zdroj: Cullen International, duben 2016

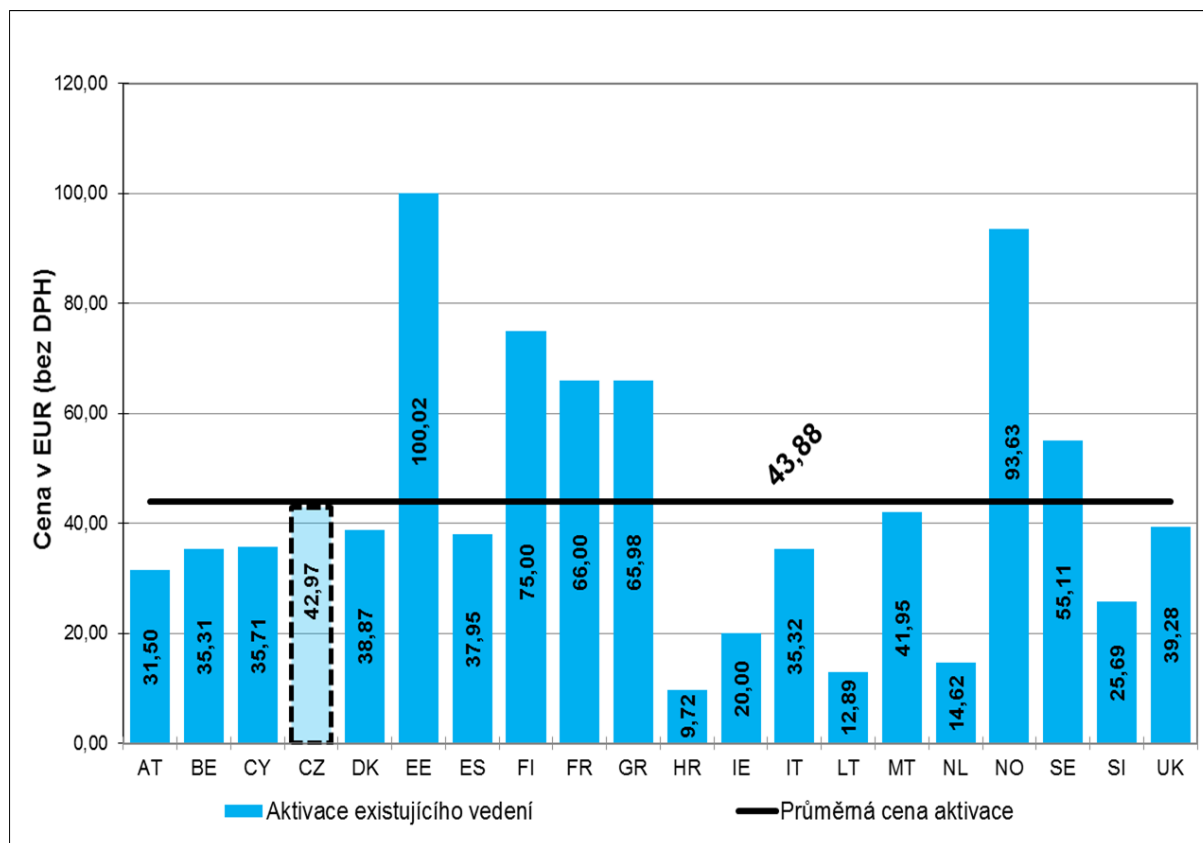
Jednorázové ceny za služby zřízení plného a sdíleného zpřístupnění se nachází na úrovni evropského průměru, jak je patrné z následujících dvou grafů.

Graf č. 42: Porovnání jednorázových cen u služby zřízení plného zpřístupnění účastnického kovového vedení ve vybraných zemích

Zdroj: Cullen International, duben 2016

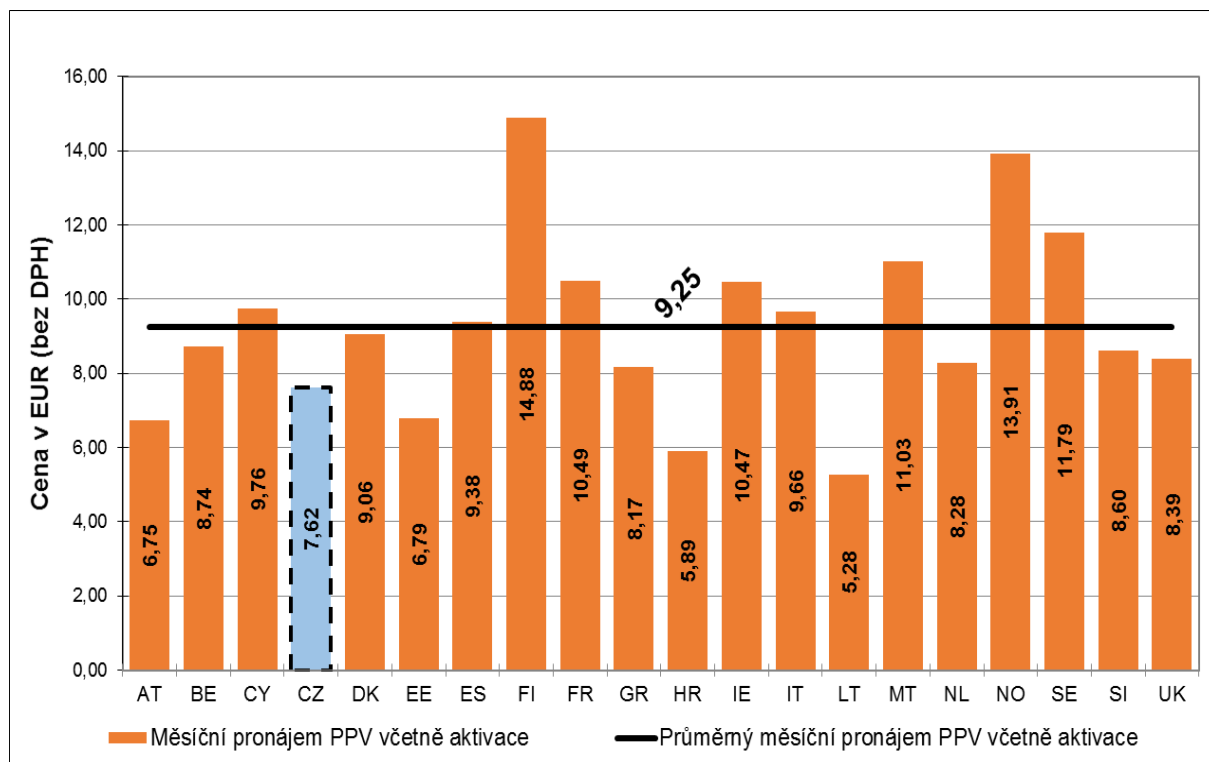
Graf č. 43: Porovnání jednorázových cen u služby zřízení sdíleného zpřístupnění účastnického kovového vedení ve vybraných zemích

Zdroj: Cullen International, duben 2016

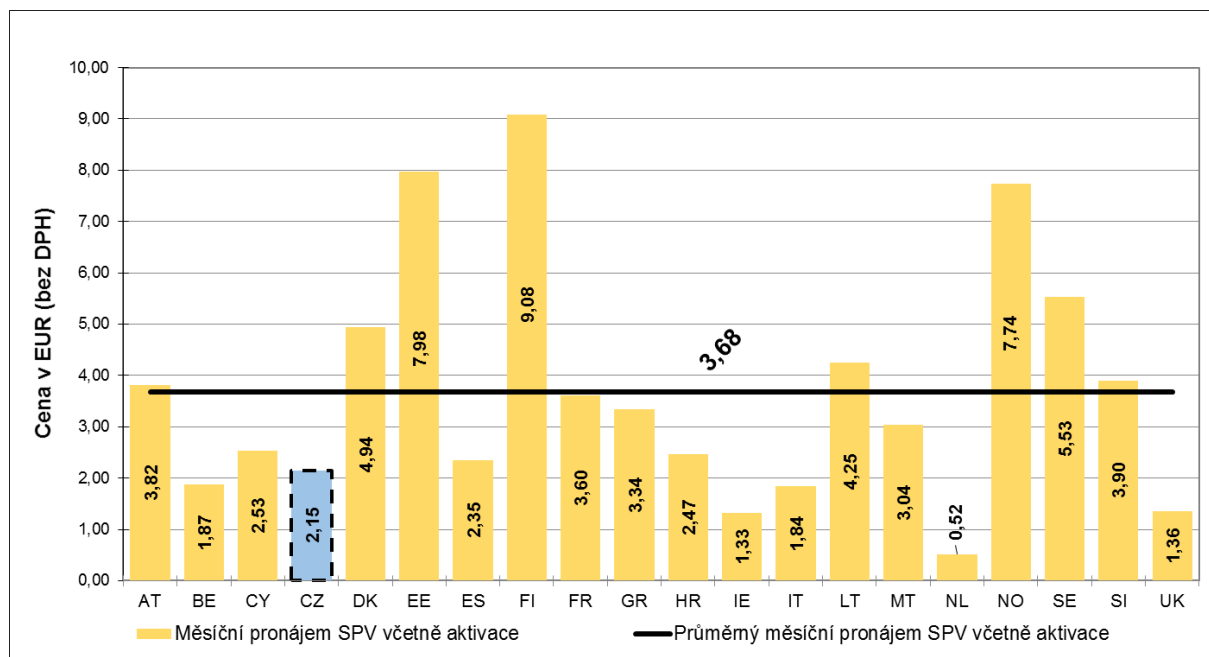
Následující dva grafy dokládají hodnotu průměrných měsíčních nákladů na sdílené a plné zpřístupnění. Protože v sobě tento ukazatel zahrnuje jak měsíční cenu, tak i část jednorázové ceny (rozpočítané do 3 let), představuje komplexnější pohled na úroveň cen plného a sdíleného zpřístupnění v jednotlivých zemích.

Graf č. 44: Porovnání průměrných měsíčních nákladů pro službu plného zpřístupnění účastnického kovového vedení ve vybraných zemích

Zdroj: Cullen International, duben 2016

Graf č. 45: Porovnání průměrných měsíčních nákladů pro službu sdíleného zpřístupnění účastnického kovového vedení ve vybraných zemích

Zdroj: Cullen International, duben 2016

Ziskovost

Úřad posuzoval i výsledky oddělené evidence výnosů a nákladů pro služby LLU a kolokace, a to u společnosti O2 za roky 2011 až 2014, a u nově vzniklé společnosti CETIN za rok 2015. Ziskovost u společnosti O2 posuzoval Úřad z výsledků oddělené evidence nákladů a výnosů, která byla společnosti O2 uložena rozhodnutím¹¹⁶ po analýze¹¹⁷ relevantního trhu v roce 2010, a u společnosti CETIN na základě rozhodnutí¹¹⁸ po předchozí analýze¹¹⁹ relevantního trhu. Ziskovost tedy Úřad posuzoval, s ohledem na krátký časový odstup od předchozí analýzy, za delší období, tj. za roky 2011 až 2015.

Pro účely vedení oddělené evidence nákladů a výnosů za posuzované období platil WACC ve výši 11,5 % (2011) a 8,26 % (2012 – 2015) z vloženého kapitálu¹²⁰.

Z výsledků oddělené evidence nákladů a výnosů společnosti O2 za uvedené roky (2011 – 2014) vyplývá, že celkové výnosy za služby LLU a kolokace nepokrývaly zcela provozní náklady na poskytování těchto služeb a společnost vykazovala záporný provozní výsledek hospodaření v rozsahu **Obchodní tajemství** od ■■■ do ■■■ % vloženého kapitálu. V průběhu celého uvedeného období docházelo i přes postupné snižování nákladů k rychlejšímu tempu snižování tržeb a k prohlubování ztráty, která dosáhla nejvyšší hodnoty právě v roce 2014.

Pro správnou interpretaci uvedených skutečností je však nutné mít na zřeteli, že důvodem ztráty vykazované společností O2 na trhu s regulovanými cenami služeb je skutečnost, že oddělená evidence nákladů a výnosů zobrazuje výši historických a plně alokovaných nákladů na poskytované služby, zatímco Úřad při stanovení maximálních cen regulovaných služeb využívá přístup založený na principu modelování přírůstkových nákladů. Proto při stanovení jednotlivých cen služeb nemohly být Úřadem do kalkulace zahrnuty všechny náklady, zachycené ve finančním účetnictví a alokované v rámci oddělené evidence nákladů a výnosů.

Výsledky oddělené evidence nákladů a výnosů společnosti CETIN za rok 2015 ukazují, že výnosy z poskytování služeb zpřístupnění a kolokace již převyšují provozní náklady, nicméně nedosazují výše 8,26 % z vloženého kapitálu (tedy přiměřeného zisku), ale pouze **Obchodní tajemství** ■■■ % z vloženého kapitálu.

Vzhledem k tomu, že na relevantním trhu platila Úřadem nastavená cenová regulace, a dále i s ohledem na výsledky mezinárodního cenového srovnání a s přihlédnutím k výsledkům oddělené evidence nákladů a výnosů společností O2 a CETIN se nelze domnívat, že by ceny účtované SMP operátorem na relevantním trhu alternativním operátorům byly nepřiměřeně vysoké. Společnost O2 (resp. následně i společnost CETIN) uplatňovala po celou dobu regulace ceny v maximální přípustné výši, stanovené jednotlivými rozhodnutími o ceně. U žádné služby neuplatnila velkoobchodní cenu nižší, pod hranicí maximálního limitu. Tato skutečnost by mohla nasvědčovat tomu, že by mohlo docházet k uplatňování nepřiměřeně vysokých cen v případě neuložení cenové regulace. Na druhou stranu již do značné míry

¹¹⁶ [REM/4/10.2010-77](#) z 12. října 2010

¹¹⁷ [A/4/05.2010-6](#)

¹¹⁸ [REM/4/08.2015-6](#) z 19. srpna 2015

¹¹⁹ [A/4/10.2014-8](#)

¹²⁰ Viz opatření obecné povahy č. [OOP/4/12.2011-19](#), kterým se mění opatření obecné povahy č. [OOP/4/03.2006-3](#), kterým se stanoví metodika účelového členění nákladů a výnosů a jejich přiřazování a určuje se struktura vykazovaných informací, ve znění opatření obecné povahy č. [OOP/4/02.2008-1](#).

stabilizovaná výše jednotkových nákladů nedávala SMP podniku prostor pro další snižování cen pod úroveň Úřadem nastavených cen maximálních (založených na nákladové orientaci).

Závěr: Kritérium nenasvědčuje ve prospěch existence samostatné významné tržní síly společnosti CETIN. Hodnocení tohoto kritéria je však ovlivněno uloženou cenovou regulací, která tak neumožnila zkoumat skutečné tržní chování podniku SMP (Úřad tak primárně hodnotí důsledky uložené cenové regulace, než projevy tržních mechanismů).

3.1.3 Kritéria týkající se zákazníků

3.1.3.1 Úplná absence nebo nízká úroveň kupní síly na straně poptávky

Jak již bylo uvedeno výše v rámci vyhodnocení kritérií týkajících se podniku, postavení společnosti CETIN je, vzhledem k velikosti, rozsahu sítě a rozsahu a rozmanitosti poskytovaných služeb, na relevantním trhu jedinečné. Velkoobchodní odběratelé služeb poskytovaných v pevném místě nemají reálnou (ani potenciální) možnost přejít k jinému poskytovateli velkoobchodních služeb, neboť v České republice taková nabídka, která by byla svým rozsahem adekvátní, neexistuje. Tato skutečnost vede k závěru, že potenciální i současní odběratelé tak mají jen velmi omezenou vyjednávací pozici vzhledem k velkoobchodnímu poskytovateli služeb.

Na základě provedené dobrovolné separace společnosti O2 v průběhu roku 2015 došlo oproti minulé analýze tohoto relevantního trhu k zásadní změně, která spočívá ve skutečnosti, že maloobchodní služby nejvýznamnějšího podniku na maloobchodní úrovni trhu (společnosti O2) již nejsou poskytovány na bázi samozásobení (tzv. self-supply). Společnost O2 je v současné situaci v pozici srovnatelné s ostatními velkoobchodními odběrateli služeb na daném relevantním trhu a je závislá na velkoobchodních nabídkách společnosti CETIN. V tomto ohledu se změnila i pozice společnosti CETIN (jako subjektu vlastního infrastrukturu dřívějšího incumbenta), která již neposkytuje žádné maloobchodní služby koncovým zákazníkům, ale je naopak plně závislá na velkoobchodním prodeji služeb, a tím i na svých velkoobchodních odběratelích (a přeneseně také na jejich úspěšnosti prodávat tyto služby na maloobchodním trhu).

Dle Úřadu dostupných informací společnost O2 odebírá velkoobchodně od společnosti CETIN širokopásmové přístupy pouze v rámci služeb širokopásmového přístupu k datovému toku (prostřednictvím nabídky RAO/MMO). Společnost O2 neodebírá od společnosti CETIN žádné služby na základě zpřístupnění účastnických vedení LLU. Vzhledem k tomu, že společnost O2 nedisponuje vlastní páteří sítí, bylo by pro ni využívání služeb LLU více nákladné.

V souladu s Metodikou, která uvádí, že vyjednávací pozice se zlepšuje v případě, že zákazník odebírá velkou část produkce daného poskytovatele, lze předpokládat, že touto vyjednávací pozicí by mohla disponovat pouze společnost T-Mobile, která je prakticky jediným odběratelem služeb zpřístupnění (služby LLU využívají i jiné společnosti, jako např. společnosti FIXNet a AVONET, ale počet jimi odebíraných služeb LLU je však zanedbatelný). Dále je nutno dodat, že na trhu nadále (stejně jako v období předchozí analýzy tohoto trhu) dochází k poklesu odebíraných služeb LLU. V posledním sledovaném období došlo dokonce k poklesu i u velkoobchodně odebíraných služeb širokopásmového přístupu k datovému toku. Tuto skutečnost dokládá Graf č. 33, který zobrazuje vývoj odebíraných služeb nejvýznamnějšího odběratele služeb LLU a druhého nejvýznamnějšího odběratele služeb

širokopásmového přístupu k datovému toku. Celkový počet velkoobchodně poskytnutých služeb LLU k 31. 12. 2015 činil přibližně 33 400, tento počet je podstatně nižší v porovnání s počtem poskytovaných velkoobchodních služeb přístupu k datovému toku vykázaných společností CETIN který byl k témuž datu více než 931 tisíc služeb. Při takovémto nepoměru mezi těmito jednotlivými vstupy z relevantních trhů č. 3a a 3b nelze na tomto relevantním trhu, byť prakticky jedinému významnému odběrateli služeb LLU přisuzovat významnou vyjednávací pozici (sílu).

Úřad zároveň konstatuje, že na základě dostupných informací, provedená dobrovolná separace významně neovlivnila strukturu odběratelů (bez uvažování společnosti O2) a odebíraných služeb na relevantním trhu, ani se neprojevila v nárůstu tržních podílů ostatních subjektů (na základě odebíraného velkoobchodního produktu z dotčeného relevantního trhu) na maloobchodním trhu.

Velkoobchodní odběratelé tak nemají vzhledem k nízkým odebíraným množstvím služeb na tomto relevantním trhu dostatečně silnou vyjednávací pozici. Na relevantním trhu rovněž chybí (reálná ale i potenciální) možnost přechodu k jinému velkoobchodnímu poskytovateli služeb/produktů nebo alespoň možnost odchodem pohrozit, neboť společnost CETIN je na trhu jediným poskytovatelem služeb. U ostatních subjektů na velkoobchodním trhu se jedná o poskytování služeb prostřednictvím samozásobení. Úřad též vzhledem k výše uvedeným vyhodnocením kritérií týkajících se podniku neočekává v rámci časového vymezení vybudování infrastruktury či vznik nabídky umožňující poskytovat služby v obdobném rozsahu jako v případě nabídek společnosti CETIN.

Úřad na základě výše uvedeného nepovažuje kupní sílu zákazníků (velkoobchodních odběratelů) za dostatečnou, aby zabránila poskytovateli velkoobchodních služeb chovat se na trhu nezávisle na svých zákaznících a působila tak jako omezení tržní síly společnosti CETIN. Z tohoto důvodu lze konstatovat, že společnost CETIN si může udržovat významnou tržní sílu na analyzovaném relevantním trhu nehledě na své zákazníky a konkurenci. Úřad neshledal na trhu indicie, které by předpokládaly, že v průběhu časového vymezení analýzy dojde k podstatné změně této situace.

Závěr: Kritérium nasvědčuje ve prospěch existence samostatné významné tržní síly společnosti CETIN.

3.1.3.2 Překážky a náklady na přechod k jinému poskytovateli služby

Úřad toto kritérium zkoumal v souvislosti s kritériem úrovně kupní síly na straně poptávky, na základě kterého také hodnotí vyjednávací sílu poskytovatelů, resp. zákazníků na relevantním trhu. Úřad proto zkoumal, zda relativní výše nákladů, které mohou vzniknout zákazníkovi při přechodu od stávajícího poskytovatele velkoobchodních služeb k jinému, umožňuje poskytovatelům jednat nezávisle na zákaznících, protože ti mají omezenou schopnost využít služeb jiného poskytovatele.

Za zásadní na předmětném velkoobchodním trhu považuje Úřad neexistenci srovnatelné alternativy (zejména co se týče geografické dostupnosti) k nabídce společnosti CETIN pro velkoobchodní odběratele, ani její vznik v době časového vymezení analýzy. Toto Úřad považuje za největší překážku přechodu, jak již bylo popsáno ve vyhodnocení kritéria s úrovní kupní síly na straně poptávky.

Za další potenciální překážku přechodu na velkoobchodním trhu je možné zmínit podmínky současných velkoobchodních nabídek společnosti CETIN, zejména referenční nabídky MMO, kde v rámci programu zvyšování kvality nabízí společnost CETIN velkoobchodním odběratelům určité výhody při časovém úvazku na 3 a 7 let (viz vyhodnocení kritéria „Úspory ze sortimentu“). Tato smluvní ujednání tak mohou z pohledu do budoucna tvořit potenciální překážky přechodu na velkoobchodní úrovni, které mohou sahat až za hranice časového vymezení předmětné analýzy.

Úřad dále uvádí, že překážky na souvisejícím podřazeném (maloobchodním) trhu mohou mít také vliv na situaci na zkoumaném relevantním trhu. Úřad posuzoval, zda překážky na podřazeném trhu mohou mít vliv na posouzení existence významné tržní síly.

Na maloobchodním trhu v časovém období od minulé analýzy došlo k oslabení finančních¹²¹ překážek přechodu, a tím ke snížení nákladů na přechod na maloobchodním trhu. Nelze však konstatovat, že na maloobchodní úrovni trhu již nadále neexistují překážky přechodu k jinému poskytovateli. Takovéto překážky přechodu na maloobchodním trhu by tak mohli ovlivňovat existenci významné tržní síly na velkoobchodním trhu. Na druhou stranu je nutné konstatovat, že xDSL přístupy na maloobchodním trhu (poskytované zejména na základě velkoobchodní nabídky společnosti CETIN) tvoří méně než 1/3 vymezeného maloobchodního trhu. Společnost CETIN navíc působí pouze na velkoobchodní úrovni trhu a nemůže tak ovlivňovat případné finanční i nefinanční překážky přechodu na maloobchodní úrovni trhu (vzhledem ke koncovým účastníkům). Nelze tedy v podmínkách na trhu v ČR hovořit o tom, že by případné identifikované překážky na maloobchodním trhu ovlivňovaly existenci významné tržní síly společnosti CETIN na relevantním velkoobchodním trhu. Úřad tak na základě výše uvedeného nepovažuje vyhodnocení překážek přechodu na maloobchodní úrovni trhu za relevantní pro vyhodnocení tohoto kritéria.

Na základě vyhodnocení překážek přechodu na velkoobchodní úrovni trhu Úřad konstatuje, že na zkoumaném relevantním trhu existují významné překážky přechodu k jinému poskytovateli služeb.

Závěr: Kritérium nasvědčuje ve prospěch existence samostatné významné tržní síly společnosti CETIN.

3.1.4 Kritéria týkající se konkurence na relevantním trhu

3.1.4.1 Absence potenciální konkurence

V rámci daného kritéria Úřad zkoumal, zda existují potenciální konkurenti, kteří by mohli v případě hypotetického zvýšení ceny vstoupit na relevantní trh ve sledovaném časovém období, a to buď formou zcela nového vstupu či formou přechodu na nabídku služeb patřících na zkoumaný relevantní trh.

Úřad je toho názoru, že vzhledem k investiční náročnosti (finanční i časové) na vybudování infrastruktury v potřebném rozsahu (srovnatelném se současnou velkoobchodní nabídkou společnosti CETIN), který by omezil tržní sílu společnosti CETIN na daném trhu (možnost chovat se ve značné míře nezávisle na jiných soutěžitelích), nelze

¹²¹ Zejména novelizací Zákona – ustanovení § 63 odst. 1 písm. p).

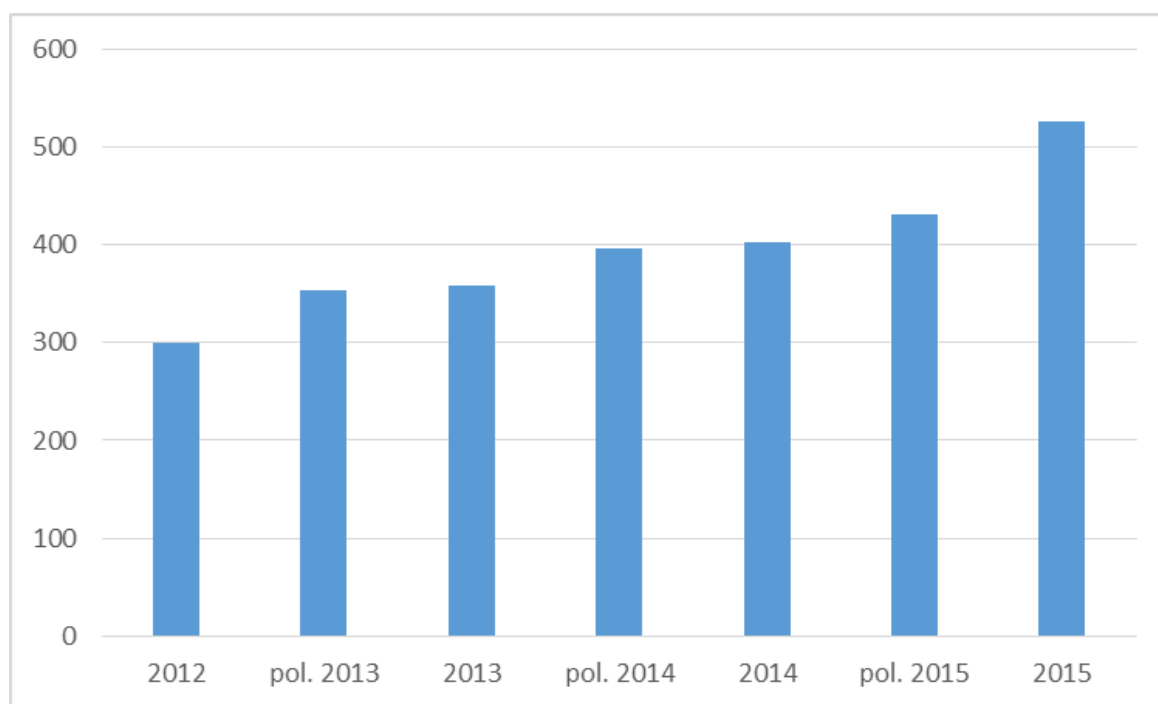
ani v případě hypotetického zvýšení ceny očekávat, že by na relevantní trh ve sledovaném časovém období vstoupili rozhodující potenciální konkurenti.

Tato skutečnost bude potenciálně ovlivněna očekávaným budováním sítí NGA za přispění státních a evropských dotací (v očekávané hodnotě 14 mld. Kč). V rámci takto budované NGA infrastruktury bude podmínkou povinné poskytování velkoobchodních služeb, které může na trh přivést novou potenciální konkurenci přímo na velkoobchodní úrovni trhu (nové velkoobchodní nabídky). Vzhledem ke skutečnosti, že v současnosti nejsou známy finální podmínky dotačního programu a není možné odhadovat, jaké subjekty budou příjemci dotací – nelze vyloučit, že mezi ně bude patřit společnost CETIN, nelze s jistotou očekávat vstup nové potenciální konkurence na tento relevantní trh.

Pokud ve sledovaném období dojde k novému vstupu na trh, půjde zřejmě o budování/rozšiřování lokálních sítí. Lokální NGA sítě (zejména FTTH/B sítě) v současné době budují průběžně i někteří lokální WiFi poskytovatelé služeb, kteří modernizují své sítě a v ekonomicky výhodných oblastech postupně přecházejí na FTTH/B sítě nebo takto stávající sítě rozšiřují. Tímto se zvyšuje tržní podíl poskytovatelů FTTH/B na sledovaném velkoobchodním trhu. Význam lokálních poskytovatelů FTTH/B se tak pozvolna zvyšuje. Jedná se však o postupné budování. Na druhou stranu modernizací stávající přístupové sítě (na FTTC) disponuje společnost CETIN v současné době časově i nákladově přijatelnější velkoobchodní nabídkou NGA služeb oproti vlastní výstavbě nových NGA sítí jinými subjekty.

I když počet poskytovatelů FTTH/B přístupů na trhu roste, jak uvádí následující graf dle dat k 31. 12. 2015 více než 46 % těchto poskytovatelů služeb má méně než 100 aktivních přístupů a více než 22 % poskytovatelů služeb má méně než 20 aktivních přístupů. Z tohoto pohledu je tak vliv potenciální konkurence, vzhledem k omezenému rozsahu těchto přístupových sítí, nevýznamný.

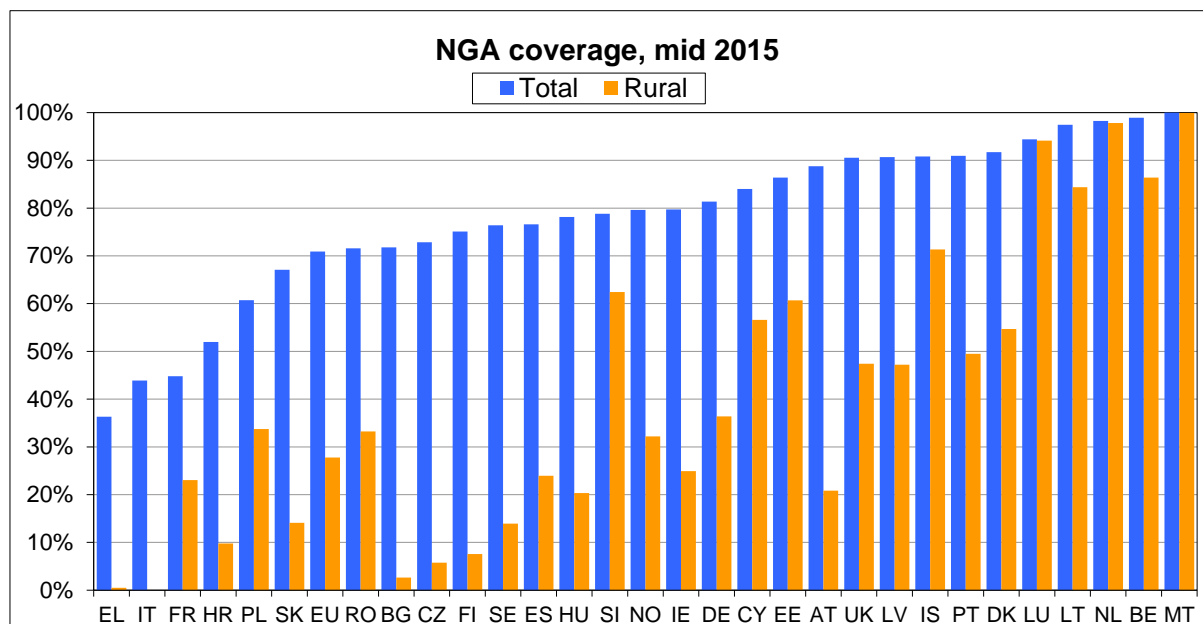
Graf č. 46: Vývoj počtu poskytovatelů služeb prostřednictvím FTTH/B v letech 2012 – 2015

Zdroj: ČTÚ, 2016

Že v ČR dosud dochází k velmi pozvolnému budování NGA sítí zejména v rurálních (venkovských) oblastech dokumentuje následující graf. V porovnání zemí EU je celkové pokrytí sítěmi NGA v ČR srovnatelné s průměrem EU, avšak co se týče rurálních oblastí, tam se ČR řadí k zemím s nejnižším pokrytím NGA sítěmi.

Graf č. 47: Pokrytí NGA v jednotlivých zemích EU celkem a rurálních oblastech (pololetí 2015)

Zdroj: Digital agenda scoreboard

Služby spadající do relevantního trhu poskytují ostatní subjekty na trhu na základě samozásobení a neexistuje tedy alternativní velkoobchodní nabídka k nabídce společnosti CETIN. Potenciálně může být tato nabídka na trhu ze strany alternativních operátorů zavedena, avšak do současnosti tak neučinili a i v případě, že by tak někteří/všichni učinili, tak jejich nabídka nebude srovnatelná s nabídkou společnosti CETIN, která má celorepublikové pokrytí.

Úřad v současné době nedisponuje informací o možném novém vstupu významného poskytovatele na trh, který by byl schopen v období časového vymezení analýzy trhu vybudovat síť v takovém rozsahu, že by došlo k významnému omezení poptávky po službách společnosti CETIN (byť by takový konkurent poskytoval služby pouze formou samozásobení).

Pro shrnutí Úřad uvádí, že na velkoobchodní trh sice vstupují nové subjekty (FTTH/B operátoři) avšak jen v omezené míře a na lokálních trzích. Tyto subjekty navíc poskytují velkoobchodní služby spadající do tohoto relevantního trhu pouze ve formě samozásobení. Z tohoto důvodu neexistuje, ani není předpoklad existence alternativních velkoobchodních nabídek v rámci časového vymezení trhu. Na základě historického vývoje Úřad dále konstatuje, že na velkoobchodní trh nikdo dosud s alternativní velkoobchodní nabídkou služeb spadajících do vymezení tohoto relevantního trhu nevstoupil, a proto není předpoklad takového vstupu ani ve stanoveném výhledu. Možné povinné velkoobchodní nabídky v rámci dotací na výstavbu sítí NGA, by mohly přinést vznik lokálních nabídek, ale není jisté, kdo tyto sítě vybuduje (kdo bude příjemcem dotací) a kdy tyto sítě vzniknou (jak rychle). Vzhledem k časovému vymezení trhu Úřad neočekává jejich významný vliv na trh ve sledovaném období.

Na základě vyhodnocení tohoto kritéria Úřad na relevantním trhu shledal absenci potenciální konkurence. S ohledem na tuto skutečnost tak společnost CETIN jako nejvýznamnější podnik na vymezeném velkoobchodním trhu může disponovat samostatnou významnou tržní silou.

Závěr: Kritérium nasvědčuje ve prospěch existence samostatné významné tržní síly společnosti CETIN.

3.1.4.2 Překážky růstu

Obecně lze říci, že na trzích s nižšími překážkami pro vstup i pro růst je zpravidla vyšší úroveň hospodářské soutěže. Úřad v rámci kritéria „Překážky vstupu na relevantní trh“ označil existující ekonomickou a časovou náročnost výstavby sítí elektronických komunikací spolu s právními a administrativními překážkami za významnou bariéru vstupu na relevantní trh.

Úřad dále zkoumal, zda je relevantní trh dostatečně flexibilní a v takovém stádiu rozvoje, že je na trhu prostor pro růst. I pro hodnocení tohoto kritéria je důležité vyhodnocení situace na maloobchodním trhu, zejména pak penetrace širokopásmových přístupů, její vývoj a mezinárodní porovnání stejně jako penetrace koncovými zařízeními.

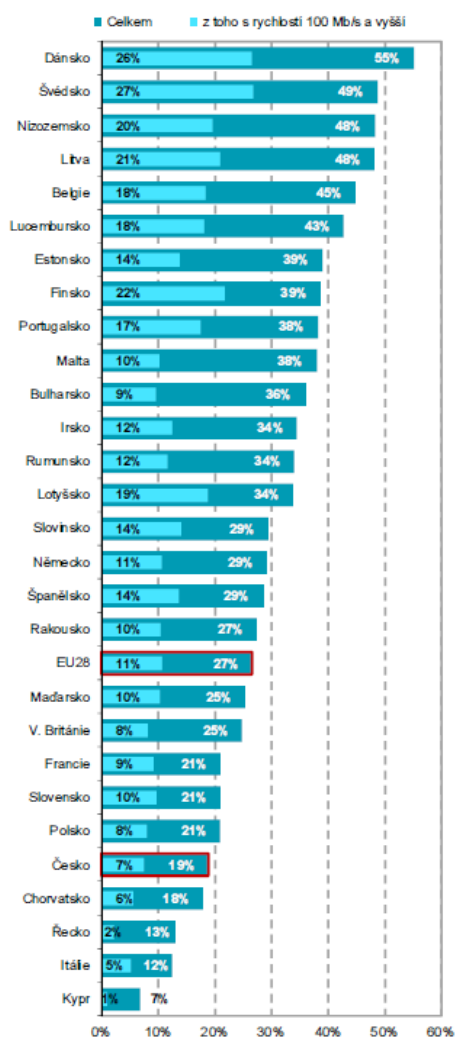
Dle údajů Českého statistického úřadu (viz Graf č. 1 uvedený v kapitole 2.2) penetrace domácností s připojením k internetu v roce 2015 dosáhla 73 % procent. Z toho 70 % bylo připojení vysokorychlostních. Z pohledu situace na trhu širokopásmového přístupu v ČR v kontextu zemí EU (viz Graf č. 2 uvedený v kapitole 2.2) je penetrace domácností s připojením k internetu v ČR 4 p. b. pod průměrem EU a o 18 p. b. nižší než v případě Lucemburska, které je v tomto ukazateli na první příčce v rámci EU. V této souvislosti lze ve výhledu do budoucna předpokládat další rozvoj služeb přístupu k síti Internet v ČR.

Z dalších statistik ČSÚ¹²² je dále patrné, že za sledované období (2005 až 2015) vzrostl v ČR podíl domácností vybavených osobním počítačem z 30 % na 73 %. V mezinárodním porovnání tohoto ukazatele je zřejmé, že vybavení počítači je v ČR pod průměrem EU (79 % ku 82 %) a v porovnání s Nizozemskem (1. místo v tomto ukazateli v rámci EU) je tento údaj dokonce o 17 p. b. nižší. Na základě tohoto porovnání tak lze obdobně jako na základě předchozího ukazatele ohledně penetrace služeb přístupu k síti Internet v domácnostech oprávněně očekávat, že i vybavenost domácností osobním počítačem bude v ČR v následujícím období dále růst.

Pokud je předmětem porovnání podniková sféra, je možno konstatovat, na základě mezinárodního porovnání podniků s připojením k internetu rychlostí 30 Mbit/s a vyšší (viz níže uvedený Graf č. 48) ještě větší prostor pro rozvoj, neboť dle údajů Eurostatu je ČR výrazně pod průměrem EU, resp. dosahovala dle disponibilních dat z ledna 2015 páté nejnižší penetrace v rámci zemí EU.

¹²² Dostupných na: <https://www.czso.cz/csu/czso/informacni-spolecnost-v-cislech-2016>.

Graf č. 48: Podniky v zemích EU s připojením k internetu rychlostí 30 Mbit/s a vyšší (leden 2015)

podíl z celkového počtu podniků s 10 a více zaměstnanci v dané zemi

Zdroj: ČSÚ/Eurostat

Úřad má tedy za to, že na trhu širokopásmového přístupu v ČR bude s ohledem jak na vybavenost domácností a podniků počítači, tak i s ohledem na vývoj a porovnání penetrace širokopásmového připojení k internetu v rámci členských států EU, docházet nadále k růstu a rozvoji služeb, a to i s ohledem na rozvoj využívání a rozšiřování aplikací v různých oblastech podnikání, veřejné správy a osobního užití.

O tom, že na trhu existuje růstový potenciál, svědčí i stávající investice všech poskytovatelů služeb na dotčeném velkoobchodním trhu do NGN/NGA sítí, i výhled objemu investic společnosti CETIN na další období (viz kritérium „Kontrola nesnadno duplikovatelné infrastruktury“).

V průběhu účinnosti analýzy je rovněž očekáváno, že v souladu s Národním plánem rozvoje sítí nové generace dojde k realizaci využívání podpory pro rozvoj pokrytí NGA sítěmi v rurálních oblastech. Využitím dotací z fondů EU by mělo dojít ke zmírnění překážky, kterou představuje finanční náročnost takovýchto projektů (výše utopených nákladů spojených s výstavbou sítí v takovýchto oblastech). Úřad očekává, že vliv této výstavby se projeví až za hranic časového vymezení analyzovaného relevantního trhu, popř. v jeho závěru.

Vzhledem ke skutečnosti, že dosud nejsou známy subjekty, které budou sítě s touto dotací budovat ani jejich rozsah, Úřad pro účely analýzy na základě výše uvedeného od těchto vlivů abstrahoval.

Dále je třeba s ohledem na maloobchodní trh a jeho vliv na rozvoj dotčeného velkoobchodního trhu zdůraznit i skutečnost, že technologie zařazené na dotčený velkoobchodní trh jsou pouze částí z technologií, na nichž je na souvisejícím maloobchodním trhu, poskytován účastníkům širokopásmový přístup. Jak uvádí Graf č. 34, v ČR je podíl xDSL (vč. FTTC) a FTTH/B technologií hluboce pod průměrem EU. Toto je ve struktuře poskytovaných maloobchodních služeb kompenzováno jinými technologiemi (například prostřednictvím CATV a WiFi sítí). Více než 30 % podíl těchto technologií na maloobchodním trhu, které představují WiFi je v rámci porovnání zemí EU nejvyšší. Lze proto dovozovat, že tato skutečnost ovlivňuje a bude ovlivňovat po celé sledované období dotčený velkoobchodní trh. Úřad tuto skutečnost chápe jako nepřímý vliv nabídek (služeb) z maloobchodního trhu.

Úřad má tedy za prokázané, že na trhu existují předpoklady dalšího růstu poptávky po službách podřazeného maloobchodního trhu. Poskytovatelé služeb budou zároveň v časovém horizontu přesahujícím časové vymezení analýzy motivováni prostřednictvím dotací k rozvoji nabídky služeb prostřednictvím NGA sítí. Zda však další rozvoj přispěje k oslabení nebo naopak k upevnění postavení společnosti CETIN na tomto relevantním trhu nelze v současné době predikovat.

Závěr: Kritérium nenasvědčuje ve prospěch existence samostatné významné tržní síly společnosti CETIN.

3.1.4.3 Překážky vstupu na relevantní trh

Úřad v tomto kritériu zkoumá, zda mají na úroveň hospodářské soutěže na dotčeném relevantním trhu vliv zvýšené překážky vstupu (právní, ekonomické a další).

K posouzení úrovně překážek – bariér vstupu na trh se Úřad zaměřil zejména na ekonomické překážky, a to zejména z pohledu na úspory z rozsahu a utopené náklady, tvořené investicemi do vybudování infrastruktury jak páteřní, tak přístupové sítě. V neposlední řadě Úřad posoudil i případné právní bariéry vstupu. Na trzích s vysokými překážkami vstupu nejsou stávající zavedení poskytovatelé služeb ohroženi vstupem dalších konkurentů a mohou se chovat do značné míry nezávisle na svých konkurentech a mohou tak například zvýšit ceny.

Zejména výši utopených nákladů považuje Úřad dle Metodiky za rozhodující indikátor pro posouzení přiměřenosti překážek vstupu na analyzovaný trh. Utopené náklady mohou být tvořené investicemi do vybudování infrastruktury jak páteřní sítě, tak sítě přístupové, které mohou představovat významnou překážku vstupu nových operátorů na daný trh. Je ovšem nutno konstatovat, že u jednotlivých technologií i v rámci různých lokalit (geotypů) se mohou tyto náklady lišit. Úřad vzhledem k věcnému vymezení relevantního trhu považuje za podstatný vývoj s ohledem na xDSL a FTTH/B sítě. Přičemž právě FTTH/B sítě se v ČR z důvodu vysoké finanční náročnosti rozvíjejí pozvolna, a to pouze v určitých lokalitách jednotlivými alternativními poskytovateli. Jedinou společností, která plánuje masivní investice do rozvoje/modernizace sítě v celorepublikovém měřítku je společnost CETIN, která avizovala budování nových vysunutých DSLAMů v rámci optické přístupové sítě typu FTTC. Z důvodů vysoké finanční náročnosti na vybudování nových přístupových sítí pro poskytování služeb v pevném místě existují, i s ohledem na vyhodnocení kritéria „Kontrola nesnadno duplikovatelné infrastruktury“ na relevantní trh, značné bariéry vstupu.

Pro úplnost je však nutno zmínit i nepřímý vliv technologií nezařazených na velkoobchodní relevantní trh, na nichž je na maloobchodní úrovni trhu poskytován přístup k síti Internet. Například u WiFi technologie jsou náklady na vybudování sítě obecně nižší než u ostatních technologií (vyžadujících velký podíl zemních prací, v podobě pokládky kabelů, jako u xDSL a FTTH/B technologií), o čemž svědčí velký rozvoj WiFi sítí v minulých obdobích. Jedná se taktéž o nejvíce zastoupenou technologii na vymezeném maloobchodním trhu. Existenci takovýchto sítí by bylo možno dle názoru Úřadu vnímat jako určitou překážku vstupu na relevantní trh, neboť v lokalitách, kde jsou tyto sítě přítomny, může docházet k negativnímu ovlivnění ochoty nových subjektů vstoupit na trh (investovat do výstavby nových sítí) v důsledku snížené potenciální rentability.

Další rozhodující kritérium uvažované při vstupu na trh jsou úspory z rozsahu. Pokud vycházíme z lokální výstavby sítí, rozhodnutí o výstavbě plně souvisí s velikostí potenciální poptávky v dané oblasti, neboť tam, kde je úroveň poptávky malá, je větší pravděpodobnost, že se operátorům v těchto oblastech nevyplatí investovat, či se jim to vyplatí jen málo a raději zvolí lokalitu s větším potenciálem budoucího výnosu (tedy s větší poptávkou).

Velikost poptávky souvisí jak s počtem obyvatel v dané lokalitě (např. obci), tak i s počtem soutěžitelů již nabízejících své služby v dané lokalitě. Tento fakt dokazuje i přítomnost sítí alternativních operátorů FTTH/B a CATV zejména v lokalitách s vyšší hustotou obyvatel (například krajská a okresní města). V ostatních oblastech, kde je hustota obyvatel nízká, je budování alternativních sítí ekonomicky nevýhodné. Z tohoto důvodu je vybudování alternativních sítí na území celé ČR velmi nepravděpodobné a společnost CETIN tak disponuje v tomto ohledu jedinečnou konkurenční výhodou. Čím rozsáhlejší je přístupová síť poskytovatele, tím je možné realizovat vyšší úspory z rozsahu. V rámci vyhodnocení kritéria „Úspory z rozsahu“ Úřad dospěl k závěru, že na relevantním trhu existuje podnik, který na daném trhu realizuje nepoměrně vyšší úspory z rozsahu v porovnání s jeho konkurenty, a to zejména díky jedinečné infrastruktuře přístupové sítě. Nemožnost realizovat úspory z rozsahu ve srovnatelné míře s největším subjektem na relevantním trhu, společností CETIN, tak na sledovaném trhu vytváří překážky vstupu na relevantní trh.

Právní bariéry vstupu na trh elektronických komunikací jako takové v ČR neexistují, neboť zde ze zákona platí pouze povinnost ohlášení zajišťování sítí či poskytování konkrétních služeb v elektronických komunikacích na Úřad, který podnikatelskému subjektu následně vydá osvědčení pro konkrétní činnost.

Pro budování sítí elektronických komunikací ovšem mohou hrát důležitou roli právní a administrativní překážky ve formě nutnosti získání například stavebních povolení atp., které budování sítí elektronických komunikací mohou komplikovat (jak technicky, tak časově). Dle mnohých vyjádření zástupců jednotlivých poskytovatelů jsou při budování nových sítí tyto překážky často daleko více omezující než překážky ekonomické.

Závěr: Kritérium nasvědčuje ve prospěch existence samostatné významné tržní síly společnosti CETIN.

3.1.4.4 Vyhodnocení nepřímých vlivů (konkurence na maloobchodním trhu)

Jak Úřad v rámci věcného vymezení (kapitola 2.3.1.1.2) uvedl, rozhodl se vyhodnocení tzv. nepřímých vlivů provést až ve fázi zkoumání existence podniku s významnou tržní silou. Vyhodnocení nepřímých vlivů je tak provedeno v této kapitole.

Při analýze relevantního trhu Úřad zjišťuje, zda na vymezeném trhu působí podnik (popř. podniky), který má na trhu takové postavení, které mu umožňuje chovat se ve značné míře nezávisle na konkurenci, zákaznících a spotřebitelích, to je zda na trhu působí podnik s významnou tržní silou. Podnik, který dosáhne této pozice, má možnost poskytovat na trhu své služby za jednostranně výhodnějších podmínek, za vyšší ceny a/nebo vyšší marže, v porovnání s cenami nebo marží, které by mohla dosáhnout efektivní konkurence.

V rámci provádění analýzy relevantního trhu proto Úřad nejen indikuje možnost nabytí významné tržní síly, ale i míru jejího uplatnění na trhu. Je proto třeba v rámci analýzy zohlednit i všechny tržní vlivy, které mohou volnost v rozhodování hypotetického monopolisty omezit¹²³. Pokud je takovéto omezení indikováno, je posuzováno jeho uplatnění i s přihlédnutím k homogenitě trhu.

Úřad tedy indikuje existenci podniku s významnou tržní silou na velkoobchodním relevantním trhu a zohledňuje skutečnosti, které umožňují subjektu chovat se na velkoobchodním relevantním trhu nezávisle. Vyhodnocuje rovněž, zda a do jaké míry na trhu existují (nebo je předpokládána jejich existence v rámci časového vymezení trhu) vlivy, které by chování podniku s významnou tržní silou omezovaly. Obecně lze omezující vlivy rozdělit na dvě kategorie, na vlivy přímé a nepřímé.

Za přímý vliv je obecně považována interakce poskytovatelů služeb na dotčeném relevantním velkoobchodním trhu. Přímými vlivy se tedy rozumí vlivy velkoobchodních nabídek alternativních poskytovatelů služeb zařazených na velkoobchodní relevantní trh na nabídku nejvýznamnějšího podniku na velkoobchodním trhu (zpravidla vlastníků dříve monopolní infrastruktury přístupové sítě). Tyto další velkoobchodní nabídky mohou být ve srovnatelné míře využity k poskytování služeb na vymezeném maloobchodním trhu.

Nepřímé vlivy souvisí s poskytováním služeb na maloobchodní úrovni trhu a předmětem analýzy je proto přenášení efektů tržní situace z maloobchodní úrovně trhu na velkoobchodní úroveň trhu.

Velkoobchodní služby poskytované na relevantním trhu umožňují poskytovat služby na maloobchodním trhu alternativním poskytovatelům služeb, kteří nedisponují vlastní sítí. Takovéto velkoobchodní služby může poskytovat operátor, který buduje vlastní infrastrukturu a poskytuje na ní služby dalším alternativním operátorům. Nezávislost v rozhodování však může omezovat ale i samozásobení vertikálně integrovaných operátorů, a to bez ohledu na to, zda jsou či nejsou schopni vytvořit vlastní velkoobchodní nabídku služeb třetím stranám. S tímto souvisí problematika zahrnování samozásobení do vymezení relevantního trhu.

S ohledem na praxi Evropské komise je možné samozásobení vertikálně integrovaných operátorů do vymezení relevantního trhu zahrnout jak v případě, pokud jsou operátoři schopni nabídnout vlastní velkoobchodní služby (které jsou srovnatelné

¹²³ Vysvětlující memorandum týkající se Doporučení Komise o příslušných trzích produktů a služeb v odvětví elektronických komunikací náchylné k regulaci ex ante, část. 2.1., uvádí: „*The main purpose of market definition is to identify in a systematic way the competitive constraints that the undertakings face. The objective is to identify those actual and potential competitors of the undertakings that are capable of constraining their behaviour and of preventing them from behaving independent.*“

a zaměnitelné se základním produktem), tak i tehdy, pokud tyto služby třetím stranám schopni nabídnout nejsou (v tomto případě může být samozásobení do trhu zahrnuto s ohledem na tzv. nepřímé vlivy). Zahrnutí musí předcházet analýza vlivu, který působení vertikálně integrovaných operátorů na vymezeném relevantním trhu vytváří¹²⁴.

Úřad se, jak již bylo uvedeno, rozhodl vyhodnocování nepřímých vlivů z maloobchodního trhu u služeb poskytovaných prostřednictvím alternativních technologií nezařazených na velkoobchodní relevantní trh na chování podniku, u něhož je na základě vyhodnocovaných kritérií indikována na velkoobchodním relevantním trhu významná tržní síla, provést až v rámci vyhodnocování kritérií zkoumajících existenci významné tržní síly. Toto vyhodnocení Úřad zohlední zejména při následném navrhování nápravných opatření.

Při zpracování analýz tak Úřad vychází při posuzování nepřímých vlivů především ze stanoviska Evropské komise k předchozím analýzám Úřadu i k analýzám relevantních trhů provedených dalšími evropskými regulátory. V tomto kontextu je zřejmá preference zohlednění nepřímých vlivů až ve fázi, kdy je analyzováno, zda na trhu existuje podnik/podniky s významnou tržní silou. Nepřímé vlivy jsou tak promítány do navrhovaných nápravných opatření.

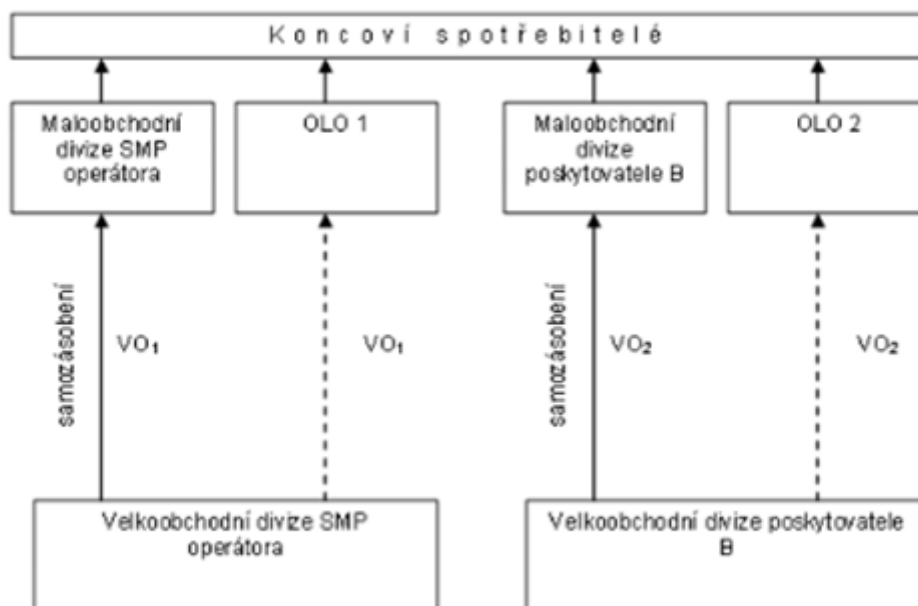
V rámci vymezení relevantního trhu se proto Úřad sice zabýval problematikou nepřímých vlivů, zejména s přihlédnutím k dobrovolné separaci společnosti O2. Provedl rovněž v rámci věcného vymezení i předběžnou analýzu homogenosti podmínek na území ČR. Závěrem tohoto vyhodnocení bylo rozhodnutí Úřadu, s ohledem na relativně homogenní strukturu trhu a konkurenčních podmínek, nepřímé vlivy analyzovat a zohlednit až ve fázi hledání podniku s významnou tržní silou a případně, na základě výsledků analýzy, i při ukládání nápravných opatření. Při svém rozhodnutí bral Úřad v úvahu také názor Komise a stanovisko BEREC¹²⁵.

Stručně lze působení přímých a nepřímých vlivů obecně schematicky znázornit prostřednictvím tržních vztahů vertikálně integrovaných operátorů (viz. Obr. č. 21).

¹²⁴ V souladu s Vysvětlujícím memorandem týkajícím se doporučení Komise o příslušných trzích produktů a služeb v odvětví elektronických komunikací náchylné k regulaci ex ante, v části 3.1.

¹²⁵ BEREC Common Position on geographical aspects of market analysis (definition and remedies), strana 35, bod 162.

Obr. č. 21: Schéma poskytování služeb na velkoobchodním a maloobchodním trhu

Ve výše uvedeném schématu první poskytovatel (SMP operátor) obecně znázorňuje podnik s významnou tržní silou (vertikálně integrovaného operátora) na velkoobchodní úrovni relevantního trhu. OLO1 představuje odběratele jeho velkoobchodních služeb a poskytovatele služeb na maloobchodní úrovni trhu.

Na základě přímých vlivů byl na velkoobchodní relevantní trh zahrnut alternativní poskytovatel velkoobchodních a maloobchodních služeb „B“. Poskytovatel „B“ v daném případě nabízí skutečně nebo potenciálně poskytování velkoobchodních služeb (VO2) třetím stranám OLO2. OLO2 představuje odběratele velkoobchodních služeb alternativního poskytovatele a poskytovatele služeb na maloobchodní úrovni trhu.

V případě zvýšení ceny velkoobchodní služby (VO1) ze strany podniku s významnou tržní silou je možný přechod odběratelů k velkoobchodní nabídce (VO2) poskytovatele B. Motivace podniku s významnou tržní silou zvyšovat cenu svých velkoobchodních služeb je tedy v tomto případě omezena (předpokládaným důsledkem zvýšení ceny by byl odliv odběratelů této služby ke konkurenci, a tím by docházelo k poklesu prodeje a nevedlo by ke zvýšení zisku SMP operátora u předmětných služeb), zvýšení velkoobchodní ceny by bylo pro podnik s významnou tržní silou nerentabilní.

Podobnému tlaku nezvyšovat ceny svých výrobků však může podnik s významnou tržní silou čelit i v případě, že poskytovatel „B“ žádné velkoobchodní služby třetím stranám nenabízí a zásobuje službami pouze svou maloobchodní divizi.

Pokud by v takovémto případě podnik s významnou tržní silou zvýšil ceny svých velkoobchodních služeb (VO1), lze předpokládat, že toto zvýšení cen by se promítlo do vyšších maloobchodních cen služeb jeho vlastní maloobchodní divize a maloobchodních služeb alternativního operátora (OLO1), poskytujícího služby na základě velkoobchodní nabídky (VO1). Maloobchodní účastníci (SMP a OLO1) by pak mohli v reakci na zvýšení cen

těchto poskytovatelů na maloobchodním trhu přejít ke službám maloobchodní divize alternativního poskytovatele „B“, který by případně mohl vytvořit i vlastní nabídku velkoobchodních služeb pro ostatní OLO, kteří dříve nakupovali velkoobchodní služby podniku SMP. Motivace podniku s významnou tržní silou zvyšovat cenu svých velkoobchodních služeb je tedy i v tomto případě omezena (předpokládaným důsledkem zvýšení ceny by byl odliv vlastních účastníků na maloobchodním trhu, maloobchodních zákazníků ostatních OLO, kteří využívají služby podniku s významnou tržní silou i odliv odběratelů služby na trhu velkoobchodním). Docházelo by tak k poklesu prodeje a nevedlo by ke zvýšení zisku SMP operátora u předmětných služeb, zvýšení velkoobchodní ceny by bylo pro podnik s významnou tržní silou nerentabilní.

Nezávislost chování podniku s významnou tržní silou by tedy v tomto případě nebyla omezena prostřednictvím konkurenční velkoobchodní služby (VO2), ale konkurencí na maloobchodním trhu, na kterém by došlo k nahrazování službami alternativního poskytovatele služeb na maloobchodním trhu. Tím by zároveň docházelo i k posilování pozice podniku „B“ na velkoobchodním trhu, pokud by byl na základě věcného vymezení na velkoobchodní relevantní trh zařazen. Na dotčeném relevantním trhu je takto možno označit působení alternativních poskytovatelů služeb prostřednictvím technologie FTTH/B, kteří byli do věcného vymezení relevantního trhu zahrnuti, avšak v současné době poskytují maloobchodní služby výhradně na základě samozásobení. Jelikož služby poskytované prostřednictvím FTTH/B sítí byly na velkoobchodní relevantní trh zahrnuty na základě přímých vlivů (možnost vytvoření srovnatelné velkoobchodní nabídky se základním vstupem), byl jejich vliv posuzován a zohledněn již v rámci vyhodnocování předchozích kritérií. Z tohoto důvodu se Úřad nebude vlivům FTTH/B poskytovatelů v rámci tohoto kritéria vyhodnocení nepřímých vlivů věnovat, ačkoliv bude brát FTTH/B přístupy na maloobchodním trhu do úvahy při hodnocení tržních podílů jednotlivých technologií na maloobchodním trhu.

Pokud by podnik označený jako „B“ na základě samozásobení nebyl na velkoobchodní relevantní trh zařazen, je jeho vliv chápán pouze jako nepřímý a je předmětem analýzy v rámci tohoto kritéria. Jedná se tedy o poskytovatele služeb na maloobchodní úrovni trhu zejména prostřednictvím technologií CATV a WiFi.

Pokud budeme aplikovat uvedené obecné schéma na tržní situaci v České republice, je třeba konstatovat, že toto schéma bylo poplatné v minulosti, kdy byla na velkoobchodním trhu na základě předchozích analýz označena jako podnik s významnou tržní silou společnost O2, bývalý incumbent. Společnost O2 byla vertikálně integrovaným operátorem a nabízela služby předmětného trhu jak na maloobchodní tak na velkoobchodní úrovni. Situace na trhu v České republice se od 1. 6. 2015 na základě dobrovolné separace společnosti O2 změnila.

Vzhledem k oddělení velkoobchodní divize operátora do samostatného podniku – společnosti CETIN, je tedy třeba v ČR abstrahovat od samozásobení podniku s významnou tržní silou. Služby poskytované společností CETIN na velkoobchodním relevantním trhu jsou předmětem velkoobchodního prodeje a na maloobchodní úrovni trhu jsou tedy v současné době vždy poskytovány třetími stranami. Na rozdíl od obecného modelu vertikálně orientovaného operátora tak u společnosti CETIN nedochází k přelévání zisku/marží v rámci obou úrovní trhu. V ostatním zůstávají závěry uvedeného obecného modelu v platnosti.

Na relevantním velkoobchodním trhu je společnost CETIN téměř výhradním poskytovatelem služeb prostřednictvím technologie xDSL (vč. FTTC). Technologie xDSL

je i pro společnost CETIN rozhodující jak z hlediska počtu instalovaných/aktivních přípojek, tak i tržeb. Na základě výše uvedené dobrovolné separace však nelze posuzovat společnost CETIN jako poskytovatele maloobchodních služeb. Společnost O2, která je sice majoritním odběratelem služeb společnosti CETIN, je však ekonomicky a právně nezávislým subjektem.

Na základě výše uvedeného Úřad posuzoval nepřímé vlivy z vymezeného maloobchodního trhu, tedy omezení od poskytovatelů služeb prostřednictvím alternativních technologií nezařazených na velkoobchodní relevantní trh.

Úřad tedy analyzoval, zda na trhu existuje významné nepřímé omezení, které může ve značné míře ovlivňovat pozici subjektu s významnou tržní silou na velkoobchodním relevantním trhu. Zkoumání nepřímých vlivů je odvozeno ze zkoumání zastupitelnosti na maloobchodním trhu, kde Úřad analyzoval jak podíly technologií, chování konkurence, tak i homogenost trhu.

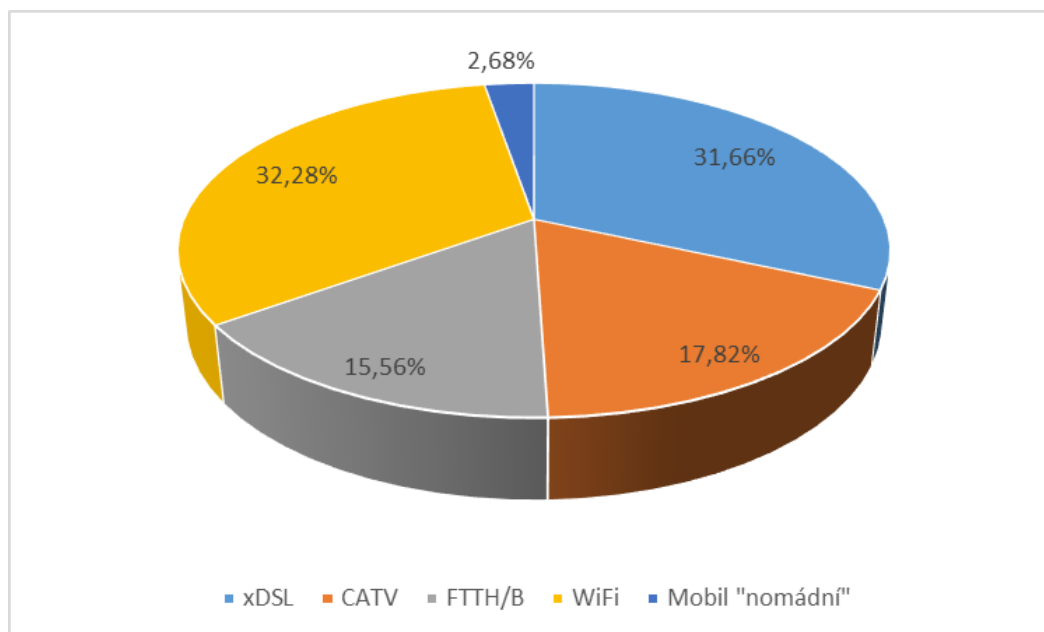
Úřad v rámci tohoto kritéria vyhodnotil potenciál alternativních technologií (s ohledem na úroveň konkurence na maloobchodním trhu) omezit chování podniku s významnou tržní silou.

Vyhodnocení tržní situace z hlediska poskytovatelů služeb přístupu k síti Internet dle jednotlivých technologií

Do vyhodnocení byly zahrnuty všechny technologie, které byly zařazeny na základě věcného vymezení do maloobchodního trhu a které mají vzhledem ke svému významu (měřenému tržním podílem) potenciál ovlivnit chování podniku s významnou tržní silou, který poskytuje velkoobchodní služby zejména prostřednictvím technologie xDSL (přístupy prostřednictvím technologie FTTH/H společnost CETIN na velkoobchodní úrovni poskytuje jen ve velmi omezeném počtu a v omezeném počtu lokalit). V úvahu pro hodnocení nepřímých vlivů z maloobchodního trhu proto připadají především služby poskytované prostřednictvím CATV a WiFi sítí, které nebyly zařazeny na velkoobchodní relevantní trh. Další alternativní způsob širokopásmového přístupu k síti Internet zařazený do vymezení maloobchodního trhu, a to nomádní služby poskytované prostřednictvím LTE sítí, Úřad vzhledem k jejich velmi nízkému tržnímu podílu (viz následující Graf č. 49) a neočekávanému významnému nárůstu těchto služeb v období časového vymezení (kdy Úřad vychází z vyjádření jednoho z poskytovatelů těchto služeb – **Obchodní tajemství** ██████████, která neočekává významný rozvoj těchto služeb v období časového vymezení analýzy) nevyhodnocoval, neboť nepřímý vliv je možno v takovémto případě považovat za nevýznamný. Jak již bylo uvedeno výše, Úřad v rámci tohoto vyhodnocování vzal do úvahy i samozásobení alternativních poskytovatelů služeb prostřednictvím FTTH/B sítí, i když tato technologie byla na základě věcného vymezení do velkoobchodního relevantního trhu zahrnuta. Konkurenční omezení je vzhledem k neposkytování velkoobchodních služeb alternativními FTTH/B operátory koncentrováno na maloobchodní trh, a je proto dle názoru Úřadu vhodné promítnout FTTH/B přístupy do vyhodnocení nepřímých vlivů ostatních technologií nezařazených na relevantní trh. Úřad zároveň zohledňuje skutečnost, že řada nejvýznamnějších WiFi poskytovatelů je na předmětném maloobchodním trhu rovněž poskytovateli služeb prostřednictvím technologie FTTH/B.

Aktuální situace na maloobchodním trhu z pohledu velikosti tržního podílu jednotlivých technologií služeb širokopásmového přístupu je znázorněna na následujícím grafu.

Graf č. 49: Podíly širokopásmových přístupů k síti Internet na maloobchodním trhu podle jednotlivých technologií k 31. 12. 2015

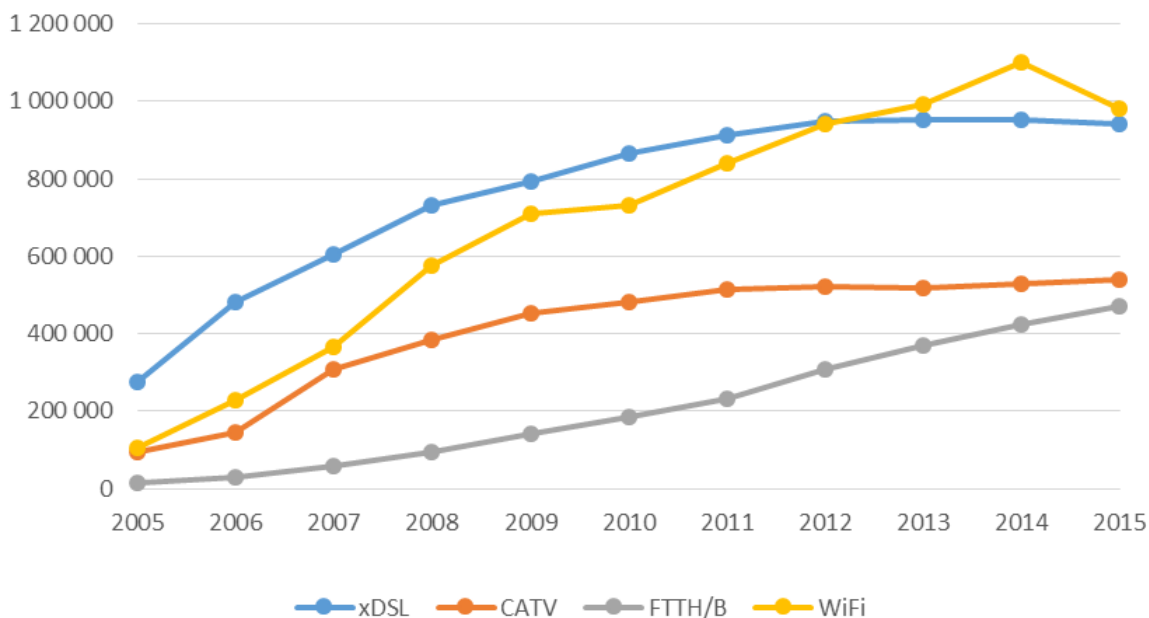
Zdroj: ČTÚ, 2016

Z hlediska využívaných technologií pro poskytování služeb širokopásmového přístupu je zřejmé, že nejvíce zastoupené jsou přístupy prostřednictvím technologie WiFi s více než 32,3 %. Celkový podíl xDSL přístupů na maloobchodním trhu je téměř jedna třetina, tržní podíl CATV přístupů byl cca 18 % a tržní podíl FTTH/B přístupů činil necelých 15,6 %. Celkem je tedy prostřednictvím technologií zařazených na velkoobchodní relevantní trh poskytováno cca 47 % přístupů na trhu maloobchodním, tedy méně než jedna polovina. Na základě velkoobchodní nabídky společnosti CETIN (velkoobchodní přístup k datovému toku i LLU) bylo ke konci roku 2015 na maloobchodním trhu poskytováno 31,7 % maloobchodních přístupů (xDSL vč. FTTC). Na druhou stranu přístupy prostřednictvím WiFi (tržní podíl činil 32,3 %) a přístupy prostřednictvím technologie CATV (tržní podíl činil 17,8 %) tvořily celkem 50 %. V procentuálním porovnání tvoří tyto přístupy v porovnání s přístupy realizovanými prostřednictvím technologií zařazených na velkoobchodní trh 115 %, což předpokládá, že by mohlo docházet k významnému uplatnění nepřímých vlivů z maloobchodního trhu na zkoumaný velkoobchodní relevantní trh, a je proto nezbytné provést další zkoumání těchto vlivů. Co se týče přístupů poskytovaných prostřednictvím mobilních sítí umožňující nomádni přístup, které dosahují na maloobchodním trhu tržního podílu 2,68 %, nepovažuje Úřad jejich samostatný vliv za dostatečný pro vytvoření významného nepřímého omezení (zejména v porovnání s technologiemi WiFi a CATV). Proto bude, jak již bylo uvedeno výše, od jejich potenciálního nepřímého omezení odhlédnuto.

Na základě výše uvedeného grafu lze proto označit nepřímý vliv CATV a WiFi technologií na chování společnosti CETIN na velkoobchodním trhu jako významný. Úřad proto maloobchodní služby přístupu k síti Internet prostřednictvím uvedených technologií podrobil dalšímu zkoumání.

Úřad považuje za vhodné dokumentovat v této souvislosti nejen současný stav, ale i vývoj trhu v čase, tak aby byly zřejmé vývojové trendy. Následující graf proto vyjadřuje dlouhodobý vývoj xDSL, CATV, FTTH/B a WiFi přístupů v České republice.

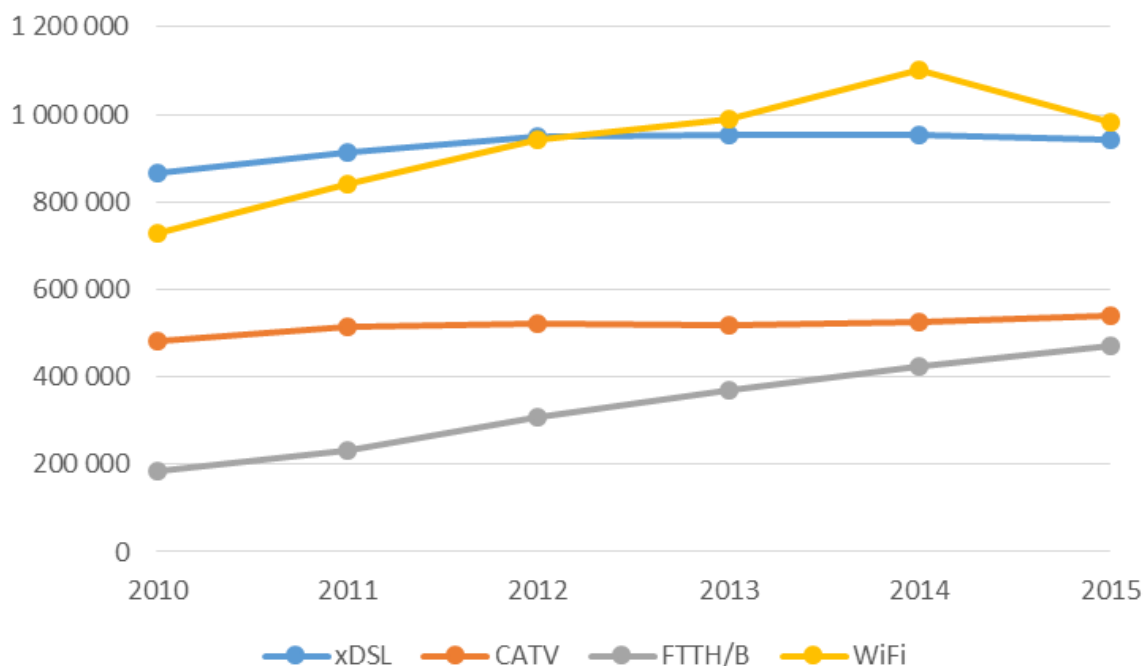
Graf č. 50: Vývoj jednotlivých vybraných způsobů realizace širokopásmového přístupu na maloobchodním trhu, vyjádřený počtem širokopásmových přístupů 2005 – 2015

Zdroj: ČTÚ, 2016

Z grafu je zřejmé, že na trhu sledovaných technologií došlo v desetiletém období ke změnám. Zatímco období 2005 – 2008 bylo charakteristické prudkým rozvojem všech sledovaných technologií – meziroční nárůsty dosahovaly u všech technologií 120 - 220 %. V období 2009 – 2012 docházelo ke zpomalení celkového tempa růstu na 103 – 120 % u jednotlivých sledovaných technologií. Technologie WiFi společně s technologií FTTH/B zaznamenává nejvyšší meziroční nárůst, který převyšuje 20 %. V období 2012 – 2015 došlo k dalšímu zpomalení růstu. Vývoj xDSL a CATV přístupů lze označit jako stagnující, u technologie WiFi ve sledovaném období 2012 – 2014 docházelo k meziročním nárůstům počtů přípojek o 2 až 7 %, v roce 2015 však došlo k poklesu počtu přístupů, který byl do značné míry ovlivněn rozhodnutím společnosti Internethome s.r.o. (ve které má 100% kapitálovou účast společnost O2) omezit poskytování WiFi přístupů. Tato společnost provozovala, na základě předchozích akvizic lokálních operátorů, lokální WiFi a FTTH/B sítě. V průběhu roku 2015 však tato společnost oznámila, že omezí poskytování služeb prostřednictvím WiFi sítí a nabídla svým účastníkům přechod na xDSL služby od společnosti O2. U FTTH/B přístupů bylo dosaženo nejvyššího tempa růstu, a to v rozmezí 6 – 13 %. To je nejvíce ze sledovaných technologií. V následujícím grafu je vývoj znázorněn za kratší (a neaktuálnější) sledované období, a to od roku 2010 do roku 2015.

Graf č. 51: Vývoj jednotlivých vybraných způsobů realizace širokopásmového přístupu na maloobchodním trhu, vyjádřený k počtu širokopásmových přístupů 2010 - 2015

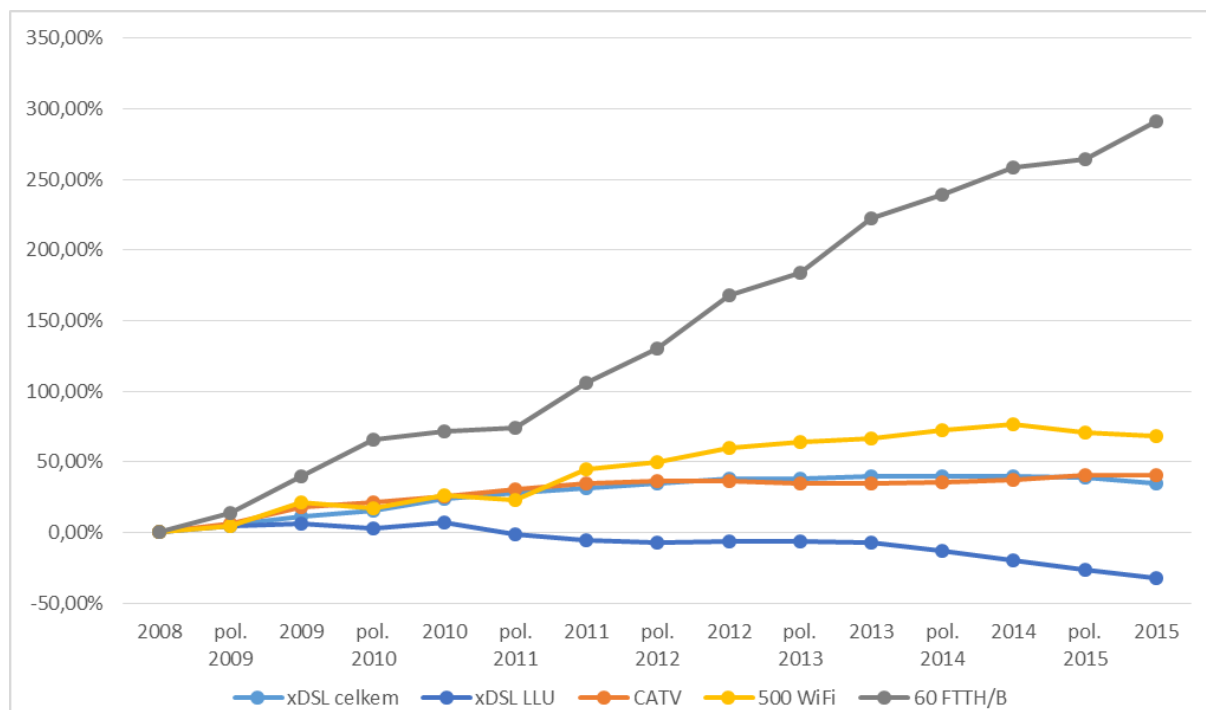

Zdroj: ČTÚ, 2016

Ve sledovaném období nejvíce, a to o 255 %, vzrostl na maloobchodním trhu počet přístupů prostřednictvím technologie FTTH/B, což představuje absolutně rovněž nejvyšší nárůst o více než 287 tis. přístupů. Úřad očekává, že i v období časového vymezení analýzy bude docházet u této technologie k nejrychlejšímu vývoji. O 134 %, což představuje cca 251 tisíc nových přístupů, vzrostl počet WiFi přístupů. I když se na maloobchodním trhu jedná o nejrozšířenější technologii, která rovněž prochází kvalitativním vývojem. Lze předpokládat, na základě chování největších poskytovatelů služeb, že již nebude v dalším období docházet k tak intenzivnímu rozšiřování těchto sítí. Úřad spíše předpokládá, že bude docházet k rozvoji kvalitativních parametrů služeb poskytovaných touto technologií. U nové výstavby, případně při modernizaci sítí, Úřad v souladu se závěry vymezení maloobchodního trhu, předpokládá upřednostňování budování FTTH/B sítí, jak dokumentuje například i Graf č. 54, uvedený níže. U technologie xDSL celkový nárůst počtu přístupů téměř o 9 % představuje více než 77 tisíc přípojek, přesto je však třeba poukázat na stagnaci v období od roku 2012. Impulsem pro další rozvoj xDSL služeb by mohlo být zavádění technologie VDSL v kombinaci s vectoringem, která umožní prostřednictvím stávající sítě účastnických kovových vedení (v kombinaci s budováním street cabinetů) poskytovat služby s kvalitativně vyššími parametry (zejména rychlost přístupů). Úřad předpokládá, že v průběhu účinnosti této analýzy by tak měla být technologie VDSL na trhu majoritně nabízena a využívána na úkor ADSL přístupů. I když technologie CATV dosáhla vyššího procentuálního nárůstu v porovnání s technologií xDSL, absolutní nárůst je nejnižší, a to cca 60 tis. přípojek. Celkem maloobchodní trh širokopásmových přístupů poskytovaných prostřednictvím vybraných technologií vzrostl za období 2010 – 2015 o 130 %, což představuje téměř 675 tisíc nových přístupů. I zde je třeba konstatovat, že v průběhu téměř celého sledovaného období počet přístupů téměř stagnoval, nejvyšší nárůsty byly zaznamenány v počátečních letech sledovaného období.

Rozvoj přístupů prostřednictvím jednotlivých vybraných technologií zařazených na maloobchodní trh od roku 2008 znázorňuje následující graf.

Graf č. 52: Vývoj počtu přístupů prostřednictvím vybraných technologií prostřednictvím bazického indexu s počátkem v roce 2008

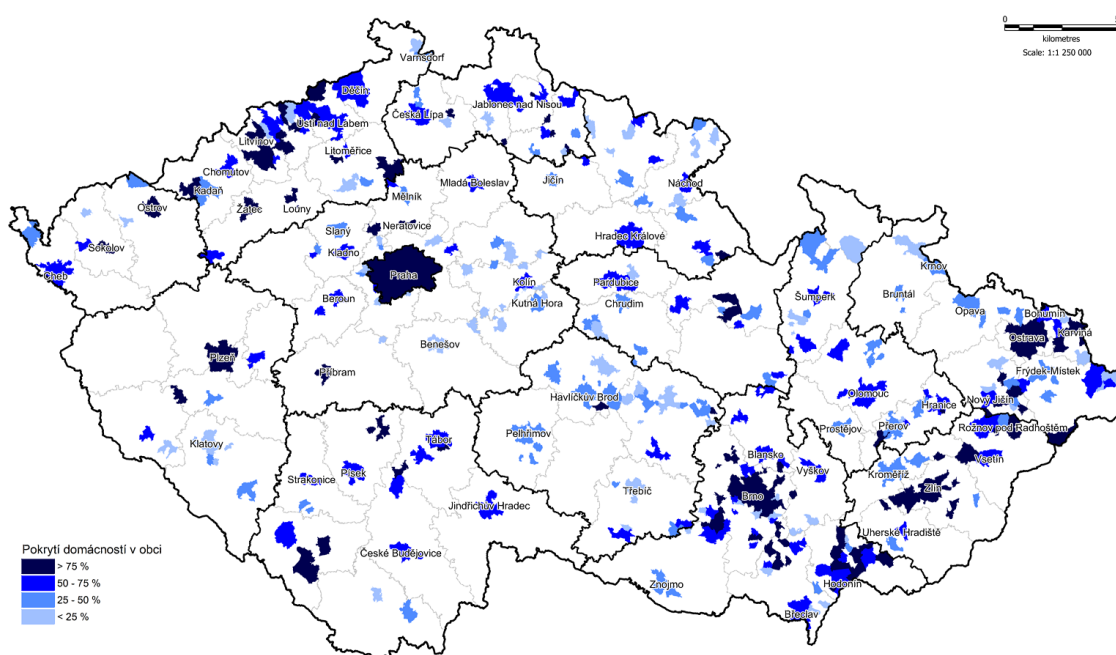
Zdroj: ČTÚ, 2016

CATV technologie

V rámci poskytovatelů maloobchodních služeb širokopásmového přístupu k síti Internet prostřednictvím technologie CATV je dominantní společnost UPC s tržním podílem 84,2 %. Další poskytovatel společnost Nej.cz s.r.o. dosáhla tržního podílu ve výši 4,5 %, dva subjekty dosáhly tržního podílu nad 1,5 %. Dalších 58 subjektů poskytujících tyto služby dosáhlo tržního podílu celkem 7,9 %, což svědčí o značné roztržitosti trhu.

Poskytování těchto služeb lze, vzhledem k pokrytí těmito sítěmi, označit jako lokální. Lokálnost těchto sítí dokumentuje následující obrázek. (Obr. č. 22).

Obr. č. 22: Dostupnost sítí CATV v ČR k 31. 12. 2015

Zdroj: ČTÚ, 2015

Pozn.: Interval <25% nezahrnuje obce s pokrytím nižším než 1%.

Lokální poskytování služeb a značná roztržitost poskytovatelů služeb svědčí o nižší intenzitě možnosti uplatit tržní sílu z maloobchodního trhu. Výjimku může tvořit pouze společnost UPC jako dominantní poskytovatel přístupu prostřednictvím CATV technologie, i když pouze v určitých lokalitách¹²⁶. Celkový tržní podíl tohoto poskytovatele k 31. 12. 2015 na maloobchodním trhu vybraných technologií přístupu k síti Internet činil cca 15 %, což z této společnosti činí druhého největšího poskytovatele služeb na maloobchodním trhu. Možnost event. přechodu účastníků využívajících jiného způsobu širokopásmového přístupu na tuto technologii lze dokumentovat na skutečnosti, že aktivní přípojky činily k 31. 12. 2015 pouze necelých 32 % instalovaných CATV přípojek společnosti UPC. Nepřímé omezení velkoobchodních nabídek zařazených na relevantní trh CATV sítěmi je možno dokumentovat na základě níže uvedených dat, které má Úřad k dispozici. V oblastech, kde je spolu s xDSL sítí dostupná technologie CATV (představována zejména společnostmi UPC), dosahuje tržní podíl xDSL přístupů na maloobchodním trhu (které jsou téměř výhradně poskytovány na základě velkoobchodních nabídek společnosti CETIN) v průměru jen 28,3 %. Celorepublikový tržní podíl xDSL přístupů na maloobchodním trhu je přitom cca 31,5 %. Tato skutečnost tak dokazuje, že na maloobchodním trhu je technologie xDSL vystavována konkurenčnímu tlaku (omezení) alternativní infrastruktury CATV. Takovéto omezení zabraňuje poskytovatelům xDSL přístupů na maloobchodním trhu se do jisté míry chovat nezávisle na svých konkurentech, a to zejména co se týče úrovně cen. Tento vliv se následně promítá, jak je uvedeno na schématu výše, jako nepřímý vliv i na velkoobchodní úroveň trhu a omezuje

¹²⁶ <http://www.dostupnyinternet.cz/>

do značné míry chování společnosti CETIN, a to zejména s ohledem na cenovou úroveň velkoobchodních služeb.

WiFi technologie

Situaci na části trhu s WiFi přístupy uvádí Graf č. 20 který je uveden ve věcném vymezení maloobchodního trhu v kapitole 2.2.1.2.2. Z tržních podílů je zřejmá vysoká roztržitost trhu. Největší poskytovatel dosahuje v rámci této technologie tržního podílu dle počtu přístupů méně než 4 %. Tržní podíl nad 2 % má pouze jeden další subjekt a nad 1 % jedenáct subjektů. 85,5 % trhu představují přístupy cca 1 500 poskytovatelů služeb.

Na základě dostupných dat Úřad níže uvádí detailnější strukturu poskytovatelů širokopásmového přístupu k síti Internet na maloobchodním trhu prostřednictvím technologie WiFi.

Tab. č. 22: Přehled počtu poskytovatelů dle velikosti tržního podílu na maloobchodním trhu k 31. 12. 2015

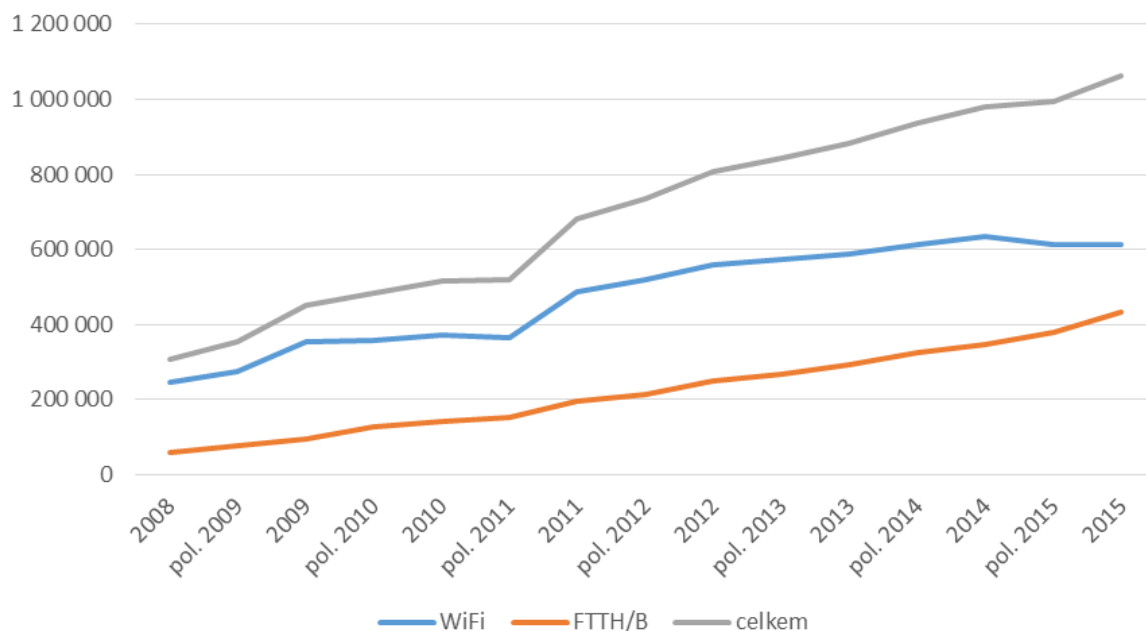
Celkem počet poskytovatelů	1 499
Celkem počet > 1%	11
Celkem počet 0,5% - 1%	21
Celkem počet 0,3% - 0,5%	38
Celkem počet 0,1% - 0,3%	174
Celkem počet < 0,1%	1255

Zdroj: ČTÚ, 2015

WiFi sítě si získaly svoji pozici na trhu na začátku minulého desetiletí, a to především díky relativně pozdnímu zavedení technologie xDSL. V oblastech, kde byl WiFi přístup jedinou alternativou širokopásmového přístupu docházelo k jejich značnému rozšiřování. Vzhledem k relativně nízkým nákladům takto mohli jednotliví poskytovatelé reagovat flexibilně na nenasycenou místní poptávku. Přestože služby prostřednictvím této technologie nedokáží dosahovat takových parametrů, jako například služby prostřednictvím FTTH/B sítí, dochází i u těchto sítí k jejich průběžnému zkvalitňování a rozvoji obdobně jako u dalších technologií. Graf uvedený níže zobrazuje situaci na trhu, kterou lze považovat za charakteristickou pro rozhodující poskytovatele služeb prostřednictvím technologie WiFi. Touto situací je skutečnost, že lokální poskytovatelé WiFi připojení průběžně investují do rozvoje FTTH/B sítí, a to jak do přestavby svých stávajících rádiových sítí na sítě FTTH/B, tak zcela novým budováním FTTH/B sítí. Dle názoru Úřadu se však jedná o pozvolný proces, kdy se aktivity koncentrují zejména na hustě zalidněné oblasti a větší města.

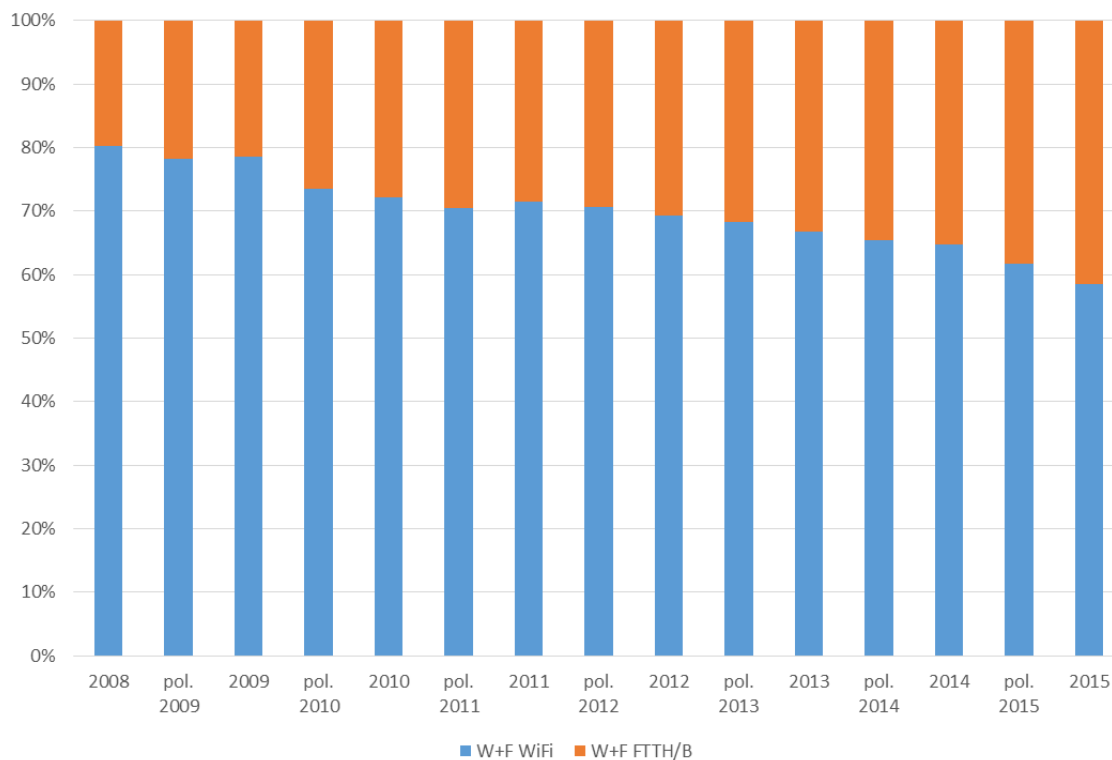
Následující grafy zobrazují vývoj počtu poskytnutých WiFi a FTTH/B přístupů u poskytovatelů, kteří v uvedeném období nabízeli obě možnosti širokopásmového přístupu k síti Internet. Z uvedeného trendu vyplývá, že dosud nedochází k žádnému masivnímu nahrazování rádiových sítí optickými sítěmi, ale dochází spíše k získávání nových zákazníků a nové výstavbě, a WiFi sítě si nadále na trhu nacházejí své uživatele a udržují si na trhu své postavení. Pokles v posledním sledovaném období je ovlivněn značným poklesem WiFi přístupů u společnosti Internethome.

Graf č. 53: Vývoj počtu širokopásmových přístupů WiFi a FTTH/B u nejvýznamnějších poskytovatelů obou těchto možností realizace širokopásmového přístupu na maloobchodním trhu

Zdroj: ČTÚ, 2016

Graf č. 54: Vývoj procentuálního zastoupení počtu širokopásmových přístupů WiFi a FTTH/B u nejvýznamnějších poskytovatelů obou těchto možností realizace širokopásmového přístupu na maloobchodním trhu

Zdroj: ČTÚ, 2016

Pozn.: Zkratka W+F označuje, že se jedná o poskytovatele, kteří poskytují přístupy k síti Internet současně prostřednictvím technologie WiFi a FTTH/B.

V oblastech, kde nejsou k dispozici CATV ani FTTH/B přístupy, je značně rozšířeno využívání širokopásmových přístupů k síti Internet prostřednictvím technologie WiFi. Poskytovatelé přístupů prostřednictvím WiFi jsou tak jediní konkurenti technologie xDSL v oblastech s nižší hustotou obyvatelstva, neboť v souhrnu disponují téměř celonárodním pokrytím srovnatelným s pokrytím sítěmi xDSL (tedy sítí společnosti CETIN). Jak již bylo uvedeno v rámci věcného vymezení trhu (v kapitole 2.2.1.2.2), WiFi technologie dokáže nabídnout svým uživatelům srovnatelné služby jako technologie xDSL.

Již ve věcném vymezení trhu Úřad uvedl, že poskytovatelé WiFi přístupu jsou sice lokálního charakteru a nabízejí své služby většinou na místní nebo regionální úrovni, nicméně počet celkový počet WiFi sítí a poskytovatelů těchto sítí je takový, že pokrývají téměř celé území ČR. V současné době Úřad registruje cca 1 500 poskytovatelů WiFi přístupů. Počet jimi poskytovaných přístupů dle informací Úřadu činil ke konci roku 2015 necelý 1 milion. Skutečnost, že část trhu s WiFi přístupy je v ČR soustředěna pouze na regionální a lokální poskytovatele, dokazuje fakt, že v současné době existuje pouze 11 WiFi poskytovatelů nabízejících WiFi přístupy, jejichž podíl přístupů na části maloobchodního trhu s WiFi přístupy činí více než 1 %. Souhrnný podíl všech WiFi poskytovatelů celkem však převyšuje v současnosti podíl maloobchodních xDSL přístupů, a to o 0,6 p. b. Až do roku 2012 byl tržní podíl WiFi nižší než podíl xDSL, od prvního pololetí 2013 se situace obrátila, jak lze dokumentovat v grafech výše v textu (Graf č. 50 a Graf č. 51).

Významný tržní podíl WiFi technologie na maloobchodním trhu vypovídá i o stále silné poptávce po těchto přístupech. WiFi technologie ovšem na trhu nevystupuje v roli jednoho či několika poskytovatelů, ale jako souhrn cca 1 500 poskytovatelů, čímž se jejich potenciální tržní síla a jejich možnost ovlivňování trhu snižuje a nedosahuje takové síly působení jako u technologie CATV. Úřad nicméně podotýká, že i za této situace WiFi poskytovatelé brání maloobchodním poskytovatelům xDSL přístupů, a tím i přeneseně velkoobchodnímu poskytovateli xDSL služeb, společnosti CETIN, chovat se na velkoobchodním trhu zcela nezávisle na svých konkurentech a zákaznících. A to díky nepřímému omezení spočívajícím zejména v nižších cenách, za které poskytovatelé WiFi přístupů své služby širokopásmového přístupu k síti Internet nabízejí (viz kapitola 2.2.1.2.2 bod b). WiFi poskytovatelé tak na vymezeném relevantním trhu vytváří zjevný nepřímý tlak na velkoobchodního poskytovatele xDSL služeb (společnost CETIN), a to především tím, že mu zabraňují v účtování nepřiměřeně vysokých cen. V případě, že by společnost CETIN na velkoobchodním trhu účtovala za své služby příliš vysoké ceny, její xDSL služby by pak na maloobchodním trhu nebyly ve srovnání se službami prostřednictvím WiFi sítí konkurenceschopné a docházelo by k odlivu jejích účastníků, což by mělo za následek snížení tržního podílu na trhu, poklesu tržeb a následně také zisku.

Téměř celonárodní pokrytí jednotlivými lokálními WiFi sítěmi tak do jisté míry vytváří nepřímý vliv na velkoobchodní relevantní trh, neboť při individuálním rozhodování účastníka o přechodu na maloobchodním trhu z důvodu zvýšení cen přístupu technologie xDSL je pravděpodobné, že účastník má možnost přechodu ke stávajícím WiFi poskytovatelům. V případě zvýšení poptávky by bylo možno očekávat i vstup potenciálních poskytovatelů těchto služeb v krátkém časovém období. Lokální poskytování služeb a značná roztržitost poskytovatelů služeb však svědčí o nižší intenzitě možnosti uplatit tržní sílu z maloobchodního trhu jednotlivými poskytovateli.

Jak je uvedeno ve vyhodnocení vlivu alternativních technologií, mohou tyto technologie, byť lokálního rázu, v oblastech, kde má uživatel možnost výběru/přechodu působit jako omezení pro chování poskytovatelů xDSL služeb. Poskytovatelé služeb širokopásmového přístupu k síti Internet na maloobchodním trhu prostřednictvím technologie xDSL se proto nemohou na trhu chovat zcela nezávisle na konkurenci a zákaznících. Na základě výše uvedených dat lze prokázat, že v lokalitách, kde má účastník dostupných více technologií, zejména kde je dostupná technologie CATV nabízená společností UPC, je vyšší úroveň hospodářské soutěže. Lokální nepřímý vliv z maloobchodního trhu lze dokumentovat i u technologie WiFi. Jednotliví WiFi poskytovatelé však nejsou (vzhledem k jejich roztržitosti) schopni určovat cenovou politiku, která by přímo ovlivňovala chování subjektů poskytujících přístupy prostřednictvím technologií xDSL na maloobchodním trhu (na základě velkoobchodní nabídky společnosti CETIN).

Homogenost konkurenčního prostředí

Homogeností konkurenčního prostředí na maloobchodním trhu se Úřad zabýval již v rámci územního vymezení trhu v kapitole 2.2.2. Úřad při vyhodnocování možných odlišností napříč územím ČR nedospěl k závěru, že by se konkurenční prostředí na vymezeném trhu významně lišilo a vymezil jeden maloobchodní trh, který zahrnuje území celé ČR. I přes skutečnost, že na maloobchodním trhu působí alternativní poskytovatelé (kteří poskytují maloobchodní služby prostřednictvím vlastních sítí) pouze lokálního či regionálního významu (v případě CATV sítí jsou tyto sítě dostupné jen přibližně třetině domácností, a to zejména ve větších městech ČR, kde je vysoká hustota obyvatelstva; v případě WiFi sítí jsou tyto sítě roztrženy mezi jednotlivé lokální/regionální poskytovatele, avšak v souhrnu je tato technologie dostupná na téměř celém území ČR) způsobují tito poskytovatelé nepřímé omezení služeb poskytovaných na velkoobchodní úrovni trhu s celonárodním dopadem.

S ohledem na významné zastoupení těchto služeb na vymezeném maloobchodním trhu (WiFi přístupy dosahují tržního podílu 32,3 % a CATV přístupy dosahují tržního podílu necelých 18 %), historický i očekávaný vývoj těchto služeb, relativně nízký tržní podíl xDSL přístupů na maloobchodním trhu v ČR¹²⁷ (poskytovaných téměř výhradně na základě velkoobchodních služeb společnosti CETIN), jednotné ceny nejvýznamnějších poskytovatelů na maloobchodním trhu napříč územím včetně jednotně uplatňovaných cen společností CETIN na velkoobchodní úrovni trhu, lze konstatovat, že identifikované nepřímé vlivy (omezení) z maloobchodního trhu omezují chování společnosti s významnou tržní silou na celém (geograficky vymezeném) relevantním trhu. Tato omezení neumožňují společnosti s významnou tržní silou se do značné míry chovat nezávisle na svých konkurentech a zákaznících, a to zejména co se týče úrovně cen poskytovaných velkoobchodních služeb.

Úřad v souladu s postupem uvedeným ve vymezení relevantního trhu zohlední toto vyhodnocení působení nepřímých vlivů (omezení vyplývající z úrovně konkurence na maloobchodním trhu) při návrhu nápravných opatření.

Závěr: Kritérium nenasvědčuje ve prospěch existence samostatné významné tržní síly společnosti CETIN. Vyhodnocení nepřímých vlivů ukazuje, že CETIN jako poskytovatel velkoobchodních služeb se nemůže chovat nezávisle při nastavování velkoobchodních

¹²⁷ Viz Graf č. 34.

podmínek a bez ohledu existence stávajících poskytovatelů (CATV a WiFi) služeb na maloobchodním trhu širokopásmového přístupu k Internetu.

3.1.4.5 Mezinárodní benchmark

Úřad u daného trhu považuje toto kritérium za doplňující k vyhodnocení zejména kritérií souvisejících s konkurencí na trhu. Úřad k tomuto kritériu uvádí, že mezinárodní porovnání (benchmark) použil v relevantních případech u vyhodnocení situace v ČR již v rámci vyhodnocení výše uvedených kritérií, event. při vymezení trhu.

3.2 Výsledky vyhodnocení samostatné významné tržní síly podle zvolených kritérií

Na základě analýzy existence podniku se samostatnou významnou tržní silou dle vyhodnocení výše uvedených kritérií v souladu s Metodikou, Úřad konstatuje, že na zkoumaném relevantním trhu existuje podnik se samostatnou významnou tržní silou, kterým je společnost CETIN.

Společnost CETIN na předmětném relevantním trhu disponuje tržním podílem převyšujícím 60 % bez předpokladu významného poklesu tržního podílu v rámci časového vymezení analýzy. Společnost CETIN je největším podnikem působícím na relevantním trhu, který disponuje infrastrukturou, která je nesnadno duplikovatelná. Vzhledem ke své velikosti a vlastnictví jedinečné infrastruktury je společnost CETIN schopna na analyzovaném trhu realizovat úspory z rozsahu a sortimentu. Na relevantním trhu dále existují překážky přechodu k jinému poskytovateli.

Při zkoumání existence podniku se samostatnou významnou tržní silou bylo dále zjištěno, že společnost CETIN není prokazatelně vertikálně integrovaným podnikem a působí výhradně na velkoobchodní úrovni trhu. Dále bylo prokázáno, že společnost CETIN na relevantním trhu čelí nepřímým omezením alternativních infrastruktur (technologií) z maloobchodního trhu, které ji do značné míry zamezují chovat se na relevantním trhu nezávisle na svých konkurentech a zákaznících.

Úřad uvádí, že výše uvedená zjištění zohlední při návrhu vhodných nápravných opatření.

3.3 Zkoumání společné významné tržní síly

Vzhledem ke skutečnosti, že na relevantním trhu byl na základě analýzy nalezen podnik se samostatnou významnou tržní silou, a to společnost CETIN, Úřad dále nezkoumal existenci společné významné tržní síly.

3.4 Přenesená významná tržní síla

Společnost CETIN byla na analyzovaném trhu označena jako podnik se samostatnou významnou tržní silou, proto zkoumání, zda na analyzovaný trh není přenesena významná tržní síla z jiného trhu, je bezpředmětné.

3.5 Závěry k analýze trhu

Úřad konstatuje, že relevantní trh není efektivně konkurenčním trhem, neboť na něm působí podnik s významnou tržní silou, a to společnost CETIN. Úřad konstatuje, že analyzovaný trh v přiměřeném časovém období nesměřuje k rozvoji efektivní konkurence. Nápravná opatření vnitrostátního práva nebo práva Evropské unie v oblasti hospodářské soutěže (regulace ex post) nepostačují k řešení daného problému. Z provedené analýzy vyplývá, že pozice podniku s významnou tržní silou je natolik významná, že pro fungování trhu je nezbytné předem stanovit některé podmínky pro jeho podnikání.

Úřad při zkoumání existence podniku se samostatnou významnou tržní silou, jak je uvedeno výše, dospěl ke zjištění, že společnost CETIN není vertikálně integrovaným podnikem a působí výhradně na velkoobchodní úrovni trhu. Dále bylo prokázáno, že společnost CETIN na relevantním trhu čelí nepřímým omezením alternativních infrastruktur (technologí) z maloobchodního trhu, které ji do značné míry zamezují chovat se na relevantním trhu nezávisle na svých konkurentech a zákaznících.

Úřad uvádí, že výše uvedená zjištění zohlední při návrhu vhodných nápravných opatření.

Úřad na základě provedené analýzy dospěl k závěru, že pozice společnosti CETIN je nadále natolik významná, že pro správné fungování trhu je nezbytné i nadále stanovit některé podmínky pro její podnikání, a proto u této společnosti navrhuje zachování povinností uložených na základě předchozí analýzy, a to nápravná opatření podle § 51 odst. 5 písm. a) až f) Zákona.

4 Nápravná opatření

4.1 Platná regulační opatření

4.1.1 Regulace ze zákona

Podnik s významnou tržní silou na relevantním trhu zajišťující veřejnou komunikační síť, kterému byla uložena povinnost zpřístupnit účastnické vedení, je podle ustanovení § 85 odst. 1 Zákona povinen uveřejnit referenční nabídku pro zpřístupnění účastnického vedení.

Podnik, kterému byla uložena povinnost přístupu podle § 84 odst. 2 Zákona, je povinen podle § 84 odst. 3 zveřejnit referenční nabídku.

Podle § 80 odst. 4 Zákona je podnikatel, který požádal o uzavření smlouvy o přístupu nebo propojení, povinen nejpozději do 10 dnů ode dne uzavření smlouvy předat Úřadu úplné znění uzavřené smlouvy, včetně příloh.

4.1.2 Regulace uplatněná Úřadem na daném trhu podle předchozí analýzy

Podniku s významnou tržní silou (společnost Česká telekomunikační infrastruktura a.s., dále jen „CETIN“) byly uloženy rozhodnutím č. REM/4/08.2015-6, které nabylo právní

moci dne 21. srpna 2015 (dále jen „REM č. 4“), tyto povinnosti podle jednotlivých písmen § 51 odst. 5 a 8 Zákona a souvisejícího opatření obecné povahy (č. A/4/10.2014-8):

1. Povinnost umožnit přístup ke specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům podle § 84 Zákona, a to

a) pro účel zpřístupnění účastnického kovového vedení či úseku účastnického kovového vedení podle § 85 Zákona, a to

1) zpřístupnit účastnická kovová vedení či úseky účastnického kovového vedení své veřejné pevné komunikační sítě,

2) vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na využívání a přístup ke specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům,

3) nezrušit přístup k již poskytnutým prostředkům, pokud podnik využívající přístup plní své závazky plynoucí z uzavřené smlouvy nebo pokud nedojde k dohodě s podnikem využívajícím přístup o zrušení již poskytnutého přístupu,

V případě, že nedojde s podnikem využívajícím přístup k dohodě o zrušení již poskytnutého přístupu z důvodu přechodu společnosti CETIN z přístupů realizovaných prostřednictvím účastnického kovového vedení na přístupy realizované prostřednictvím účastnického optického vedení nebo při nasazení technologie vectoringu, nesmí společnost CETIN zrušit přístup k již poskytnutým prostředkům po dobu 1 roku od data předpokládaného ukončení poskytování stávajících služeb s využitím účastnického kovového vedení.

4) poskytovat přístup k technickým rozhraním, protokolům nebo jiným klíčovými technologiím, které jsou nezbytné pro interoperabilitu služeb nebo služby virtuálních sítí,

5) poskytovat společné umístění nebo jiné formy sdílení přiřazených prostředků,

6) poskytovat přístup k systémům provozní podpory nebo podobným softwarovým systémům nezbytným k zajištění poskytování služeb

7) vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na umožnění nasazení technologie vectoringu při využívání přístupu ke specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům za předpokladu, že tímto nedojde k narušení plnění povinností uložených společnosti CETIN rozhodnutím REM č. 4 či jiných povinností uložených dle § 51 odst. 5 Zákona.

Společnost CETIN je povinna plnit povinnost umožnit přístup v rozsahu, který je nezbytný pro poskytování služeb zpřístupnění účastnického kovového vedení a za podmínek určených jeho referenční nabídkou zpřístupnění účastnického kovového vedení uveřejněnou podle § 85 odst. 1 Zákona.

Společnost CETIN je povinna vyřizovat žádosti o dodávku služeb a zařízení ve lhůtách uvedených v jeho referenční nabídce zpřístupnění účastnického kovového vedení a související referenční nabídce služeb kolokace.

Společnost CETIN je povinna realizovat všechny úkony související s poskytováním zpřístupnění účastnického kovového vedení a služeb kolokace ve lhůtách odpovídajících výhradně nezbytným procesům souvisejícím se zpřístupněním účastnických kovových vedení.

b) pro účel fyzického zpřístupnění účastnického optického vedení či úseku účastnického optického vedení (FTTx) podle § 85 Zákona, a to

1) zpřístupnit účastnická optická vedení či úseky účastnického optického vedení své veřejné pevné komunikační sítě,

2) vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na využívání a přístup ke specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům,

3) nezrušit přístup k již poskytnutým prostředkům, pokud podnik využívající přístup plní své závazky plynoucí z uzavřené smlouvy nebo pokud nedojde k dohodě s podnikem využívajícím přístup o zrušení již poskytnutého přístupu,

4) poskytovat přístup k technickým rozhraním, protokolům nebo jiným klíčovým technologiím, které jsou nezbytné pro interoperabilitu služeb nebo služby virtuálních sítí,

5) poskytovat společné umístění nebo jiné formy sdílení přiřazených prostředků,

6) poskytovat přístup k systémům provozní podpory nebo podobným softwarovým systémům nezbytným k zajištění poskytování služeb.

Společnost CETIN je povinna plnit povinnost umožnit přístup v rozsahu, který je nezbytný pro poskytování služeb zpřístupnění účastnického optického vedení a za podmínek určených jeho referenční nabídkou zpřístupnění účastnického optického vedení uveřejněnou podle § 85 odst. 1 Zákona.

Společnost CETIN je povinna vyřizovat žádosti o dodávku služeb a zařízení ve lhůtách uvedených v jeho referenční nabídce zpřístupnění účastnického optického vedení a související referenční nabídce služeb kolokace.

Společnost CETIN je povinna realizovat všechny úkony související s poskytováním zpřístupnění účastnického optického vedení a služeb kolokace ve lhůtách odpovídajících výhradně nezbytným procesům souvisejícím se zpřístupněním účastnických optických vedení.

c) pro účel místního virtuálního zpřístupnění účastnického vedení (VULA) podle § 85 Zákona, a to

1) virtuálně zpřístupnit účastnická vedení své veřejné pevné komunikační sítě v případě, kdy nebude možné zpřístupnit účastnické kovové vedení či jeho úsek podle části I. bodu 1. písm. a) výroku rozhodnutí z důvodu nasazení technologie vectoringu, nebo v případě, kdy nebude možné nabídnout fyzické zpřístupnění účastnického optického vedení či jeho úseku podle části I. bodu 1. písm. b) výroku rozhodnutí,

2) vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na využívání a přístup ke specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům,

3) nezrušit přístup k již poskytnutým prostředkům, pokud podnik využívající přístup plní své závazky plynoucí z uzavřené smlouvy nebo pokud nedojde k dohodě s podnikem využívajícím přístup o zrušení již poskytnutého přístupu,

4) poskytovat přístup k technickým rozhraním, protokolům nebo jiným klíčovými technologiím, které jsou nezbytné pro interoperabilitu služeb nebo služby virtuálních sítí,

5) poskytovat společné umístění nebo jiné formy sdílení přiřazených prostředků,

6) poskytovat přístup k systémům provozní podpory nebo podobným softwarovým systémům nezbytným k zajištění poskytování služeb.

Společnost CETIN je povinna plnit povinnost umožnit přístup v rozsahu, který je nezbytný pro poskytování služeb virtuálního zpřístupnění účastnického vedení a za podmínek určených jeho referenční nabídkou virtuálního zpřístupnění účastnického vedení uveřejněnou podle § 85 odst. 1 Zákona.

Společnost CETIN je povinna vyřizovat žádosti o dodávku služeb a zařízení ve lhůtách uvedených v jeho referenční nabídce virtuálního zpřístupnění účastnického vedení a související referenční nabídce služeb kolokace.

Společnost CETIN je povinna realizovat všechny úkony související s poskytováním virtuálního zpřístupnění účastnického vedení a služeb kolokace ve lhůtách odpovídajících výhradně nezbytným procesům souvisejícím s virtuálním zpřístupněním účastnických vedení.

d) pro účel přístupu k přiřazeným prostředkům, a to kabelovodům a chráničkám, a pro účel přístupu k nenasvíceným optickým vláknům podle § 84 Zákona, a to

1) vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na využívání a přístup ke kabelovodům a chráničkám a nenasvíceným optickým vláknům,

2) vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na využívání a přístup k souvisejícím přiřazeným prostředkům, nezbytným pro zajištění přístupu podle bodu 1),

3) nezrušit přístup k již poskytnutým prostředkům, pokud podnik využívající přístup plní své závazky plynoucí z uzavřené smlouvy nebo pokud nedojde k dohodě s podnikem využívajícím přístup o zrušení již poskytnutého přístupu,

4) poskytovat přístup k systémům provozní podpory nebo podobným softwarovým systémům nezbytným k zajištění poskytování služeb,

5) poskytovat nezbytnou součinnost při realizaci přístupu k pasivní infrastruktuře a jejích opravách,

6) v případě budování nových přiřazených prostředků do nově budovaných výkopů vyhradit takovou volnou kapacitu určenou pro zpřístupnění, která odpovídá vlastní rozvojové rezervě společnosti CETIN pro danou úroveň sítě. Pokud vyhrazení volné kapacity není z objektivních důvodů možné, umožní společnost CETIN využití 50 % vlastní existující rozvojové rezervy.

Tento typ přístupu může být využit pouze pro budování účastnického vedení od koncového bodu sítě k hlavnímu rozvaděči nebo obdobnému zařízení v síti elektronických komunikací za účelem poskytování služeb koncovému uživateli v pevném místě nebo pro realizaci páteřního propojení (backhaul) k nejbližšímu síťovému bodu žadatele o přístup v návaznosti na současné využití velkoobchodních produktů společnosti CETIN.

Společnost CETIN je povinna plnit povinnost umožnit přístup v rozsahu, který je nezbytný pro poskytování služeb přístupu k přiřazeným prostředkům a nenasvíceným optickým vláknům a za podmínek určených jeho referenční nabídkou přístupu uveřejněnou podle § 84 odst. 3 Zákona.

Společnost CETIN je povinna vyřizovat žádosti o dodávku služeb a zařízení ve lhůtách uvedených v jeho referenční nabídce přístupu a související referenční nabídce služeb kolokace.

Společnost CETIN je povinna realizovat všechny úkony související s poskytováním přístupu k určeným přiřazeným prostředkům a nenasvíceným optickým vláknům ve lhůtách odpovídajících výhradně nezbytným procesům souvisejícím s umožněním přístupu k určeným přiřazeným prostředkům a nenasvíceným optickým vláknům.

e) při plnění povinnosti podle písmen a) až c) poskytovat dohody o úrovni kvality poskytovaných služeb (SLA), a to

1) o základní úrovni kvality poskytovaných služeb, a to minimálně pro následující parametry: doba pro zřízení velkoobchodní služby, doba pro odstranění poruchy velkoobchodní služby, doba pro změnu typu velkoobchodní služby, procentuální vyjádření spolehlivosti fungování objednávkových systémů pro velkoobchodní službu za kalendářní měsíc a řádné fungování velkoobchodní služby pro místní virtuální zpřístupnění (VULA),

2) o zvýšené úrovni kvality poskytovaných služeb, a to minimálně pro parametr: doba pro odstranění poruchy velkoobchodní služby, včetně reakční doby do zahájení prací na odstranění poruchy,

Dohody o základní úrovni kvality a zvýšené úrovni kvality poskytovaných služeb budou poskytnuty odděleně pro každý typ přístupů podle části I. bodu 1. písm. a) až c).

f) při plnění povinností podle písmene e) smluvně ujednat podmínky pro uplatnění pokuty v případě nedodržení smluvně ujednané úrovně kvality poskytovaných služeb (SLA)

1) při překročení smluvně ujednané doby pro zřízení velkoobchodní služby, doby pro odstranění poruchy velkoobchodní služby, a doby pro změnu typu

velkoobchodní služby se základní úrovní kvality bude výše smluvní pokuty odvozena z měsíční ceny za poskytovanou službu se základní úrovní kvality poskytovaných velkoobchodních služeb v dělení podle části I. bodu 1 písm. a) až c) výroku rozhodnutí. Tato smluvní pokuta se uplatní za každý jednotlivý případ porušení ujednané základní úrovně kvality poskytovaných služeb. V případě nedodržení doby pro změnu typu velkoobchodní služby bude sankce odvozena od měsíční ceny původně poskytované služby,

2) při překročení parametru řádné fungování velkoobchodní služby pro místní zpřístupnění (VULA) bude výše smluvní pokuty odvozena z měsíční ceny za poskytovanou službu se základní úrovní kvality. Tato smluvní pokuta se uplatní za každý jednotlivý případ porušení ujednané základní úrovně kvality poskytovaných služeb,

3) při nedodržení smluvně ujednané spolehlivosti fungování objednávkových systémů pro velkoobchodní službu v dělení podle části I. bodu 1 písm. a) až c) výroku rozhodnutí v základní úrovni kvality poskytovaných služeb v daném kalendářním měsíci bude výše smluvní pokuty odvozena od průměrného denního počtu objednávaných služeb za předchozí měsíc,

4) při překročení smluvně ujednané doby pro odstranění poruchy velkoobchodní služby se zvýšenou úrovní kvality, včetně reakční doby do zahájení prací na odstranění poruchy bude výše smluvní pokuty odvozena z měsíční ceny za poskytovanou službu se sjednanou zvýšenou úrovní kvality poskytovaných služeb v dělení podle části I. bodu 1 písm. a) až c) výroku rozhodnutí. Tato smluvní pokuta se uplatní za každý jednotlivý případ porušení ujednané zvýšené úrovně kvality poskytovaných služeb,

5) při uplatňování smluvních pokut podle části I. bodů 1) až 3) výroku rozhodnutí nesmí být výše pokuty u jednotlivého přístupu omezena maximální výší pokuty.

g) při plnění povinnosti podle písm. d) poskytovat dohody o úrovni kvality poskytovaných služeb (SLA), a to

minimálně pro následující parametry: doba provedení místního šetření, doba pro zřízení velkoobchodní služby v případech pozitivního závěru místního šetření a procentuální vyjádření spolehlivosti fungování objednávkových systémů pro velkoobchodní službu za kalendářní měsíc.

h) při plnění povinností podle písmene g) smluvně ujednat podmínky pro uplatnění pokuty v případě nedodržení smluvně ujednané úrovně kvality poskytovaných služeb (SLA)

1) při překročení smluvně ujednané doby pro zřízení velkoobchodní služby bude výše smluvní pokuty odvozena z měsíční ceny za poskytovanou službu se smluvně ujednanou úrovní kvality poskytovaných služeb. Tato smluvní pokuta se uplatní za každý jednotlivý případ porušení ujednané úrovně kvality poskytovaných služeb,

2) při nedodržení smluvně ujednané spolehlivosti fungování objednávkových systémů pro velkoobchodní službu poskytovaných služeb v daném kalendářním měsíci bude výše smluvní pokuty určena fixní částkou, nebo odvozena od průměrného denního počtu objednávaných služeb za předchozí měsíc,

3) při překročení smluvně ujednané doby provedení místního šetření bude výše smluvní pokuty odvozena od ceny za instalaci služby, u které došlo k překročení této ujednané doby. V případě, že došlo k porušení ujednané doby místního šetření a zároveň nedošlo k realizaci objednávky dané služby, bude výše smluvní pokuty odvozena z ceny za provedení místního šetření,

4) při uplatňování smluvních pokut podle části I. bodů 1) a 2) nesmí být výše pokuty u jednotlivého přístupu omezena maximální výší pokuty.

2. Povinnost průhlednosti podle § 82 Zákona, a to

a) uveřejňovat v plném rozsahu informace týkající se zpřístupnění účastnického vedení či jeho úseku své veřejné pevné komunikační sítě a přístupu k přiřazeným prostředkům, a to zejména kabelovodům a chráničkám, a pro účel přístupu k nenasvíceným optickým vláknům, které poskytuje pro splnění povinnosti podle části I. bodu 1. výroku rozhodnutí v souladu s opatřením obecné povahy vydaným k provedení § 82 odst. 4 Zákona, kterým se stanoví rozsah, forma a způsob uveřejňování informací týkajících se přístupu k síti nebo propojení sítí elektronických komunikací, jakož i náležitosti, rozsah a forma referenční nabídky přístupu a propojení,

b) uveřejňovat bez zbytečného odkladu, nejpozději však 1 rok před plánovaným ukončením, způsobem umožňujícím dálkový přístup informace o záměru ukončit nabídku a poskytování služby zpřístupněním prostřednictvím účastnického kovového vedení z důvodu přechodu na přístupy realizované prostřednictvím účastnického optického vedení, a to zejména

1) informace o datu plánovaného ukončení nabídky a poskytování služby zpřístupněním prostřednictvím účastnického kovového vedení,

2) informace o lokalitě, ve které je záměr ukončit nabídku a poskytování služby zpřístupněním prostřednictvím účastnického kovového vedení, obsahující i specifikaci ústředny, ke které jsou dotčená přístupová vedení připojena, informace o topologii optické přístupové sítě včetně popisu průběhu jejího vedení s uvedením možných přístupových bodů a plánovaných volných kapacit.

c) uveřejňovat bez zbytečného odkladu, nejpozději však 3 měsíce před plánovaným zavedením, informace o záměru zavádění technologie vectoringu, a to zejména

1) informace o datu nasazení technologie vectoringu,

2) informace o lokalitě, ve které je záměr zprovoznit technologii vectoringu, obsahující i specifikaci ústředny, ke které bude konkrétní DSLAM s uvedenou technologií příslušný.

- d) uveřejňovat při plnění povinností podle části I. bodu 1. výroku rozhodnutí způsobem umožňujícím dálkový přístup v pravidelných intervalech jednou za tři měsíce stanovené klíčové ukazatele výkonnosti (KPI), a to jak pro vlastní maloobchodní služby realizované prostřednictvím velkoobchodního vstupu z tohoto relevantního trhu, tak souhrnně za všechny poskytované velkoobchodní služby. Společnost CETIN bude ve stejných termínech předávat svým jednotlivým velkoobchodním partnerům klíčové ukazatele výkonnosti (KPI) u jim poskytovaných velkoobchodních služeb a zároveň předávat Úřadu všechny tyto jednotlivé klíčové ukazatele výkonnosti v dělení po jednotlivých velkoobchodních partnerech. Ke zveřejňování a předávání klíčových ukazatelů výkonnosti bude docházet v rozdělení pro základní a zvýšenou úroveň kvality poskytovaných služeb. Minimální rozsah klíčových ukazatelů výkonnosti, které bude společnost CETIN pravidelně zveřejňovat a předávat, je uveden v příloze tohoto rozhodnutí,
- e) v případě změn ve všech referenčních nabídkách vydaných k provedení § 84 odst. 3 a § 85 odst. 6 Zákona uveřejňovat tyto změny 3 měsíce před jejich účinností tak, aby tyto změny mohli jiní podnikatelé implementovat.
3. Povinnost nediskriminace při poskytování zpřístupnění účastnických vedení a pro přístup k přiřazeným prostředkům podle § 81 Zákona, a to
- a) při poskytování přístupu podle části I. bodu 1. písm. a) a d) výroku rozhodnutí uplatňovat rovnocenné podmínky za rovnocenných okolností pro ostatní podnikatele poskytující rovnocenné služby,
- b) při poskytování přístupu podle části I. bodu 1. písm. a) a d) výroku rozhodnutí poskytovat ostatním podnikatelům služby a informace za stejných podmínek a ve stejné kvalitě, v jaké je poskytuje pro služby vlastní,
- c) při poskytování zpřístupnění podle části I. bodu 1. písm. b) a c) výroku rozhodnutí poskytovat služby a informace formou rovnocennosti vstupů.
- d) pro zavádění rovnocennosti vstupů se stanovuje tento harmonogram:
- 1) do tří měsíců od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí zveřejní společnost CETIN způsobem umožňujícím dálkový přístup návrh na zavedení rovnocennosti vstupů. Tento návrh pak společnost CETIN transparentně projedná s jinými operátory a také s Úřadem,
 - 2) do tří měsíců od zveřejnění návrhu na zavedení rovnocennosti vstupů předá společnost CETIN Úřadu k posouzení výsledky testu technické replikovatelnosti spolu s popisem detailního postupu, jak tento test provedl. Součástí předaných informací bude také návrh referenční nabídky a dokument, který popisuje komunikaci mezi společnostmi CETIN a jiného podnikatele, konkrétně procesy objednávky a realizace velkoobchodních služeb,
 - 3) v případě schválení výsledku testu technické replikovatelnosti ze strany Úřadu zveřejní společnost CETIN výsledky testu technické replikovatelnosti spolu s referenční nabídkou způsobem umožňující dálkový přístup.

Zveřejněná referenční nabídka bude obsahovat všechny náležitosti a podmínky dané opatřením obecné povahy vydaným k provedení § 85 odst. 6 Zákona a bude zohledňovat všechny ostatní povinnosti uložené tímto rozhodnutím.

4) spolu s referenční nabídkou společnost CETIN zveřejní dokument, který popisuje komunikaci mezi systémy společnosti CETIN a jiného podnikatele, konkrétně popisuje procesy objednávky a realizace velkoobchodních služeb,

5) po třech měsících od zveřejnění referenční nabídky a výsledku testu technické replikovatelnosti začne společnost CETIN poskytovat velkoobchodní služby s využitím rovnocennosti vstupů.

e) při poskytování přístupu podle části I. bodu 1 písm. a) výroku rozhodnutí uplatňovat takové ceny služeb, které umožní stejně efektivním podnikatelům, jako společnost CETIN, ziskovou replikovatelnost služeb na souvisejícím relevantním trhu č. 5 – „Velkoobchodní širokopásmový přístup v sítích elektronických komunikací“ (nyní relevantní trh č. 3b), v souhrnu za všechny služby na souvisejícím relevantním trhu č. 5 (nyní relevantní trh č. 3b) poskytované prostřednictvím přístupů podle části I. bodu 1 písm. a) výroku rozhodnutí. Společnost CETIN při plnění této povinnosti vychází z nákladového standardu LRIC+, tedy z přírůstkových nákladů navýšených o proporční část společných a sdílených nákladů, které vynakládá při poskytování služeb na relevantním trhu č. 5 (nyní relevantní trh č. 3b) nad rámec nákladů zahrnutých v cenách služeb na relevantním trhu č. 4 (nyní relevantní trh č. 3a). Přiměřená výše zisku, o kterou lze navýšit účelně a efektivně vynaložené náklady je určena procentem návratnosti vloženého kapitálu před zdaněním vztahujícího se k předmětným službám na souvisejícím relevantním trhu č. 5 (nyní relevantní trh č. 3b). Procento návratnosti vloženého kapitálu před zdaněním WACC je určeno správním orgánem v opatření obecné povahy vydaném podle ustanovení § 86 odst. 3 Zákona.

f) při poskytování přístupu podle části I. bodu 1 písm. b) a c) výroku rozhodnutí uplatňovat takové ceny služeb, které umožní stejně efektivním podnikatelům, jako společnost CETIN, ziskovou replikovatelnost služeb na souvisejícím relevantním trhu č. 5 – „Velkoobchodní širokopásmový přístup v sítích elektronických komunikací“ (nyní relevantní trh č. 3b), v souhrnu za všechny služby na souvisejícím relevantním trhu č. 5 (nyní relevantní trh č. 3b) poskytované prostřednictvím přístupů podle části I. bodu 1 písm. b) a c) výroku rozhodnutí. Společnost CETIN při plnění této povinnosti vychází z nákladového standardu LRIC+, tedy z přírůstkových nákladů navýšených o proporční část společných a sdílených nákladů, které vynakládá při poskytování služeb na relevantním trhu č. 5 (nyní relevantní trh č. 3b) nad rámec nákladů zahrnutých v cenách služeb na relevantním trhu č. 4 (nyní relevantní trh č. 3a). Přiměřená výše zisku, o kterou lze navýšit účelně a efektivně vynaložené náklady je určena procentem návratnosti z vloženého kapitálu před zdaněním vztahujícího se k předmětným službám na souvisejícím relevantním trhu č. 5 (nyní relevantní trh č. 3b). Procento návratnosti vloženého kapitálu před zdaněním WACC je určeno správním orgánem v opatření obecné povahy vydaném podle ustanovení § 86 odst. 3 Zákona.

g) Společnost CETIN je povinna doložit správnímu orgánu plnění povinností podle části I. bodu 3 písm. e) a f) nejpozději v den zveřejnění cen relevantních služeb v referenční nabídce služeb na navazujícím relevantním trhu č. 5 (nyní relevantní trh č. 3b).

4. Povinnost oddělené evidence nákladů a výnosů podle § 86 Zákona, a to

vést oddělenou evidenci nákladů a výnosů v souladu s opatřením obecné povahy vydaným k provedení § 86 odst. 3 Zákona tak, aby

a) při sjednávání cen bylo prokazatelné, že mezi souvisejícími relevantními trhy č. 4 (nyní relevantní trh č. 3a) a 5 (nyní relevantní trh č. 3b) nedochází k neodůvodněnému křížovému financování,

b) byly k dispozici podklady pro ověření nákladů a výnosů za jednotlivé služby včetně podkladů pro účely nákladového modelu LRIC.

Společnost CETIN povede oddělenou evidenci nákladů a výnosů v dělení na přístupy poskytované podle části I. bodu 1. písm. a) až d) výroku rozhodnutí.

Úřad dále společnosti s významnou tržní silou (společnost CETIN) na předmětném relevantním trhu uložil rozhodnutím č. CEN/4/08.2015-4 (dále jen „CEN č. 4“), které nabylo právní moci dne 20. srpna 2015, povinnosti související s regulací cen dle § 51 odst. 5 písm. f) Zákona a souvisejícího opatření obecné povahy č. A/4/10.2014-8, a to stanovením maximálních cen zpřístupnění účastnického kovového vedení včetně služeb kolokace a povinnosti uplatňovat nákladově orientované ceny za poskytnutí služeb přístupu k přiřazeným prostředkům, a to kabelovodům a chráničkám a přístupu k nenasvíceným optickým vláknům.

Posuzování podnětů

Úřad v období od minulé analýzy neposuzoval žádný podnět, který souvisel s poskytováním služeb na tomto relevantním trhu.

4.1.3 Vyhodnocení stávajících opatření

Tato část analýzy se zaměřuje na vyhodnocení povinností uložených v rámci minulé analýzy s důrazem na to, zda jsou tyto povinnosti plněny a zda je jejich rozsah a specifikace dostatečná pro rozvoj konkurenčního prostředí na analyzovaném trhu a zda uložené povinnosti předešly vzniku soutěžních problémů, které Úřad identifikoval v minulé analýze relevantního trhu jako problémy potenciální, jejichž vzniku chtěl zamezit uložením nápravných opatření. Úřad přitom bral v potaz situaci na analyzovaném trhu, podněty alternativních operátorů a reakce podniku s významnou tržní silou.

Úřad v minulé analýze relevantního trhu identifikoval čtyři potenciální soutěžní problémy, jmenovitě odmítání přístupu ostatním podnikatelům v elektronických komunikacích, diskriminační jednání nebo zadržování informací, cenovou diskriminaci a účtování nepřiměřených cen.

Zamezit vzniku prvních tří soutěžních problémů mělo uložení nápravných opatření uvedených v REM č. 4, tedy povinnosti přístupu podle § 84 Zákona, průhlednosti podle § 82 Zákona, nediskriminace podle § 81 Zákona a oddělené evidence nákladů a výnosů

podle § 86 Zákona. Povinnosti související s regulací cen, uložené v CEN č. 4, pak měly předejít vzniku soutěžního problému účtování nepřiměřených cen.

Sama skutečnost, že v období od minulé analýzy neobdržel Úřad, jak je uvedeno výše, žádný podnět související s poskytováním služeb na tomto relevantním trhu, indikuje, že ke vzniku uvedených potenciálních soutěžních problémů v praxi nedošlo. Úřad si je nicméně vědom, že lhůta od implementace uložených nápravných opatření do doby provádění této analýzy je relativně krátká (oproti situaci, kdy by Úřad prováděl analýzu v běžném intervalu tří let ode dne nabytí právní moci nápravných opatření a nikoliv ve zkrácené lhůtě, způsobené separací společnosti O2) a dopady uložených nápravných opatření se tak nemohly plně projevit. Např. k implementaci povinnosti zveřejnit referenční nabídku pro službu VULA došlo až koncem května 2016 (více viz níže), a proto je obtížné vyhodnotit dopady povinností s krátkou dobou působnosti na relevantním trhu.

Úřad však pro úplnost uvádí níže proces implementace nových povinností na základě minulé analýzy, a to zejména pro novou povinnost technické replikovatelnosti a poskytování služeb VULA.

Společnost CETIN v souladu s uloženými povinnostmi představila formou workshopu dne 27. listopadu 2015, po předchozím zveřejnění návrhu na webových stránkách společnosti CETIN, návrh na zavedení rovnocennosti vstupů. V souladu s harmonogramem na zavedení rovnocennosti vstupů pak předložila v únoru 2016 Úřadu k posouzení provedený test technické replikovatelnosti.

Posouzení testu technické replikovatelnosti

K provedení testu technické replikovatelnosti přistoupila společnost CETIN v širším měřítku, než vyžaduje uložená povinnost, která se vztahovala pouze na přístupy prostřednictvím účastnického vedení tam, kde není možné fyzické zpřístupnění optického či kovového vedení (zde je uložena povinnost virtuálního zpřístupnění - VULA). Vzhledem k tomu, že společnost CETIN není poskytovatelem maloobchodních služeb, zahrnula do testu technické replikovatelnosti popis všech možných kombinací využití velkoobchodních služeb pro vytvoření vlastní maloobchodní nabídky. Provedla tedy modifikovaný test technické replikovatelnosti, který prokazuje možnost využití svých velkoobchodních produktů pro vytvoření nabídky běžných maloobchodních služeb.

Společnost CETIN vytvořila modelové příklady maloobchodních produktů, které jsou běžně poskytovány na trhu, a následně demonstrovala možnosti a způsoby sestavení těchto modelových maloobchodních nabídek s využitím různé kombinace velkoobchodních vstupů (MMO, VULA). Společnost CETIN v zájmu poskytnutí celkového přehledu o portfoliu nabízených služeb popsala modelové způsoby sestavení všech možných kombinací služeb s využitím kovové i optické sítě a s využitím produktů s místním předáním (LLU, VULA). V případě nabídky VULA s předáním v lokalitě hraničních síťových prvků regionální ethernetové sítě (REN) je datový provoz uživatelů alternativního operátora předáván ze sítě společnosti CETIN bez řízené agregace, tzn., že případný agregáčnický poměr uplatňuje alternativní operátor prostřednictvím svých technických prostředků. V jednotlivých velkoobchodních nabídkách širokopásmových služeb společnosti CETIN je nabízen standardní rozsah SLA a parametrů KPI. Alternativní operátoři tedy mají možnost vytvářet vzájemně srovnatelné maloobchodní produkty i z pohledu garance poskytovaných služeb. Společnost CETIN v testu technické replikovatelnosti dále prokazovala, zda produkt VULA

umožňuje poskytování služeb ve stejném rozsahu, jako tomu je u produktu (fyzického) zpřístupnění účastnického vedení.

Úřad předložený test posoudil a shledal jej za dostatečný a v souladu s rozhodnutím REM č. 4. Prokazoval dostatečně skutečnost, že velkoobchodní služby společnosti CETIN jsou s ohledem na výsledky testu technické replikovatelnosti takovými velkoobchodními vstupy, které umožňují s využitím různých kombinací vytvoření maloobchodních nabídek ze strany poskytovatelů služeb koncovým uživatelům, které jsou na trhu v současné době běžně poskytovány, a to i ve vztahu k nastavení kvalitativních a provozních vlastností služeb společnosti CETIN. Společnost CETIN dále prokázala, že službou virtuálního zpřístupnění lze nahradit službu fyzického zpřístupnění v případě, že fyzické zpřístupnění nebude technicky možné.

Test technické replikovatelnosti provedený v modifikované podobě vychází z logiky Doporučení o nediskriminaci¹²⁸ a odpovídá představě Úřadu o možnostech a způsobu provedení ve specifických podmínkách České republiky, kdy je povinnost uložena podniku, který není vertikálně integrovaným podnikem. Protože maloobchodní nabídky jsou postaveny na velkoobchodní nabídce, nikoliv opačně, je Úřad názoru, že existence stávajících maloobchodních služeb by měla být sama o sobě důkazem jejich „replikovatelnosti“.

Úřad dále uvádí, že v rámci možnosti diskuze dotčených subjektů k předloženému návrhu zavedení rovnocennosti vstupů nebyly uplatněny připomínky, které by směřovaly k návrhu na zavedení rovnocennosti vstupů.

Úřad neshledal nesoulad provedeného testu technické replikovatelnosti s uloženými povinnostmi a o této skutečnosti informoval jak společnost CETIN, tak Evropskou komisi.

Změny referenčních nabídek

Dne 16. prosince 2015 byla uveřejněna v částce 17/2015 Telekomunikačního věstníku upravená referenční nabídka zpřístupnění účastnického kovového vedení. Touto změnou referenční nabídky došlo k naplnění povinnosti poskytovat dohody o úrovni kvality poskytovaných služeb (SLA).

Dne 25. února 2016 byla uveřejněna v částce 4/2016 Telekomunikačního věstníku referenční nabídka o pronájmu Pasivní infrastruktury. Tato referenční nabídka byla vydána k provedení plnění povinnosti přístupu k přiřazeným prostředkům, a to kabelovodům a chráničkám, a pro účel přístupu k nenasvíceným optickým vláknům podle § 84 Zákona.

Dne 31. května 2016 byly uveřejněny v částce 10/2016 Telekomunikačního věstníku referenční nabídka zpřístupnění účastnického vedení (RUO) a referenční nabídka přístupu k veřejné pevné komunikační síti (VULA). Vydání těchto referenčních nabídek následovalo poté, kdy Úřad neshledal nesoulad provedeného testu technické replikovatelnosti s uloženými povinnostmi. K referenční nabídce VULA pak společnost CETIN zveřejnila pro své velkoobchodní partnery v zabezpečené sekci svých internetových stránek objednávkový

¹²⁸ Doporučení Evropské komise č. 2013/466/EU o konzistentních povinnostech nediskriminace a metodikách výpočtu nákladů s cílem podpořit hospodářskou soutěž a zlepšit podmínky pro investice do širokopásmového připojení.

manuál VULA, který popisuje objednávací proceduru služby VULA a předpoklady nutné pro úspěšnou realizaci jednotlivých služeb VULA v době před plnou systémovou implementací, která zajistí plně automatizované zpracování objednávek VULA v rozsahu ekvivalentním způsobu zpracování objednávek jiných služeb masového charakteru.

Úřad uvedené zveřejněné změny referenčních nabídek posuzoval ve vztahu k uloženým povinnostem a uplatnil své připomínky k nastaveným dohodám o úrovni kvality poskytovaných služeb (SLA) a k náležitostem referenční nabídky o pronájmu Pasivní infrastruktury, nad kterými diskutoval se společností CETIN. Úřad se společností CETIN diskutoval náležitosti referenční nabídky o pronájmu pasivní infrastruktury, a to zda nedochází k porušení uložené povinnosti nezrušit přístup k již poskytnutým prostředkům (k přiřazeným prostředkům, a to kabelovodům a chráničkám, a pro účel přístupu k nenasvíceným optickým vláknům), pokud podnik využívající přístup plní své závazky plynoucí z uzavřené smlouvy nebo pokud nedojde k dohodě s podnikem využívajícím přístup o zrušení již poskytnutého přístupu. Společnost CETIN na základě zaslané výzvy k odstranění zjištěných nedostatků podle § 114 zákona o elektronických komunikacích upravila referenční nabídku a tím odstranila zjištěné nedostatky.

Společnost CETIN vede oddělenou evidenci nákladů a výnosů při poskytování zpřístupnění účastnických kovových vedení v souladu s uloženou povinností a v souladu s opatřením obecné povahy č. OOP/4/12.2015-7, kterým se mění opatření obecné povahy č. OOP/4/09.2014-6, kterým se stanoví metodika účelového členění nákladů a výnosů a jejich přiřazování a určuje se struktura vykazovaných informací.

Povinnosti související s regulací cen

Úřad na základě minulé analýzy relevantního trhu uložil společnosti CETIN jak standardně ukládanou povinnost uplatňovat maximální, Úřadem stanovené, ceny pro přístupy poskytované prostřednictvím účastnických kovových vedení, tak i novou povinnost uplatňovat nákladově orientované ceny pro služby přístupu ke specifickým prvkům pasivní infrastruktury. K uložení maximálních cen došlo ze strany Úřadu v CEN č. 4, které nabylo právní moci dne 20. srpna 2015, s implementační lhůtou pro stávající smluvní vztahy od prvního dne třetího měsíce následujícího po měsíci, ve kterém došlo k nabytí právní moci rozhodnutí, tedy od 1. listopadu 2015. Změna cen u nejdůležitějších služeb zpřístupnění, kterou rozhodnutí CEN č. 4 přineslo, je znázorněna výše v kapitole Ceny a ziskovost.

Ke zveřejnění nákladově orientovaných cen přístupu ke specifickým prvkům pasivní infrastruktury došlo se zveřejněním referenční nabídky o pronájmu Pasivní infrastruktury dne 25. února 2016 (viz výše). Společnost CETIN nákladově orientované ceny vypočetla na základě principů uvedených v CEN č. 4 (viz část. I. odst. 2 výroku daného rozhodnutí), Úřad tyto ceny ověřil a akceptoval do doby aktualizace nákladového modelu Úřadu pro výpočet cen služeb na trhu č. 4 v souladu s principy nastavenými v Doporučení o nediskriminaci, které zavedlo lhůtu pro aktualizaci výpočtu cen a stanovení výše nákladů pro zpřístupnění účastnického vedení do konce roku 2016.

Vyhodnocení dopadu uložených povinností na maloobchodní trh

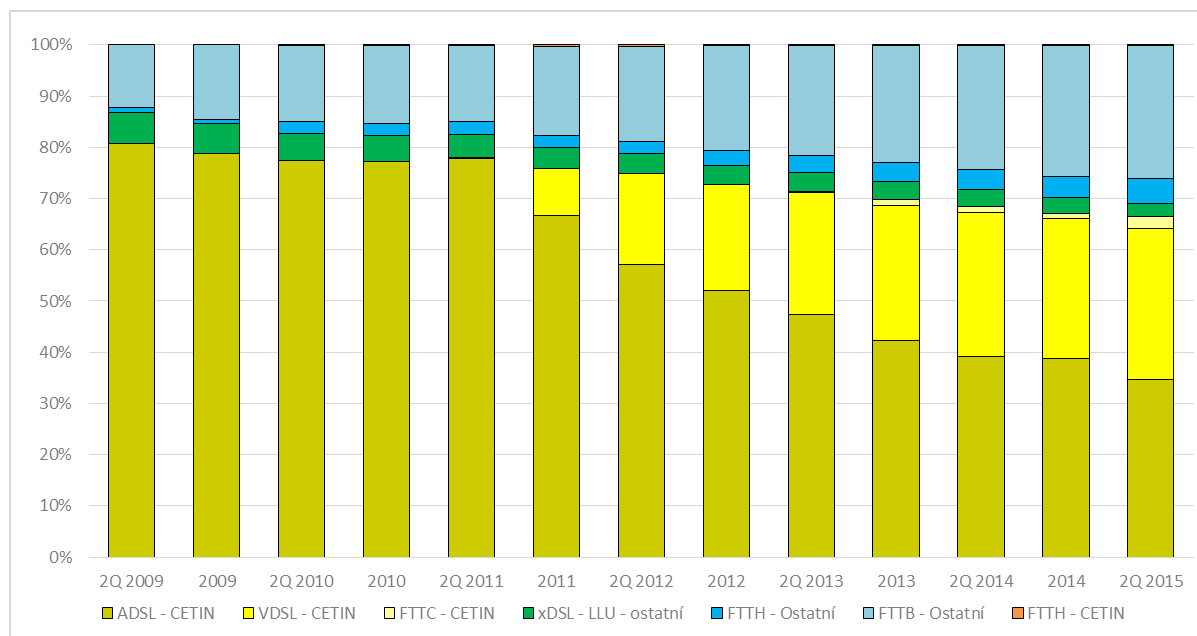
Úřad analyzoval dopad uložených nápravných opatření na tomto relevantním trhu na základě předchozí analýzy, a to zejména na vymezený maloobchodní trh širokopásmového

přístupu pro širokou spotřebu. Úřad si je však vědom, že vývoj maloobchodního trhu širokopásmového přístupu pro širokou spotřebu není ovlivňován jen povinnostmi uloženými na tomto relevantním trhu, ale pochopitelně např. i tržními vlivy ze strany alternativních operátorů (jejich investicemi do vlastních sítí, nabídkou nových služeb), rozvojem služeb na souvisejících trzích (zejména na velkoobchodním trhu č. 3b, ale i na maloobchodním trhu mobilních dat) či vývojem spotřebitelských preferencí (např. upřednostňováním mobilních služeb).

Jak již bylo uvedeno ve vymezení trhu, zpřístupněná účastnická vedení jsou využívána zejména pro poskytování služeb přístupu k síti Internet. Zbývající část zpřístupněných účastnických kovových vedení je využívána pro realizaci dalších služeb elektronických komunikací, jako je poskytování telefonních služeb (a to jak klasických, tak i VoIP) a poskytování pronájmu přenosové kapacity.

Z výše uvedeného tak plyne, že vyhodnocení využívání zpřístupněných účastnických vedení na konkurenci na maloobchodním trhu je proto nejhodnější posoudit ve vztahu k využití velkoobchodních vstupů na relevantním trhu č. 3b. Z vývoje počtu širokopásmových přístupů k síti Internet a porovnání tržních podílů jednotlivých technologií na tomto trhu (viz. Graf č. 55) ovšem jasně vyplývá skutečnost, že podíl zpřístupněných účastnických kovových vedení (LLU) na velkoobchodním trhu č. 3b je menší než 3 % a v čase se snižuje. Alternativní poskytovatelé přístupu k síti Internet na maloobchodní úrovni se spíše orientují na využití velkoobchodních produktů z relevantního trhu č. 3b (viz Graf č. 33).

Graf č. 55: Vývoj tržního podílu společnosti CETIN a ostatních poskytovatelů (technologií) zařazených na velkoobchodní trh dle počtu přístupů

Zdroj: ČTÚ 2016

Úřad konstatuje, že celkový počet zpřístupněných účastnických kovových vedení je v současnosti natolik nízký (přibližně 33 400), že výrazným způsobem neovlivňuje rozvoj konkurenčního prostředí na relevantním trhu č. 3b, ani na vymezeném maloobchodním trhu.

Nízký zájem o službu zpřístupnění účastnického vedení lze vysvětlit například relativně vysokou investiční náročností při jejím využití oproti službám nabízeným v rámci relevantního trhu č. 3b, a tedy neochotou alternativních operátorů tyto investice a s tím spojená rizika podstupovat. Jedná se zejména o delší dobu návratnosti vynaložených investic a dlouhodobé plánování.

Impulem pro rozvoj zpřístupněných účastnických vedení, respektive služeb spadajících do vymezení tohoto relevantního trhu, by mohla být možnost využití zpřístupnění účastnických optických vedení v síti společnosti CETIN, a to na základě nově uložené povinnosti z předchozího přezkumu relevantního trhu. Společnost CETIN však optickými (FTTH/B) sítěmi v současné době disponuje jen ve velmi omezeném měřítku a spíše se zaměřuje na modernizaci své xDSL sítě přechodem na síť typu FTTC. Rozvoj služeb spadajících do vymezení tohoto relevantního trhu by mohlo pozitivně ovlivnit zavádění technologie VDSL v kombinaci s vectoringem ze strany společnosti CETIN, díky které bude možno prostřednictvím stávající xDSL sítě (vč. scénáře FTTC s budováním tzv. street cabinetů) nabízet kvalitativně lepší parametry širokopásmového přístupu, zejména vyšší rychlost připojení. Pokud nebude v rámci zavádění technologie vectoringu možné fyzické zpřístupnění účastnického vedení, je alternativním operátorům umožněno využití tzv. místního virtuálního zpřístupnění (VULA), které na základě provedeného testu technické replikovatelnosti umožňuje poskytovat služby ve srovnatelné kvalitě jako v případě fyzického zpřístupnění (LLU). Tato nová služba by tak mohla být pro alternativní operátory atraktivní (velkoobchodním odběratelům odpadnou ve srovnání se službou LLU náklady na nákup vlastních zařízení DSLAM apod.) a mohlo by tak ve vymezeném časovém období dojít k rozvoji využívání služeb zpřístupnění účastnického vedení (vč. VULA).

Vzhledem ke skutečnosti, že nově uložené povinnosti, respektive nové či upravené referenční nabídky RUO a VULA zohledňující nově uložené povinnosti, kterými je zejména zpřístupnění účastnického optického vedení a místní virtuální zpřístupnění, byly zveřejněny až v květnu 2016, bude vzhledem k nastaveným lhůtám u změn referenčních nabídek (3 měsíce od zveřejnění) možno služby prostřednictvím těchto nabídek využít až v srpnu roku 2016. Úřad tak v současnosti nemůže vyhodnotit dopad nově uložených povinností v rámci minulé analýzy na situaci na trhu. S ohledem na tyto skutečnosti a výsledky analýzy relevantního trhu tak bude Úřad navrhopvat ponechání těchto nově uložených povinností v platnosti tak, aby mohl jejich dopad na trh vyhodnotit v delším časovém odstupu.

V této souvislosti tak Úřad nebude podniku se samostatnou významnou tržní silou, společnosti CETIN, navrhopvat povinnosti nové. Úřad zároveň při ukládání nápravných opatření zohlední zjištění učiněná v rámci analýzy relevantního trhu, a to zejména skutečnosti, že společnost CETIN není vertikálně integrovaným operátorem, který mimo velkoobchodních služeb nabízí vlastní maloobchodní služby a také, že společnost CETIN je na relevantním trhu vystavena nepřímým omezením ze strany konkurence na maloobchodním trhu, zejména co se týče stanovování výše cen velkoobchodních služeb. Tato zjištění Úřad promítne do návrhu nápravných opatření.

4.2 Určení stanoveného období pro další analýzu

Úřad v souladu se závěry časového vymezení relevantního trhu podrobí trh analýze ve lhůtě tří let. Úřad předpokládá, že podrobí relevantní trh nové analýze opět současně s analýzou relevantního trhu č. 3b.

Úřad bude průběžně monitorovat vývoj na tomto relevantním trhu. V případě zjištění závažných skutečností, které významně ovlivní konkurenční prostředí relevantního trhu, rozhodne Úřad případně o provedení nové analýzy relevantního trhu i před výše stanovenou lhůtou.

4.3 Určení potenciálních tržních problémů

Na základě výsledků analýzy relevantního trhu včetně vyhodnocení výhledového stavu trhu, při použití metodiky BEREC, uvedené ve společné pozici BoR (12) 127¹²⁹ Úřad identifikoval níže uvedené potenciální tržní problémy:

- 1. Odmítání přístupu ostatním podnikatelům v elektronických komunikacích:** SMP podnik by mohl vzhledem ke své tržní síle (viz kapitola 3.) odmítnout poskytovat na předmětném relevantním trhu (fyzický či virtuální) přístup ke své přístupové síti (založené jak na bázi účastnického kovového vedení, tak na bázi optických vláken) poskytovaný na místní úrovni, a to v takovém rozsahu, že znemožní efektivní rozvoj konkurence na souvisejícím relevantním trhu č. 3b a podřazeném maloobchodním trhu.

SMP podnik by mohl vzhledem ke své tržní síle (viz kapitola 3.) odmítnout společné umístění nebo jiné formy sdílení přiřazených prostředků, jedná se zejména o kabelovody, chráničky a nenasvícená optická vlákna.
- 2. Diskriminační jednání nebo zadržování informací:** SMP podnik by mohl vzhledem ke své tržní síle (viz kapitola 3.) diskriminovat jednotlivé podnikatele v souvislosti s poskytováním velkoobchodních služeb, a to nastavením rozdílných podmínek poskytovaných velkoobchodních služeb a neposkytováním stejných, případně opožděným poskytováním informací ohledně změn v topologii sítě, ohledně změn v poskytování nabízených služeb či ohledně poskytování informací o skutečné kvalitě poskytovaných velkoobchodních služeb.
- 3. Cenová diskriminace:** SMP podnik by mohl vzhledem ke své tržní síle (viz kapitola 3.) cenově diskriminovat jednotlivé podnikatele.
- 4. Účtování nepřiměřených cen:** SMP podnik by mohl vzhledem ke své tržní síle (viz kapitola 3.) na předmětném relevantním trhu účtovat nepřiměřeně vysoké ceny, a to zejména u služeb kolokace a služeb přístupu k pasivní infrastruktuře a nenasvícenému vláknu.

¹²⁹ [REVISED BEREC COMMON POSITION ON BEST PRACTICE IN REMEDIES ON THE MARKET FOR WHOLESAL \(PHYSICAL\) NETWORK INFRASTRUCTURE ACCESS \(INCLUDING SHARED OR FULLY UNBUNDLED ACCESS\) AT A FIXED LOCATION IMPOSED AS A CONSEQUENCE OF A POSITION OF SIGNIFICANT MARKET POWER IN THE RELEVANT MARKET](#)

4.4 Navrhovaná nápravná opatření

Úřad navrhuje na základě výsledků analýzy a vyhodnocení platných regulačních opatření uložit podniku s významnou tržní silou, společnosti CETIN, soubor povinností, které by měly významnou měrou přispět k rozvoji konkurence na souvisejícím maloobchodním trhu širokopásmového přístupu.

Úřad navrhuje na celém území ČR uložit podniku s významnou tržní silou tyto povinnosti podle jednotlivých písmen § 51 odst. 5 Zákona, a souvisejících opatření obecné povahy:

- a) průhlednosti podle § 82 Zákona, a to
 - 1) uveřejňovat informace týkající se zpřístupnění (včetně smluvních podmínek, technických specifikací, síťových charakteristik a cen),
 - 2) uveřejňovat informace týkající se záměru ukončit poskytování přístupu prostřednictvím účastnického kovového vedení z důvodu přechodu na přístupové sítě FTTH/B,
 - 3) uveřejňovat informace týkající se záměru zavádět technologii vectoringu,
 - 4) uveřejňovat informace týkající se záměru budovat vysunuté DSLAM a seznam vybudovaných vysunutých DSLAM,
 - b) nediskriminace při poskytování přístupu podle § 81 Zákona, a to
 - 1) uplatňovat rovnocenné podmínky za rovnocenných okolností pro ostatní podnikatele, tj. poskytovat ostatním podnikatelům služby a informace za stejných podmínek a ve stejné kvalitě;
 - 2) uplatňovat za jednotlivé typy přístupů (účastnické kovové vedení, účastnické optické vedení a VULA) takové ceny, které umožní stejně efektivním podnikatelům, jako podnik s významnou tržní silou, ziskovou replikovatelnost služeb na souvisejícím relevantním trhu č. 3b;
 - c) oddělené evidence nákladů a výnosů podle § 86 Zákona, a to vést oddělenou evidenci nákladů a výnosů v souladu s opatřením obecné povahy vydaným k provedení § 86 odst. 3 Zákona, a to zvlášť pro služby poskytované na kovovém vedení a zvlášť pro služby poskytované na optickém vedení a pro služby přístupu k pasivní infrastruktuře;
 - d) přístupu k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům podle § 84 Zákona, zejména
 - 1) povinnost vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na využívání a přístup k jeho specifickým síťovým prvkům,
 - 2) povinnost vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na využívání a přístup k jeho přiřazeným prostředkům;
- Úřad stanoví k těmto povinnostem technické, provozní a další podmínky zajišťující spravedlnost, proporcionalitu a včasnost.

- e) nenavrhuje se;
- f) související s regulací cen podle § 56 a 57 Zákona pro služby kolokace a přístupu k pasivní infrastruktuře a nenasvícenému vláknu.

Při návrhu povinností Úřad zohlední rovněž povinnosti, které budou pro společnost CETIN vyplývat z implementace Směrnice č. 2014/61/EU vztahující se ke všem provozovatelům sítí elektronických komunikací, tedy i na společnost CETIN. Úřad tyto povinnosti zohlední tak, aby nedošlo při jejich ukládání podniku SMP k jejich duplicitě. Úřad považuje duplicitu povinností vyplývajících z implementace uvedené směrnice vztaženou na veškeré subjekty vlastnící fyzickou infrastrukturu sítí elektronických komunikací či sítí určených na přepravu či distribuci plynu, energie, tepla či vody s povinnostmi ukládanými podniku SMP za nepřiměřenou. Obecně platné povinnosti související s přístupem k fyzické infrastruktuře, které budou vyplývat ze zákona implementujícího výše zmíněnou směrnici, nahrazují nástroj pro vytváření podmínek pro rozvoj konkurence. Není tak potřeba separátně ukládat povinnosti přístupu k fyzické infrastruktuře i podniku SMP, jejichž uložení nepřinese nic nového nad rámec obecně platných povinností. Nicméně neznamená to, že Úřad neuloží ty povinnosti související s přístupem, které nevyplývají z implementace směrnice, např. přístup k nenasvícenému vláknu.

Přiměřenost navrhovaných nápravných opatření

Povinnosti průhlednosti a přístupu k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům

S ohledem na potenciální soutěžní problémy odmítání přístupu a neposkytnutí informací, které by zásadním způsobem znemožnily efektivní rozvoj konkurence na souvisejícím relevantním trhu č. 3b a podřazeném maloobchodním trhu, navrhl Úřad povinnosti průhlednosti a poskytnutí přístupu k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům. Tyto povinnosti lze považovat za přiměřené, neboť jsou základní pro rozvoj konkurence na trhu, který nebyl shledán efektivně konkurenčním. Nicméně vzhledem k implementaci Směrnice č. 2014/61/EU a k povinnostem z nich vyplývajícím (více viz kap. 3.1.2.2) by došlo při souběžné účinnosti povinností uložených na základě této analýzy a vyplývajících z výše zmíněné Směrnice, ke zbytečné a nežádoucí duplicitě, které se Úřad rozhodl předejít omezením účinnosti povinností vyplývajících z této analýzy do doby, kdy začnou být účinné povinnosti vyplývající z implementace Směrnice č. 2014/61/EU.

S ohledem na výše uvedené se na tomto relevantním trhu jedná zejména o povinnosti přístupu k pasivní infrastruktuře (např. kabelovody, chráničky, stožáry) a poskytování informací o budování nových přístupových sítí.

Identifikované soutěžní problémy (odmítání přístupu včetně neposkytnutí informací, účtování nepřiměřených cen) tak budou řešeny na základě povinností vyplývajících ze Směrnice č. 2014/61/EU, a proto by jejich duplicitní uložení již nebylo možné považovat za přiměřené.

V rámci povinnosti průhlednosti považuje Úřad za důležité, aby společnost CETIN s předstihem poskytovala informace o záměru budovat vysunuté DSLAMy, stejně tak považuje Úřad za důležité, aby nedílnou součástí vydané referenční nabídky byl seznam vybudovaných vysunutých DSLAMů včetně relevantních doplňujících informací (např. upřesnění lokality

apod.). Tyto informace jsou důležité pro potenciální i stávající velkoobchodní partnery, zejména z pohledu budoucího plánování poskytování maloobchodních služeb.

V rámci povinnosti průhlednosti již Úřad nově nenavrhuje uložení povinnosti publikovat klíčové ukazatele výkonnosti (KPI), protože ty byly na základě výsledků minulé analýzy tohoto relevantního trhu primárně uloženy za účelem možnosti ověření a porovnání kvality poskytovaných velkoobchodních a vlastních maloobchodních služeb podniku s významnou tržní silou. S ohledem na dobrovolnou funkční separaci společnosti O2 uvedené předpoklady pro opětovné uložení této povinnosti již nadále neplatí a taková povinnost by byla nepřiměřená.

Povinnost nediskriminace

Povinnost nediskriminace považuje Úřad za doprovodnou povinnost k povinnosti přístupu, neboť, aby tato povinnost (přístupu) byla efektivní a účinná, měla by být plněna (resp. přístup nabízen) za nediskriminačních podmínek. V opačném případě, by mohlo docházet k neodůvodněnému zvýhodňování některých operátorů (zájemců o velkoobchodní služby), a tím k vytváření rozdílných podmínek pro poskytování maloobchodních služeb. Z tohoto důvodu považuje Úřad tuto povinnost za přiměřenou.

Povinnosti související s regulací cen podle § 56 a 57 Zákona

Úřad v rámci minulé analýzy relevantního trhu navrhl podniku s významnou tržní silou uložit povinnost účtovat maximální a Úřadem stanovené ceny za služby zpřístupnění účastnického kovového vedení a kolokace. Tento návrh vycházel z identifikovaného potenciálního soutěžního problému účtování nepřiměřeně vysokých cen, jehož možnou existenci v případě neuložení cenové regulace Úřad vyvozoval zejména ze skutečnosti, že regulovaný podnik s významnou tržní silou uplatňoval konzistentně v průběhu celého regulačního období maximální ceny, stanovené Úřadem, aniž je sám aktivně snížil ve chvíli, kdy došlo ke snížení nákladů na příslušné služby. Tento argument zdánlivě platí i pro období od minulé analýzy relevantního trhu a dává tak Úřadu důvod navrhnout uložení obdobné cenové regulace i v této analýze. Nicméně dvě skutečnosti přinutily Úřad změnit v této věci své stanovisko a povinnost uplatňovat maximální ceny pro služby přístupu k účastnickému kovovému vedení nenavrhouvat. Předně dle Úřadu již v zásadě došlo k vyčerpání potenciálu dále snižovat nákladově orientovanou cenu pro služby zpřístupnění, což lze typicky ilustrovat na vývoji nejdůležitější ceny za zpřístupnění plného účastnického kovového vedení (viz graf č. 36), která v průběhu 10 let v období od roku 2006 do roku 2015 klesla ze 403 Kč na 175 Kč (tj. o více jak 56 %), aniž byl v reakci na cenový pokles zaznamenán zvýšený zájem o vyžití této služby. Zatímco v minulosti klesala cena za tuto službu v jednotlivých krocích běžně o desítky korun, poslední rozhodnutí o ceně ze srpna 2015 přineslo pokles měsíční ceny již jen o 4 Kč¹³⁰. Proto již zcela neplatí argument, že podnik s významnou tržní silou nereaguje ze své vůle na snížení nákladů, neboť náklady již v zásadě stagnují. Výše uvedené pak do určité míry potvrzuje i mezinárodní srovnání cen za plné zpřístupnění účastnického kovového vedení, v němž se cena za Českou republiku (cca 6,47 €) pohybuje pod průměrem zemí¹³¹ EU (7,75 €).

¹³⁰ Byť nelze vyloučit možnost, že změnou metodiky výpočtu, ať už při alokaci nákladů či při ocenění jednotlivých aktiv, by k dalšímu poklesu cen mohlo dojít.

¹³¹ Úřad vychází z cenového srovnání společnosti Cullen International k 30. červnu 2016.

Přitom navíc ale ne všechny země, které z tohoto srovnání vychází levněji, než Česká republika, stanovily cenu jako nákladově orientovanou, ale využily alternativní formy cenové regulace¹³². I tak by však Úřad, s ohledem na tržní postavení společnosti navržené jako podnik s významnou tržní silou, mohl na relevantním trhu uložení nápravného opatření ve formě povinnosti účtovat maximální ceny, navrhnout, neboť minulé chování podniku s významnou tržní silou nutně nevylučuje vznik soutěžního problému v budoucnu. V tuto chvíli však Úřad zohlednil i vliv separace společnosti O2 a vznik na společnosti O2 nezávislého (resp. společností O2 nekontrolovaného) podniku CETIN. V minulosti měl vertikálně integrovaný podnik na vymezeném relevantním trhu motivaci prodávat své služby zpřístupnění za nepřiměřeně vysoké ceny, a to i své maloobchodní divizi v rámci samozásobení, neboť tato maloobchodní divize mohla případnou ztrátu vykázanou v oddělené evidenci nákladů a výnosů kompenzovat prostřednictvím křížového financování od velkoobchodní divize (a tomuto potenciálnímu soutěžnímu problému Úřad předcházela uložení příslušných nápravných opatření). Zmíněnou separací společnosti O2 a vznikem společnosti CETIN je však potenciál pro toto chování dle Úřadu výrazně snížen, neboť společnost O2 (před separací původní maloobchodní divize) má v rámci svého odděleného hospodaření přirozenou motivaci nakupovat velkoobchodní služby za co nejnižší ceny (tj. vytvářet tlak na své dodavatele) a zároveň společnost CETIN nemůže případnou ztrátu v hospodaření společnosti O2 křížově financovat. K tomuto chování by mohlo docházet pouze prostřednictvím mateřské společnosti obou operátorů (skupiny PPF, která stojí mimo sektor elektronických komunikací), nicméně Úřad v tuto chvíli nemá indicie, že k tomuto jednání bude docházet a nepovažuje tuto strategii mateřské společnosti ani za pravděpodobnou, neboť obnáší vytvoření ztrátové společnosti (O2) a potřebu jejího neustálého dotování (křížového financování). Pokud by však Úřad tuto praktiku zaznamenal, nepochybně by na ní v rámci procesu analýz relevantních trhů urychleně reagoval.

Výše uvedenou úvahu o motivaci pro tržní chování společnosti CETIN považuje Úřad za relevantní zejména na trhu č. 3b, na kterém společnost CETIN prodává služby s vyšší přidanou hodnotou a tedy i vyšší cenou. Úřad tak má za to, že je v zájmu společnosti CETIN spíše maximalizovat prodeje služeb na trhu č. 3b, na úkor prodeje služeb (infrastruktury) na trhu č. 3a. Přístup k pasivní infrastruktuře (kabelovodům, HDPE trubkám) společností CETIN přitom, nejen že představuje službu s relativně nejnižší přidanou hodnotou na straně prodávajícího (CETIN), ale zároveň také kupujícímu (alternativním operátorům) umožňuje rozvoj vlastní NGA (optické) přístupové sítě a dává jim tak relativně nejvyšší stupeň nezávislosti na síti podniku s významnou tržní silou. Proto dle Úřadu na relevantním trhu č. 3a přetrvává potenciální soutěžní problém ve formě uplatňování nepřiměřeně vysokých cen (vůči cenám z trhu č. 3b), a tomuto soutěžnímu problému se Úřad rozhodl zamezit uložení povinnosti ekonomické replikovatelnosti služeb z trhu č. 3b na základě služeb z tohoto relevantního trhu č. 3a. Zároveň Úřad uloží cenovou regulaci na služby kolokace a služby přístupu k pasivní infrastruktuře a nenasvícenému vláknu.

¹³² Typicky například rakouský regulátor TTK vyčíslil v roce 2013 nákladově orientovanou cenu za plné zpřístupnění účastnického kovového vedení ve výši přes 15 € (cca 405 Kč), přičemž však regulovaný podnik s významnou tržní silou (A1TA) uplatňuje na základě povinnosti nestlačovat marže cenu ve výši 5,87 € (158 Kč), tedy výrazně podnákladovou.

Povinnost oddělené evidence nákladů a výnosů

Uložení povinnosti vést oddělenou evidenci nákladů a výnosů považuje Úřad za přiměřené, neboť její výstupy budou využity při stanovení regulovaných cen za přístup k pasivní infrastruktuře a nenasvícenému vláknu. Uložená povinnost rovněž Úřadu umožní monitorovat vývoj nákladů, výnosů a zisku u všech regulovaných služeb, a tím kontrolovat, nakolik se potvrdil předpoklad Úřadu o nadbytečnosti a nepřiměřenosti uložení povinnosti účtovat maximální (nákladově orientované) ceny za služby zpřístupnění účastnického kovového a optického vedení.

Část D – Konzultace s ÚOHS

Podle ustanovení § 130 odst. 3 Zákona Úřad po vypořádání připomínek z veřejné konzultace konzultoval konečný text návrhu opatření obecné povahy s Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „ÚOHS“). Předseda ÚOHS zaslal připomínky k návrhu analýzy dopisem ze dne 13. února 2017. Úřad obdržené připomínky posoudil a dne 5. května 2017 je s ÚOHS projednal, vysvětlil svůj přístup ke zpracování příslušných částí analýzy a důvodům hodnocení situace v těch případech, ke kterým ÚOHS vznesl své připomínky. V rámci společného jednání ÚOHS akceptoval vysvětlení Úřadu k připomínce týkající se jeho postupu v případě nenavržení povinnosti publikovat KPI, hodnocení nízkého využívání služeb LLU, požadavku hodnocení zákaznické segmentace na maloobchodním trhu, popisu alternativ FTTx a jiných formálních úprav či doplnění v analýze s tím, že ÚOHS na těchto připomíncech k návrhu analýzy již nadále netrvá. K ostatním připomíncek ÚOHS, obsaženým v jeho stanovisku ze dne 13. února 2017, uvádí Úřad níže svoje vysvětlení.

Připomínky ÚOHS zasláné k návrhu analýzy relevantního trhu č. 3a:

Podle ÚOHS není v analýze dostatečně prokázána vzájemná zaměnitelnost technologie WiFi a CATV s xDSL/FTTx na maloobchodní úrovni, ani jejich nepřímý vliv na úrovni velkoobchodní. ÚOHS by uvítal podrobnější analýzu zastupitelnosti nomádního přístupu v síti LTE se základními vstupy na maloobchodním trhu, a to zejména s ohledem na nastavené FUP limity v případě nomádního přístupu a stanovené ceny.

ÚOHS ve své připomínce obecně zpochybňuje dostatečnost prokázání zaměnitelnosti technologie WiFi a CATV s xDSL a FTTH/B. Úřad má za to, že toto bylo prokázáno v kapitole 2.2.1 – věcné vymezení v dostatečném rozsahu. Odvolává se přitom jak na kapitolu věnovanou samotnému zkoumání zaměnitelnosti (kap. 2.2.1.2 Posouzení zastupitelnosti z hlediska technické ekvivalence, užití a ceny u potenciálních substitutů), tak i grafy č. 4 – 6 (popř. až 10) v úvodu kapitoly 2.2.1, které dokumentují podíl technologií WiFi a CATV (první a třetí nejrozšířenější způsob pro přístup k síti Internet) na maloobchodním trhu v České republice. Úřad provedl u každé z uvedených technologií detailní hodnocení jak technických vlastností, struktury nabídky služeb a jejich ceny, tak i struktury poptávky a chování spotřebitelů. Na základě takového hodnocení Úřad dospěl jednoznačně k závěru, že obě technologie jsou součástí stejného maloobchodního trhu jako technologie xDSL a FTTH/B.

Nadto je třeba doplnit, že při vymezení maloobchodního trhu postupoval Úřad kontinuálně, v návaznosti na předchozí v roce 2014 vydané analýzy relevantních trhů (zde především [trh č. 4 – velkoobchodní \(fyzický\) přístup k infrastruktuře sítě \(včetně sdíleného nebo plného zpřístupnění účastnického vedení\) v pevném místě](#) / [trh č. 5 – velkoobchodní širokopásmový přístup v sítích elektronických komunikací](#) z minulého kola), neboť na trhu nedošlo, a to i vzhledem k poměrně krátkému období od zpracování uvedených analýz relevantních trhů, k takovým změnám, které by odůvodnily případný jiný přístup a závěry zaměnitelnosti technologie WiFi a CATV s xDSL a FTTH/B na maloobchodním trhu.

Obdobně postupoval Úřad i u vyhodnocení zastupitelnosti mobilních služeb, zejména tzv. nomádních služeb přístupu na technologii LTE, které však byly uvedeny na trh teprve po vydání předchozí analýzy. Úřad dospěl na základě detailního hodnocení jak technických vlastností, struktury nabídky služeb (včetně uplatňovaných FUP limitů) a jejich ceny, tak i struktury poptávky a chování spotřebitelů v kapitole 2.2.1.2. k závěru, že v časovém vymezení této analýzy služby s omezenou mobilitou poskytované prostřednictvím LTE

mobilních sítí je možné považovat za zaměnitelné se základními službami. Jako alternativa k širokopásmovému přístupu v pevném místě (zejména xDSL) jsou tyto služby mobilními operátory na trhu i nabízeny a účastníky využívány. Ceny takovýchto tarifů umožňujících poskytování nomádních služeb přístupu k síti Internet jsou srovnatelné s cenami u základních vstupů. Konkrétní informace o parametrech a cenách poskytovaných služeb jsou uvedeny v tabulkách č. 10, 12 a 13, a to i včetně porovnání s technologií xDSL.

Ve druhé připomínce ÚOHS doporučuje provést nový spotřebitelský průzkum, jelikož průzkum uvedený v analýze je z února roku 2014. Dále ÚOHS podotýká, že na základě tak nízkého počtu respondentů jako v případě odpovědí například na str. 16, 17, 18, 53 a 58 spotřebitelského průzkumu nelze generalizovat a vyvozovat jakékoliv závěry, jak již ÚOHS uvedl ve svých připomínkách k Opatření obecné povahy analýzy trhu č. A/5/10.2014-9 ze dne 4. srpna 2014.

Úřad po zvážení uvedené připomínky ÚOHS, a to zejména s ohledem na jeho neaktuálnost, se rozhodl připomínce ÚOHS částečně vyhovět a výsledky provedeného průzkumu z roku 2014, jakožto i veškeré odkazy na něj z návrhu analýzy vypustil.

V další připomínce, která se týkala přímých a nepřímých vlivů, kdy Úřad v analýze uvádí, že nepřímé působení CATV a WiFi technologie z maloobchodního trhu brání incumbentovi chovat se na velkoobchodním trhu do jisté míry nezávisle, zejména co se týče úrovně cen, a tím na něj vytváří nepřímý tlak, neboť jej nutí nezvyšovat ceny, ÚOHS poukázal na to, že dle jeho názoru, podnik s významnou tržní silou, společnost CETIN, má dostatečnou volnost pro stanovení ceny velkoobchodní nabídky, neboť neexistuje WiFi ani CATV velkoobchodní nabídka (ani se její předložení v rámci časového vymezení relevantního trhu nepředpokládá), poskytování služeb na těchto technologiích je pouze lokálního charakteru a rozsah a velikost sítí daných poskytovatelů nedosahuje velikosti sítě společnosti CETIN.

K tomu Úřad uvádí, že v kapitole 2.3.1.2 Možnosti realizace zpřístupnění u identifikovaných substitutů analyzuje možnosti zpřístupnění uvedených alternativních technologií WiFi a CATV k základním vstupům xDSL a FTTH/B na velkoobchodním trhu, to je zda přímo ovlivňují konkurenci na velkoobchodním trhu, a lze je považovat za náhradu základních vstupů (technologie xDSL a FTTH/B). Na základě zkoumání těchto přímých vlivů dospěl Úřad k závěru, že se o substituty nejedná, a to právě i s ohledem na neexistenci adekvátních velkoobchodních nabídek k základním vstupům, ani jejich neočekávanému zavedení v rámci stanoveného časového vymezení trhu. Proto Úřad dále věnoval pozornost analýze tzv. nepřímých vlivů (z maloobchodního trhu) těchto technologií na velkoobchodní trh.

Ve svém zkoumání Úřad vycházel z praxe národních regulačních úřadů v rámci EU a stanovisek Evropské komise, která umožňuje analyzovat nepřímé vlivy jak ve fázi vymezení velkoobchodního relevantního trhu, tak i následně v rámci analýzy existence podniku s významnou tržní silou. Problematiku proto Úřad otevřel již v rámci věcného vymezení velkoobchodního relevantního trhu 2.3.1.2.5 Nepřímé vlivy, kdy na základě precedentních zpracování a stanovisek Evropské komise dospěl k rozhodnutí nepřímé vlivy zohlednit až při zkoumání existence podniku s významnou tržní silou a případně při návrhu vhodných nápravných opatření. Analýzu nepřímých vlivů Úřad zpracoval v bodě 3.1.4.4. Vyhodnocení nepřímých vlivů (konkurence na maloobchodním trhu). Úřad na úvod vysvětlil, jak je pojímán přímý a nepřímý vliv v rámci zpracování analýz relevantních trhů, a to včetně názorného vyjádření prostřednictvím obrázku č. 21 – Schéma poskytování služeb na velkoobchodním

a maloobchodním trhu. Za přímý vliv je obecně považována interakce poskytovatelů služeb na dotčeném relevantním velkoobchodním trhu. Přímými vlivy se tedy rozumí vlivy velkoobchodních nabídek alternativních poskytovatelů služeb zařazených na velkoobchodní relevantní trh na nabídku nejvýznamnějšího podniku na velkoobchodním trhu (zpravidla vlastník dříve monopolní infrastruktury přístupové sítě). Tyto další velkoobchodní nabídky mohou být ve srovnatelné míře využity k poskytování služeb na vymezeném maloobchodním trhu. Nepřímé vlivy poté souvisí s poskytováním služeb na maloobchodní úrovni trhu a předmětem analýzy je proto přenášení efektů tržní situace z maloobchodní úrovně trhu na velkoobchodní úroveň trhu. Neexistence velkoobchodní nabídky tak u nepřímých vlivů není podstatná, respektive determinuje, zda zkoumané služby mají na vymezený velkoobchodní (relevantní) trh přímý či nepřímý vliv.

Úřad aplikoval uvedené schéma na tržní podmínky v České republice, zejména analyzoval vliv technologií CATV a WiFi. Bylo provedeno vyhodnocení tržní situace z hlediska poskytovatelů služeb přístupu k síti Internet dle jednotlivých technologií, včetně homogenosti konkurenčního prostředí. Na základě podrobné analýzy dospěl Úřad k závěru (viz str. 160), že uvedené alternativní technologie mohou, byť jsou lokálního rázu, působit jako významné omezení pro chování velkoobchodního poskytovatele služeb – společnost CETIN. Úřad následně toto vyhodnocení působení nepřímých vlivů (omezení vyplývající z úrovně konkurence na maloobchodním trhu) zohlednil při návrhu nápravných opatření. Úřad považuje zkoumání za dostatečné a v souladu s postupy aplikovanými (pro ex-ante regulaci) v rámci Evropské unie. Shodně postupoval Úřad i u dotčeného trhu v minulém kole analýz relevantních trhů (bývalý relevantní trh č. 4).

ÚOHS se dále neztotožnil se závěrem Úřadu ohledně nepřiměřenosti uložení povinnosti účtovat maximální (nákladově orientované) ceny za služby zpřístupnění účastnického kovového a optického vedení. Úřad v analýze uvádí dvě skutečnosti, které ho přinutily změnit své stanovisko, a to vyčerpání potenciálu dále snižovat nákladově orientovanou cenu pro službu zpřístupnění a vliv separace původního vertikálně integrovaného operátora. Z hlediska první skutečnosti ÚOHS uvádí, že snižování ceny služby zpřístupnění účastnického kovového vedení vždy vycházelo ze stanovení nižší maximální ceny ze strany Úřadu s tím, že podnik s významnou tržní silou konzistentně tuto maximální cenu na trhu uplatňoval, jak sám Úřad na řádcích 5 106 až 5 109 návrhu analýzy trhu uvádí. ÚOHS zároveň není zřejmá souvislost mezi možností, resp. tempem, dalšího snižování nákladově orientované ceny a závěrem o neuložení cenové regulace za služby zpřístupnění účastnického kovového a optického vedení, když cílem cenové regulace je zamezit potenciálnímu soutěžnímu problému účtování nepřiměřeně vysokých cen, jehož možnou existenci by dosavadní postup podniku s významnou tržní silou mohl napovídat. Úřad touto regulací stanovuje nákladově orientovaný cenový strop a mělo by být z hlediska zamezení možnosti účtování nepřiměřeně vysokých cen v zásadě irelevantní, zda tento strop se snižuje, resp. jakým tempem, či zůstává na obdobné úrovni.

Úřad k připomínce uvádí, že i v rámci svého hodnocení vzal do úvahy všechny ÚOHS uvedené skutečnosti. Úřadem nicméně vycházel z provedeného hodnocení minulého chování podniku s významnou tržní silou při stanovování cen v podmínkách klesajících jednotkových nákladů služeb nabízených na relevantním trhu a cenové regulace uložené formou maximálních cen. Podstatou argumentace Úřadu bylo upozornit, že v zásadě již pominula platnost jednoho ze stěžejních argumentů pro ukládání této formy cenové regulace (nereagování podniku s významnou tržní silou na klesající náklady). I přesto si Úřad byl

(a stále je) vědom skutečnosti, že k uložení cenové regulace (formou maximálních cen) by mohl přistoupit, jak konečně dosvědčuje tato věta Úřadu na str. 181 návrhu analýzy: „*I tak by však Úřad, s ohledem na tržní postavení společnosti navržené jako podnik s významnou tržní silou, mohl na relevantním trhu uložení nápravného opatření ve formě povinnosti účtovat maximální ceny, navrhnout, neboť minulé chování podniku s významnou tržní silou nutně nevylučuje vznik soutěžního problému v budoucnu.*“. Důvodem, proč Úřad nakonec tuto možnost nevyužil bylo navržení jiné formy cenové regulace, a to testu ekonomické replikovatelnosti mezi relevantními trhy 3a a 3b.

ÚOHS se neztotožnil s druhým důvodem pro neuložení povinnosti účtovat maximální (nákladově orientované) ceny za služby zpřístupnění účastnického kovového a optického vedení, kterým je dle Úřadu separace původního vertikálně integrovaného operátora na společnosti O2 Czech Republic a.s. (dále jen „O2“) a CETIN, kdy Úřad na řádcích 5 131 až 5 142 návrhu analýzy konstatuje, že již společnost CETIN nemůže křížově financovat případnou ztrátu společnosti O2. Argumentace je v tomto bodě podle ÚOHS přinejmenším nepřiléhavá, neboť, jak je uvedeno na řádcích 3 642 až 3 647 návrhu analýzy, společnost O2 odebírá širokopásmové přístupy od společnosti CETIN pouze prostřednictvím nabídky MMO (relevantní trh č. 3b), tedy nikoliv na základě zpřístupnění účastnického vedení (relevantní trh č. 3a), a vzhledem k tomu, že společnost O2 nedisponuje vlastní páteří sítí, ÚOHS dovozuje, že ani nelze očekávat, že by společnost O2 na základě zpřístupnění účastnického vedení odebírala služby od společnosti CETIN. Nelze tak předpokládat, že by společnosti O2 na tomto trhu vznikaly finanční ztráty, které by společnost CETIN musela křížově financovat.

Úřad k připomínce uvádí, že při návrhu nápravných opatření pro vertikálně integrovaný podnik s významnou tržní silou, kterým je v případě relevantních trhů č. 3a a 3b společnost CETIN, respektuje princip tzv. „žebříku investic“, tedy ukládá nápravná opatření tak, aby zájemci o regulované velkoobchodní služby mohli, v případě zájmu, postupně investovat do vlastních přístupových sítí, stoupat po pomyslném žebříku investic, a tím snižovat svou závislost na síti podniku s významnou tržní silou. Mezi službami z relevantních trhů č. 3a a 3b je proto navržena povinnost ekonomické replikovatelnosti (v rámci povinnosti nediskriminace), v jejímž důsledku by na sebe ceny služeb z těchto relevantních trhů měly vzájemně reagovat tak, aby mezi nimi zůstal zachován dostatečný prostor umožňující replikovat služeb z trhu č. 3b s využitím služeb z trhu č. 3a. Proto je předpoklad ÚOHS, že výhradním nákupem služeb z nabídky MMO (na relevantním trhu č. 3b) ze strany společnosti O2, se služby z relevantního trhu č. 3a vymykají jakékoliv cenové kontrole, lichý. Stručně řečeno, vysoké ceny služeb z trhu č. 3a by společnost CETIN musela rovněž promítnout do cen služeb na trhu č. 3b, tím by své velkoobchodní partnery na tomto trhu (vč. společnosti O2) vystavila potenciální ztrátě, kterou by však dle předpokladů Úřadu mohla své sesterské společnosti O2 jen obtížně křížově financovat, a to prostřednictvím mateřské společnosti. I po posouzení připomínky ÚOHS považuje Úřad tuto svou úvahu i nadále za platnou.

V další připomínce ÚOHS uvádí, že referenční nabídka MMO společnosti CETIN je nyní předmětem šetření ÚOHS z pohledu možného porušení zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), ve znění pozdějších předpisů.

Úřad si je vědom skutečnosti, že referenční nabídka MMO je předmětem šetření ze strany ÚOHS. Touto analýzou relevantního trhu Úřad nepředjímá závěry, ke kterým v rámci svého šetření předmětné nabídky dospěje ÚOHS.

Další připomínka se týkala povinnosti ekonomické replikovatelnosti služeb z trhu č. 3b na základě služeb z relevantního trhu č. 3a. Pokud bude tato povinnost uložena, ÚOHS doporučil provádět tento test odděleně pro všechny tři typy přístupů, tedy pro účastnické kovové vedení, účastnické optické vedení a odděleně též přístup VULA, neboť zahrnutí přístupu účastnického optického vedení a přístupu VULA by mohlo mít za následek zkreslení výsledků provedeného testu. Rovněž ÚOHS doporučuje provedení testu ekonomické replikovatelnosti v brzkém termínu, aby bylo postaveno na jisto, zda situace v České republice není obdobná situaci v Rakousku (viz poznámka pod čarou č. 132 návrhu analýzy trhu 3a).

Úřad uvádí, že povinnost replikovatelnosti specifikoval obdobně, jako po předchozí analýze relevantního trhu¹³³, tedy v rozlišení na přístupy NGA (FTTx a VULA) a ostatní (non-NGA) služby. Takto pojaté členění by mělo zajistit replikovatelnost služeb v obou pomyslných segmentech trhu, a tím v těchto segmentech zajistit další rozvoj konkurence. Vyhodnocovat ekonomickou replikovatelnost v podrobnější agregaci, tj. zvláště za služby FTTx a VULA, považuje Úřad za nadbytečné. Úřad připouští, že teoreticky může jedna z těchto služeb být nabízena za ceny neumožňující replikovatelnost velkoobchodních služeb na navazujícím trhu č. 3b, nicméně v souhrnu za oba typy služeb (FTTx a VULA) by ceny měly být stanoveny tak, aby ziskovou replikovatelnost služeb na trhu č. 3b umožňovaly. Navíc Úřad v současné době nemá podezření, že by k této možnosti docházelo. Nadto je třeba uvést, že služby VULA nemají na trhu č. 3b žádný konkrétní a jedinečný ekvivalent, který by nebylo možné poskytovat rovněž prostřednictvím služeb FTTx. I proto považuje Úřad za vhodnější testovat replikovatelnost NGA služeb na trhu č. 3b na základě agregovaného přístupu za všechny NGA služby na trhu č. 3a. K požadavku ÚOHS na včasné provedení testu Úřad uvádí, že v souladu s tímto požadavkem ÚOHS standardně hodlá vynucovat a kontrolovat plnění uložených povinností po celou dobu jejich platnosti, tj. od jejich samého počátku.

Část E – Vypořádání připomínek

Na základě § 130 Zákona a podle Pravidel Českého telekomunikačního úřadu pro vedení konzultací na diskusním místě (dále jen „Pravidla“) Úřad [zveřejnil](#) návrh analýzy č. A/3a/XX.2016-Y trhu č. 3a – velkoobchodní služby s místním přístupem poskytovaným v pevném místě a výzvu k uplatnění připomínek k návrhu opatření na diskusním místě dne 25. října 2016. Připomínky k návrhu opatření bylo možno uplatnit do 25. listopadu 2016. K návrhu opatření obecné povahy se vyjádřily 3 subjekty podle článku 6 odst. 2 Pravidel, a to konkrétně společnosti Česká telekomunikační infrastruktura a.s., T-Mobile Czech Republic a.s. a Vodafone Czech Republic a.s. Stanoviska a názory Úřad dle čl. 9 odst. 4 Pravidel nevypořádává, ale přihlíží k nim v konečném znění opatření, tj. této analýzy.

První část připomínek se týkala absence samostatné analýzy soutěže na maloobchodním trhu a určení, zda je podřazený maloobchodní trh efektivně konkurenční v souladu s Doporučením a Metodikou. Úřad k této připomínce uvádí, že se konkurenčním prostředím na maloobchodním trhu zabýval v rámci jednotlivých kapitol vymezení daného maloobchodního trhu. Nicméně Úřad na základě této připomínky do analýzy relevantního trhu doplnil shrnutí hodnocení vývoje na vymezeném maloobchodním trhu.

¹³³ Viz [REM/4/08.2015-6](#) z 19. srpna 2015, str. 8.

Další připomínky se týkaly nezahrnutí jak WiFi, tak CATV přístupů do vymezení velkoobchodního trhu. Úřad implementaci velkoobchodních nabídek prostřednictvím CATV a WiFi sítí v České republice z pohledu zaměnitelnosti se základními vstupy (xDSL a FTTH/B sítěmi) spatřuje v rámci časového vymezení trhu za nepravděpodobnou. Úřad tak tuto připomínku neakceptoval. Úřad si je vědom, že v jistých případech je technicky možné takové velkoobchodní produkty nabízet. Úřad je však přesvědčen, že pouhá možnost vytvoření takové nabídky ještě automaticky neznamená zahrnutí této infrastruktury do vymezení velkoobchodního trhu na základě přímých vlivů, což je předmětem zmíněných kapitol v rámci vymezení velkoobchodního trhu. V České republice takové velkoobchodní nabídky v současné době neexistují a Úřad nemá indikace o vzniku takových nabídek v rámci časového vymezení trhu. Úřad též při hodnocení zastupitelnosti poukazuje na omezenou dostupnost CATV sítí v rámci České republiky s předpokladem jejich dalšího nerozšiřování, což významně omezuje možnost jejich zaměnitelnosti z pohledu velkoobchodních odběratelů. Obdobné platí pro WiFi sítě v České republice. Jejich souhrnné pokrytí sice dosahuje téměř celonárodní úrovně, avšak jedná se o jednotlivé lokální poskytovatele (více než tisíc), jejichž potenciální velkoobchodní nabídka by též byla pouze lokálního charakteru. Tato skutečnost též představuje pro potenciálního velkoobchodního odběratele značné omezení ve srovnání s celonárodní dostupností velkoobchodní nabídky společnosti CETIN prostřednictvím základních vstupů. Úřad tak na základě výše uvedeného nadále nepovažuje velkoobchodní zpřístupnění, případně velkoobchodní přístup k datovému toku prostřednictvím CATV a WiFi sítí za substitut na velkoobchodním trhu.

Podobná připomínka se týkala i FWA přístupů, které by dle připomínky měly být zařazeny do vymezení relevantního trhu, pokud Úřad konstatuje, že služby založené na této technologii nabízejí srovnatelné parametry jako služby xDSL. Úřad tuto připomínku neakceptoval, jelikož na základě dostupných informací nepředpokládá razantní nárůst počtu FWA přístupů v rámci časového vymezení analýzy relevantního trhu, který by Úřad v současnosti vedl k přehodnocení závěru o nezahrnutí těchto služeb do vymezení trhu. Úřad však bude situaci na trhu z pohledu rozvoje FWA přístupů sledovat a při změně předpokladů může případně přistoupit k nové analýze trhu dříve, než je stanoveno v časovém vymezení.

Dále se připomínky týkaly nomádních širokopásmových služeb na LTE síti. Společnost CETIN nesouhlasí s názorem Úřadu, že další rozvoj těchto služeb nelze očekávat a že jejich nepřímý vliv na společnost CETIN je nevýznamný. Dle společnosti CETIN je nutné brát v potaz, že pro nejvýznamnější odběratele společnosti CETIN je nejjednodušší alternativou vůči odběru služeb jejich poskytování prostřednictvím infrastruktury mobilní sítě. Úřad tuto připomínku neakceptoval, jelikož se vývojem nomádních služeb poskytovaných prostřednictvím mobilních sítí zabýval, a to i vzhledem k jejich rozšíření v průběhu roku 2015. Mimo vyhodnocení prováděných na základě sběru dat se proto i mimo jiné počátkem roku 2016 obrátil na poskytovatele těchto služeb se žádostí o předložení výhledu rozvoje těchto služeb na období cca 3 let. Využil rovněž informací předaných Úřadu mobilními operátory v rámci jiných činností. Z dostupných informací nevyplývá, že by došlo k rozšíření služby v takovém rozsahu, který by vedl Úřad k přehodnocení závěrů analýzy, a to i v části týkající se nepřímých vlivů. Proto je Úřad přesvědčen, že po dobu, na kterou je analýza relevantního trhu vymezena, budou mít nomádní služby stále pouze minoritní podíl.

V další připomínce společnost T-Mobile uvedla, že Úřad ve vyhodnocení kritéria vertikální integrace dospěl ke zcela chybnému závěru, kdy toto kritérium nenasvědčuje

ve prospěch existence samostatné významné tržní síly společnosti CETIN. Úřad k dané připomínce uvedl, že při hodnocení tohoto kritéria vycházel mimo jiné jak z Metodiky, tak i dokumentu BEREC (BoR(10) 44 Rev 1. Z hlediska posuzování separace vertikálně integrovaného podniku se jedná o 5. stupeň (právní oddělení entit se stejným vlastnictvím viz str. 5 uvedeného dokumentu BEREC). Úřad posuzoval fungování a vztah společností CETIN a O2 z pohledu dotčeného relevantního trhu. Z pohledu trhu se nejedná o vztah, kde by jedna ze společností ovládala (nebo byla ovládána) druhou. Za klíčové Úřad považuje, jak uvedl i v návrhu analýzy relevantního trhu v kapitole 3.1.2.6, že u podniku s významnou tržní silou došlo separací k vytvoření dvou vzájemně se neovládajících subjektů s odlišným sídlem, vrcholovým managementem, účetnictvím a informačními systémy. To stěžuje možnost jakékoliv formy diskriminace ze strany společnosti CETIN, i v případě potenciální možnosti, že mateřská společnost PPF koordinuje soutěžní chování obou subjektů (o čemž Úřad dosud nemá žádné indicie). Proto Úřad tuto připomínku neakceptoval.

Dále se připomínky týkaly služby VULA u vyhodnocení nápravných opatření, které upozorňují na neexistenci IT kuchařky pro služby VULA, na ceník služby VULA, který by měl být rychlostně neutrální stejně jako je to u ceníku služby zpřístupnění účastnického vedení, a na neexistenci symetrických rychlostních profilů u služby VULA, které společnost CETIN sama standardně poskytuje na technologii VDSL2. Úřad tuto připomínku částečně akceptoval. Úřad hodnotil velkoobchodní referenční nabídku VULA v rámci posuzování testu technické replikovatelnosti. V dané situaci považoval referenční nabídku VULA ve vztahu k posouzení testu technické replikovatelnosti za splňující povinnosti tak, že odpovídaly záměru Úřadu, který byl obsažen v rozhodnutích REM č. 4 a REM č. 5. Úřad dále uvádí, že kontrolu plnění uložených povinností provádí průběžně. Nicméně na základě obdržených připomínek se nyní zaměří na prověření existence IT kuchařky, možností prioritizace provozu IPTV a poskytování symetrických služeb prostřednictvím této referenční nabídky.

Jeden z dotčených subjektů dále navrhoval doplnit k povinnosti průhlednosti další bod, stejně jako tomu bylo v rámci poslední analýzy trhu č. 4. Tento bod by zněl: „5) pravidelně uveřejňovat stanovené klíčové ukazatele výkonnosti (KPI)“. Úřad tuto připomínku neakceptoval, jelikož uložil povinnost uveřejňovat KPI na základě výsledku minulé analýzy relevantního trhu primárně za účelem zvýšení transparentnosti informací týkajících se poskytování velkoobchodních služeb a zároveň, aby bylo možné ověřit a porovnat kvalitu poskytovaných velkoobchodních a vlastních maloobchodních služeb SMP podniku. S ohledem na dobrovolnou funkční separaci společnosti O2 uvedené předpoklady pro opětovné uložení této povinnosti již nadále neplatí a povinnost by byla nepřiměřená.

Dále společnost T-Mobile navrhovala doplnit k povinnostem průhlednosti čtvrtý bod, který by se týkal uveřejňování seznamu vysunutých DSLAMů. Důvodem je skutečnost, že tato informace není k dispozici a přitom je důležitá pro plánování poskytování služeb na LLU a případného zavádění vlastních služeb vektoringu ve vybraných lokalitách. Úřad tuto připomínku akceptoval, jelikož informace o vysunutých DSLAMech (jejich seznam) je důležitá pro velkoobchodní partnery, zejména z pohledu budoucího plánování poskytování služeb. Úřad dále považuje za důležité, aby velkoobchodní partneři byli s předstihem 3 měsíců informováni i o lokalitách, kde společnost CETIN plánuje budovat vysunuté DSLAMy. V tomto ohledu Úřad upravil návrh analýzy relevantního trhu a navrhl uložení takovéto povinnosti.

Jeden z připomínkových subjektů požadoval zpřesnit textaci povinnosti ekonomické replikovatelnosti cen a to tak, aby bylo zřejmé, že povinností je dodržovat replikovatelnost v souhrnu přes všechny přístupy na trhu 3a vůči všem přístupům poskytovaným na trhu 3b.

Této připomínce Úřad nevyhověl, neboť důvody pro oddělené posuzování služeb NGA a ostatních služeb zůstaly od předchozí analýzy relevantního trhu prakticky beze změny (nízký stupeň rozvoje optických sítí u podniku s významnou tržní silou) a beze změny proto zůstává i postup Úřadu.

V další připomínce obdržel Úřad návrh na uložení povinností souvisejících s regulací cen (formou maximálních, nákladově orientovaných cen) i na služby zpřístupnění účastnického kovového vedení. Tento návrh Úřad odmítl s odkazem na zdůvodnění návrhu nápravných opatření, uvedeného v návrhu konzultované analýzy, které připomínkový subjekt argumentačně nijak nezpochybnil.

V jedné z připomínek požadoval připomínkový subjekt vyčíslení rizika aplikace nepřiměřeně vysokých cen u služeb kolokace a služeb přístupu k pasivní infrastruktuře a nenasvícenému vláknou. Úřad sice odmítl přesně vyčíslit riziko možné aplikace nepřiměřeně vysokých cen, které identifikoval jako jeden ze soutěžních problémů na základě komplexního vyhodnocení všech analyzovaných kritérií, nicméně v odůvodnění nápravných opatření doplnil část věnující se zdůvodnění uložení cenové regulace na výše uvedené služby.

V další připomínce vyjádřil připomínkový subjekt názor, že ceník služby VULA by měl být rychlostně (a tedy i cenově) neutrální, stejně jako je to u ceníku služby zpřístupnění účastnického vedení. Úřad připomínku odmítl s odůvodněním, že ceny služeb mohou odrážet nikoliv pouze jen náklady na jejich vytvoření, ale i užitnou hodnotu pro zákazníka, a to i na efektivně konkurenčním trhu. Různé rychlostní profily jsou ostatně běžné i v řadě jiných států EHP.

Přehled všech uplatněných připomínek, stanovisek a názorů (pokud nebyly připomínkovým subjektem označeny za předmět obchodního tajemství) Úřad zveřejnil na diskusním místě. Vypořádání připomínek podle článku 6 odst. 2 Pravidel Úřad [zveřejnil](#) na diskusním místě.

Část F – Připomínky Evropské komise k oznámení návrhu opatření

Dne 26. května 2017 byl návrh analýzy postoupen Evropské komisi (dále jen „Komise“) podle čl. 7 Rámcové směrnice. Ve svém vyjádření ze dne 26. června 2017 Komise, na základě oznámeného návrhu opatření a doplňujících informací poskytnutých Úřadem dne 13. června 2017 uplatnila dvě připomínky.

První připomínka se zabývala posuzováním nepřímého vlivu CATV a Wi-Fi sítí, kdy Úřad ve svém návrhu analýzy zohlednil nepřímé vlivy až ve fázi zkoumání existence podniku s SMP a neprováděl jejich zkoumání v rámci vymezení relevantního trhu. Komise ve svém stanovisku akceptovala fakt, že Úřad nezařadil přístupy prostřednictvím CATV a Wi-Fi sítí do relevantního trhu, zároveň však vyzvala Úřad, aby do finálního návrhu analýzy relevantního trhu uvedl důvody, proč je toho názoru, že nepovažuje zařazení CATV a Wi-Fi přístupů do vymezení relevantního trhu za odůvodněné.

Úřad na základě připomínky Komise dopracoval své odůvodnění do části analýzy věnované závěru ke zkoumání zastupitelnosti z hlediska možných substitutů na velkoobchodním relevantním trhu viz kapitola 2.3.1.2.6.

V rámci této připomínky též Komise požádala Úřad, aby při příležitosti příští analýzy posoudil schopnost těchto platforem vyvíjet dostatečně silný nepřímý tlak na maloobchodní úrovni na schopnost společnosti CETIN jednat nezávisle na svých konkurentech a v návaznosti na toto zkoumání posoudil jejich případné zahrnutí do vymezení relevantního

trhu. V této souvislosti Komise dále vyzvala Úřad, aby při příležitosti příští analýzy shromáždil dostatek údajů pro posouzení možných odlišností podmínek hospodářské soutěže na maloobchodním trhu, které by mohly svědčit ve prospěch vymezení dílčích geografických trhů nebo uložení geograficky rozlišených nápravných opatření.

Úřad bude v období do provedení příští analýzy vývoj na daném relevantním trhu sledovat a v rámci příští analýzy v nejvyšší možné míře přihlédne ke všem uvedeným připomínkám Komise.

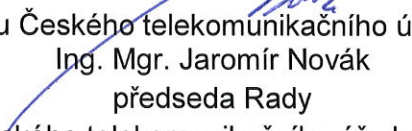
Druhá připomínka Komise směřovala k nápravným opatřením souvisejícím s regulací cen. Komise vzala na vědomí návrh Úřadu na zrušení cenové regulace (nákladové orientace cen) za služby zpřístupnění účastnického kovového vedení na relevantním trhu č. 3a a zároveň i navrhovanou formu uložení povinnosti tzv. „testu ekonomického prostoru“, jehož cílem je zajistit přiměřenou marži mezi velkoobchodní cenou za přístup na trhu č. 3b a cenou na trhu č. 3a.

Komise v rámci této připomínky požádala Úřad, aby sledoval, zda společnosti O2 a CETIN plní své dobrovolné závazky vyplývající ze separace (mají oddělenou strukturu řízení a dohledu, mají samostatné ústředí, pracovní síly, oddělené IT systémy a účetní záznamy), a aby v případě zjištění porušení těchto závazků přehodnotil navrhovaná nápravná opatření. Komise dále vyzvala Úřad, aby sledoval tržní situaci na trhu č. 3a, a bylo tak zajištěno, že zvolený přístup k cenové regulaci skutečně vede ke zlepšení podmínek hospodářské soutěže na trhu č. 3a.

Jak již bylo uvedeno výše, Úřad bude nadále sledovat vývoj na relevantním trhu, a to včetně plnění závazků vyplývajících ze separace společnosti O2. V případě nutnosti (např. neplnění dobrovolných závazků obou společnostmi) přistoupí Úřad k provedení nové analýzy spolu s přehodnocením navrhovaných nápravných opatření.

Komise v závěru svého rozhodnutí konstatuje, že podle čl. 7 odst. 7 Rámcové směrnice může Úřad po zohlednění připomínek Komise přijmout konečné opatření. Úplné znění vyjádření Komise lze nalézt na webových stránkách Úřadu.

Za Radu Českého telekomunikačního úřadu:
Ing. Mgr. Jaromír Novák
předseda Rady
Českého telekomunikačního úřadu

Příloha č. 1: Obsah

Část A.....	4
Část B – Metodika analýz relevantních trhů	5
Definice pojmů	5
Část C - Analýza relevantního trhu č. 3a –velkoobchodní služby s místním přístupem poskytovaným v pevném místě.....	8
1 Úvod	8
2 Definování relevantního trhu	13
2.1 <i>Východiska pro vymezení relevantního trhu.....</i>	13
2.2 <i>Maloobchodní trh širokopásmového přístupu pro širokou spotřebu.....</i>	16
2.2.1 Věcné vymezení	19
2.2.2 Územní vymezení	71
2.2.3 Časové vymezení.....	78
2.2.4 Hodnocení situace na vymezeném maloobchodním trhu	78
2.3 <i>Velkoobchodní služby s místním přístupem poskytovaným v pevném místě.....</i>	80
2.3.1 Věcné vymezení	80
2.3.2 Územní vymezení	103
2.3.3 Časové vymezení.....	107
3 Analýza relevantního trhu	108
3.1 <i>Zkoumání samostatné významné tržní síly.....</i>	108
3.1.1 Velikost a vývoj tržního podílu	108
3.1.2 Kritéria týkající se podniku	117
3.1.3 Kritéria týkající se zákazníků.....	138
3.1.4 Kritéria týkající se konkurence na relevantním trhu	140
3.2 <i>Výsledky vyhodnocení samostatné významné tržní síly podle zvolených kritérií.....</i>	161
3.3 <i>Zkoumání společné významné tržní síly.....</i>	161
3.4 <i>Přenesená významná tržní síla</i>	161
3.5 <i>Závěry k analýze trhu.....</i>	162
4 Nápravná opatření	162
4.1 <i>Platná regulační opatření</i>	162
4.1.1 Regule ze zákona	162
4.1.2 Regule uplatněná Úřadem na daném trhu podle předchozí analýzy	162
4.1.3 Vyhodnocení stávajících opatření	171
4.2 <i>Určení stanoveného období pro další analýzu</i>	177
4.3 <i>Určení potenciálních tržních problémů.....</i>	177
4.4 <i>Navrhovaná nápravná opatření</i>	178

Část D – Konzultace s ÚOHS	183
Část E – Vypořádání připomínek	187
Část F – Připomínky Evropské komise k oznámení návrhu opatření	190